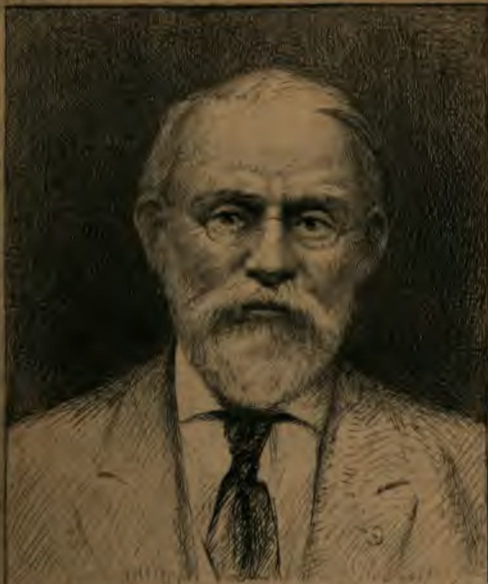
E. J. STAGNELIUS

STAGNELII SAMLADE SKRIFTER.

I.

SAMLADE SKRIFTER

AF

ERIK JOHAN STAGNELIUS

SJUNDE UPPLAGAN

MED LEDNING AF FÖRFATTARENS HANDSKRIFTER Å NYO UTGIFVEN

AF

C. EICHHORN

FÖRRA DELEN

STOCKHOLM
ADOLF BONNIER
KONGL. HOF- OCH UNIVERSITETS-BOKHANDLARE.

STOCKHOLM
ISAAC MARCUS' BOKTR.-AKTIEBOLAG.
1881

FÖRORD.

(Till sjette upplagan.)

Stagnelii samlade skrifter framträda med denna upplaga i en till stor del ny gestalt och med många tillökningar, hvadan den ej kan betraktas som en fortsättning af de föregående, utan gent emot dessa intar en sjelfständig hållning. I huru många och vigtiga fall den afviker från dem, derför lemna de vid båda delarne fogade anmärkningarna fullständig redogörelse. Såsom af dessa framgår, har det varit utgifvarens bemödande, för det första att återställa den hittills kända texten i ett fullt autentiskt skick, ända in i de ringaste enskildheter, samt för det andra att rikta samlingen med så många nya bidrag, som ansetts på ett eller annat sätt betecknande för skaldens utveckling och skaplynne. På den medföljande lefnadsteckningen, som lemnar en sammanfattning af hvad man numera känner rörande Stagnelius, ha dessa nyheter varit af stort inflytande, i det de bidragit att, som utgifvaren hoppas, framställa den odödlige skalden i en delvis ny belysning.

De herrar, hvilka genom benägna meddelanden af en eller annan art velat understödja utgifvarens ingalunda lätta företag, får han härmed förklara sin förbindliga tacksamhet.

Stockholm i november 1868.

UTGIFVAREN.

Erik Johan Stagnelius.

Lefnadsteckning.

(Författad 1868, öfversedd 1881.)

Den fjerde i ordningen af sex syskon, föddes Erik Johan Stagnelius i Gärdslösa prestgård på Öland d. 14 oktober 1793. Födelsedagen är så uppgifven i församlingens kyrkobok äfvensom af hans far*), hvaremot han sjelf i Kalmar nations album i Upsala antecknat d. 16 oktober, och Hammarsköld, likaledes orätt, uppgifvit d. 19 s. m. Fadren var professorn och kyrkoherden i Gärdslösa Magnus Stagnelius och modren Hedvig Christina Bergstedt, kyrkoherdedotter från Södermanland. Fadren, sjelf prestson från Öland, föddes d. 19 dec. 1746 och hade efter grundliga studier i Upsala blifvit docent i grekiska litteraturen vid universitetet derstädes 1779 samt sedermera e. o. adjunkt dels i filosofiska, dels i teologiska fakulteten. Prestvigd 1788, erhöll han samma år Gärdslösa och Bredsätra regala pastorat, blef hedrad med professors värdighet 1793, fullmägtig för stiftet vid jubelfesten s. å., hedersprost, riksdagsfullmägtig i Norrköping 1800, teologie doktor s. å., prost och ändtligen, d. 21 nov. 1807, biskop öfver Kalmar stift. Då han först 1810, således i sitt sextiofjerde år, tillträdde styrelsen öfver detsamma, bör det knapt förundra, att han ej inskrifvit sitt namn i dess årsböcker genom några märkligare förändringar eller omgestaltningar. Hvad som egentligen är att förmäla om hans verksamhet, inskränker sig således dertill, att han förskaffade stiftet och dess läroverk de stora wijkska gåfvorna, i följd af sin gamla personliga bekantskap med

*) Bref till Sondén af d. 26 juni 1828, tryckt i dennes upplaga af skaldens skrifter, 3, 443 f.

generalkonsul P. Wijk, samt att han d. 4 nov. 1818 stiftade Kalmar bibelsällskap. För öfrigt synes han varit en kunskapsrik, välmenande och vänsäll man. Vid promotionen i Upsala 1824 blef han jubelmagister och hade redan förut erhållit Nordstjerneorden. Han afsomnade i Kalmar d. 5 april 1829, i sitt åttiotredje år, och begrofs på stora kyrkogården derstädes. Såsom författare har han endast uppträdt med akademiska dissertationer samt några liktal*).

Den unge Erik Johan uppväxte och vårdades i sitt föräldrahem, hvars vackra omgifningar redan tidigt gjorde djupt intryck på gossens sinne, såsom man bland annat finner af skaldestycket *Öland*. Med en öm och kunnig fader till handledare och ett osläckligt begär efter vetande som äggelse, var det temligen klart att han ej behöfde besöka något offentligt läroverk. Efter fadrens uppgift erhöll han jemte sina bröder undervisning i hemmet dels af adjunkten, dels af professorn sjelf, så vidt hans tid tillät. "Hans förnämsta sysselsättning i yngre åren", yttrar fadren**), "var att genombläddra mitt obetydliga bibliotek. Han var ock nästan autodidactos och egde, ung, i vissa stycken en lärares kunskaper, och jag kunde ej begripa, hvarifrån han inhemtat dem." "Vid dess resa till akademien", säger han på ett annat ställe***), "possederade han mera kunskap i grekiska, latinska och nordiska mytologien än kanhända mången akademisk lärare." "Han egde en nästan förvånande lärdom", heter det i ett tredje bref†), "hvartill hans starka minne, djupa tänkekraft och stora imaginationsförmåga bidrogo. Han fattade lätt allting, äfven de benigaste saker. Dessa egenskaper röjdes ifrån barnaåren. Med mycken liten möda lärde han sig nästan sjelf läsa i bok."

Lika tidigt som hans vetgirighet utvecklade sig hans diktaranlag.

> Som barn jag redan
> Dig låg på armen;
> Med gudaqväden
> Du jollrarn födde.

sjunger skalden i *Afsked till sånggudinnan* (1, 294). Det är äfven kändt, att han redan under sina gossår flitigt

*) N. I. Löfgren, tjensteman vid församlingarne och läroverken uti Kalmar stift, 1, 34 f.

**) Bref af d. 29 maj 1823. Sondéns upplaga, 3, 441.

***) Bref af d. 22 mars 1824. Sondén, 3, 442.

†) Af d. 26 juni 1828. Sondén, 3, 443.

brefvexlade med en slägting, dåvarande biskopen i Kalmar M. G. Wallenstråle, och att hans bref "alltid voro på vers". Några prof af dessa första försök finnas ej numera qvar, åtminstone ej veterligen; men de ännu befintliga skaldestyckena från skaldens 19:e år (1812) bevisa genom sin tekniska fulländning, att dessa föregående öfningar måtte varit både många och långvariga.

Sålunda utrustad med ett rikt vetande och redan utbildad diktareförmåga, sändes Stagnelius till Lunds universitet, der han efter aflagd studentexamen endast vistades en kort tid, hvarpå han jemte sin äldre broder Carl Ulrik*) begaf sig till Upsala, dit de anlände i febr. 1812, och der de d. 3:e påföljande mars antogos till medlemmar af Kalmar nation "utan den vanliga juniorsexamen"**). Under vårterminen 1814 blef Stagnelius vald till senior i nationen, "i anseende till sitt alltid visade högst värdiga förhållande"***), och vid samma tid aflade han kansliexamen samt deltog derefter till en början i studentexercisen, från hvilken han dock sedermera befriades för sin svaga helsas skull†). Så mycket känner man om de yttre tilldragelserna under hans Upsalatid. Huru hans inre utveckling gestaltade sig, derom vet man åter nästan intet. Man kan på grund af hans skaplynne sluta till att han föga eller alls icke stod i någon personlig beröring med den nya skolans män, och detta intygas äfven af Atterbom††) och andra. Dock ega vi ej några uppteckningar från skalden sjelf, som skulle kunna vägleda oss i detta eller andra fall. Det enda intyg om hans ståndpunkt vid denna tid som närvarande lefnadstecknare haft att tillgå, utgöres af ett bref från skalden till hans syster†††), hvilket dock i sig sjelf är temligen svårfattligt och rör en fullkomligt enskild fråga. Men för dess märklighets skull, och då det, förf. veterligen, är det enda bevarade af skaldens hand, tillåter han sig att införa det fullständigt.

Min bästa syster.

Oändligt tack är jag dig skyldig för ditt sista bref, ehuru jag i alla delar ej kunnat vara nöjd dermed. Om

*) Född d. 19 aug. 1791, häradshöfding på Gotland 1822, vikarierande lagman i Upland, död 1831. Löfgren, a. st.

**) Nationens protokollsbok, s. d.

***) A. st., d. 28 maj 1814.

†) Kalmar nations matrikel.

††) Strödda bidrag till svenska vitterhetens häfder (disputation). Ups. 1848.

†††) Förvaradt i Kongl. Bibliotekets autografsamling.

jag i förra brefvet trodde mig finna skäl att misstänka dig för smicker, äger jag genom slutet af ditt sista dubbla anledningar dertill.

Jag kan ej neka, att jag med en flygtig känsla af nöje genomläste det; men denna känsla lemnade snart rum för andra, mera förnuftiga. Jag vill vara ännu mera upprigtig och bekänna, att jag icke en, utan otaliga gånger genomläst det väl kända stället; men just för denna orsak har jag bestämt det icke så alldeles oskyldiga brefvet åt lågorna. Detta öde skall äfven (förlåt min uppriktighet!) förr eller senare blifva dess lott.

En lika upprigtig tillbaka!!! Hvilken demon ingaf dig att skrifva på det sättet? Är det ens möjligt? Och vore det ock möjligt, ägde det till och med något sken af sanning, hvad angick det mig? Tro icke, att jag är fåfäng: det vore att känna min karakter allt för illa. Tro ej heller, att jag är barnslig, att jag är späd nog för att roas af leksaker. Rullar ej Fyrisån vid mina fötter? Ser jag icke der tornen af Upsala domkyrka? Och ligger ej Upsala omkring 50 mil från Dörby*)? Ah, glest blomstra i frånvarons vinter minnets eterneller, och allt för sant är hvad en skald på något ställe yttrat sig:

Man börjar glömma bort, att dagens stjerna brunnit,
När vintrens långa natt oss vant vid lampans sken.

Allt nog, min bästa syster, när du härefter skrifver mig till, så kom ihåg, att du icke skrifver till något barn mera. Jag skickar dig tills vidare en kyss och framlefver

en redlig bror
Erik Johan Stagnelius.

P. S. Resesällskapet låter helsa. Du påminner dig tvifvelsutan ännu den vackra, rödblommiga ynglingen, som utgjorde en af de fem. Efter honom kunde jag berätta åtskilliga intressanta uttryck, om jag ej fruktade att för mycket kittla den qvinliga fåfängan hos dig. Adieu.

P. S. Visa nu detta bref för ingen själ, utan bränn genast opp det! Bränn opp det, säger jag.

Sannolikt är det till sin äldre syster Katarina Sofia (f. 1790, sedan gift med rådmannen i Kalmar Gustaf Engzell) skalden skrifver dessa milda förebråelser för några

*) Biskop Stagnelii prebende strax vid Kalmar.

smickrande yttranden om hans poesier, och troligen härrör brefvet, att döma af stilen, från år 1813. Utan tvifvel belyser det skaldens karakter från en särdeles vacker sida, men någon egentlig inblick i gången af hans utveckling lemnar det ej. Ej heller hans egna dikter gifva i detta hänseende någon upplysning. En *elegi*, uttryckligen daterad "Upsala 1815" (1, 418), således förmodligen författad strax innan Stagnelius bosatte sig i Stockholm, innehåller endast en klagan öfver barndomens och hoppets försvunna tid, föranledd, synes det, af de kroppsliga lidanden, som redan då och sedan allt framgent voro den olycklige skaldens följeslagare. Hans lefnadssätt under de år, han tillbragte i Upsala, var, enligt hvad en jemnårig vän till honom *) uppgifvit, i högsta måtto sparsamt och indraget, så att hans vivre kostade ganska obetydligt. Fadren, som kände sonens för enslighet och melankoli böjda lynne, blef i början orolig häröfver och skref till honom, att han ej genom att lefva för tarfligt skulle skada sin helsa, samt skickade med samma bref en större sedel. Stagnelius, hvilken åter ansåg fadrens bekymmer onödiga, omtalade förhållandet för några vänner, tilläggande: "Efter far icke är nöjd med mitt nuvarande lefnadssätt, utan nödvändigt vill att jag skall förstöra pengar, så får jag väl lyda". Derpå kalasades väldeligen och oupphörligen, så länge de erhållna medlen räckte, hvarefter skaldens vanliga sparsamhet och flit ånyo vidtogo **).

Med Stagnelii inträde 1815 i kungl. ecklesiastik-expeditionen som e. o. kanslist begynner ett nytt skede af hans lif, ehuru vi, som ej ega några egentliga vittnesbörd derom, ej kunna klart uppvisa, huru djupt det inflytande var, hans utveckling rönte af denna nya förändring. Hvad som imellertid synes oss afgjordt är, att han till en början kom i en något närmare beröring med menniskorna och lifvet, genom de nya åligganden, hans tjenstgöring medförde, och det sålunda oundvikliga meddelandet med förmän och kamrater. Också spåras detta inflytande till en viss grad i några dikter från denna tid, ehuru några bestämda antydningar om ett vänskapligt eller umgängessamt förhållande till någon viss saknas. Imellertid känner man, att Stagnelius ganska snart kom i ett slags förtroligare ställning till sin högsta chef, landshöf-

*) Prosten P. Engström i Vissefjärda af Kalmar stift.

**) Detta, liksom en del andra värderika bidrag till Stagnelii biografi, är författaren benäget meddelat af hr lektor N. Linder.

dingen och statssekreteraren Nils von Rosenstein, den han i följd af någon slägtskap kallade morbror. Flere anekdoter från deras umgänge äro bevarade *), och författaren anser sig böra anföra dem, såsom verkligt karakteriserande för båda parterna.

Rosenstein gaf en dag middag för tjenstemännen i sin expedition. Vid bordet började värden fälla förklenande omdömen om August Wilhelm Schlegel, den bekante författaren, som några år förut (1813) besökt Stockholm i sällskap med madame Staël. Man hörde på, de fleste likgiltigt, andra, som kände hans skrifter, med tyst motsägelse; men ingen ansåg tillständigt att genmäla den vördade förmannen. Till allas förvåning upphof då Stagnelius sin röst, efter att hela tiden ha sett ned på sin tallrik, och utbrast: "Förlåt mig, morbror, men det der var taltadt uppå väggarne". Gästerne kunde knappt återhålla ett skratt; Rosenstein åter svarade, ej utan en något lifligare ansigtsfärg: "Tycker du det, min käre Erik?" samt öfvergick till ett annat ämne. Men Stagnelius, hvars blyghet nu en gång var öfvervunnen, begynte, i upprätt ställning, demonstrerande med knif och gaffel, en föreläsning öfver Schlegels förtjenster. Atterboms sagesman, som uppges såsom "skald och mångsidig författare", upphann efter middagens slut Stagnelius på gatan och betygade honom sin fägnad öfver att finna honom af lika åsigt med sig, men yttrade tillika sin undran öfver det sätt, hvarpå han lagt den i dagen. "Hvad?" blef skaldens svar. "Gubben pratade persilja, och jag orkade ej höra't." Helt upprymd, bjöd han sin nya bekantskap upp till sig, der allt var ganska ostädadt, kastade sig i den obäddade sängen och utvecklade under häftiga åtbörder de elevsinska mysteriernas beskaffenhet för sin gäst, medan han allt imellanåt förgäfves uppmanade honom att taga plats bredvid sig bland "fjäder och dun".

Rosenstein lät stundom de yngre tjenstemännen skrifva expeditioner och annat, som han ville hafva författadt, hemma hos honom om aftnarna. Han brukade då äfven ge dem aftonmåltid och språka med dem. En dag hade han som vanligt bedt ett par af herrarne hem till sig, och Stagnelius var den ene. Då de infunnit sig, yttrade landshöfdingen, att han icke hade något att skrifva för till-

*) Atterbom, a. st s. 10 f. — Svenskt Pantheon, 13:e häftet (Sthm 1833), ss. 88—102. Den der intagna, med H. undertecknade, biografien lär ega G. H. Mellin till författare.

fället, men att herrarne, efter de nu en gång kommit, gerna kunde sitta ned och språka och äta en biffstek. "Nej, jag tackar, det behöfs icke!" svarade Stagnelius.

En annan gång åter var det fråga om det norrländska läseriet, som just då begynt tilldraga sig uppmärksamheten. Landshöfdingen och Stagnelius kommo fullkomligt öfverens i sitt förkastande omdöme om denna sekt, ehuru af temligen olika skäl. Rosenstein, en äkta gustavian, kunde naturligtvis ej älska ett dylikt förande till torgs af de angelägenheter, som böra vara en ensak mellan Gud och menniskan, medan åter Stagnelius hjelpte honom i hans fördömelse af det enfaldiga folkets väsen, emedan han fann dess lära alldeles för ytlig, för litet djup och mystisk. Det föll ingendera in att meddela den andre skälet för sin mening, och sålunda voro de fullkomligt ense.

Såsom skald var Stagnelius hittills blott känd af några få personer i sin närmaste omgifning; och sannolikt var det Rosenstein som först fäste egentlig uppmärksamhet vid denna hans egenskap. Den förmodan ligger också nära till hands, att det varit han som uppmuntrat honom till utgifvande af förstlingen bland hans arbeten, då man vet, att *Vladimir den store*, som utkom utan namn, trycktes hos Svenska Akademiens boktryckare, Carl Delén (Sthm 1817. 44 sid. 4:o). Detta förträffliga arbete, författadt på hexametrar, hvilka i fullklang och lif lemna alla på svenska dittills skrifna bakom sig, och både till anläggning och utförande ett mästerstycke, åtminstone efter den tidens vittra förhållanden, lyckades likväl icke vid utgifvandet tilldraga sig någon egentlig uppmärksamhet. I fosforisternes organ, Svensk Literatur-Tidning*), bedömes det öfverhufvud som om det vore ett verk af hvilken annan nybörjare som helst. Der yttras, att "ämnet är dock verkligen bättre valdt än för de flesta andra" nya försök, att det innehåller några sköna episoder, att hexametrarne, "utan att vara egentligen praktfulla, dock i allmänhet äro lättflytande och behagliga och äfven så temligen korrekta", med undantag af några anmärkta afvikelser; och till sluts får författaren följande "mention", som onekligen sätter kronan på verket: "Af uppriktighet önskar rec. att detta lilla täcka poem(!) måtte möta en lika så välvillig som förtjent emottagelse, på det skalden måtte uppmuntras att med lust och håg framgå på en

*) 1817, s. 817 ff.

bana, der ett så skönt mål en dag måhända(!) kunde vänta honom.

Man igenkänner i dessa alldeles otympliga ord Hammarskölds*) bekanta oförmåga att ge form åt sina tankar; ty att han tillärnat ett fördelaktigare omdöme, torde väl få anses afgjordt. Att imellertid Stagnelius af en dylik behandling skulle känna sig föga uppmuntrad att fortgå på offentlighetens bana, faller sig naturligt, då man besinnar hans skygghet för all främmande beröring. Säkert såg han hellre, att man icke alls bekymrade sig om hans arbete, såsom förhållandet var med Journalen och Stockholms-posten, hvilka, så vidt förf. känner, ej bevärdigade hans epos med ett ord. Hans egna åsigter om detsamma voro, som vanligen skalders tankar om sina dikter, något olika vid olika tillfällen. Med anledning af *Vladimir* omtalas nämligen följande anekdot**). "En af Sveriges störste författare (Franzén?) kom till Stockholm, önskade se Stagnelius och lät anmoda honom att besöka sig. I en föga vårdad klädsel möter Stagnelius en af sina vänner på gatan. "Kan jag gå så här till **?" frågade han. Den andre bad honom kläda om sig. Då blef Stagnelius stött och gick sådan han var. Hans vän mötte honom ett par timmar derefter. "Nå, hur fann du **?" frågade denne. — "Den!" utbrast Stagnelius ifrigt. "Han tog någorlunda höfligt emot mig, men han bjöd mig icke en pipa en gång. Jag röker väl icke, men han hade väl ändå kunnat bjuda mig en!" — "Hvad sade du honom?" — "Hm, jag sade honom, att min *Vladimir den store* är det yppersta, som blifvit skrifvet på svenska." — Ett par dagar derefter mötte han åter sin vän. "Hör", ropade Stagnelius, "hör, ** är en förträfflig man, en obeskrifligt hygglig man." — "Huru har du nu så förändrat din tanke om honom?" — "Han bjöd mig för en stund sedan in på Operakällarn. Vi språkade mycket tillsammans." — "Nå, hvad sade du då?" — "Hm, vi talte om *Vladimir*, och jag bekände för honom, huru ofulländadt och dåligt hela poemet är. Du kan icke tro, hvad det är misslyckadt!"

Stagnelii sålunda temligen obemärkta första uppträdande var säkerligen orsaken dertill, att han beslöt på annat sätt vinna det erkännande han, utan tvifvel med

*) Hans författarskap till denna anmälan intygas af Atterbom, a. st., s. 11.

**) Svenskt Pantheon, a. st.

full [illegible] förtjena. Sannolikt var det åter "mecenaten" Rosenstein, som gaf anledning till detta nya [illegible] om Svenska Akademiens pris. Till ämne valde skalden "qvinnorna i norden", och hans sång inkom och vann d. 20 dec. 1818 akademiens andra pris. Detta öfverlemnades till honom af dåvarande ordföranden, excellensen Clas Fleming, "som å akademiens vägnar komplimenterade honom", såsom handlingarna säga.

Imellertid var Stagnelius ej heller nu fullt belåten, hvarken med stycket sjelf eller det offentliga erkännande han verkligen lyckats vinna. Då Hammarsköld var sysselsatt med utgifvande af skaldens skrifter, erhöll han af biskop Stagnelius den upplysning, att intet exemplar af *Sång till qvinnorna i norden* fans tillgängligt, emedan skalden, då fadren yrkade dess tryckning, flere gånger sagt, att han lemnat konceptet till sekreteraren Thomée och ej fått det åter. "Rätta orsaken", tillägger han, "var dock, att auktor sjelf ej gouterade det och trodde det förtjent högre belöning, i hvilket afseende han gjorde löfte att aldrig skrifva för Svenska Akademien, den han för öfrigt ej bar upp." Att således med Atterbom antaga, det Stagnelius i denna dikt skulle »gjort sitt bästa, så vidt möjligt, att anlägga en från det äldre akademiska maneret hemtad förklädnad", röjer stor obekantskap med Stagnelii lynne och tidigare utveckling. Just från de akademiska mönstren utgick denna, och den fullkomnades sedan under skaldens egen utveckling, som dock ingalunda varit så starkt påverkad af den nya skolans sträfvanden, åsigter och arbeten, som Hammarsköld och Atterbom velat låta påskina. Dock — mera härom, när vi hinna till framställningen af Stagnelii skaldskap.

Kort efter denna tid inträffade en vigtig förändring i skaldens inre lif, och i följd deraf äfven i hans diktning. Han lärde nämligen känna den af Matthias Norberg nyss förut utgifna Codex Nasaræus*), religionsurkunden för en ännu befintlig sekt inom muhamedanismen. Han hade

*) Codex Nasaræus, liber Adami appellatus, syriace transscriptus latineque redditus a Matth. Norberg. Tom. 1–3. Lond. Goth. 1815, 16. 4:o. — Lexidion och Onomasticon härtill utkommo 1816 och 17. Den egendomliga sekt, hvars trosläror den innehåller, kallar sig sjelf nasoreer eller mandeer, men har orätt blifvit benämd Sankt-Johannis kristne. Dess åsigter, härstammande från 11:e eller 12:e seklet, utgöra ett slags mystisk blandning af manikeiska och muhamedanska element. Den räknar ännu anhängare i trakten söder om Bagdad och i Kusistan.

just inemot 1818 riktat uppmärksamheten åt det religiösa området, såsom hans poem *Trosbekännelse* af detta år samt flertalet af hans psalmer, hvilka förmodligen härleda sig från tiden kort förut, utvisa. Nu kommo de i Codex Nasaræus innehållna teosofiska idéerna hans inbillningskraft mägtigt till hjelp, och sålunda utbildades hos honom denna egendomliga verldsåskådning, som man vanligen stämplat med namnet "gnostiska grubblerier". Denna uppfattning af Stagnelii filosofem är imellertid vid en opartisk granskning ej fullt hållbar. För det första bör märkas, att trots några från gnostikerne lånade namn, hela hans system ej är gnosticism, utan hellre en art manikeism, fastän Stagnelius sjelf, som ej intresserade sig för frågans historiska sida, i sina *Teser* (1, 497 ff.) tyckes vilja kalla det gnostiskt. Vidare är det för hvar och en, som med någon uppmärksamhet och kännedom om de filosofiska åsigterna genomläser skaldens prosaiska uppsatser, temligen klart, att hans idéer i de högsta frågorna dels tid efter annan undergått ganska väsentliga modifikationer, dels äfven, der de i sig upptagit element ur de fornkristna sekternas åskådningar, likväl på ett ganska märkbart sätt omarbetat och förändrat dem, i synnerhet i följd af inflytelser från andra håll, Schelling t. ex. Slutligen föreligger ett intyg af skalden sjelf, som visar, att han ingalunda fäste den vigt vid "pleroma", "æoner", "Akamot" och andra gnostiskt-manikeiska namn, som man vanligen velat antaga. Han yttrar nämligen i sin anmälan till *Liljor i Saron:* — "då de eviga idéerna endast genom sina symboler kunna uttryckas, och dessa symboler dels icke finnas, oss veterligt, i den omgifvande naturen, dels icke kunna af skalden efter godtycke skapas, har man vid deras framställande måst begagna sig af åtskilliga mer eller mindre gamla mytiska denominationer, hvilka dock i korta anmärkningar skola förklaras." Det är således för Stagnelius endast fråga om en art kristlig mytologi, när han använder dessa gnostiska benämningar, hvilka från vissa håll ådragit honom de vidunderligaste beskyllningar. Hans försvar ligger imellertid ej blott i hvad han ofvan yttrat, utan jemnväl just i de filosoferande *förklaringar*, han enligt löfte bifogat, och hvilka visa, huru Stagnelius vill ha sina "mytiska denominationer" uppfattade (jfr t. ex. 1, 19, 20, 21 m. fl. ställen). Äfven ett annat vigtigt förhållande framgår ur det närmare studiet af skaldens religiösa dikter och filosofiska uppsat-

ser, det att Adamsboken visserligen utgjort den egentliga väckelsen för hans "teosofiska" rigtning, men ingalunda den uteslutande källa, hvarur han öst de bilder och idéer, han sedan omklädt med de härligaste poetiska former. Sin djupa vördnad för den åldrige lärde, som utgifvit nasoreernes urkund, och sin beundran för dess innehåll har han uttalat i den sköna tillegnan till *Liljor i Saron*, första boken.

Under denna gemensamma titel var det som skalden sammanfattade den följd af dikter, hvilka bekantskapen med Codex Nasaræus och de öfriga manikeiska sektlärorna ingifvit honom. Deras tillkomst infaller sålunda under åren 1819 och 1820, i skaldens 26:e och 27:e år. Man häpnar i sanning öfver en alstringskraft af detta omfång och detta djup, när man besinnar, att dessutom andra större arbeten härleda sig från denna tid. Sannolikt hade dock dessa för alltid odödliga diktblomster icke skådat dagen under skaldens lifstid, om han fullkomligt fått råda sig sjelf. Men han egde i sed. prosten Nils Henrik Wimmerstedt*) en vän, hvars enträgna uppmaningar, efter hvad det uppges, icke släppte honom förr, än han skred till de nya dikternas offentliggörande. Han utfärdade derför i dec. 1820 en subskriptionsanmälan på *Liljor i Saron, teosofiska diktningar*, deri han utlofvade samlingen fullständig i tre häften, af hvilka det första skulle utkomma i början af mars 1821, och för öfrigt utstyrd så, att den blefve "värdig arbetets förmodade förtjenst och den aktning man är sin allmänhet skyldig". Dessa subskriptionslistor spredos så väl i hans hembygd som i Linköpings stift (och måhända flerestädes) genom konsistoriernas försorg, och antalet subskribenter blef härigenom ganska betydligt. Tryckningen begyntes imellertid, ehuru långt ifrån i så anständig utstyrsel, som lofvats, ty både papper och stilar voro ganska dåliga; och arbetet härmed fortskred så, att *första häftet* (Sthm, Carl Deleen, 1821. ½-ark, 59 s. 8:o) kunde utgifvas ungefär vid den utfästa tiden.

Nu tycktes fosforisterne ha fått upp ögonen för den storartade begåfningen hos Stagnelius. Svensk Literatur-Tidning egnade häftet en utförlig anmälan**), äfven den författad af Hammarsköld***), i hvilken ett, så vidt möjligt,

*) F. 1787, slutligen (1829) kyrkoherde i Högsby af Kalmar stift; gift 1827 med Hedvig Maria Stagnelius, yngre syster till skalden; död 1858.

**) 1821, 481—501.

***) Enligt hvad hans brefvexling i Kongl. Biblioteket ger vid handen.

fullt och helt erkännande tilldelas dessa dikters ovanskliga skönheter. Recensenten tar dock, liksom de fleste, Stagnelii mytiska apparat för liktydig med hans filosofi och lemnar på grund deraf i slutet af sin uppsats en ganska egendomlig redogörelse för denna. Han vitsordar imellertid Stagnelii höga poetiska kraft, hans fantasis djup, hans känslas rikedom och värme o. s. v. Han slutar på följande betecknande sätt: "Då vi erinra oss, att författaren till dessa *Liljor i Saron* är densamma, som först på den poetiska skådebanan uppträdde med det episka qvädet *Vladimir den store*, så måste man ännu mera erkänna vidden af hans skaldiska förmåga. Och derigenom måste den önskan blifva lifligare, att han genom en ljusare och mera tillfredsställande filosofi må bringa sig till den inre klarhet, utan hvilken fulländningen visst icke står att förvärfva. Poesiens ändamål är ju att återspegla den högre åskådningens objekter, och endast den lugna böljan kan rent uppfatta och ogrumladt återgifva föremålen."

Man ser således, att den spekulativa halten af Stagnelii lyrik ej behagade en skola, som eljest visade sig sjelf mägtig af ganska äfventyrliga experiment i den vägen. Synbarligen var det lika mycket missnöjet öfver att ej kunna räkna en så framstående skald till fosforismens adepter, som mysticismen och tröstlösheten i hans filosofiska åskådning, hvilka förestafvat ofvanstående yttrande. Imellertid är det med visshet bekant, trots Atterboms motsatta försäkran, att första häftet af *Liljorna* allmänt omfattades med välvilja*) och var utgånget ur bokhandeln, redan då de båda senare häftena utkommo**). Uppmuntrad af detta bifall, arbetade skalden med ifver på afslutandet af den stora dramatiska skaldedikt, som skulle bilda det blifvande häftets hufvudsakliga innehåll, och dess fullbordande påskyndades så att *Liljor i Saron, andra och tredje häftet* (Sthm, Ecksteinska boktryckeriet, 1821. 2 bl., 102 s., 1 bl. 8:o) kunde utges i januari 1822***). Detta dubbelhäftes yttre skick var ännu mera afskräckande än det förstas: tryckt på groft och brunt papper, med stora, ojemna och nötta stilar, skulle det helt narturligt undgå uppmärksamheten vid första anblicken. Också synes det i början ha varit vida mindre kändt än sin föregån-

*) Argus 1821, s. 336. — Stockholms-Posten 1822, n. 49.
**) (Hammarsköld) Erik Johan Stagnelius. Ett kors på hans graf. Sthm 1823. 8:o
***) Svensk Literatur-Tidning 1822, 161.

gare*). Recensenten (Palmblad**) i Svensk Literatur-Tidning 1822, 161—176 bekräftar detta, jemte det han med värme och verklig talang uppvisar *Martyrernas* flerfaldiga lyriska och dramatiska företräden samt såsom sitt slutomdöme yttrar, "att sorgespelet *Martyrerna* är den yppersta dramatiska skaldedikt vi ega på vårt språk". Journalen teg; men Stockholms-Posten (1822, n. 49, 50), som äfven kan räknas till den gamla skolans leder, egnade det nya arbetet en liflig uppmärksamhet, vitsordande hos författaren "en mängd poetiska skönheter, drag af sant snille och en redan utbildad talang, rik fantasi och lycklig versifikation", men också "samma mysticism, samma svårmodighet" som i den förra samlingen. Sålunda helsad med erkännande från båda de stridande lägren, kunde Stagnelius häri finna det yppersta bevis han ville önska sig för sin poetiska betydenhet, som ovilkorligen tilltvang sig uppmärksamhet, fastän skalden ej tillhörde någondera sidan eller ens något vittert kotteri. Imellertid var skalden nästan under hela den tid häftena trycktes, spriddes och recenserades ej i Stockholm, och kunde sålunda ej lifligare njuta af sina vittra framgångar. "Ett häftigt anfall af det furialiska onda", säger Hammarsköld, "som jagat helsan från hans ungdom och slutligen undergräfde hans lefnad, hade nämligen tvungit honom att begifva sig under sina närmastes vård och uppsigt." Hans hypokondri, hvilken egde sin grund i ett organiskt hjertfel och stundom urartade till de förfärligaste plågor, befann sig således i starkt tilltagande; och sannolikt var det väl vid denna tid han stundom uppbrände eller sönderref en mängd af sina dikter, af hvilka numera endast fragment eller allsintet återstå.

Hans vistelse i Kalmar varade troligen från hösten 1821 ända inpå sommarn 1822. Under densamma deltog han mer i umgängeslifvet, än både förut och sedan. Man synes berättigad till denna slutsats af en del tillfällighetsdikter och skämtsamma uppsatser af hans hand, som ännu förvaras från denna tid***). Af dem finner man, att skaldens vänkrets här förnämligast utgjordes af den förut

*) En af Atterbom anförd anekdot om, hur grefve Fr. B. von Schwerin gick omkring i Stockholm och i flere sällskap föreläste Martyrerna, synes, ehuru i hufvudsak rigtig, likväl något öfverdrifven i detaljerna. Den läses a. st. s. 6.

**) Hammarskölds brefvexling. För recensionen lågo några af den sistnämde uppsatta anteckningar till grund.

***) De egas af häradshöfding J. M. Wimmerstedt, skaldens systerson, hvilken benäget öfverlemnat dem till begagnande för sjette upplagan.

nämde prosten Wimmerstedt, då lektor, kyrkoherden Adolf Fredrik Kniberg, kollega, sed. lektor Johan Wittbom samt fröken Jenny Hellenstjerna, som var den sol, kring hvilken fler än en planet i detta lilla system kretsade. Det är också till eller om henne flertalet af dessa stycken äro skrifna, än i den ene, än i den andre suckande tillbedjarens namn. I synnerhet Kniberg, som synes varit af en något svärmisk natur*), har varit mål för skaldens godmodiga skämt. Så i poemet:

> Blott en af hundra stjernors tal
> Från himlarne jag ryckte gerna o. s. v.**)

hvars qvicka anspelningar syfta på, att Kniberg förut varit astronomie observator i Lund; så äfven i ett stycke Knibergs Ölandsfärd (1, 451), der Stagnelius på ett förvånande fyndigt sätt efterliknat Bellman.

Äfven skaldens förtrognaste vän, Wimmerstedt, går ej fri, utan brys en och annan gång för den vackra fröken Jenny. Så yttras i en biljett till honom:

> Kom att för vår Fröja
> Tända dina rökverk, kom och följ med oss!
> Kom! Amors bloss :,:
> Dig vinka re'n.

Skulle det vara en för djerf förmodan att antaga, det äfven skalden varit indragen i den väna trollkretsen och sålunda låtit allt detta skämt och detta eldiga smicker falla som ett poetiskt blomsterregn för den guddoms fot, hvilken han sjelf i tysthet hyllade? Med kännedom om Stagnelii tillbakadragna och i sig sjelf försjunkna lynne bör ett dylikt antagande åtminstone ej synas alldeles osannolikt. Man vet, att skalden, som hans fader förtäljer, "kunde jollra med fruntimmer, när han var vid humör, men vände då merendels talet till ridicule"***); detta synes vittna derom, att han ingalunda var känslolös för qvinliga behag och fruntimmersumgänge, äfven om ej dessa glödande kärleksdikter, af hvilka hans lyrik eger ett så skönt förråd, härtill lade ännu ett det kraftigaste bevis. Författaren vill derför ingalunda påstå, att "Jenny" är skaldens "Amanda"; den senare måste, efter allt hvad vi nu kunna sluta, varit en helt annan person.

*) Han dog i vansinne 1827.
**) Tryckt i Nyaste Freja 1841, n. 83 och Upsala-Posten 1859, n. 30.
***) Bref af d. 22 mars 1824. Sondén, 3, 442.

Öfverhufvud synes denna vistelse hos kära slägtingar och vänner verkat särdeles välgörande på skaldens lynne. Att äfven ett gladt lag kring bålen då och då bidragit till denna förbättring, låter sluta sig af de båda dikter till öfverste Per Fredr. Kock, kommendant i Kalmar, hvilka ännu finnas qvar (Se 1, 447, 453). Så småningom återvann på detta sätt hans sinne sin spänstighet, hans fantasi sin kraft och hans känsla den henne egna glöden; men alla dessa egenskaper framträda nu i en något mildrad och lugnare form. Det är derför vi ansett oss böra dröja något utförligare vid skaldens Kalmarbesök, för hvilket äfven, som vi sågo, en del källor af ganska intressant art föreligga. Att hans verldsåskådning under dessa nya inflytelser antog ett ljusare skaplynne, derom synes oss intet tvifvel kunna råda.

Ty vid sin återkomst utgaf han *Bacchanterna eller fanatismen. Sorgspel.* (Sthm, Ecksteinska boktryckeriet, 1822. 51 s. 8:o.) Sannolikt utarbetades det i Kalmar, i början och midten af sommaren. Här råder en annan, lugnare, undergifnare, mindre häftig ton i det hela än den som genomgår *Martyrerna.* Valet af ett antikt ämne är betecknande för den gryende harmonien inom skaldens bröst, och äfven den formella behandlingen, hvars fulländade mästerskap allmänt erkänts, vittnar om, att de häftiga kroppsplågorna och själsqvalen tystnat, åtminstone för en tid. Att imellertid skaldens förra åsigter ej i detta stycke kunde alldeles förneka sig, är naturligt. Detta anmärkes äfven af en för öfrigt särdeles välvillig anmälare i Stockholms-Posten (1822, n. 256), som bland annat yttrar, att stycket "öfver allt röjer den pensel, som målat *Martyrerne*, men man ser för litet, att taflornas ämnen voro olika". Förf. veterligen, blef detta sorgespel ej uppmärksammadt af något annat bland den samtida pressens organ.

Atterbom berättar, att Stagnelius samma sommar sjelf sökte Geijers bekantskap. Han fick nämligen höra, att denne med familj bodde vid Tomteboda utanför hufvudstaden; och gripen af längtan att personligen lära känna den namnkunnige mannen, vandrade han en vacker dag ut till landtstället, "der man", säger Atterbom, "emottog *Martyrernes* skald med spändt intresse och glad gästfrihet, men fann honom mera sällsam än angenäm." Detta lär imellertid varit hans sista försök att närma sig någon af den omgifvande menniskoskara, från hvilken han kände sig allt mer skild. Svårmodet, underhållet af de fysiska plågorna, återkom med fördubblad styrka, och för att döfva båda, lär

han på sistone tillgripit ett medel, som med förfärande hastighet undergräfver organisationer sådana som hans: det var — opium. Under de sista månaderna af sitt lif skall han förtärt detta medel i allt ymnigare doser och befann sig följaktligen nästan ständigt i ett öfverretadt och underligt sinnestillstånd. Det berättas *) att han en dag i denna stämning gick ned till källarmästaren, hos hvilken han bodde, och begärde sin räkning. Denne bad kongl. sekretern vänta till månadens slut, då det var tids nog att uppgöra den, i synnerhet som han för tillfället hade brådtom. Men Stagnelius fordrade bestämdt att få liqvidera, under förklaring, att han följande dag skulle dö. Källarmästaren nödgades då utreda och mottaga beloppet för sin fordran, under det han, sannolikt van vid skaldens egenheter, sökte slå bort hans underliga fantasier, vid hvilka denne ändock stod fast. Följande förmiddag, då hela detta samtal längesedan var glömdt af källarmästaren, hördes plötsligt ett skott i huset. Genast föllo skaldens ord honom i tankarne: han har skjutit sig, trodde han och rusade med det förskräckta husfolket upp till Stagnelii rum. Fulla af bäfvan för den kommande förfärliga synen, öppnade de närvarande dörren. Men till deras förvåning gick skalden helt lugnt fram och åter på golfvet, och någon krutrök kunde ej heller förmärkas. Förargad öfver att bli störd i något arbete, förmodligen diktande, grep han imellertid helt hastigt till eldgaffeln för att bli af med det ovälkomna besöket. Man fann snart, att en annan person i huset skjutit sig **).

Mot slutet af 1822 hade Stagnelius, som 1818 blef kopist, utnämts till kanslist inom sin expedition***), och denna befattning medförde säkerligen trägnare sysselsättning än förut med de ämbetsmannavärf, för hvilka skalden sannolikt egde föga kallelse. Kanske hade detta öfveransträngning till följd, i synnerhet som diktandet aldrig lades åsido för expeditionsuppsättandet. Äfven utan dessa bidragande orsaker skulle Stagnelii fysiska och själsliga lidanden varit tillräckliga för att påskynda en katastrof, som var att med visshet förutse. Och d. 3

*) Svenskt Pantheon a. st.

**) Utan tvifvel är det samma anekdot, som i betydligt vanståldt skick kommit för Atterboms öron och af honom, a. st. s. 15, berättas. Der sägs Stagnelius ha blifvit träffad af sitt värdfolk nattetid i blotta linnet, helt förnöjd deröfver att han med eldgaffeln nyss jagat bort Demiurgen.

***) Enligt Statskalendern för 1819, 1823. Orätt uppges öfver allt 1819 som året för hans kopistfullmagt.

april 1823 hade hans lifslampa slocknat, man vet ej hur. Utan någon föregående egentlig sjukdom träffades skalden af en städerska död i sin säng påföljande dagens morgon. Ingen mensklig varelse hade således bevittnat hans sista stunder eller hugsvalat hans dödskamp. Ensam som han lefvat, gick han hädan. Hans stoftjordfästes i Maria kyrkogård.

Till dessa knapphändiga biografiska konturer ha vi åtskilligt att tillägga, som rör skaldens timliga lif, så vidt de få och ingalunda rikhaltiga källorna stå oss bi. Hans karakter skildras af hans far som bildad af "sträng rättvisa, godhjertenhet och medlidsamhet, med fasthet i vänskap". För öfrigt var hans lynne, i synnerhet mot slutet af hans lif, skyggt och sönderslitet af svårmod. Han flydde menniskors umgänge och lefde uteslutande i den verld, hans fantasi skapat och befolkat. Imellertid hade han äfven ljusa mellanstunder, och under dessa kunde han, som Hammarsköld i sin biografi erinrar, vara högst angenäm. "Blixtar af genie genomkorsade hans tal, kryddadt af en vidsträckt och grundelig erudition, väl genom tanken och fantasien digererad och ypperligen bevarad i ett minne, hvilket medelst sin omfattning och sin styrka väckt allas förvåning. Ur detta förråd hemtade han antingen ämnen för samtalet, eller exempel, eller bilder, eller till det ifrågavarande lämpliga, träffande omdömen öfver andra ämnen, hvarmed han upplifvade samtalet och gjorde det omvexlande och lärorikt. Och i lag med vänner, framför allt i en krets kring bålen, lärer han gerna varit glädtig och muntert skämtande, men alltid med ett skämt, på hvilket muser och gratier tryckt deras stämpel af skicklighet, finhet och urbanitet." Äfven fadren vitsordar, att "det var aldrig hans sak att söka många bekantskaper. Ensligheten var mest passande för hans lynne, synnerligen under hans hypokondriska stunder". Men han yttrar jemväl: "Under sina gladare stunder roade han sina vänner med impromtuer och qvicka charader, hvari han var mästare, och skrefvos utan betänkande på fri hand, i synnerhet på namn." Samme man upplyser äfven, som vi nyss sågo, att han "kunde jollra med fruntimmer, då han var vid humör, men vände då merendels talet till ridicule".

Detta sista yttrande leder oss öfver till den vigtiga frågan om Stagnelii förhållande till qvinnan, och om en obesvarad kärlek varit någon bidragande orsak till hns

svårmod. Fadren förnekar alldeles bestämdt, att så var fallet, och tillskrifver det endast fysiska grunder. Men denna omständighet torde dock ej få tillerkännas allt för stor vigt. Det är ej för en åldrig far, dertill en vördig andans man, som ett ungt hjerta, vore det än en sons, biktar sina ömtåligaste hemligheter: och allraminst skall en karakter sådan som Stagnelius göra det. Emot fadrens utsago talar dessutom ett vittnesbörd af oändligt mycket djupare vigt än denna: skaldens egna dikter. Såsom Atterbom rigtigt anmärker, se vi i dem "på otaliga ställen glöda en obesvarad kärlekslängtan; och otroligt är ingalunda, om något bestämdt qvinligt föremål för denna längtan fans, att det från honom oöfvervinligt aflägsnades, mindre genom hans sjuklighet, än genom hans ofördelaktiga utvärtes skick och skepnad. Huru än dermed har förhållit sig: hans poesi gifver, vid ett sorgfälligt studium af hans skrifter, tillräckliga bevis, att inom *denna* region låg en af grundorsakerna till hans djupa och städse växande dysterhet."

Man måste, snart sagdt, med flit göra sig blind, för att kunna förbise denna enkla sanning, som framstår på nästan hvarje sida af hvad skalden diktat. Från den "metafysiska lärodikten" *Kärleken* och det af en hardt när demonisk fantasi alstrade stycket *Albert och Julia* till den minsta lyriska dikt vittnar allt om, huru djupt och afgörande en förtärande lidelse ingripit i skaldens lif, och huru hans själ i åratal rufvat öfver alla frågor, som på något sätt röra kärlekens eviga gåta. Man kan, med någon uppmärksamhet, följa denna lidelse i dess småningom skeende utveckling, från ett dunkelt, men glödande begär efter qvinlig kärlek, till de mest gripande utbrott af längtan efter en enda, tillbedd varelse. Det är i början af denna period skalden sjunger:

— — för en enda retande mö mitt hjerta ej klappar — —
  Alla i féiska band snärja min fladdrande själ.
Hvarje gungande barm i mitt hjerta väcker begären,
  Hvarje strålande blick byter i lågor min blod.

Den, som kan anse en dylik af lifssanning uppburen dikt (1, 190) för blott en fantasilek, måtte aldrig ha erfarit hvad ynglingens känsla vill säga. Snart samla sig dock dessa lidelsefulla tankar kring "henne", kring Amanda, hvars skönhet och mildhet skalden på mångfaldiga ställen så härligt målar, liksom han yppar, hur djupt olyck-

lig han är öfver att ej kunna vinna hennes genkärlek. Hur bittert klagar han ej:

Gudar, för mig ej blomstrar dess mun, dess rosiga kinder;
  Icke af ömhet för mig strålar dess himmelska blick.
Derför skall äfven mitt lif sig i enslig jämmer förtära,
  Derför med gråtande ljud klingar min sorgsna teorb.

Kunna vi fordra ett tydligare uttalande af skaldens inre tillstånd? Och detsamma upprepar han med en lika känslans glöd i flerfaldt skiftande former. Så heter det i den allbekanta sången *Amanda:*

Men aldrig min trånad
Till målet skall nå.
Blek, suckande, hånad,
Jag enslig skall gå;
Skall evigt, gudinna,
Likt stjernan dig se
Högt öfver mig le
Och aldrig dig hinna.

Så sant dikt och lif någonsin haft gemenskap med hvarandra, är detta snyftningarna från ett hjerta, som känner all sin kraft försvinna med hoppet om den älskades kärlek. Och likväl har man trott sig kunna förklara, att Stagnelius "ingenstädes på jorden funnit den Amanda, hvilken han så hänförande har besjungit" (Sondén). Naivetén i detta omdöme täflar med dess oförstånd.

Öfvervinnandet af denna böjelse, om hvars föremål man sväfvar i ovisshet, kostade den arme skalden de svåraste strider; och, enligt hans egen försäkran, var det först genom hängifvandet åt de religiösa och filosofiska spekulationerna som detta i någon mån lyckades honom. Så sjunger han i det härliga stycket *Landsbygden* (1, 103):

Räck likväl nu förutan tvekan handen!
Min verld är dömd. Ej är du qvinna längre,
Och jag ej man. Guds barn vi äro båda,
I snöhvit oskuld klädda begge två.
Rent är mitt hjerta. Qvalens långa skärseld
Till himlens altar det ånyo invigt, — —
Flydd är den tid, då hvarje träd i skogen,
Då nymferna i Mälarns alla grottor
Genljudade vid harpans klang: Amanda!
Och jord och himmel buro hennes drag.

Dikten, som tillhör andra boken af *Liljor i Saron*, härrör sålunda sannolikt från 1822. Så mycket kan man af densamma sluta, att Amanda varit ett Stockholmsbarn ("Mälarns alla grottor"). — Några flyktigare och mer sinligt färgade förbindelser besjungas i en följd dikter, dem man äfven velat anse som alster endast af skaldens fantasi, men hvilkas passionerade glöd, stundom berörande poesiens yttersta gräns, för hvarje tänkande betraktare bestämdt tyda på deras grundval inom verkligheten.

En annan, ehuru mindre vigtig, fråga angår Stagnelii lefnadssätt och vanor; och äfven rörande henne ha meningarna varit på villospår. Visserligen synes det vara grundadt, hvad en förut anförd lefnadstecknare berättar, att "han tog sin boning hvar det föll sig, så att han mest lefde såsom en resande i Stockholm. Han flyttade utan omständigheter till ett annat ställe, så snart det föll honom in att icke längre bo qvar på sitt förra." *) — Men deremot smakar det af någon öfverdrift, då samme sagesman tillägger: "Han sökte icke sådana rum, som man vanligtvis anser för trefliga. Om det var städadt eller icke i hans kammare, derom brydde han sig föga." Äfven Atterbom tyckes, på grund af hörsägner, böjd att antaga en viss benägenhet för snusk och otreflighet hos Stagnelius, då han bland annat (a. st. s. 10) yttrar, att han i sin klädsel visade sig "ovårdad nära till cynism". Alla dessa påståenden förfalla imellertid inför vittnesbördet af en hans förtrogne ungdomsvän **), som intygat, att skalden under sin studenttid både var särdeles renlig och snygg i sin klädsel samt egde sinne för komfort i afseende på sin bostad, och för öfrigt bestridt, att han i Stockholm skulle förfallit i detta hänseende. Det må dock medges, att han, enligt hvad samme vän upplyst, i sitt sätt var sluten och något underlig, nästan alltid gick grubblande och hade ögonen fästa på marken, så att han ofta stötte emot personer och saker, som kommo i hans väg m. m. Allt detta kan ega sin rigtighet, utan att någon särskild cynism derför behöfver tillvitas den svärmande drömmaren. Berättelsen att han i öfrigt fört ett "oregelbundet, ehuru temligen depensivt lefnadssätt" ***) har, jemte kännedomen om skaldens begagnande af opiat, hos mången alstrat föreställningen, att han äfven tagit sin tillflykt till

*) Svenskt Pantheon, a st.
**) Den förut nämde prosten Engström.
***) Svenskt Pantheon, a. st.

andra sinliga bedöfningsmedel och öfverhufvud fört en utsväfvande vandel, något, hvari äfven Hammarskölds i alla hänseenden obefogade sammanställning mellan honom och Lidner kunnat ha en viss andel. För att rätta en dylik uppfattning behöfver man endast läsa skaldens dikter: denna utomordentliga formfulländning, denna omsorg och bestämdhet i ämnenas behandling tillhöra ej och kunna aldrig ha tillhört en rucklare. "Begifven på dryckenskap var Erik Johan aldrig", har dessutom den ofvan nämde vännen upprepade gånger försäkrat. Och slutligen — den som så doppat sin pensel i idealitetens färger, den som i så odödlig klarhet framstält lidandets filosofi och den religiösa trons magt, den har sannerligen aldrig varit fäst med sitt hjerta vid dryckenskapens djuriska vällust, äfven om hans lifliga sinne någon gång erfarit den skönhetsgränsen bevarande njutningens fröjder.

Till sist kunna vi om Stagnelii utseende blott nämna, att han icke var reslig till växten, att ett ljust, tunnt hår betäckte hans ovanligt formade hufvud, och att han merendels hade ett dystert och grubblande utseende. Intet porträtt har åt efterverlden bevarat hans drag. Den skuggbild, som först meddelades i Sondéns upplaga, föreställer nämligen påtagligen skalden Choræus, såsom framgår af en jemförelse med det graverade porträttet, likaledes i profil, framför dennes skaldestycken.

Det tillhör ej omfånget för ett biografiskt utkast, sådant som det föreliggande, att fullständigt utreda den organiska utvecklingen af Stagnelii skaldskap eller att företaga en noggrann, på estetiska grunder hvilande värdering af de många härliga diktverk, han lemnat sitt folk i arf. Sedan den föregående upplagan utkom har dessutom Böttigér i sitt Minne af skalden (Svenska akademiens handlingar, del 47), med den honom egna finheten och naturlig sympati för en beslägtad skaldegenius, fullgjort detta värf på ett i sanning lysande sätt. Hvad närvarande skildrare i dessa hänseenden kan lemna är, och måste enligt sakens natur endast blifva, några korta antydningar.

Vi möta då först ett redan förut vidrördt spörsmål, hvilket förf. anser sig böra besvara afvikande från de föregångare, som sysselsatt sig med detsamma. Det är

den frågan, i hvad mån den nya skolan utöfvat inflytande på Stagnelii poetiska bildning. Hammarsköld och Atterbom, båda bland skolans främste män, ha velat tillmäta henne stor betydelse för densamma, utan att likväl någondera för detta påstående anfört några egentliga skäl. För den som tager opartisk kännedom om skaldens lyriska dikter, i synnerhet sådana de framstå i sjette upplagan, der åtskilliga äldre, synbarligen med flit af Hammarsköld uteslutna, stycken meddelas för första gången, gestaltar sig imellertid förhållandet betydligt annorlunda. Icke blott de negativa bevisen, frånvaron af all oklarhet och svulst i tankar och uttryck, göra sig här bestämdt gällande för att fritaga Stagnelii tidigaste utveckling från all påverkan af nya skolan; äfven de fullt positiva, som grunda sig på hela innehållet och formen i öfrigt af hans äldsta arbeten, tyda på en helt annan utgångspunkt för hans poetiska verksamhet. Det är utan allt tvifvel den gamla skolan och dess förnämste skalder, Kellgren, Leopold m. fl., som i begynnelsen föresväfvat Stagnelius som mönster. När han 1812 besjunger *Menniskokärleken* (1, 270) och *Dygden* (1, 259) eller med värme prisar *Slaget vid Salamanca* (1, 247), är det till och med, trots den gryende originaliteten, ej utan att han påminner om Kullberg och andre eftergustavianske skalder. Strofer sådana som:

> I hycklad sällhet ler du, usle träl!
> Din hemska uppsyn qval och ledsnad målar.
> Bekänn, att nöjet räckte dig likväl
> Ett sockradt gift i rosenkrönta skålar,
> Att guldets åsyn aldrig gjort dig nöjd,
> Och dagars äckel följt minuters fröjd.

leda så oafvisligt tanken på den akademiska vitterhet, som blomstrade under medaljernas hägn i begynnelsen af närvarande århundrade, att all tro på Stagnelii ursprungliga frändskap med nya skolan genast måste öfvergifvas. Utsträcker man dessa undersökningar vidare, skall man snart finna, att äfven hans senare och utförligare arbeten vittna om ett förtroligt närmande till svenskt klassiska mönster: så operorna *Narcissus* och *Cydippe*, hvilka i diktionens smakfulla finhet och smidiga behag lifligt påminna om Kellgren, delvis i glödande färgprakt om Lidner. Åt den sistnämde, liksom åt den ljufve Oxenstierna, har Stagnelius i en vacker sonnett hemburit sin

varma hyllning. En annan mägtig faktor i skaldens första utveckling var Ling och hans yrkan på den fornnordiska mytens och historiens omsättande till nationaldikt. Från detta inflytande kan hans epos *Gunlög* (1812) samt sorgespelen *Visbur* och *Sigurd Ring* anses ha utgått, ehuru skaldens sjelfständighet i dessa verk befinner sig i jemnt stigande och aldrig tillåter honom att fullkomligt öfverlemna sig åt Lings urnordiska idéer. Vi förbigå alldeles att närmare yttra oss öfver den starka inverkan den antika, särdeles den grekiska, litteraturen utöfvat på Stagnelius, emedan denna ligger i öppen dag och dessutom mindre spåras i innehållet, än i den hardt när klassiska harmoni och afrundning, den meddelat hans form och versbildning. Först i sista rummet kunna vi sätta den nya skolan såsom faktor i skaldens poetiska bildning; och det var hon i alla fall endast mycket medelbart, såsom den der möjligen ledde hans uppmärksamhet på de tyske nyromantikerne, företrädesvis A. W. Schlegel, samt på åtskilliga af desse i den nyare vitterheten återinförda versformer, canzonen t. ex., hvilken Stagnelius behandlar med fulländadt, af ingen bland nya skolans män upphunnet, mästerskap. År 1815 prisar skalden (1, 179) som sina älsklingar bland utländingar Schlegel, Châteaubriand ("Han, som Martyrerna sjöng") och Oehlenschläger; lägges till dessa Wieland, hvars *Idris* och *Oberon*, såsom redan Hammarsköld anmärkt, varit förebilden för hans episka ungdomsförsök *Blenda*, så ha vi i det närmaste uppräknat alla de vittre författare, hvilka i någon betydligare mån bidragit till Stagnelii utveckling. Som man ser, intaga nya skolans koryféer och mönster föga plats i denna, så vidt möjligt, trogna och opartiska förteckning.

Att för öfrigt uppspåra de element, af hvilka Stagnelius uppbygt sitt skimrande diktpalats, skulle leda till ett lika mångsidigt som tacklöst göra. Skaldens beläsenhet var, som hans far intygar, redan under barnaåren högst betydlig; och naturligtvis tilltog den ofantligt i omfång under den mognare delen af hans lif. Och på samma gång hans kännedom i litteraturen växte, utpräglades allt mer hans egendomliga verldsåskådning och hans formella mästerskap, hvarigenom han sammansmält allt utifrån hemtadt med sin sång så noga, att det numera icke är lätt att återfinna de främmande tillflödena i denna mägtiga diktflod. Hvad beträffar de ämnen, skalden valt för sina omfångsrikare dikter, har Hammarsköld i sitt eljest

föga sakrika företal lemnat en nästan för utförlig redogörelse för dem, hvarför vi kunna alldeles förbigå denna punkt, helst de merendels återfinnas inom den antika eller den numera mycket kända nordiska mytens och sagans områden. I synnerhet den senare har lemnat skalden talrika motiv: så till *Gunlög, Blenda, Sigurd Ring, Visbur, Svegder* och *Torsten fiskare*, en omständighet, som bör märkas, emedan den utvisar Stagnelii fina poetiska instinkt, hvilken anade, att framtidens nordiska dikt skulle välja denna rigtning, fast han sjelf, en annan Svegder, lockades från att fullfölja den nya banan af de teosofiska spekulationernas trollmagt. Antiken har gifvit ämnet till *Backanterna, Narcissus* och *Cydippe,* den kristliga legenden till *Martyrerna*, den halft legendariska historien till *Vladimir den store.*

Man måste ovilkorligen fyllas af beundran för en skaldepersonlighet som, fastän kämpande med de svåraste kroppsliga lidanden, fastän i förtid skördad af döden, med en lifsålder af knappa tretio år, förmått skapa en så rik och månggestaltad skara af dikter och genomlöpa ett så vidsträckt område af fantasiens omätliga rike. För att få gången af hans utveckling fullt klar för sig, måste man imellertid först ega kronologien af hans dikter i något så när utredt skick; och detta värf, så alldeles försummadt af föregående författare i ämnet, är ingalunda bland de lättaste. Delvis kan till och med intet bestämdt afgöras, emedan de nödvändiga data eller andra märken saknas. Af de årtalsbestämningar, dem närvarande författare i sina upplagor lyckats bevara ur skaldens egna handskrifter, samt af de tryckta arbetenas år, uppgifter af Hammarsköld och inre kännetecken kan dock ungefär följande sammanställning göras. Året 1812 tillkommo: *Gunlög* (början) samt 4 poem; året 1813: *Gunlög* (slutfragmenten), *Blenda* (sannolikt) samt 7 daterade poem; åren 1814—16 (sannolikt): sorgespelen *Sigurd Ring* och *Visbur*, operorna *Narcissus* och *Cydippe*; skådespelet *Belägringen af Ceuta*, psalmförsöken (de flesta omarbetningar af psalmer i den gamla, med 1817 afskaffade, psalmboken), samt 14 daterade poem; året 1817: *Vladimir den store*, fragmentet *Svegder* (sannolikt) och 2 daterade poem; året 1818: *Maria* (sannolikt), *Sång till qvinnorna i norden* och 2 daterade poem (de sista med utsatt årtal); åren 1819, 20: *Liljor i Saron, första boken;* året 1821: *Martyrerna, Riddartornet* (sannolikt); året 1822: *Backanterna* samt (sannolikt) *Glädjeflickan*

och *Albert och Julia;* året 1823: *Torsten fiskare* *). Alla öfriga odaterade lyriska stycken måste fördelas efter deras inre kännetecken. Dervid är att märka, det alla sådana, i hvilka Stagnelii mystiska filosofi funnit ett bestämdt, till formen fulländadt uttryck, såsom t. ex. *Liljor i Saron, andra boken,* tillhöra hans sista skede, och att de åter, i hvilka en mer sinligt frisk och fullblodig åsigt af lifvet möter oss, i de flesta fall kunna tillskrifvas tiden före 1818. Som af förestående ses, är mycket i detta hänseende ännu beroende af förmodan och torde alltid så förblifva, i brist på skaldens egna handskrifter, af hvilkas stil åtskilliga slutsatser skulle kunnat dragas, äfven der ej data varit bestämdt utsatta.

En sak synes man med temlig visshet kunna sluta af hvad vi ofvan sökt utreda, den, att Stagnelius oafbrutet fortgick, ej blott i formell fulländning, detta ord fattadt i sin vidsträcktaste betydelse, utan äfven i inre klarhet och förmåga att gifva en uttrycksfull gestalt åt sina skaldeåskådningar. Så upptager han med 1814 åtskilliga bland romantikernes lyriska älsklingsformer och en konstfullare rimflätning samt utbildar sin diktion till allt färgrikare prakt; så egnar han de följande åren åt dramatiska försök, bildade efter de antika sorgespelens mönster, med inflätande af de skönaste, i versifikatoriskt hänseende förträffligaste körer; så studerar han och fulländar svenskans metriska användbarhet, mejslar de sköna elegierna, oderna och hexametrarne i *Vladimir* och *Maria*; så slutligen skänker han i sina senare dramatiska alster jamben en fulltonighet och omvexling, som ännu äro på svenskt språk oupphunna. Och bredvid hela denna skatt af yttre formfulländning, hvilken ständigt växande värme, rikedom, fullhet i de bilder, han framtrollar för vår själ! Äfven der, hvarest hans hjertas sönderslitna tillstånd framblickar, äfven der, hvarest hela hans varelse synes smälta bort i en klagande suck, eller der lidelsens halfqväfda utbrott pressas öfver hans läppar, hvilken harmoni i smärtan, hvilken ljuf musik i sucken, hvilken sans i sjelfva yran! Det finnes ingen svensk skald, på hviken bilden om den döende svanen och hans sång har en sannare tillämpning än Stagnelius: det är ett lif som förrinner i mild klagan, full af sköna välljud. Ej ens hans af en mystisk verlds-

*) Enligt Hammarsköld (företalet) bar ett af koncepten bakpå rubriken: "Kongl. Maj:ts nådiga resolution på åtskilliga biskopars ansökan att befrias från skyldigheten att bevista riksdagen 1823."

åsigt genomandade dikter lida någonsin af från poesien härflytande dunkel. Tåren som skymmer Animas blick, gråten som vill kufva hennes stämma, spegla sig i dikten och ge oss känslan af sorg och vemod, mången gång af djup förtviflans mörker; men spegeln sjelf är ren som diamantens vatten. Det är detta obestridliga förhållande, som i förening med åtskilliga andra omständigheter hos förf. grundat den öfvertygelsen, att Stagnelius kort före sin död begynt ingå i ett nytt skede af sin utveckling, hvars hela betydelse för Sveriges vitterhet, om han fått lefva, det nu är omöjligt att angifva, men som omisskänneligen tyder på, att han stod på väg att arbeta sig ur den mystiskt-förtviflade verldsåsigt som karakteriserar det närmast föregående tidskiftet af hans poesi. Det är ingalunda betydelselöst att de teosofiska idéerna spåras sparsammare redan i andra boken af ***Liljor i Saron***, nästan endast skymta i den djupt resignerade, fornkristliga åskådning, som utgör ***Martyrernas*** grundval, för att snart derpå antaga en väsentligt förändrad gestalt i ***Backanterna*** och slutligen alldeles försvinna i de om de tyske romantikerne i viss mån påminnande natt- och andestyckena ***Riddartornet***, ***Glädjeflickan***, ***Albert och Julia***, samt i det om humoristiska anlopp vittnande sagospelet ***Torsten fiskare***, hvars tidpunkt är fullkomligt obestridlig. Särskild uppmärksamhet förtjenar det sistnämda stycket, som, i likhet med de skämtsamma tillfällighetsqväden från 1822, hvilka vi ofvan i denna lefnadsteckning påpekat, bestämdt visar att Stagnelius, efter en vidlyftig omgång, var i begrepp att med nya krafter och högst betydligt vidgade utsigter återvända till sin utgångspunkt, den satiriskt-humoristiska dikten (om nämligen, såsom förf. tror, ***Blenda*** till planen är hans äldsta större arbete, fastän senare fullbordadt än ***Gunlög***). En så riktbegåfvad ande som Stagnelius kan aldrig beräknas på förhand; och det vore således obetänkt att förneka, det han kunnat omgestalta sin åskådning af tingen, och i och med denna hela sitt skaldskap, äfven om man ej anser sig böra medgifva, att han förmått utveckla sig till en humoristisk uppfattning af verlden, något som vi ej heller vilja påstå med någon art af bestämdhet.

Detta spörsmål leder oss nu öfver till det om den estetiska halten och värdet af Stagnelii skaldskap öfverhufvud samt om de karakteristiska kännetecknen på detsamma, en fråga, hvars tillfredsställande utredning dock skulle fordra vida större utrymme än det öfver hvilket förf.

förfogar. Endast antydningsvis kan han således sysselsätta sig med detta ämne, der han liksom förut eger Hammarsköld och Atterbom till föregångare. Båda ha meddelat åtskilliga värderika och träffande anmärkningar i frågan om den allmänna arten af skaldens skaplynne, hvaremot i synnerhet den förres kritiska skärskådning af hans större arbeten lider af åtskilliga missuppfattningar, och den senares framställning öfver samma ämne afbröts redan i sin begynnelse. En genomgående, med estetisk grundlighet utförd, karakteristik af Stagnelius som diktare, ett arbete hvars vigt förf. påpekade då denna lefnadsteckning först utgafs (1868), har sedan dess, såsom ofvan antydts, lemnats af Böttiger. Hammarsköld, i sin för öfrigt temligen obefogade jemförelse mellan Lidner och Stagnelius, yttrar med afseende på den senare följande, som på ett klart och vackert sätt sammanfattar det hufvudsakliga af skaldens poetiska karakter. "Stagnelius", säger han, "är romantisk. Äfven för hans åsigt framstår lidandet som en menskligheténs bestämda allmänna lott, men ej blott menskligheténs, utan äfven, i och genom henne, den menniskan omgifvande verldens. Vindens sus, källans sorl, foglarnes qvitter, ja, till och med blommorna på fältet äro intet annat än formade suckar af en fallen, en förändringens hårda nödvändighet underkastad, natur. Men han finner ingen lust att blott passivt klaga häröfver, ingen vällust deri att blott gjuta tårar öfver sitt och hela slägtets öde, utan han tränger med geniets åskådning fram till detta ondas källa, och hvad han ser, målar hans manligt verksamma diktningskraft i bestämda konturer, för att såmedels skaka på de bojor, som hämma själens flygt, och bryta det fängelse, i hvilket synden och sinligheten stängt henne från idéernas ljusa rymd. Dock, detta bemödande, det inser han klart, kan han icke sjelf verkställa; dertill behöfves guddomens biträde, denna höga, kärleksrika magts, som oaktadt hennes fall dock aldrig upphör att älska den förförda själen, dess utvalda, men honom undanryckta brud. Derföre är Stagnelii religiositet en fast, orubblig förhoppning på den högstes nåderika bistånd, en säker förtröstan att befrias från lidandet, att vinna åter sin förlorade borgarerätt i salighetens rike, och, i anledning deraf, hans poesi en konstrik, säkert tecknad tafla af hans inre åskådning, en klar, af fantasien slipad spegel för de objektiva gestalter, i hvilka hans djupa, genom en väl dyster, men sublim filosofi harmoniskt utbildade känsla bryter sig.

Stagnelii skaldesång är alltså bestämd, organiskt utbildad, idéfull, foster af en genom den rikaste fantasi och den skarpaste tanke begränsad känsla".

Märkas må dock, att detta omdöme gäller egentligen den Stagnelius, som sjungit *Liljor i Saron;* ty på den unge eller slutande skalden träffar det ej in i lika hög grad. Redan Atterbom har påpekat, att skämtet, följaktligen ett humoristiskt element, ingalunda är bannlyst från Stagnelii sånger, och att således dessa, som vi ofvan antydt, innehålla frön till en mer tröstefull, harmonisk och sant mensklig verldsåskådning, än den, som genomgår *Liljor i Saron* och en del andra dikter. Den lefnadsnjutande glädje, som andas i några bland Stagnelii anakreontiska qväden, och den eldiga glöd, som genombäfvar flere erotiska sånger, visa tydligt, att han långt ifrån fullständigt uppgått i sina öfversinliga spekulationer, liksom å andra sidan en del satiriska beståndsdelar i *Gunlög, Torsten fiskare* och flere angifva, att äfven detta område ej var främmande för den mångsidigt utvecklade skalden.

Vill man med ett genusord angifva arten af Stagnelii diktarskap, så kan det ej betecknas såsom annat än episkt lyriskt, med öfvervägande lutning åt den senare egenskapen. Trots de flerfaldiga dramatiska arbeten Stagnelius efterlemnat, och oaktadt det formella mästerskap, som äfven i dem uppenbarar sig, torde det icke med skäl kunna bestridas, att det ej är på detta område hans egentliga styrka, för så vidt den hann uppenbara sig, ligger. Den benägenhet att "måla och musicera", som Atterbom med rätta anmärkt äfven mot hans yppersta dikt af detta slag, *Martyrerna,* är i sjelfva verket intet annat än skaldens omedvetna återvändande till de grundelement, som bilda hans poetiska väsen, den lyriska känslans värme, mildrad af den klart uppfattande och återgifvande fantasien. Körerna i hans fornnordiska sorgespel, hans försök till operor, de flere andeuppenbarelserna i *Vladimir* och mångfaldiga andra tecken tyda hän på samma förhållande. Det är följaktligen klart, att han lyckas bäst i de diktarter,der lyrik och epik sammansmälta till ett, således i sina romanser, elegier, idyller och andra likartade dikter, bland hvilka äfven *Liljor i Saron* intaga ett framstående rum. Här kan skaldens känsla frambryta i all sin ursprungliga värme och gjuta sitt förklarande skimmer öfver de färgrika bilder, hans kraftiga fantasi frammanat. Och här eger han tillika det rikaste tillfälle för sitt formella mästerskaps öf-

vande. Också torde Stagnelii utomordentligt höga ståndpunkt i dessa arter vara obestridlig. Att uppräkna de härligaste bland hans episkt-lyriska dikter vore nästan att återgifva innehållsförteckningen; vi åtnöja oss derför med att nämna, det ganska få underlägsna eller medelmåttiga sådana stycken af honom finnas, i synnerhet bland elegierna och romanserna.

Mindre passade de rent episka formerna hans individualitet. Derför äro också, trots flere sköna partier, hans berättande dikter, i sin helhet betraktade, ej fullt tillfredsställande, liksom de samtliga tillhöra det äldre skedet af hans skaldeverksamhet, och till en del endast äro ungdomsförsök. Den lugna, ointresserade hållningen hos den äkte epikern blef ej Stagnelius förunnad, lika litet som den kraftiga lifserfarenhet, den rikt skiftande menniskokännedom, som utgöra den sanne dramaturgens oundgängliga kännetecken. Allt hvad formvälde och lyrisk känsla, allt hvad hänförelse för ämnet och en förut gifven verldsåskådning kunna åstadkomma, återfinnes i Stagnelii dramer; men just de nu nämda grundvilkoren för det fullkomliga dramat, den omedelbara lifsfläkten, den mångsidiga gestaltning af karakterer och åsigter, som skapar de verkligt dramatiska sammandrabbningarna, dem sakna vi. Nästan alla hans figurer röra sig liksom i en fin dimma, hvilken gör deras konturer sväfvande och öfver det hela lägger en entonig, silfvergrå kolorit. Det är skaldens subjektivitet, som bildar det medium, genom hvilket vi skåda dem alla, det är hon, som oaflåtligt påminner oss, äfven vid de skönaste ställen, derom, att vi ej skåda en fullt lefvande och klar verklighet, endast skapelser af en i en gifven rigtning utvecklad fantasi. Det är härigenom man kan förklara skaldens förkärlek för lyriska målningar och utbrott midt uppe i en stark situation och hans oförmåga att låta en karakter dramatiskt, d. v. s. med inre nödvändighet och i rask följd, utveckla sig. Ej ens Perpetua i *Martyrerna*, hans yppersta skapelse i det hänseendet, utgör något verkligt undantag från detta förhållande. Blott der, hvarest en föga invecklad situation antager en inåtvänd, mystisk prägel, såsom i de pseudo-dramatiska arbetena *Glädjeflickan* och *Albert och Julia*, beherskar skalden med full hemmastaddhet sitt ämne och gestaltar det med öfverlägsen kraft. Samma lyriska hufvudrigtning gör att körerna i hans sorgespel äro dessas yppersta prydnader.

Omedelbart efter Stagnelii död fattade Hammarsköld beslutet att utgifva skaldens samtliga skrifter, och som en förberedelse härtill författade han den här ofvan anförda lilla skriften om skaldens lif och verksamhet. Biskop Stagnelius, som möjligen i förväg anmodat honom om utgifvandet, satte sig genast i förbindelse med honom, såsom synes af den förut anförda brefvexlingen, och arbetet fortgick så raskt, att utgifvaren kunde underteckna företalet till första delen d. 1 mars 1824, således elfva månader efter Stagnelii dödsfall. De båda andra delarne utkommo de följande åren, så att upplagan 1826 var fulländad. Med dess utgifvande var förenadt ett vilkor, med hvars uppfyllande långvarigt dröjsmål egde rum. "Då Hammarsköld", säger Sondén, hvars berättelse härom vi följa, "ombesörjt den första upplagan af Stagnelii samlade skrifter, förklarade biskop Stagnelius, att slägtingarne ej gjorde anspråk på någon inkomst af verket, men önskade, i fall afsättningen gaf något öfverskott, efter afdrag af förlagkostnaden, att det måtte användas till en enkel minnesvård öfver skalden. I enlighet med denna önskan träffade Hammarsköld öfverenskommelse med mag. Wiborg och uppsatte äfven följande förslag till inskrift:

SKALDEN
E. J. STAGNELIUS
FÖDD 1793
DÖD 1823
HVILAR HÄR

SORGBUNDNA FÖRÄLDRAR
SAKNANDE VÄNNER
OCH
BEUNDRANDE LANDSMÄN
RESTE VÅRDEN

Flere förnyade påminnelser blefvo utan verkan: Wiborg ursäktade sig dermed, att förlagskostnaden ännu icke var ersatt, och att arbetet, ehuru af stort värde, likväl i anseende till sin dyrhet hade en trög afsättning. Hammarsköld dog 1827; och det synes, som Wiborg sedermera hade förgätit sin förbindelse. Hans sjukdom kan ursäkta honom de senaste åren; men innan den inträffade, hade

han likväl utgifvit en ny upplaga af alla tre delarne. Först i år [1836], sedan, genom öfverenskommelse med skaldens ännu lefvande moder, bokhandlaren Berg erhållit tillåtelse att ombesörja en ny upplaga af Stagnelii skrifter, har den länge väntade minnesvården genom den nye förläggarens omsorg blifvit uppsatt.“

Denna vård, i sig sjelf något oansenlig, har under tidernas lopp allt mer förfallit. En uppmaning till subskription för en ny, värdigare sådan utgick 1873, men lyckades ej tillvinna sig några egentliga sympatier. Det är dock att hoppas att svenska folket förr eller senare skall genom en lämplig minnesvård visa sin tacksamhet mot den store skaldens minne.

Ehuru Hammarskölds nit att samla en så framstående poetisk alstring som Stagnelii förtjenar allt erkännande, har närvarande upplagas utgifvare ej kunnat undgå att i sina anmärkningar till den 6:e (stora) angifva det ganska vårdslösa sätt, hvarpå han handterat skaldens handskrifter. Redan 1828, således ett år efter hans död, meddelde Sondén i Svea (12, 235 ff.) en följd vigtiga rättelser till hans upplaga, beträffande företrädesvis de lyriska poemen; anledningen härtill var, som han sjelf uppger, att han bland Hammarskölds papper påträffade en bundt af skaldens koncept och renskrifter, dem utgifvaren således aldrig återstält till slägtingarne. Än värre är, att han låtit de af honom följda handskrifterna till skaldens flesta större dikter alldeles förfaras, en omständighet, den man ej nog kan beklaga, på grund af den vunna erfarenheten rörande hans behandling af de dikter, till hvilka handskrifter ännu finnas i behåll. Lyckligtvis hade sedan Sondén tillfälle att granska en ytterligare del handskrifter, då han utgaf sin egen särdeles goda upplaga, äfvensom närvarande utgifvare haft tillgång till åtskilliga sådana, dem ingen af föregående utgifvare sett. Hela den ännu befintliga samlingen af skaldens handskrifter skänktes nämligen af hans moder till Kalmar gymnasii-bibliotek, derifrån aflidne kgl. hof- och universitets-bokhandlaren Adolf Bonnier erhöll den till låns för 6:e upplagans utgifvande. Några spridda fragment ur Hammarskölds papper förvaras i Kongl. Biblioteket, der äfven ett först vid 7:e upplaga jemfördt koncept till ***Albert och Julia*** hamnat.

De af Sondén meddelade vigtiga rättelserna iakttogos i den nya, af Wiborg ombesörjda upplagan af 1830—33; tre år senare utkom hans egen upplaga, tillökt med 16

poem och ett prosaiskt fragment samt i öfrigt delvis jemförd med handskrifterna; och på denna punkt befann sig fortfarande Stagnelii text genom ett par af den afl. förläggaren Ph. J. Meyer utgifna upplagor*), till dess närvarande utgifvare med densamma företog en, som han hoppas, grundlig granskning och förnyelse, hvars beskaffenhet kan inhemtas af de vid 6:e upplagan fogade anmärkningarna.

Men bredvid upplagorna af skaldens skrifter i deras helhet har hela tiden gått ett offentliggörande af förut obekanta stycken. Så meddelade Delén *Albert och Julia* redan året efter skaldens död (Sthm 1824), efter hans eget manuskript, så Karl Kullberg i Freja 1836 7 nya poem, hvilka sedan intogos i Sondéns upplaga, så Carl Adlersparre i Läsning i blandade ämnen. Ny serie, h. 3, 5 (Carlstad 1839, 41) 3 dylika, bland hvilka två, ej förut tryckta, äro så obetydliga, att de ej af utgifvaren ansetts förtjena en plats i föreliggande upplaga. Vidare offentliggjordes dikten *Till Öland* i Eos 1840, n:ris 20, 22, samt *Till Jenny* i Nyaste Freja 1841, n:r 83; och slutligen har hr Karl Rydström ur den ännu befintliga samlingen af skaldens handskrifter samt efter meddelanden af hans anhöriga utgifvit: Hittills outgifna dikter af E. J. Stagnelius (Vestervik 1856. 63 s. 16:o). 7 af de i densamma intagna styckena äro, såsom föga betecknande, uteslutna ur närvarande upplaga, nämligen *Morgontanke*, *Krigssång*, *Fången*, *Önskningar*, *Till förruttnelsen*, *Sång* och *Månflickan*. Utgifvaren vill med anledning häraf äfven nämna, att de stycken i skaldens handskrifter, dem han ansett sig ej böra i sjunde upplagan intaga, hvarken äro till antalet betydliga eller förtjena plats i den redan genom Hammarskölds åtgörande ganska fullständiga samlingen af skaldens lyriska dikter. De utgöras (1881) af 2 små dramatiska fragment, redan nämda af Hammarsköld, 26 originalpoem, bland hvilka flere fragment utan titel och slut, samt 8 öfversatta lyriska stycken. Samtliga nämda småsamlingar ha mer eller mindre användts vid 6:e och 7:e upplagornas redaktion; och någon betydligare tillökning af Stagnelii samlade skrifter torde således hädanefter knappt vara att motse, helst en skaldens slägting, häradshöfding Wimmerstedt, äfven stält

*) Sthm. 1851, 52. 12:o och — i Skillings-bibliotek af svenska klassiker. Sthm 1853. st. 8:o.

till utgifvarens förfogande de hittills otryckta handskrifter han innehar.

Redan från första framträdandet af Stagnelii samlade skrifter ansågs det som afgjord sak, att Sveriges vitterhet i honom egde en af sina rikast begåfvade och i alla hänseenden märkvärdigaste skaldenaturer. Hammarskölds stora förtjenst är det att genom sitt företal ha ledt uppmärksamheten på vissa bland de sidor, som utgöra denna storartadt anlagda personlighets egendomligheter; och den äran kan heller aldrig frånkännas honom. Efter honom har Atterbom med största förkärlek och omsorg sökt estetiskt utreda Stagnelii verkliga väsen som skald, först i sin utförliga anmälan af "andra upplagan" i Svenska literatur-föreningens tidning 1834, ss. 65 ff., 97 ff., och vidare i sin ofvan anförda, tyvärr afbrutna, disputation Strödda bidrag till svenska vitterhetens häfder (1848). Äfven en yngre författare, numera rektor Himmelstrand, har i en disputation om Stagnelii lyrik (Lund 1863) framstält några estetiska betraktelser öfver det rika ämnet. Slutligen har Böttiger genom sin ofvan nämda teckning lemnat det kanske vigtigaste och säkert det utförligaste bidrag vår literatur ännu eger till kännedomen om denna rikt och underbart utrustade skaldenatur.

Naturligtvis har en skald af den utomordentliga begåfning som Stagnelius ej kunnat förblifva obekant för samtidens främmande litteraturer. Så ha på tyska hans *Gesammelte Werke* öfversatts af K. F. L. Kannegiesser (Leipzig 1851. 6 band 8:o), så *Vladimir* af Olof Berg, (*Wlademir der Grosse, ein episches Gedicht in 3 Gesänge.* Königsberg 1828. 8:o), så *Martyrerna* af Ludvig Carus (*Die Märtyrer. Dramatisches Gedicht.* Regensburg 1853. 16:o), så *Visbur* af E. Ziehen (*Internationale Revue 1867. Wien*), så slutligen en del lyriska stycken af P. J. Willatzen (*Nordlandsharfe.* Elberfeld 1858. ss. 25 f.), Ferd. Otto von Nordenflycht, af svensk härkomst (*Schwedische Lieder der Neuzeit.* Berlin 1861. ss. 21—96.), Edmund Lobedanz (*Album nordgermanischer Dichtung. Th. 2.* Leipz. 1868. ss. 163—170) m. fl. På franska finnes en öfversättning af *Albert och Julia* af Léouzon-Le-Duc (*Albert et Julia*, bakefter hans öfversättning *le Glaive runique*, 1846; omtryckt i hans *Etudes*, 1853), *Martyrerna* af Louis Boutillier (*Les martyrs. Tragédie chrétienne.* Paris 1855. 8:o. — Öfversättaren ämnade fullständigt utgifva skaldens dramatiska arbeten, enligt hvad företalet ger vid handen. Öf-

versättningen är liksom hos Puget prosaisk) samt *Les oiseaux de passage, imitée, en partie, de Stagnelius* af Siméon Pécontal (*Ballades et légendes. 2:e éd.* Paris 1854. 18:o. ss. 155—161) och 2 andra lyriska stycken af R. du Puget (*Fleurs scandinaves.* Paris 1858. ss. 183 ff. Der läses ock en kort lefnadsteckning). Till och med på finska har *Martyrerna* öfversatts af Mårten Kiljander, (*Martyrat. Näytelmä runo.* K. Kiljanderin *suomentama.* Helsingfors 1848. 8:o); på latin *Vladimir den store* af framlidne professor Per Joh. Peterson (*Vladimir magnus poema Stagnelianum, latino carmine refictum. Pars 1—4.* Ups. 1840—42. 8:o) samt *Backanterna* af C. A. Fahlcrantz (*Bacchæ, fabula Stagneliana, latinis versibus expressit.* Ups. 1874. 8:o). Säkerligen kan detta antal ökas med åtskilliga för närvarande utgifvare obekanta.

Med dessa i förhållande till ämnet ringa upplysningar och meddelanden öfverlemnas ånyo den odödlige skaldens verk åt hans landsmän i ett väsentligen bättre skick, än de förut varit tillgängliga. Må denna minnesvård, åt hvilken utgifvaren sökt egna all omsorg och kärlek, blifva ett nytt tecken på den stora förbindelse, Sveriges folk eger att vörda och älska denna härliga ande, en af dem, hvilkas högre lif bildat en betydelsefull insats i fäderneslandets andliga odling, en af dessa äkta svenska uppenbarelser, som aldrig skola förgätas,

Så länge lyrans silfver strålar än i skyn,
Och himlasvanen öfver Vintergatans flod
Stjernprydda vingar breder i den lugna natt.

(*Backanterna.*)

Liljor i Saron.

Första boken.

Till cancellirådet, ledamoten af Kongl. Nordstjerne-orden,
herr doktor M. NORBERG.

Det gifs ett Ord allena;
Högt skallar detta Ord,
Det eviga och ena,
Kring himlar och kring jord.
Med tusen skilda munnar,
Med tusen nya ljud
All verlden det förkunnar:
Och Ordet heter Gud.

Med stjernbokstäfver prålar
I etern detta namn,
Och blommors skrift det målar
I sommardalens famn.
Med dofva åskors brusning
Det isar flärdens bröst.
I vestans lena susning
Hör kärleken dess röst.

På talets flod det seglar,
En silfverfärgad svan.
Sin gudaglans det speglar
I tankans ocean.

I lärdomstemplet skiner
Dess fackla himmelskt klar.
Det blomstrar på ruiner
Af flydda folk och dar.

Det språk, som gruset talar,
Ett genljud är, en fläkt
Af Ordet, som hugsvalar
Det första lifvets slägt.
Ett mörkt, ett grusadt Babel
All mensklig visdom är;
I drägten blott af fabel
Det sanna träffas der.

Dock strålar djupt i töcknar
All verldens milda ljus,
Dock banas genom öcknar
Vår väg till Fadrens hus.
Blott trogen, bergfast vilja
Får rifva tidens flor,
Och sanningarnes lilja
På branta alper gror.

Så tänkte du och sökte
Det rätta guldets skatt
Och tyst din bana krökte
I ålderdomens natt;
Såg enhetsstrimman dela
Sig sjufaldt för din blick
Och talets Proteus spela
I tusen formers skick,

Tills rena silfverstrålen
Fromt helsade sin brud,
Och alla tungomålen

Bekände Herren Gud.
Tidsåldrar och nationer
Du såg kring korset då,
Som rymdernas äoner
Kring Nilens stjerna stå.

Den bok, som natt betäckte
I långa seklers dar,
Den änglar fordom räckte
Åt menniskornas far,
På nytt i dina händer
De lemnade, och snart
Kring jordens alla länder
Dess ljud förnimmas klart.

Likt serafstungor hviska
De ett odödligt hopp;
Mildt locka de som friska
Kristallekällors lopp.
Högt flammar här en brånad,
Af jordens eld ej tänd.
Ömt blickar här en trånad,
Mot tidens sol ej vänd.

Sin vinge själen lyftar,
Vill trotsa fästets tvång,
När hemmets längtan snyftar
I djupa toners gång.
Sin örnflygt vill hon sträcka
Mot ljusets ocean,
Sin eldtörst vill hon släcka
I himlarnes Jordan.

Men ej för lustans trälar,
För snöhvit oskuld blott,

För kyska jungfrusjälar
Sig öppnar ärans slott.
Hvad båtar älska ljuset,
Om mörker sjelf man är?
Gud är en eld för gruset:
Han flammar och förtär.

Blott Kärleken, som brinner
I sjelfva dödens qval,
Blott korset öfvervinner
De vreda stjernors tal.
Marias Son allena,
Med genomstungen hand,
Oss hemför till de rena
Kerubers fosterland.

Trots Demiurgens spira
Och falska lärors röst,
Jag evigt dock skall fira
En nattvard vid hans bröst.
Ut från ett vrångvist slägte
Betraktelsen mig tog:
Sin modersfamn hon sträckte,
I månskenskrans hon log.

Att lida och att glömma
Hvad ej är hågkomst värdt,
Att älska och att drömma
Mig fridens genier lärt.
Än blomstrar i mitt minne
Den forna Edens vår.
Djupt skrifven i mitt sinne
Än Adamsboken står.

Ty vill jag tåligt skåda
Mot fästets klara höjd,

I harpans ljud förråda
Min saknad och min fröjd.
Så hör bland furuträden
Det matta ekos röst
Af morgonlandets qväden
Ur skandinavens bröst!

Kärleken.

Metafysisk lärodikt.

Ljuset vidt kring alltets kretsar råder.
Af dess kärlek svallar hvarje åder,
Glöder hvarje nerv i jordens kropp.
Dalens rosor det ur knoppen tvingar,
Ger åt örnen och åt fjäriln vingar.
Skiftande i tusen former, lifvet
Blomstrar för dess vink ur natten opp.

När ur oceanens salta floder
Strålarnes och dagens gyllne moder
Tågar fram vid lärkors fröjdeljud,
Strax af njutning hvimla däld och vallar,
Rodnande af glädje hafvet svallar,
Och ett återsken af evigheten
Purprar, Uranos, din mörka brud.

Men när solen sjunker nerom bergen,
Tystnar jubeln, bleknar rosenfärgen,
Och i sorgflor sig naturen klär.
Lunden mörknar, blommans kalk sig sluter,
Daggens gråt sig öfver fälten gjuter,
Och af sömnen typiskt uppenbaras
Dödens hemska, fruktade myster.

Dock, bland lifvets alla myriader,
Menskan blott af varelsernas Fader
Unnades att njuta skönheten.
Medvetslösa plantorna och djuren
Blicka opp mot ljuset och azuren;
Menskoanden ur sin mikrokosmus
Ger förklarad hvarje bild igen.

Allt, hvad skönt för dennes blick sig målar,
Af sin urbilds ljusa gloria prålar,
Adladt blir af själens gudadrag.
Rosens mun af menlös glädje myser,
Oskuldsglans från liljans krona lyser,
Blyg i gräset gömmer sig violen,
Cedern sträfvar stolt mot eterns dag.

Och vid lyrans skära himlatoner
Gudalif befolkar verldens zoner.
Blek i skyn Endymions flicka går,
Cyntierns guldvagn kring Olympen rullar,
Bacchus ler från solbeglänsta kullar,
Och en krans af guldax och cyaner
Flätar Ceres åt sitt blonda hår.

Zefirs kyss en himmelsk barm förfriskar,
Mildt från eken skogens dryas hviskar,
Och i böljan klagar en najad.
Syrinx sakta hörs i vassen snyfta,
Nymfen ropar doft i bergets klyfta,
Och mot källan hennes älskling lutar
Trånande sin hvita kronas blad.

Fåfängt fattad af begärens svindel,
Täckt förgäfves af passionens bindel,
Skönheten, o menska, dock du ser.

Smäktande i nödens låga kojor,
Irrande i öcknar, smidd i bojor,
Saligt dock naturens fallna drottning
Mot sin forntids gyllne bilder ler.

Med förtjusning Grönlands vildar skåda
Morgonrodnan, som, att dagen båda,
Rosenkrönt på deras isberg står.
Glad ser irokesen månens strimma
Tyst försilfra elfvens bleka dimma
Och med skuggors dans, vid löfvens susning,
Magiskt lifva grästapetens vår.

Skön är rosen, nyss ur knoppen bruten,
Lent af daggens morgontår begjuten,
Kysst af fjärilns ilande begär;
Sköna tindra aftonstjernans blickar,
Dem en vårlig ambranatt hon skickar
Ned till älskande i myrtenlunden:
Skönast dock i alltet qvinnan är.

Skapardriften ej dess like danar,
Ljufvare ej tankens forskning anar,
Blomstrar ej i skaldens purpurdröm.
Dagens eld af blåa ögat släckes,
Dödens sömn af silfverrösten väckes.
Högre ljusbild ej af evigheten
Målar sig i tidens dunkla ström.

Hell dig, lifvets sol, naturens krona!
Foglarne din äras hymner tona,
Bäcken sorlar hviskande ditt lof.
Ljuft för dig sig buga lundens toppar,
Blomma träden, svälla blomstrens knoppar,
Breder våren sina gröna mattor
Festligt ut i Vestas rika hof.

Tusen bilder föddes af naturen.
Qvinnan, sist af modrens sköte buren,
Täflade med solens gud — och vann.
Från den stunden föder icke jorden:
Ofruktsam är tidens maka vorden,
Se'n behagens alla rosenstrålar
I en brännpunkt samlade hon fann.

Vidt som skyn den blåa pellen spänner,
Ljuset glimmar, och ett väsen känner,
Kärlek, ock din blomsterspira rår.
Brinnande du ser från solen neder;
Månens char kring jordens klot du leder,
Kysser Floras barn ur vintersömnen
Och med stjernor firmamentet sår.

Starkast dock i menskans svaga hjerta,
Rika källa till dess fröjd och smärta,
Herskar du med en oändlig drift.
Barnets glada morgonlif du ammar,
Vildt i ynglingen din låga flammar,
Lifvar mannen och med hoppets skimmer
Målar än den gamles öppna grift.

Allt det stora, menskolynnet föder,
Hvarje bragd, som lik en stjerna glöder,
Segrande i flydda tiders natt,
Hvarje drag af snille, som förvånar,
Lif och glans af kärlek ensam lånar:
Han på gränsen mellan jord och himmel,
Herskande, sin gyllne tron har satt.

Se, med svärdet hjelten sig beväpnar;
Ej för dödars hot den starke häpnar,
Vadar glad i purpurström af blod.

Fåfängt regna loden, blixtrar stålet
Kring hans hjessa: oförskräckt till målet
Tränger han; men kärleken allena
Födt hans vilda, segerrika mod.

Skaldekonst, hvem strängade din lyra?
Konstens söner, hvem med helig yra
Rusade ert hjerta? Eros blott.
Magisk pensel han åt Zeuxis räcker,
Han till lif Pygmalions bildstod väcker,
Stämmer Amfions cittra och mot etern
Reser tempelhvalf och kungaslott.

Höga vishet, hvem mot himlaljuset
Lyftade din skumma blick ur gruset,
Återgaf dig paradisets hopp?
Kärlek, kärlek, att din urbild finna,
Heligt vörda skönhetens gudinna,
Platos själ mot blåa fosterlandet
Sväfvade ur Hyles dimmor opp.

Amors fackla dock ej endast tänder
Dygden, snillet: äfven furiens bränder
Hemskt sig nära vid dess silfverbrand.
Se en Helena i blodström dränka
Frygiens fält, i flammor Ilion sänka,
Se den blanka, afgrundssmidda dolken
Tragiskt röka i Medeas hand!

O, hvad söker denna allmagtsflamma?
Till hvad rymder syfta, hvadan stamma
Dessa vilda, eviga begär?
O, hvem är du, Amors ljusa moder?
Steg du opp ur oceanens floder?
Sjönk du ned ur solarnes församling,
Himlens tolk i ändlighetens sfer?

Ros från ros på guldbestänkta vingar
Fjäriln sig i ambraluften svingar
Öfver fält, der vårens kärlek brann.
Hvarje blomma sylfens tjusning väcker,
Hvarje vällustkalk, som Flora räcker,
Suger han med eldig törst — men ingen
Honom mätta och besälla kan.

Af materiens dunkla irrbloss dårad,
Locken fladdrande och kinden tårad,
Psyke trånsjuk följer Amors spår;
Anar honom bakom rosenhäcken,
Hör hans lena röst i silfverbäcken,
Ser hans vink ur aftonrodnans salar —
Aldrig dock hon hjertats konung når.

Pilgrimsstafven tag och sök att hinna
De palats, der österns väktarinna
Slumrar ljuft på Titons saffransbädd!
Sök den kust, der, afklädd ljusets strålar,
Phœbus vattnar sina trötta folar,
Och mot guden i kristalleporten
Tetis går, i guld och azur klädd!

Fåfäng sträfvan! Evigt målet viker:
Hvarje dag din spända väntan sviker,
Gäckar med en diktad himlarand.
Fåfängt så mot drömda kärleksfröjder
Sväfva vi kring dalar och kring höjder:
Evigt, evigt vinkar idealet,
Aldrig, aldrig räcker det sin hand.

Hvad är skönhet då? En himmelsk skugga,
Röjd i tårarne, som evigt dugga,
Isis, på din bleka moderskind.

Hvad är kärlek? En narcissisk villa,
Känslor för en bild, i vattnets stilla,
Härmande kristall elysiskt målad,
Grumlad af ett fallet löf, en vind.

Oceaner stifta Frejas rike.
Evigt vexla, hafvets vågor like,
Alla former under månens klot.
Fåfängt, ack, vid deras mörka vimmel
Ler i djupets famn en dunkel himmel!
Sträfva ej att nå dess kalla solar:
Räds en afgrund tar dig der emot.

Afhör ej hvad böljans nymfer sjunga!
Se mot himlen, der de evigt unga
Stjernorna i fackeldansen gå!
Öfver sferer, som i rymden klinga,
Djerft till minnets fosterland dig svinga,
Der idéerna kring gudatronen
Glänsande i ljusets rustning stå.

Höljd af natt, i jordens dunkla hjerta
Herrskar Vällust och dess syster, Smärta.
Skönheten i färgers trollverld bor.
Men den höga, eviga gudinna,
På hvars altar oförvanskligt brinna
Andeverldens rökverk — ofvan solen
Tronar hon i kerubimers kor.

Morgonrodnor hennes klädnad spinna,
Stjerntiarer kring dess hufvud brinna,
Segrens harpa brusar i dess famn.
Djupt för henne änglarne sig böja,
Tjuste, helgonen i skimret dröja. —
Vishet nämd af himlens myriader,
Under molnen bär hon dygdens namn.

Ur sin larf den unga fjäriln ilar,
Svärmar fritt kring ängarne och hvilar
Vingen ej förr'n han en maka fått.
Se, han väntas af sin älskarinna;
Mellan blomstren deras kyssar brinna,
Men på ruset följer dödens slummer. —
O, hur afundsvärd är fjärilns lott!

Glad han njuter sina sommarmånar.
Innan dystert höstolympen blånar,
Evigt bergas han från saknans qval.
Så ej menskan. Väckt ur glädjens drömmar,
Står hon ensam. Fåfängt tåren strömmar,
Och en törnbekransad stig till grafven
Vandrar hon i sorgens kulna dal.

Hemskt i dunklet minnets hamnar spöka.
Forna toners efterljud föröka
Saknaden af njutningarnes år.
Hvarje ros för åldrens köld försvinner,
Hvarje stjerna, som i azurn brinner
Med ett tröstrikt sken, af molnet släckes,
Och odödligt blöder hjertats sår.

Dock hvart för mig känslans feberyra?
Klinga ålderdomens fröjd, o lyra!
Klinga dygdens himmelska behag!
Hell dig, gamle der med silfverhåren!
Leende igenom andaktståren,
Skådar du mot blåa fosterbygden
Och begråter ej din flydda dag.

Och du småler? Fegt af himlen tigger
Du ej döden? Och omkring dig ligger
Lik en rosig sommarqväll din verld?

Ack, du ser den änglarena bruden;
Glänsande i oskuldshvita skruden,
Blickar hon från himlen ned och hviskar
Gudalöftet om en återfärd.

I sin fornbygd, nattens haf, tillbaka
Sjunker långsamt, o Vulkan, din maka,
Silfverdimman lik, i markens famn.
Långsamt mörkna jordens låga dalar:
Festligt klarna himlens gyllne salar,
Och Urania med belöningskransen
Ur sin guldport ropar segrarns namn.

Yngling, svär en evig fejd åt qvalen!
Blomsterkrön din tinning, töm pokalen
Och mot lifvets glada majsol le!
Nöjets tärna vinkar dig: o ila
Vid dess barm på rosors bädd till hvila!
Tetis lik, i skiftande gestalter
Skall hon gäcka dig, en ny Pelé.

Upphör då att skuggor längre jaga!
Låt det inre ljuset dig ledsaga
Fridsamt upp till andarnas förbund!
Hvarje glansbild i din lefnads töcken
Själens vålnad är i rummets öcken,
Af ditt bättre sjelf ett brutet skimmer,
Gycklande på tidens svarta grund.

O Amanda, när din bild sig målar,
Krönt af liljor eller helgonstrålar,
Stilla månskensnätter för min själ:
Hvadan då så öm, så gränslös trånad,

Dessa tårar, dessa suckars brånad,
Denna önskan att vid dina fötter
Offra lif och hvarje jordiskt väl?

När i dalen, der oss skuggan gömmer
För hvart lystet öga, jag mig drömmer
Tryckt, o ängel, till ditt hulda bröst:
Hvadan då mitt hjertas milda tjusning,
Skimret lik af evighetens ljusning,
Balsamfläktarne ur Edens lundar
Och serafens kärleksfulla röst?

Sköna flicka, ej ditt öga tände
Dessa lågor. Samma eld mig brände,
Innan härlig för min blick du stod.
Samma vällust intog mina sinnen,
När, omsväfvad af en forntids minnen,
Ännu barn, jag upp till stjerneborgen
Såg ur andaktsrika tårars flod.

Ej, Amanda, dig min trånad söker.
Hemskt bland törnen sig min bana kröker,
Svarta åskor skymma bort min dag.
Ensam, ensam vill jag banan skrida,
Ensam viggen darrande förbida. —
Blott mig sjelf jag älskar i Amanda,
Blott symbolen af mitt forna jag.

Skön, lik strålen i ditt blåa öga,
Glänste själen fordom vid den höga
Gudatronen i kerubers kor.
Ljuft hon brann som dina kinders blomma,
Log som dina läppar, tills den fromma
Sjönk, förledd, ur sina himlar neder
Till det grus der vanskligheten bor.

Rastlös oro nu den svaga bränner.
Evigt skild från sina himlavänner,
Finner hon på jorden ej en vän.
Fåfängt, fåfängt hon i öcknar gråter:
Hvad hon varit, blir hon aldrig åter;
Blott vid skönhetens och diktens tjusning
Flämtar matt dess urlif upp igen.

Dock — hvad fröjd mitt qvalda bröst förfriskar!
Tröstens ängel med sefiren hviskar,
Friden sänks med daggens perlor ner.
Fjerran, fjerran bortom hafvets vågor,
I den skära aftonrodnans lågor,
Guldbestrålad af försoningsdagen,
Paradisets kust jag vinka ser.

Så jag sjöng. Med balsamgråt på kinden
Vallmokronan nickade i vinden,
Göt kring rymderna sitt opiedoft.
Lutan sjönk — dess silfvertoner dogo,
Dvalans känslor långsamt mig betogo,
Och i milda rosendrömmar själen
Höjde sig ur bojorna af stoft.

Minnets verld rann opp i månens strimmor;
Klädd i flor af gråa aftondimmor,
Jorden tyst i slummerdrägten låg.
Skog och dal i sabbatsstillhet tego,
Änglaväsen ned från himlen stego,
Och mot Amors blåa himlaboning
Psykes öga ömt och trånmatt såg.

Ljuft af sömnens blomsterband jag trycktes. —
Själens blick, då kroppens öga lycktes,

Såg en mö i drömmens underland.
Vällustfullt i tårar ögat blänkte,
Himmelsk oskuld kinden purpurstänkte,
Saligt myste läpparnes rubiner,
Barmen slog af öfverjordisk brand.

Som i dunkla cederskogens sköte
Tvenne dufvor till hvarannans möte
Hänryckt fly med kuttrande begär,
Så vi tjuste mot hvarannan foro:
Hvarje smärta, hvarje dunkel oro
Kysstes bort, och i ett guldrödt fjerran
Kringflög oss kerubers lätta här.

Till mitt bröst jag henne slutit hade;
Snöhvit arm hon kring min skuldra lade,
Såg i ögat smäktande på mig.
Och hon talte: hennes röst var tonen
Af en cittra, som vid gudatronen,
Öm, högtidlig, sitt adagio klingar,
Medan serafsharpan hvilar sig.

Och hon sade: »Hoppas ej att finna
Här en vän, en trogen älskarinna!
Har du ej i himlarne din brud?
Se mig kärligt i mitt ljusa öga!
Mins du festen i det blåa höga?
Solar våra bröllopsfacklor svängde,
Och vårt band välsignades af Gud.

Mins du sorlet än af Edens bäckar?
Mins du skuggan af de rosenhäckar,
Der min blyga änglakyss du njöt?
Hvarför brottsligt öfverge din maka?

Skall hon fåfängt ropa dig tillbaka?
Blott för ångrens tårar öppnas åter
Himlens port, den kerubsvakten slöt.

Djupt du föll — ditt högmod dig förledde —
Långa år af smärta du beredde
Åt dig sjelf och åt din himlavän.
Ack, din maka kunde dig ej följa!
Suckande hon går vid lifvets bölja,
Och, i tårbriljanter bytt, dess saknad
Regnar på smaragdestranden än.

Till ditt grus jag ville gerna tränga;
Ack, men portar af demant mig stänga
Obevekligt, älskade, från dig.
Blott när månen, som här nere prålar,
Härmar verldens sol med länta strålar,
Unnas mig i dunkla andedrömmar
För din själ att uppenbara mig.

Jordisk kärlek alstrar brott och plågor.
Stoltheten vid Hyles bleka lågor
Vildsint tände denna afgrundsbrand.
Vänd, o vänd till himmelriket åter!
Kärleken ej yfves der: han gråter. —
Ömhetens och salighetens tårar
Fukta rosorna i lifvets land.

Vill du åter dricka Edens floder,
Glöm den kärlek, som är hatets broder,
Tag ditt forna barndomslif igen!
Till den höjd, der silfverstjernan bäfvar,
På den ban, der korsets fana sväfvar,
Smyckad af försoningens rubiner,
Hasta så, förklarad, mot din vän!»

Så hon talte; och, med gråt på kinden,
Ur mitt sköte, lik en suck af vinden,
Flydde hon och vinkade farväl.
O, hvar är du, himlaburna väsen?
Morgondaggen tindrar re'n på gräsen,
Och i etern klingar lärkans jubel;
Ensam klagar min förblödda själ.

Dialog.

ÄNGELN och SJÄLEN.

ÄNGELN.

Träd närmare gallret,
O sörjande nunna,
Så vill jag dig räcka
De bäfvande sippor,
De tårade liljor,
De röda pioner,
Som Kristus dig skickar,
Äonernas konung,
Ur himmelens park.

SJÄLEN.

Hur saligt du glimmar,
O strålande yngling!
Skönt tindrar ditt ögas
Olympiska skimmer,
Ljuft kinderna glöda
Af helsa och oskuld,
Och sirligt sig hvälfver
Kring mjölkhvita pannan
Ditt krusiga hår.
Mig tyckes, som ofta
Jag hörde din rena,
Melodiska stämma;
Mig tyckes, som ofta
Jag hänryckt betraktat
Ditt glänsande anlet:
Dock vet jag ej hvar.

ÄNGELN.

Väl ofta du såg mig
I Allfaders rike,
skönhetens verldar,
Den eviga vårens
Elysiska land.
Af guddomens öga
Med kärlek bestrålad,
På gyllene skyar
I fullhetens salar
Du byggde din tron.
I susande kransar
Af palmer och lagrar,
Omgördlad af blåa,
Kristalliska floder,

Ditt rike naturen
I majsolars skimmer
Låg under din fot.
Från uppgångens portar
Till skuggrika nejder,
Der aftonen slumrar
I doft af violer,
Från nordstjernans hembygd
Till molnen[1]), som kransa
Med darrande skimmer
Den sydliga polen,
Du bjudande vände
Ditt strålande öga
Och fylde olympiskt
Med Allfaders kärlek,
Med enhetens dyrkan
Det liffulla rummets
Oändliga vidd.
Då steg jag med blommor
Från himlen ej neder
Till Animas häkte:
Då steg jag med blommor
Från lägre Jordaner,
En offrande ängel,
Till Anima opp.

SJÄLEN.

Hur lefver den sälla
Odödliga skaran
Deruppe i etern?
Ack, tungt är mitt hufvud
Af jordiska dunster.
Knappt gjuter ett minne
Af flyktade dagar
Sitt månbleka skimmer
I tankarnes natt.
Bekransar Maria[2])
Än festligt med stjernor
De guldgula håren?
Säg, tronar ej Kristus,
Äonernas konung,
Bland saliga andar,
Bland ljungande solar
I kärlekens purpur,
I magtens tiar?
Säg, minnes den höge
Sin Animas kyssar,
Sin Animas rosor?
Säg, har han förgätit
Sin längtande brud?

ÄNGELN.

Evärdligt Maria
Med gyllene stjernor
Bekransar de blonda,
Ambrosiska håren.
Evärdligt han tronar,
Äonernas konung,
I kärlekens purpur,
I magtens tiar.
Otaliga skaror
Af qvinliga andar
För honom sig kröna
Med vårliga rosor

[1]) Stora och Lilla Molnet: 2:ne konstellationer i södra hemisferen, nära verldspolen.

[2]) Intellektualverlden, himmelriket: Pleroma.

Och härligt sig kläda
I oskuldens rena,
Snöglänsande drägt.
Dock kan han ej glömma
Sin förstörda kärlek.
Än hoppas han ständigt,
Att Anima kommer,
I solkronans skimmer,
Försmåd, förskönad
Till honom igen.

SJÄLEN.

Träd närmare gallret,
O strålande gosse,
Så vill jag försöka
Att genom de kalla,
Att genom de täta
Och faktiga jernen
Dig gifva en kyss.

ÄNGELN.

O snöbleka flicka!
Blott högröda läppar,
Blott kinder af purpur
De evige kyssa.
Skön blänkte du fordom,
Lik angande rosen
I himmelens trädgård,
Bedaggad af känslans
O[illegible]iska tårar.
Nu är du, o arma,
Som vardalens lilja
Så tynsjuk och blek

Hvad helsningar sänder
Du Kristus tillbaka?
O svara! Jag trifs ej
I skymningen här.

SJÄLEN.

Ack, stode ej galler
Och bommar af koppar
Mig inne från varens
Hesperiska dalar,
Hvad blommor jag skulle
Åt brudgummen plocka!
Nu har jag ej annat
Att gifva tillbaka,
Än brudgummens egen
Gudomliga skänk.
Kom, tag denna sippa!
Bär henne, o ängel,
At Kristus tillbaka;
Berätta, att perlan,
Som darrande glimmar
I slitrade skalen,
Är Animas tår.
Säg honom, att evigt
Hon ångrar sin villa,
Begråter den stunden,
Då, lockad af ljuden
Från Achamots harpa[1],
Hon steg i den laga
Materien ned
Nog länge af tidens
Och rummets äoner

[1] Achamot: materiens idé, den ursprungliga synden, Demiurgens mor.

I brännande tårar
Den friborna tärnan
Har skatten betalat;
Nog länge, af solens
Kerub med det höga,
Det flammande svärdet
Från lifsträdet jagad,
Hon suckande irrat
Bland dunkla gestalter
I djurkretsens natt.
Skall Psyke då aldrig
Med Amor försonas?
Skall Phœnix ej uppstå
Förskönad från bålet?
Ack, brister ej verldsäggets
Högblåa skal!

Fången.

I verldsfurstens[1]) harem
Är Anima fången.
På grönskande mattor
Hon suckande skrider,
Och kronljusen sänka
Från mörkblåa taket
Sitt darrande skimmer
På vandrerskan ned.
Sju bistra demoner
Med blodröda sablar
Vid portarne vaka;
Tolf lågande drakar
Kring borgen sig lagt.
Af forntida vänner
Ej någon hon skådar;
Blott månguden kommer.
(En väktare är han;
Men Animas tårar
Den kalle dock röra.)

I stjernklara nätter
Han leende kommer
Och klappar på fönstret
Och för till den arma
Guddomliga budskap
Från andarnes land.
Och soljungfrun kommer.
(En väkterska är hon;
Men Animas böner
Dock henne beveka.)
I ångande vårar
Den strålande kommer
Med blomstrande skänkerna
Sunnan ifrån.

Ack, verldsfursten grufligt
Den fångna behandlat.
Från skinande barmen
Han stjernkedjan ryckte,

---

[1]) **Verldsfurste eller Demiurg: den, som naturens absoluta medelpunkt sig sättande, från Gud affälliga fenome
I bibeln kallas han syndens menniska, Antikrist**

Från snöhvita medjan
Han kämpande löste
Den lysande gördeln,
Som rodnande blygsel
Din älskling, Maria,
Den strålande eterns
Guddomliga dotter,
I himmelen väft.
Från glänsande lemmar
Han ryckte den ljusa
Eteriska slöjan
Och klädde den fallna
I fruktansvärdt svart.
Ty verldsfursten älskar
Det nattliga svarta:
Ej kan han sig vänja
Vid skimmer och ljus.

Betraktelsens spegel
Med darrande händer
Den sörjande flickan
För anletet håller
Och kastar den bort,
Och gråter och vrider
Bloddaggiga händer
Och ropar: "O himmel,
Hur rysligt förvandlad
Nu Anima är!
Hvart flydde de rosor,
Som kinden förgylde?
Hur slocknade ögats
Eldstrålande skimmer?
Ur guldgula lockar
Är solkronan fallen,
Från tynande kroppen
Är snödrägten röfvad.
Ô, såge mig Kristus,
Han hatade mig."

O Anima, torka
Från svanhvita kinden
Din bäfvande gråt!
Ur Pleromas salar[1])
Dig Kristus betraktar. —
O, vet, att i ångrens
Försonande tårar
Du skönare blänker
För ljusdrottens öga,
Än förr i den leende
Kärlekens prakt.

Maria.

Med forskande blickar
Såg Kristus från himlen
Till jordgruset neder
Och sökte en tärna

[1]) Pleroma: allhet; enhetens uppenbarelse genom oändelig mångfald; den absoluta medelpunktens periferi: idéverld, änglahimmel, olymp; äfven dess symbolik i tiden och rummet, stjernhimmel, församling.

Bland menniskors barn:
En tärna, så menlös
Som blomstret i Saron,
Som dufvan så öm;
En tärna, hvars lifsfrukt
En gång från de mörka
Demonernas välde,
Materiens bojor
Och synden och döden,
Mildt skulle befria,
O Adam, din ätt.
Då såg han Maria:
I Betlehems lundar
Bland susande palmer
Och Salomos liljor
I aftonens skimmer
Hon tänkande gick.
Än bröt hon en blomma
Vid ormande bäcken
Och stänkte med tårar,
Med andaktens tårar,
Den gyllene kalken;
Än såg hon med stora
Guddomliga ögon
I systerlig azur
Mot Pleroma opp.
Och Kristus, af kärlek
Guddomligt betagen,
Till furstar och magter,
Planeter och solar
I himlarne vände
Sitt glänsande anlet:
"O vänner, nu klingar
Försoningens stund."
Och Gabriel sväfvar
Med susande vingar
Och glödande kinder
Till Betlehem ned.
Och "Hell dig, Maria!"
Så tonar hans stämma
Från guldröda läppar
I blommande lunden;
Och himlarne gifva
Från klingande harpor,
Från sjungande änglar
Hans helsning igen.
Och floderne brusade,
Skogarne susade:
"Hell dig, Maria,
Guds dotter och brud!"
Än sorlar i vågorna,
Tindrar i lågorna,
Klappar i menskornas
Skakade hjertan,
I fröjden och smärtan:
"Hell dig, Maria,
I eviga dar!"

Bruden.

Långt skild från ärans gyllne salar
Och flärdens yra ljud,

I ödmjukhetens låga dalar
Bor Kristi trogna brud.

En salig vår dess parker sirar:
Med hvarje månhvarfs lopp
En ny guddomlig Flora spirar
Ur mullens sköte opp.

Den glömda dygdens eterneller
Befolka denna trakt,
Och kärleksrosen himmelskt sväller
I silfvertårars prakt.

Oskuldens liljor mot den skära
Smaragdegrönskan le,
Och blyghetens violer bära
Ambrosisk rökelse.

Upp mot den bländande symbolen
Af andarnes regent
Ser längtans solros, kysst af strålen
Från högblått firmament.

Och der en tårebäck sig böjer,
Nerom granitens berg,
En späd förgät-mig-ej sig höjer,
Klädd i sin hembygds färg.

Af fridens evigt gröna palmer
Omsusad dalen är.
Ljuft klinga näktergalens psalmer
Och dufvans suckar der.

Elysiskt ensamheten breder
Sitt lugn kring denna ort.

Ej steg en vandrare hit neder
Ur stadens höga port.

Blott änglar ned till bruden sväfva
Ur himlens blåa hus.
Ljuft deras ambravingar bäfva
I månens kyska ljus.

"Gläds!" de till eolsharpor sjunga
Vid himlatoners lopp.
"Snart skall den nya solen ljunga
Med evig majfest opp.

Än kornet dödt och ensamt drömmer
I dunkel, nattfull jord.
Än dödens skugga mystiskt gömmer
Det helga lifsens ord.

Snart susa milda skaparväder
Kring vanskligheténs fält,
Och evighetens morgon träder
Ur österns rosentält.

Och tusen himlaburna drifter,
Som dött i jordens grus,
Gå rodnande ur sina grifter
Fram i evärdligt ljus.

Hur salig skall du då, i andra
Odödligas förbund,
Bland Edens amaranter vandra
I friska palmers lund

Och glöda af serafisk tjusning,
Då hänryckt du får se

Din nya bild i purpurljusning
Ur himlakällan le!

Hvad glädjetårar skall du gjuta,
Då till sitt gudabröst
Dig Kristus ses för evigt sluta
Vid änglars jubelröst!

Så vattna då med fromma tårar
De späda blommors knopp.
Snart rinna de i Edens vårar,
Till stjernor bytte, opp."

Lustvandringen.

Ur flärdens sidenprydda salar
Den fromma själen enslig går
I parkens famn, der näktergalar
Besjunga jordens himlavår,
Der blomstren paradisiskt spira
I dagen fram ur almars skjul,
Och tingens nya andar fira
Kring jordens krets en mystisk jul.

Hvad tårar hennes kind bedugga!
Af helig rysning pressas de
I skogen, der ur ekars skugga
Betraktelsernas rosor le.
Guds kärlek der med nardusfläktar
Omsväfvar vänligt hennes stig,
Och glädjebranden, som försmäktar,
Förskönad åter höjer sig.

Ljuft på sin brudgum hon då tänker,
I strålars eller törnens krans:
Ur minnets gyllne spegel blänker
Hans skugga i olympisk glans.
Af svarta skyar, af azuren
Förgäfves från sin kärlek skild,
Vidt kring den blomstrande naturen
Hon hör hans stämma, ser hans bild.

I rosens hy med våta blickar
Försonarns blod hon glänsa ser.
Från solen han sin helsning skickar,
I aftonstjernans guld han ler.
I honom andas blott den fromma,
Af honom blott dess hjerta vet.
Hvart träd predikar, hvarje blomma
Förkunnar korsets hemlighet.

Med barmen sväld af evig trånad,
Närd af ett ljuft, oändligt hopp,
Hon skådar med en namnlös trånad
I azurn genom tårar opp.
När blixtens röda eldhaf svalla,
Och dundrets dofva viggar slå,
Upp till den höjd, der åskor knalla,
Hon skådar längtande ändå.

Klar stiger bönens offerflamma
Ur hjertats natt, ur jordens grus,
Och Edens vindar henne amma,
Och änglar fröjdas i dess ljus.
Guds Ande far på dufvovingar,
Halleluja, ur eterns höjd,
Och känslans eolsharpa klingar,
Och tanken smälter bort i fröjd.

Stjernorna.

Se stjernorna! Se, hur de evigt unga,
Beskrudade af glans,
Kring rymdernas kristallesalar ljunga
I härlig fackeldans!

Hans lof, som öfver rummet, öfver tiden
Dväljs mellan kerubim,
De sjunga gällt som, i den högre friden,
En kor af serafim.

Ej seklers allmagt deras kraft försvagar:
I dag de följa än
De samma heliga och visa lagar,
Dem gafs i skapelsen.

Odödlighet dem himlen derför skänker:
Ej vissnar hårens gull,
Ej ungdomsblomman, som på kinden blänker
Eldfärgad, skimmerfull.

När slägter tallöst blomstra opp och falla
I jordens låga dal,
Sin bardasång de lika modigt skalla
I fästets kungasal.

Så lönar himlen dem, som själen rena
Från jordiska begär,
Hvars hjertan slå för guddomen allena,
För allt hvad evigt är.

Olympisk glans skall hvar och en förklara,
Som vandrat dygdens stig.
Vill du en ros, vill du en stjerna vara?
O yngling, svara mig!

Jorden.

"Hvem skapte dig så mörk, o moder,
Så tung och kall?
Hvem bjöd dig gråta dessa floder,
Ett verldshafs svall?

Ej tröstar glansen af din yta
Din sorgsna son.
Blott härmad är dess prakt, — der skryta
Blott ljusets lån.

Af rosor och af hyacinter
Din mantel ler;
Men tanken endast natt och vinter
Derunder ser.

Häruppe gycklar lifvets skara
I menlös ro.
Förruttnelse och maskar bara
Der nere bo.

Hårdt är ditt hjerta. — Ej det ömmar
För barnens lott.
Ej blod i dina ådror strömmar, —
Metaller blott.

Hur grymt med våra qval du skämtar,
Med vårt begär!
Det bröst, som efter sällhet flämtar,
Du guld beskär."

O son, ej mörk jag skapad blifvit,
Ej kall jag var.
Den drägt, din ondska åt mig gifvit,
Jag sedan bar.

Se'n brottsligt du dig skilja låtit
Från ljusets Gud,
Jag natt och dag allena gråtit
I sorgeskrud.

Blott minnets bleka krona sirar
Mitt dunkla hår,
När jag din oskulds dödsfest firar
Hvar flyktig vår.

Gå, helga du på nytt din vilja!
Var åter ren
Och silfverhvit som dalens lilja
I månens sken!

Med lifvets Fader dig försona!
Mot verlden strid
För himmelrikets sköna krona,
För dygdens frid!

Då skall jag åter mot dig mysa;
Med glädjens namn
Du skall mig nämna och ej rysa
För modrens famn.

Då, när min sorgetid har farit
Som moln förbi,
Skall jag ånyo, hvad jag varit,
Ditt Eden bli.

O gläds: snart dödens tegar föda
De helga ax.
Då skall jag högt af kärlek glöda
Som fordomdags

Och hänryckt uppstå till det möte,
Jag länge flytt,
Och bära i Gud Faders sköte
Hans barn på nytt.

Floden.

Se den klara
Strömmen fara
Genom fält och skogar hän!
Se dess ljusa
Böljor susa
Under gröna poppelträn!
Aldrig rastar,
Fjerran hastar,
Fjerran bort hans silfvervåg.
Intet hinder
Honom binder
På hans långa vandringståg.

Vårens händer
Kring hans stränder
Blommor strö till tusental,
Och de unga
Foglar sjunga
Rundt omkring i skuggrik dal.
Eliséer,
Land, af féer
Rikt befolkade, han ser,
Och kring svallen
Af kristallen
Gjutas myrtenskuggor ner.

Månens milda
Klot ses bilda

I hans väg sin återglans.
Solens skära
Guldkronsära
Lifvar den med stjernors dans.
Gröna öar,
Vattnets möar,
Sträcka honom famnen mot.
Guld och klara
Perlors skara
Trampas flyktigt af hans fot.

Evig trånad,
Dunkel brånad
Honom för mot hafvets strand.
Oceanen
Länkar banen
Med fördolda kärleksband.
Utan hvila
Ses han ila,
Vill i azurdjupets ro
Sig förlora,
I det stora
Fadrens vatturike bo.

Så ock anden,
Löst ur banden
Af en jordisk kärleks tvång,
Söker friden,
Genom tiden
Rastlöst hvälfvande sin gång.
Vårens löjen,
Lifvets nöjen
Han föraktar. — Glädjens hamn
Vill han hinna
Och försvinna
I oändlighetens famn.

Källan.

Jag vet en ljusblå källa.
Ur jordens dolda sköte
Hon silar mellan rosor
I gröna sommardalen
Kristalleådrans lopp.
På afstånd dånar forsen:
Betäckt af snöhvit fradga,
Han nejdens alla skogar
Med sina genljud tröttar
Och tystar näktergalens
Och turturdufvans sång.
Men stilla flyter källan;
Tyst suckar hon, och himlen
Allena hör dess suckar.
Mildt småler hon, och himlen
Mot hennes löjen svarar.
Af morgonen och qvällen
Med dubbelt purpur brämad,
Han i dess lugna yta
Sig kärleksfullt betraktar,
Och måne, sol och stjernor,
Den klara midnattshären,
Inbilda sina flammor
I hennes djup och kyssa
Med ljusets rena läppar
Dess silfverklara våg.
Från cederkrönta bergen
En vänlig herde kommer.
Förbi den vilda forsen,
De evigt mulna floder,
Med lätta steg han ilar,
Af friska blomster kransad,

Och nedgår till den blyga,
Den jungfruliga källan,
Att spegla i dess bölja
Sitt gudaanlete.
Och röd som drufvans blodsdagg
Och hvit som mjölk af hjorden,
Från spegelytan strålar
Hans fägring ljuft tillbaka:
Det kalla vattnet älskar,
Och källans hjerta darrar
Af outsäglig fröjd.

O menska, vill du veta,
Hvar källan är belägen,
Hvar herden dväljs? — Hon qväller
I oskuldsfulla hjertan,
Den rena silfvervågen,
Och Gud är herdens namn.

Korset.

Fritt qväde verldens barn, hur krigets åskor ljunga,
Hur nöjets rosor le!
Om Jesu helga kors jag vill i öcknen sjunga
Vid fridens psaltare.

Allsmägtiga symbol af gudalifvets låga!
Du, som af evighet
Förintat med din kraft demonernas förmåga
Och mörkrets väldighet;

Hur mildt i våra bröst du Edens minnen väcker
En himmelskt säll minut,

Der, rosenkrönt af blod, du nådens armar sträcker
Mot fyra verldar ut

Det fångna ordets ljus uppflammar då i natten,
Och, af din solblick mött,
Framqväller ur vår blick de klara tårars vatten,
Der själens fornlif dött.

Lik dagens gyllne drott, i mörka villors töcken
Du lyser mild och skär.
Om ljusets fosterland du i materiens öcken
Ett himmelskt vittne är.

O kors, ett ljufligt skygd i evighet du gifver
Åt en förkrossad verld.
Förfriskad vandraren i dina skuggor blifver
På lifvets pilgrimsfärd.

Hvad under tima der! Ur dödens armar frälsas
Den bundne syndaren,
Den blinde får sin syn, och sjuklingen sin helsas
Majfriska dar igen.

En dag skall domarns röst med nya dunder skalla.
I kamp mot eldens brand
Skall vattenriket upp ur djupets källor svalla,
Och lossas alla band.

De höga stjernorna af sina troner neder
För evigt stiga då.
Ej mer det gyllne bloss, som årets skiften leder,
Skall upp i öster gå.

När domens eldstorm vildt kring himlens poler hviner,
Allt sköflas i dess lopp.

Blott korset räddas skall ur verldarnes ruiner,
Skall stå förklaradt opp.

På vanskligheten fält det evigt var allena.
I Edens sälla bygd
Det omplanteras skall och skänka åt de rena
Guds brudar evigt skygd.

Oraklet.

Från tusen sinom tusen år
Vid Libanon en ceder står.
Omringad af skyddande geniers vakt,
Den speglar i Phialas källa sin prakt.

I skuggan af dess höga stam
Ses underblommor spira fram,
Och nattvinden höjer, en andesång lik,
I lummiga kronan sin klagomusik.

Med vördnad månens öga ser
Från dunkla silfverskyar ner,
Med vördnad de guldröda stjernornas tropp
På gåtfulla trädets olympiska topp.

Tyst samlas här i nattens stund
De rena änglarnes förbund,
Att drömma, vid löfvens elegiska sus,
Om flyktade verldar, om kommandes ljus.

Ej bygger örnen här sitt bo;
Men ljuflig trygghet, ostörd ro

Den skälfvande dufvan, den flämtande rån
Glad finner hos skogarnes fridlysta son.

Dock re'n ett jern jag slipas ser:
Till jorden vildt han störtas ner,
Vid Libanons suckar, vid nymfernas sorg,
Den kungliga cedern på fjällarnes borg.

Men efter detta grymma fall
Sitt rätta lif han börja skall.
Som Phœnix föryngras af flammor och bål,
Så föds han ånyo af härjningens stål.

Likt Edens lifsträd skall han då
I evig purpurblomma stå,
Åt barnen af Adam än bjuda en gång
Odödlighetsäpplen mot grafvarnes tvång

Och mildt församla i sitt skygd
Tro, ånger, kärlek, hopp och dygd,
Förbrödrade skaror i kärlekens band,
Från morgonens portar till nedgångens land.

O träd, med vördnad då för dig
Skall Ares' poppel böja sig,
Och Cynthierns lager och Dundrarens ek
Och Cyprias myrten, sefirernas lek.

Föråldras äfven solens ljus,
Förvandlas klipporna till grus,
Och falla af fästet än stjernorna ner,
Du evigt dock trygg åt förstörelsen ler.

Liljan.

På liljan i dess silfverskrud
Med tårar själen ser.
»Hur präktigt smyckas hon af Gud!
Hur oskuldsfull hon ler!

Ej hinner fjällens snö dess glans,
Ej böljans stolta svan,
Ej månen, der i strålars krans
Han vandrar luftens ban.

Bland Floras alla himlabarn
Dess stängel kronan bär,
Och slöjans rika etergarn
Af majglans spunnet är.

Ej smycken hon tillsammans bragt.
Djup är dess sabbatsro,
Och dock så klädd i all sin prakt
Var icke Salomo.

Säg, blomma, hvarför älskas du
Af himlens konung så?
Hans egen dotter måste ju
I sorgekläder gå.»

O menska, mitt exempel följ,
Dig värdig gör min skrud:
Var oskuldsfull som jag och dölj
Ditt eget lif i Gud!

Mig bjödo solens milda ljus
Och vestans ljumma vind

Att blicka fram ur jordens grus
    Med glädjetårad kind

Och le bland unga blommors flock
    Inunder högblå pol.
På dig, o menska, väntar ock
    En vårvind och en sol.

Åt ljusets och åt andans kraft
    Dig endast öfverlåt
Och drick af lifvets himlasaft
    En mystisk perlegråt!

Ej liljans hjerta slår af harm,
    När fjäriln, vild och yr,
Förbi dess stjelk till rosens barm
    Med purpurvingar flyr.

När Filomelas silfverröst
    Förtrollar lundarne,
Tyst ur sitt afundsfria bröst
    Hon andas rökelse.

Stolt örnen far mot himlens slott,
    Mot stjernors blåa sal.
En bönesuck med honom blott
    Hon skickar ur sin dal.

Stum badar hon i tårars flod,
    När i olympisk prakt
Den flydda solens offerblod
    Förgyller vesterns trakt,

Och när den höga morgonen
    På rosenröda charn

Predikar om uppståndelsen
För alla jordens barn.

O menska, mitt exempel följ,
Dig värdig gör min skrud:
Var oskuldsfull som jag och dölj
Ditt eget lif i Gud!

Vårsånger.

I.

Ur solens gyllne öga
Guds kärlek strålar ner;
Till jorden mildt den höga
Oändligheten ser.
Kring spegelklara vikar
Ler Maj i hoppets drägt:
Förlossning han predikar
För ljusets bundna slägt.

Se, elfvens forsar ljunga
Ur sina bojors tvång.
Hör, vattnets andar sjunga
Sin glada frälsningssång,
Och Proteus och hans tärnor
Förnya på vår jord
För himlens alla stjernor
Den gamla sagans ord.

Vid lätta vindars gyckel
Och sång af foglars tropp
Mildt löser vårens nyckel

Det stora häktet opp.
Mot strålarna och fläkten
Med fröjdens silfvertår
Den glada blomsterslägten
Ur nattens kamrar går.

Re'n blåser Herrans anda
I trädens kronor lif,
Der luftens skaror blanda
Sitt gälla tidsfördrif.
Väckt ur den långa dvalan
I böljornas gemak,
Lofsjunger åter svalan
Vid odlarns låga tak.

Ej Psyke längre dröjer
I skepnaden af larf.
Guldvingad hon sig höjer
Till glädjens fulla arf.
Magnetiskt rosens knoppar
Dess kyssar till sig dra.
Re'n uppstå alla kroppar —
När vakna själarna?

När gryr den sälla våren,
Som trotsar tidens magt?
När fuktar glädjetåren
Hans amaranters prakt?
När lösas grafvens fångar?
När blomstrar Adams ätt
Kring lifsens träd, som ångar
Vidt öfver Edens slätt?

O själ, hvem lossar vingen
På dig, som, blek och matt,

Än dväljs vid jorderingen
I vintrar och i natt?
När spirar, för att skilja
Sig evigt från allt grus,
Odödlighetens lilja
I andesolens ljus?

II.

Ert frälsningstecken sen, I ljusets fångne bröder,
Er långa träldoms slut!
Naturens Hermesägg i solens strålar föder:
Re'n sväfvar fostret ut.

O, se den sköna Maj! På safirblåa vingar
Och i smaragders skrud
Han öfver haf och jord vid lärkors jubel svingar
Och vattnens fägneljud.

Mildt ler hans anlete. Det blåa ögat flyter
I glädjens sälla gråt,
Och manteln, skiftande, mot strålens udd sig bryter
I tusen färgers ståt.

Hvar ros, som leende ur jordens sköte spirar,
Hvar lycklig fogels röst,
Hvar sakta vestanfläkt, o himlabarn, dig firar,
Hvar suck ur alltets bröst.

Ej länge vi dig se: ditt änglahjerta brinner
Af eviga begär.
Högt öfver Kräftans pol du sväfvar och försvinner
I fadrens armar der.

O flygtiga seraf, som årets morgon kröner
Med njutningar och hopp!
Tag menskans offerrök, dess suckar och dess böner,
Med dig till himlen opp!

III.

En ängel är den sköna vår:
På blåa vingars par,
Med sippor kring sitt ljusa hår,
Från Pleroma han far

Och står i dalen, himmelskt skön,
Bland vestanvindars kor.
Strax smälter för hans blickar snön.
Och gräset sakta gror.

Af längtan och af kärlek slår
Naturens stora barm.
Vid hennes läger solen står
Så röd och älskogsvarm.

Re'n kransar löfvet trädens stam.
Ömt tonar näkergal'n,
Och alla blommor titta fram
I gräsbeväxta dal'n.

Förgät-mig-ej mot himlen ser,
Kysst af en ambrafläkt,
Och festligt hyacinten ler
I blåa kronors drägt.

Narcissen vaknar på sin vall
Vid silfverkällans bryn

Och ser i vågornas kristall
  Sig sjelf på nytt och skyn.

Ur knoppen sticker rosen ut
  Sin friska purpurmund
Och hviskar: »Är ej vintren slut?
  »Säg, grönskar jordens rund?»

Med våta kinder själen sof,
  Förtärd af åldrig sorg,
I Demiurgens skumma hof,
  I stjernbevakad borg.

Kom så en hviskande sefir:
  »Vak opp, o sköna brud!
Hit anländ i sin blomsterzir
  Är vårens unga gud.

Igenom Vädurns portar nyss
  Hit ner han kommen är.
Från honom bringar jag en kyss,
  Från Kristus en han bär.

Hvart djur, hvar blomma på sitt vis
  Hans ankomst firar re'n.
O lilja från Guds paradis,
  Var du ej mera sen!»

Med tårar på sin bleka kind
  Och lösta silkeshår,
Kringfläktade af himlens vind,
  Ur borgen flickan går.

[illegible] hennes blickar se
  [illegible] jordens ring

Och Demiurgens parker le
  I festglans rundt omkring.

»Tro, älska, hoppas, ömma brud!»
  Så klingar vårens röst.
»Snart sluter dig äoners Gud
  För evigt till sitt bröst.

Tag denna kyss! Till himlarne
  Jag återilar re'n,
Der kyrkans myriader le
  I andesolens sken.

En skugga blott, en rosendröm
  Jag är i dödens trakt.
Farväl och i ditt hjerta göm
  Det budskap jag dig bragt!»

IV.

De svarta molnen skingras mer och mer.
Oändligheten öfver jorden ler.
Från blåa rymden hänryckt sväfvar anden
På ljumma vingar kring de kulna landen.

Och Kristus vänligt från det höga ser
I kärleksglorians helga strålar ner.
Han väcker jorden ur sin vinterdvala:
De döde uppstå, röra sig och tala.

Se, lifvet gjutes i naturens barm.
Med änglabarnen på sin modersarm,
Hon i sin brudgums milda ljus sig gläder,
Af liljor krönt och klädd i högtidskläder.

Ur oceanen sväfvar svalan opp,
Ur mullen blomstren framgå ur sin knopp,
I purpurfjäril larven sig förbyter,
Och stela vågen mellan säfven flyter.

Af trånad blek den kyska liljan står,
På rosens kinder glädjens flamma rår.
Kring henne vestan, varm af älskog, kryssar:
Glad som en brud hon darrar för hans kyssar.

»Dit upp, dit upp!» så suckar hvarje bröst.
»Dit upp, dit upp!» så hviskar hvarje röst.
Dit upp, dit upp, mot ljusets sälla länder,
Min qvalda själ sitt våta öga vänder.

När skall hon lösas ur materiens hand?
När skall hon, lifvad af sin gudabrand,
Odödligt sig förlora i azuren,
På silfvervingar lik en dufva buren?

V.

Våren är inne. Försonaren åter
Mildt af en qvinna sig framföda låter.
Neder till henne på lekande vingar
Gabriel sväfvar å nyo och bringar
Sällhetens budskap.

Ljufligt hans röst i sefirerna susar,
Mägtigt hans stämma i floderna brusar,
Sakta den hviskar från vaknande träden,
Festligt den klingar i foglarnes qväden:
"Hell dig, Maria!

Himlen dig älskar, benådade qvinna!
Evigt som ljuset hans kärlek skall brinna;
Evigt sin brud han i famnen skall trycka.
Tider och öden ej kunna dig rycka
Bort från hans hjerta.

Ty af er låga en pant skall du bära,
Ämnad att stråla odödligt i ära.
Väl skall han göra förgängelsen möte,
Men ur de nattliga grafvarnes sköte
Uppstå förklarad.''

Qvinnan det hörer med klappande hjerta,
Glömmer de stormiga vintrarnes smärta.
Snömanteln kastar den leende bruden
Glädtigt ifrån sig och sträcker mot Guden
Kärliga armar.

Tiden fullkomnas. Då föder Maria:
Oss från materiens bojor att fria,
Vänd mot sitt ursprung, det himmelska ljuset,
Framgår en strålande yngling ur gruset,
Framgår ur natten.

Skuggan.

I tidens dunkla källa
Sin vålnad Psyke ser.
Strax heta tårar qvälla
På strandens liljor ner.
Ack, flyktad rosenglansen
Från hennes kinder är,
Och för den gyllne kransen
Ett sorgedok hon bär.

»O nymf i vattnets bölja!
O jämmerbleka hamn!
Hvi söker du att dölja
Din hembygd och ditt namn?
Vi voro fordom vänner
I blåa himmelen.
Trots doket jag dig känner,
O saknade, igen.

I kärleksoceanen,
I andelifvets våg,
Den himmelska Jordanen,
Bland änglar jag dig såg.
En krans af stjernor lyste
Då festligt kring ditt hår,
Och menlös glädje myste
Från rosenläppars vår.

Säg, hvi du nu förbyter
Ditt gudaanlete!
Säg, hvi ditt öga flyter
I dunkla tårars ve!
Beprydd af stjernors vimmel
Och krönt af skyars gull,
Dig ju en azurhimmel
Än famnar kärleksfull?

En outsäglig trånad
Mot honom lyfter mig.
De långa qvalens brånad
Jag släcka vill hos dig.
Vår gråt och våra kyssar
Vi kärligt blanda må,
Tills vattnet ljuft oss vyssar
I slummer begge två.»

»Det är ej jag, som lider.
Ack, tåren är ej min,
Som här i dunklet skrider:
O syster, han är din.
Den forna Psykes vålnad,
Dess jordlif blott jag är.
Som dess min glans är kolnad:
Som hon jag likdrägt bär.

Först när, med Gud försonad
Och med din forntids dar,
I strålars hufvudbonad
Du åter skimrar klar,
När Ordets sol begjuter
Dig med sin kärleksglans,
Och kyrkan hänryckt sluter
Dig i sin änglakrans,

Då hasta till mitt möte:
I eterflodens lopp,
Det första lifvets sköte,
Sök då din syster opp!
Då skall jag, mildt omfluten
Af härlighetens pol,
Mot vattnets speglar bruten,
Framskymta lik en sol

Och le mot dig i stråligt,
Aurorafärgadt ljus.
O, vandra derför tåligt
I pröfningsbanans grus!
Från vattnet lyft ditt öga,
Från mina stjernors kor!
En afgrund är den höga
Olymp, der nu jag bor.

Åtskiljas och förenas
Vi kunna ej likväl.
Mins, att med dig jag renas,
Med dig jag fläckas, själ!
På mörkrets vägar vandra —
En demon i mig se!
På ljusets — mot hvarandra
I syskonfröjd vi le.

Sök sjelf ej qvalen lykta:
Från himlens sälla trakt
Till Orcus kan du flykta,
Ej undan jagets magt,
Tills med förlofningsringen
Den eviga idén
Nedstrålar öfver tingen
I kärleksglorians sken

Och trycker, under ljuden
Af änglars segerröst,
Den återvunna bruden
Med tjusning till sitt bröst,
Dess trånad ömt hugsvalar
Och läser för dess hopp
Till evighetens salar
Demanteporten opp.»

Brudgummen.

Ur kyrkans modersarmar jagad,
Af bleka minnen blott ledsagad,
Går Psyke, höljd i sorgens flor,
På stränderna, der döden bor.

Än ses hon mot Olympen häfva
Sin blick, der vemodstårar bäfva;
Än slår hon, tynande och matt,
Den långsamt ned till jordens natt.

Af rosor kransad, sitter qvällen
I purpurdrägt på vestra fjällen.
Ett återsken af glädjens land
Ser själens öga i dess brand.

Af stjernor glimma eterns zoner.
En här af saliga äoner
I nattens klara ljus hon ser
Ur dunkelt fjerran blicka ner.

Tyst knoppas blomstren, dalens stjernor;
Försvunna syskon, kyrkans tärnor,
I örtgestalter fängslade,
Tror Psyke mystiskt kring sig le.

En tår i liljans kalk hon gjuter,
Till sina läppar henne sluter
Och hviskar: »Är vår moder ej
Med dottren än försonad, säj?

Hvad? Eller vredgas än den höga,
Der inför Gud, med hänryckt öga
Och solens krona om sitt hår,
På månens silfverklot hon står?

När höjs jag, frälsad, öfver tingen?
När skimrar jag i syskonringen?
När famnar mig i gyllne ro
Han, mina tankars A och O,

Hvars kropp från åkerns guldhaf-kallar,
Hvars blod i vinets drufvor svallar,

Hvars blickar, ömt välsignande,
Ur alla stjernor på mig se?

Hvar mossig häll, som hvila gifver
Åt vandrerskan, hans altar blifver,
Hans tempel hvarje skuggrik lund,
Der tyst hon dväljs en middagsstund.

I alla verldar och naturer,
I stumma blommors signaturer,
I nattens silfver, dagens gull
Hans namn jag läser, vördnadsfull.

O bleka andevålnad, svara!
Skall han ej snart sig uppenbara?
När famnar mig i gyllne ro
Han, mina tankars A och O?»

En helsning klingar bortom tärnan.
Hon ser sig om, och morgonstjernan,
Som går i Österlandet opp,
O ljusets kärlek, för ditt hopp;

Den klippa, hvarest dygden hvilar
Odödligt trygg för ödets pilar,
Det lifsens träd, hvars krona står
I blomman af en evig vår;

Den herde, som i gröna dalar
Ömt leder hjorden och hugsvalar,
Den väldige, som nyckeln har
Till jord och himmel och Tenar,

För hennes blick han saligt blänker.
Sin hjessa törnekrönt han sänker

Och korsets nattliga myster
På blodbestänkta skullror bär.

Af purpurstrålande rubiner,
Af martersårens glans han skiner.
I presterlig försoningsskrud
Han blickar på sin fallna brud.

Och silfverstämman himmelskt ljuder:
»Till Lammets bröllop jag dig bjuder,
Till himlarne jag leder dig. —
Kom, följ min dunkla rosenstig!»

Och blek af glädje själen känner
Den helige igen. Då bränner
Ett tusenårigt qval dess bröst,
Men svalkas snart af himmelsk tröst.

Till hjeltens fot hon störtar neder,
Omarmar rörd hans knän och beder,
Hvad ej till stoftets öra hann,
Hvad harpans språk ej nämna kan.

Samtal.

»Hvi suckar du, flicka?
Kring nejderna blicka,
Dem solen bestrålar
Med lefvande glans!
Se sjöarnes vatten,
Dem månen om natten
Med trollsilfver målar,
Se fjällarnes krans!

Räds icke mitt dunder! —
På Tabor du står.
Olympiskt derunder
Jag blixtrar och slår.
O, torka från kinden din vekliga tår!»

»Nej, evigt han rinne!
Mitt sörjande minne
Dock aldrig förglömmer
Sitt heliga förr.
Med gråt mot det höga
Dig lyfta, o öga,
Tills öppnad jag drömmer
All salighets dörr.
Se, lärkorna svinga
Från cedrarnes topp:
Hur festligt de klinga
Sin njutning, sitt hopp!
O, finge jag följa med skaran dit opp!»

»Kom, blicka hit neder!
Sin himmel der breder
Bland rosiga vårar
En yppig natur.
Stolt vandrar Jordanen
Den ilande banen;
Mildt vattna hans tårar
Jerusalems mur.
Till drottning dig kröna
Skall Verldsfurstens hand.
Du är i hans sköna,
Förlofvade land.
O, nalkas ej qvällen med facklornas brand?»

»Hvad ödsliga länder!
Från Dödshafvets stränder

Förfärliga töcknar
Stå qväfvande opp.
Din vår är så kulen;
Din flod, ack, hur mulen,
I svartbrända öknar
Hemskt kröker sitt lopp.
Din magt och din ära
Ej tjusa min håg,
Se'n en gång de skära
Guds himlar jag såg,
Der Ordet sig speglar i lifskällans våg.»

»Se Libanons fjällar!
Med tidiga qvällar
Omskygga hans toppar
De vandrandes stig.
I nattliga schakter
Planeternes vakter
Guld, silfver och koppar
Der vårda åt dig.
Se, vinbergen sjuda
Af färger och lust.
Snart drufvorna bjuda
Sin fradgande must,
Vid bäckarnes hviskning och vindarnes pust.»

»Fritt glöde de klara
Metallernas skara,
Af stjernorna ammad,
I grufvornas natt!
Fritt mogne din ljufva,
Nektariska drufva,
Af solen beflammad,
Sin fuktiga skatt!
Din lust jag föraktar,

Din skimrande mull;
Till himlen jag traktar:
Af fröjd är den full,
Af oskuldens silfver och kärlekens gull.

Mig lockar azuren,
Den högre naturen,
Dit stjernornas dyrkan
Och tidens ej hann,
Der sanningen prålar
I urtankens strålar,
Och Kristus och kyrkan
Betrakta hvarann.
Klart gjuter kring polen,
I helgonens krans,
Den andliga solen
Sin eviga glans.
Djupt hvimlar derunder planeternes dans.»

Kyrkogården.

Det midnatt är, och månens öga stirrar
Med jämrens blick till jordens hyddor neder.
Bland molnen tyst den bleka stjernan brinner.
I nattens famn jag öfvergifven irrar:
Mig till de fält en sorgsen genius leder,
Der hjertat lugn för alla stormar finner,
Der, evigt trygg för hvarje nöd och fara,
Tillsammans bor de dödas syskonskara.

I åldrig prakt det gråa templet stiger.
Kring grafvarne ett sorgligt månsken darrar,
Och hemske stå, likt svarta gastar, korsen.

Naturens krets i sabbatsstillhet tiger.
För nordan blott den nakna linden knarrar,
Och fjerran hörs ett dunkelt gny af forsen.
Du säkra hamn för alla ödets ilar!
Hur lycklig den, som i ditt sköte hvilar!

I ynglingar, I makar och I fäder,
Som tyste här i hvilokamrar dröjen,
Dit ingen sol och måne blickar neder!
O, vredgens ej, att jag ert hem beträder. —
Jag, äfven jag är död för lifvets nöjen,
Och blott dess qval mig skilja än från eder.
O stigen upp, på mina frågor svaren
Och grafvarnes mysterer uppenbaren!

Skall menskan här sin varelse förglömma?
Af forna dar och njutningar och öden
Bor ingen bild i grafvens midnattssvärta?
Gifs anden ej att skapa och att drömma,
Och sönderslår förutan skoning döden
Det strängaspel, som klingar i vårt hjerta?
Hvad, drunkna här i glömskans dunkla vågor
Då kärlekens och hjeltemodets lågor?

Det sälla hopp, som likt en stjerna brunnit
Med helig glans i sorgens dystra töcken
Och öfver skyn en helig ljusverld anat,
Den höga tro, som qvalen öfvervunnit,
Den kärlek, ack, som mildt af lifvets öcken
Ett paradis, en flyktig himmel danat, —
Var detta allt en drömbild och en saga,
Den hjertat sjelf tänkt ut att sig bedraga?

I månens sken, som tyst kring templet svallar,
I slumren djupt, som barnen kring sin moder

Vid slutad bön i sena vinterqvällen.
Ej malmens röst er mer till andakt kallar;
Ej, vaggade på sångens eterfloder,
Af tjusning mer, o tomma bröst, I svällen.
Hvar är han nu, er bröllopsdrägt, er krona?
Hvar harporna, som Lammets ära tona?

I svaren ej; ur hundraårig dvala
I lyften ej vid mina rop ert öra.
På denna port man evigt slog förgäfves.
Ej gifs ett språk att till de döda tala:
Ej sånger, ej besvärjelser dem röra.
Af grafvens dunst vår ande blott förqväfves.
Hemskt grinar der ur mullens dunkla sköte
Förgängelsen den spejande till möte.

Hvi ropa då, der ingen stämma svarar?
Hvi söka lif, der natten blott och döden
Kring stela fält ha valt ett ödsligt läger?
Hvi fordra än, att jorden uppenbarar
Betydelsen af mensklighetens öden?
Hvar blommas vink oss gåtans ord ju säger.
Atomers lek, en dans af spöken bara
Är denna verld med alla väsens skara.

Så hoppas ej, o sönderslitna hjerta,
Att någon tid din lyckas Eden blommar,
Din gyllne dröm af verkligheten sannas!
O, gläd dig blott, att lifvets bittra smärta
Ej följer dig i grafvens helgedomar!
Från deras port med glädjen hon förbannas,
Och ingen suck ur askan än sig smugit
I lifvets spår, hvars långa suck förflugit. —

Så sjöng jag, qvald af nattliga demoner.
Ett dystert moln förmörkade azuren,
Och stjernorna och deras drottning flydde.
Vid blixtars ljus från eterns regioner
En ängel kom, på silfverskyar buren,
I snöljus drägt, med håren strålbeprydde.
Till jorden ned hans glans mig störtat hade;
Han väckte mig och dessa orden sade:

»Hvi irrar du kring kyrkogårdens grafvar,
Förgängelsens och fasans bild att finna?
Hvi söker du på dödens gränsor döden?
I gullpalats, bland vanskligheternas slafvar,
I festens sal, der glädjens facklor brinna,
Tyrannen bor och hvälfver stoftets öden.
Så vidt ur skyn Selenes strålar gjutas,
Hans välde rår — vid grafven först det slutas.

Upp, låt din blick kring verldens rymder irra!
Likt svarta flor kring fästet molnen hänga.
Vid hafvets gråt sin liksång vinden ryter.
Med tårar ned Olympens stjernor stirra,
Planeterna begrafningsfacklor svänga,
Och solens ljus mot grafvar blott sig bryter.
Se dig omkring! En grifteplats är jorden,
Der lifvets slägt är sorgligt graflagd vorden.

Blott det är lif, som namn af död du gifver,
En skapelse, hvad du förstöring kallar,
En brölloppsbädd din afsky, blomsterkullen.
Tre gånger född den höga anden blifver:
Först af det lif, ur Ordets sköte svallar,
Af qvinnan se'n och slutligen af mullen.

Till dödens slaf du föddes andra gången
Af själens död; — blott korset frigör fången [1]).

Så upphör då med fåvisk harm att klaga,
Att sällheten ej fins i straffets boning,
Att dödens spår i dödens land du finner!
Lät denna tröst till målet dig ledsaga:
Blott smärtans brand är själarnes försoning,
Och glädjens hem på öknars väg man finner.
Blott den är till, hvars skugglif här försvunnit;
Blott döende man döden öfvervunnit.»

Så klingade serafens röst i natten.
Nu stämman dog, lik sucken af ett väder.
En blixt — och flydd var synen från mitt öga.
Det dagades, och öfver hafvets vatten
Aurora log i ljusa purpurkläder,
Besående med rosors prakt det höga.
Åt lifvets Gud mitt forna qval, min saknad
Jag offrade, ur feberdrömmen vaknad.

Flyttfoglarne.

Se foglarnes skara!
Till främmande land
De suckande fara
Från Gauthiods strand.
Med vädren de blanda
Sitt klagande ljud.
»Hvar skola vi landa?
Hvart för oss ditt bud?»
Så ropar den fjädrade skaran till Gud.

---

[1]) **De dö vårt lif; vi lefva deras död.**
HERAKLIT om själarne.

»Vi lemne med oro
De skandiske skär:
Vi trifdes, vi voro
Så lycklige der.
I blommande lindar,
Der nästet vi byggt,
Balsamiska vindar
Oss vaggade tryggt.
Nu sträckes mot okända rymder vår flykt.

Med rosiga hatten
På lockar af guld,
Satt midsommarsnatten
I skogen, så huld.
Ej kunde vi somna —
Så däglig hon var —
Af vällust blott domna,
Tills morgonen klar
Oss väckte på nytt från sin brinnande char.

Ljuft träden då sänkte
Kring tufvor sitt hvalf,
Dem perlor bestänkte,
Der törnrosen skalf.
Nu sköflad är eken,
Och rosen har flytt.
Af vindarne leken
I storm sig förbytt.
Af frostblommor hvita är majfältet prydt.

Hvad göra vi längre
I norden? Dess pol
Blir dagligen trängre,
Mer dunkel dess sol.
Hvad båtar att qvida?

Vi lemne en graf.
Att fly i det vida
Gud vingar oss gaf.
Så varen oss helsade, brusande haf!»

Så foglarne qväda
På skyndande färd.
Snart mottar de späda
En skönare verld,
Der rankorna skälfva
I almarnes topp,
Der bäckarne hvälfva
Bland myrten sitt lopp,
Och lundarne klinga af njutning och hopp. —

När grymt sig förbyter
Ditt jordiska väl,
När höstvinden ryter,
Gråt icke, o själ!
Det ler bortom hafven
Mot fogeln en strand:
På hinsidan grafven
Är äfven ett land,
Förgyldt af den eviga morgonens brand.

Lifvets vilkor.

Se ekens strid mot stormarne på fjällen,
Hör suckarne af lundens näktergal,
Då mossan växer, lugn och kall, på hällen,
Och musslan sofver i sitt gyllne skal!

Ju högre lif, ju större qval du röner:
Ett kors är denna verld för ljusets alla söner.

Mildt ängens ros på grästapeten blänker,
Af vestan kysst ur vintersömnen opp.
Sitt fromma hufvud rodnande hon sänker,
Och blygt ur tårar ler dess rädda hopp.
O arma blomma, om dig sjelf du kände,
Ej flammade din kind — en glödhet tår den brände.

Se turturdufvan! Mellan skogens tallar,
I klyftans djup hon valt sitt trygga bo.
Med rädda ljud hon på sin älskling kallar,
Och vingen flaxar utan rast och ro.
Ack, sorgsna fogel, kände du min trånad,
En brudgums kyssar då ej svalkade din brånad.

Hvart skall jag fly? Mitt fånghvalf är azuren.
Det famnar mig, hur fjerran än jag går,
Och, djupt i ödets koppartaflor skuren,
Min dom evärdligt för mitt öga står.
Ack, upp mot mig sig tusen vittnen häfva,
Och stjernorna mitt blod med hämdens blickar kräfva.

Se, fruktansvärdt på eterns hvalf de skimra,
Med skarpa svärd bevakande min stig,
Och dunkla stunder under molnen timra
Ett skyhögt kors i natten upp för mig.
Hvart skall jag fly? Ack, dödens kalk är bräddad,
Åt mig en iskall säng i jordens sköte bäddad.

Hör upp, o själ, att mot ditt öde strida!
Ej straffets kedjor du förgäfves bär.
Den minsta blomma skaptes för att lida,

Och dödens smärta lifvets vilkor är.
Ett gränslöst tempel rymden är, der alla
Guds barn som offerlam vid tidens altar falla.

Så bäfva ej vid straffets vissa möte,
I marterskruden jublande dig kläd!
Det korn, som dött i jordens dunkla sköte,
Står åter upp, en gyllne himmelssäd.
Blott smärtans djupa hemlighet dig renar;
Blott korset alla lif med himlarne förenar.

Suckarnes myster.

Suckar, suckar äro elementet,
I hvars sköte Demiurgen andas.
Se dig om! Hvad glädde dina sinnen,
Kom ditt hjerta fortare att klappa
Och med fröjdens milda rosenskimmer
Flyktigt stänkte dina bleka kinder?
Säg, hvad var det? Blott en suck af vemod,
Som, ur andelifvets källa fluten,
Vilsefor i tidens labyrinter.

Tvenne lagar styra menskolifvet,
Tvenne krafter hvälfva allt, som födes
Under månens vanskeliga skifva.
Hör, o menska! Magten att begära
Är den första. Tvånget att försaka
Är den andra. Skilda åt i himlen,
En och samma äro dessa lagar
I de land, der Achamot befaller,
Och som evig dubbelhet och enhet
Fram i suckarnes myster de träda.

Mellan lifvets sorgesuck och dödens
Menskohjertat vacklar här på jorden,
Och hvart enda andedrag förkunnar
Dess bestämmelse i sinneverlden.

Ser du hafvet? Ilande det kommer,
Vill med blåa, längtansfulla armar
Under fästets bröllopsfacklor sluta
Till sitt bröst den liljekrönta jorden.
Se, det kommer! Hur dess hjerta svallar
Högt af längtan! Hur dess armar sträfva!
Men förgäfves. Ingen önskan fylles
Under månen. Sjelfva månens fullhet
Är minutlig. Med bedragen väntan
Dignar hafvet, och dess stolta böljor
Fly tillbaka suckande från stranden.

Hör du vinden? Susande han sväfvar
Mellan lundens höga poppelkronor.
Hör du? Växande hans suckar tala,
Liksom trånsjukt han en kropp begärde
Att med sommarns Flora sig förmäla.
Dock re'n tyna rösterna. På löfvens
Eolsharpa klingar svanesången
Ständigt mattare och dör omsider.

Hvad är våren? Suckar blott från jordens
Dunkla barm, som himlens konung fråga,
Om ej Edens maj en gång begynner.
Hvad är lärkan, morgonstrålens älskling,
Näktergalen, skuggornas förtrogna?
Suckar blott i vexlande gestalter.

Menska, vill du lifvets vishet lära,
O, så hör mig! Tvenne lagar styra

Detta lif. Förmågan att begära
Är den första. Tvånget att försaka
Är den andra. Adla du till frihet
Detta tvång, och, helgad och försonad,
Öfver stoftets kretsande planeter
Skall du ingå genom ärans portar.

Liljor i Saron.

Andra boken.

Till

MIN FAR.

Än blomstrar hjertats vår. Guds änglar, som i dalen,
Der under lönnars hvalf min barndoms hydda stod,
Nedsväfvade till mig och räckte guldpokalen,
Af Edens majdagg fyld, af himladrufvors blod,
Trots alla skiften än de finna mig densamma.
Ren vårdar än min själ, en blyg vestal, sin flamma.

I landsflykt Psyke far kring verldens nakna öken.
En gång i fridens dal sin älskare hon såg.
Bland dunkla irrbloss nu och guldbeglänsta töcken
Hon famlar tvekande, med evigt gäckad håg.
Den kärlek blott är sann, som brann i barnets hjerta;
Dold följer han vårt spår, i vällust och i smärta.

Men hvilar nattens flor kring tårbegjutna dalar,
Men strålar månens blick på dunkla runor ner,
Vid kaprifoliers doft och sång af näktergalar,
Ur molnet skymtar då vår genius fram och ler.
Lugnt andas då vårt bröst, af glädje ögat gråter:
Ty öppen hyddan står i lönnars skymning åter.

Tag leende emot, o vårdare och fader,
Den liljekrans, jag nyss bland helgongrafvar knöt.
O, hör min harpas ljud! Bland änglars myriader
Hon högre klinga skall i helgedomens sköt,
Der själen jublande sin kärlek återfinner,
Och korset, rosenkrönt, i ljusets gloria brinner.

Fångarne.

Reminiscenser ur en davidisk psalm.

Vid Babylons floder i Verldsfurstens rike
Vi sutto, de kuttrande dufvorna like,
När åskvädret brusar i skogarnas famn.
För diktade gudar man harporna rörde
Vid blodiga altar, men ingen vi hörde
Lofsjunga den Sannes, den Lefvandes namn.
Hvad minnena skildrade
Ökte vår tår.
Ej sabbater mildrade
Träldomens vår,
Ej ropte basunen till frihetens år.

Förgäfves den lysande påskmånen fyldes,
Och Vädurens tecken af solen förgyldes:
Ej Lammet till frälsningens måltid oss bjöd.
Ack, verldsljuset tronade fåfängt i vågen,
Och vinskördar följde den bergade rågen:
En jublande korsång kring Salem ej ljöd.
De grönskande kojorna
Byggdes ej mer.
Tungt föllo på bojorna
Blodstårar ner.
Ack, tårar är solden, den Verldsfursten ger.

I sorgliga drömmar vårt hufvud vi sänkte:
På Zions guddomliga kullar vi tänkte,
På templet, som kransade Morias topp.
Ej kunde vi längre då sjunga de qväden,
Oss forntiden lärt. — I de susande träden
Cymbaler vi hängde och psaltare opp.
Till döden vi trånade
Undan de bud,
Som trotsigt oss hånade:
»Sjungen er Gud!
En visa om Zion, i festliga ljud!»

Om nå'nsin mitt hjerta din fägring kan glömma,
Mitt heliga fornland, må Herren mig dömma
Att evigt förgäten af honom då bli!
Men, stolthetens Babel, dig hämden föröde!
Hell hjelten, som, korad att fylla ditt öde,
Nedstörtar din borg vid basunernas skri!
Hell den, som från spenarna
Rycker de små
Och slår dem mot stenarna,
Krossar dig så,
Att evigt på jorden ej nämnas du må![1])

---

[1]) Efter alla anledningar var Babylon ett ibland de första riken, hvarest normalfolkets teokratiska författning förvandlade sig till militärisk despotism, och den gyllene tiden såleder försvann. För den inspirerade skalden är derföre israeliternes fångenskap i Babel bilden af det religiösa lifvets träldom under ett på orätt princip grundadt samhällslifs former — kyrkans under militärstaten. Detta, att förklara den heliga hämdekänsla, som andas i denna sång.

Tårarne och blodet.

Dialog.

SJÄLEN.

Af perlor, o konung, slafvinnan en krans
  Dig räcker med bäfvande händer.
För himmelens Jordan, för ursolens glans
  De mognat på hembygdens stränder.
Af Pleromas skatter och minnen jag har
Blott dessa koraller, o Verldsfurste, qvar.
  Dock tag dem! — Jag villigt dem gifver,
  Blott löst ur mitt häkte jag blifver.

DEMIURGEN.

Behåll dina perlor! — Än fagrare ge
  De land, der min spira befaller.
Otaligt i Verldsfurstens Jordan de le,
  Likt stjernor, likt daggens kristaller.
Behåll dina perlor! — Vet, djurkretsens gud
Så lätt icke säljer sin älskade brud.
  Berusad af jordiska viner,
  Hon såldes för guld och rubiner.

SJÄLEN.

Ditt strålande guld jag, fast suckande, ger
  Och dina rubiner tillbaka.
Med kärlekens öga ej ljusdrotten ser
  I Verldsfurstens smycken sin maka.
Väl smärtar mig bittert min prydnads förlust —
Ack, jorden har ock sina kronor, sin lust —
  Men sjufaldt i Pleromas salar
Mig Kristus mitt offer betalar.

DEMIURGEN.

De skänker, du erhöll, ej köpa dig fri:
För evigt du hyllat mitt läger.
Min skall du ock evigt, o älskade, bli;
I pant jag ditt famntag ju äger?
Se, oskuldens rosor jag kysst från din hy!
Se kedjan af blomster! — Försök ej att fly.
Sju vandrande stjernors äoner
Dig vakta från himmelens zoner.

SJÄLEN.

Förgäfves du hotar: ej evigt hos dig
En fånge skall Anima blifva.
Af löftet jag tröstas. En lösen för mig
Äonernas konung skall gifva.
Med blodets rubiner, den yppersta skatt
I skapelsens allt, ur materiens natt,
Ur Verldsfurstens armar skall Guden
Friköpa den suckande bruden.

Jesus.

»Hvad klingar derute i palmernas skjul?
Hvad saliga toner der bäfva!
De visor, mig tjusat i Pleromas jul,
Ånyo mitt öra omsväfva. —
Hvem är du, o herde, med flöjten i hand?
Kom, strålande yngling! — Ej Verldsfurstens land,
De vandrande stjernornas rike,
Har födt din guddomliga like.

O, stig ur de betande snölammens flock!
I Animas åsyn här stanna!
Täck fladdrar i vinden din guldgula lock,
Klart strålar din mjölkhvita panna.
Hvem är du, o bild af min forntida vän?
Jag känner de himmelska dragen igen.
En broder af Kristus du vore,
Om herdarnas flöjt du ej bore.» —

»Se'n Anima flydde, ej Pleromas glans
Äonernas konung förnöjer.
Besmyckad ej längre af strålarnes krans,
I låghetens dalar han dröjer.
Förbytt i en herde, af ingen förspord,
Han vallar kring Animas häkte sin hjord
Och längtar att ge dig, o flicka,
Sitt himmelska hjertblod att dricka.» —

»Hvem talar, o stjernor, med Anima der?
Hvem ser du, o spejande måna?» —
»En blomstrande herde från Saron det är;
Af kärlek hans kinder nu tråna.» —
»Omringa den fräcka, du jernklädda tropp!
Mot himlen res korset, det fasande, opp!
Ned till de evinnerligt döde
Hans lif ifrån jernsåren flöde!»

Och naglad vid korset är Animas vän.
Med dödarnes qval i sitt hjerta,
Hon känner äonernas konung igen
Och dignar af rasande smärta.
Vildt rifver den arma sitt lockiga hår
Och kysser den döendes blodiga sår
Och blicken mot himmelen sträcker,
Tills natten dess öga betäcker.

Och djurkretsens stjernor ur stormmolnen le. —
Nu solen förgyller det höga,
Och Anima vaknar. Hvad under, o se,
Då möter dess stirrande öga!
Den döda, den sårade kroppen har flytt:
I ett blommande lifsträd är korset förbytt.
Der blodet har strömmat, en källa
Bland rosor kristallisk ses välla.

Hvar gång, då kring Verldsfurstens sjöar och land
Allt midnattens vingar betäcka,
Går Anima neder till sölfkällans rand,
Den eviga törsten att släcka.
Tyst sitter den fromma i lifsträdets skygd
Och hör i dess krona ur fullhetens bygd
De höga oraklerna tala,
Som mystiskt dess hjerta hugsvala.

Rosen i Verldsfurstens park.

Se blomman! På smaragdegrunden
Hon blänker oskuldsfull och skär.
En själ, i stoftets kedjor bunden,
Och Psykes morgondröm hon är.

Om solens rika tempelsalar,
Om glänsande kerubers sång
Hon drömmer i materiens dalar,
I tusenårig dvalas tvång.

Dock sväfvar äfven för dess sinne
En dunkel hågkomst af dess fall,
Och kronan svigtar, tung af minne,
Utöfver bäckarnes kristall.

Och blygselns rosenfärga målar
Den jungfruliga kindens vår,
Och ur det späda ögat strålar
Mot dagens strimma ångrens tår.

Gråt, sköna blomma! Så allena
Du älskad blir af ljusets Gud.
Gråt, sköna blomma! Tårar rena
Hvar fallen själ till ljusets brud.

Än är du lycklig. Mildt dig skonar
Än för sitt eldprof frestelsen:
Gestalten än ditt lif försonar,
Och medvetslös är skönheten.

Snart skall du vakna ur din dvala,
Snart dig på ökenfärden ge,
Der inga fläktar dig hugsvala,
Der inga syskonsjälar le.

I drakars boning skall du fästa
Det lätta vandringstältet då.
I lejonkulor skall du gästa,
Med leoparder skall du gå; —

Tills magtlös du omsider hinner
Den höga Demiurgens borg;
Ett brokigt sällskap der du finner
Af sminkad fara, kransad sorg.

Ett moriskt glänsande Alhambra
Den stolta kungaborgen är.
I hvalfvet sväfva moln af ambra,
Och guldet tak och väggar klär.

Qvicksilfrets forsande kaskader
Tas der i jaspisbäcken mot,
Och under skinande arkader
Bär yppig mosaik din fot. —

Här tronar sonen af den hexa,
O arma, som förtrollat dig.
I bergens natt hans ådror växa,
Jernmenniska han kallar sig.

O, vänd ditt öga från sultanen!
Hans drägt är som en morgon klar.
Tolf stjernor glimma i turbanen,
Sju kungar dra hans segerchar.

Fem blomstrande furstinnor glänsa
Omkring hans rika baldakin
Och honom leende kredensa
I perlsatt guld astraliskt vin.

I rosengården hasta neder!
Klart skimrar i violers krans,
Omhägnad af en väldig ceder,
En källa der med azurglans.

Betraktelse hon kallad blifver.
Förtrolig som en barndomsvän,
Hon ur sitt blåa sköte gifver
Din bild och himlarnes igen.

Din forna skönhet der betrakta,
I vissna rosor nu förbytt;
Rys för de härar, som dig vakta,
Begråt äonerna, som flytt!

Från minnets näktergal din saga
Här mystiskt återljuda hör
Och lär af bönens dufva klaga
Uppå det språk, som himlen rör!

Andehviskning.

Hvi stirrar du med tårar,
O själ, mot fästet opp?
Hvi grönska jordens vårar
För dig af fåfängt hopp?
Som månen blek och dyster,
I lifvets natt du står.
Din längtan, arma syster,
Din smärta jag förstår.

I ljusets rymder buren,
Förvist till skuggors kor,
Den töckniga naturen
Med saknad du bebor.
Ej mognas af den solen,
Som lyser dödens sfer,
Ej knoppas under polen
Den blomma, du begär.

Der lifvets källa rinner,
Der på kristalleberg
En evig morgon brinner
I yppig rosenfärg,
Der vesterns milda ängel
Kring Edens slätter far,
Der vaggar blommans stängel
Sin krona, hvit och klar.

—

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] kommen [illegible].
[illegible]
[illegible]
Som [illegible]
[illegible] själf är [illegible]
[illegible] till sig [illegible].
I [illegible]
Som [illegible]

Från [illegible] heliga [illegible],
[illegible] spill [illegible]
[illegible] ambrosiabäckar
Den blomman åter bar.
Ej förr med verldars enhet
Du sammansmälta kan,
Än dess försvunna renhet,
Din ros du återfann.

Se, derför slår ditt hjerta
Af evigt nya qval.
Se, derför ryms din smärta
Ej inom tidens dal.
Oändligt hon sig breder
I rymdens allhet ut.
En stråle hon sig beder
Af himlarnas beslut.

Själ, lär att straffet lida,
Sänk hjessan fromt och bed!
På himlastegen skrida
Guds änglar upp och ned.
Af blomman, som du saknar,
De bilda dig en krans;
Snart du ur drömmen vaknar
I medfödd oskuldsglans.

Der speglande kristallen
Från andars Zion går,
På veka nardusvallen
Ditt öga upp du slår.
Din bild ur källans vatten
Då myser, skär och huld,
Och sirligt blomsterskatten
Bekransar hårens guld.

Suckan ur stoftet.

O Jesu! Du allena är
Det ord, som våra själar när.
Som fästets alla stjernor blicka
I rymdens blåa jättesal
Mot en gemensam sol och dricka
Dess evigt fylda ljuspokal,
Så lifvets alla ådror qvälla
Från dig, du varelsernas källa!

I solars och planeters hamn
Framstrålar, segrande, ditt namn.
Hvar blommas signatur i dalen,
Hvar praktfull stjernas majestät,

Zefiren [illegible] [illegible]
Och luftens [illegible] bekänna det:
Fast [illegible] [illegible] oss [illegible].
Det [illegible] och blod vi äre [illegible].

Ja, långt från jordens dunkla stig
Vårt lif, o Herre, bor hos dig
Se, derför finna vi ej hvila
På verldens töckensvepta rund,
Se, derför vi tillbaka ila,
Likt Ekos röst från klyftans grund.
Och ingen timlig bölja mägtar
Att läska anden, som försmäktar.

Dock blott från dig, o gudom[illegible]
[illegible] skiljas [illegible] eke du från oss[illegible]
[illegible] åtängt jordens [illegible]klot [illegible]
[illegible]

[illegible]

Sig tände då en härlig glans.
Kring berg och skogar, land och vatten
Den spriddes i eterisk dans,
Och ängens alla blommor slogo
Gråtögda blickar upp och logo.

Högt skallar nu i tid och rum
Guds helga evangelium.
Hallelujah! Den gyllne stjernan,
Som tänder himlens alla ljus,
Nedstrålar till vår jord, och tärnan
Bär Skaparn nu åt jordens grus.
O fröjd, allt är fullkomnadt vordet:
Sedd Oromazes, menska Ordet! —

Hvad säger detta helga Ord
Åt vandringsmännen på vår jord?
"Ett kors är nyckeln till mysteren,
Den höga, outsägliga.
Som korset famnar himlasferen,
Så Jesus tidens Pleroma.
Blod, eld och vatten själen rena.
Fullkomlig korset gör allena."

Månen och själen.

I öknarne sitter
Guds älskling och gråter.
Selene med glitter
Kristallfloden sår.
Nedstråla hon låter
Sitt läkande, höga,
Guddomliga öga
På Animas sår.

»O, torka från kinden
Den bäfvande tåren!»
Så susar i vinden
Nattvandrerskans röst.
»Tvån, böljor i elfven,
De brännande såren!
Upp, liljor, och skälfven
På drottningens bröst!

Snart liljorna bytas
I smycken af stjernor.
Snart solstrålar knytas
Om Animas hår.
I Pleromas salar
Med änglar hon talar;
Ljusblommande tärnor
Omhvimla dess spår.» —

»Hvem är du, o ömma,
Med snöbleka kinden?
Hvem sorlar i vinden
Fridshelsningen ner?
Ack, blodstårar strömma
På Animas kinder.
Ej kransar hon binder
Af stjernblommor mer.

En öken är landet,
Der Verldsfursten råder.
Af koppar är bandet,
Som fängslar mig der.
Ej lifskällans åder
Bland grifterna strömmar:

Blott spöken och drömmar
Omgyckla mig här.» —

»Ej evigt, o syster,
Du ensam skall hvila,
Förlåten och dyster,
Vid dödsflodens sång.
Snart dagen skall smila,
Och gulddrömmen fyllas.
Jag ock skall förgyllas
Af glädje en gång.

Vet, Luna ock brinner
Af kärlek och trånad.
Mildt perlande rinner
På liljan dess gråt.
För solen hon lågar,
Med flammande brånad
För hjelten, som tågar
Ekliptikans stråt.

Men, fängslad vid jorden,
Hon vänder mot henne
Sitt nattliga änne,
Fördunkladt af sorg.
Så lagen är vorden
Af änglarne stiftad;
Så lotten är skiftad
I Allfaders borg.

Ack, vänd ifrån guden,
Hvad smärta hon lider!
I kolsvarta skruden
Förintad hon står,
Tills gent mot hans strimma

Hon rodnande skrider,
Och strålarne glimma
På nytt om dess hår[1]).

Vår lott är densamma.
Du äfven af jorden
Från urlifvets flamma,
O syster, är skild.
Till verldarnes gåta
Har Anima orden,
Och tingen dig låta
Blott skåda din bild.

Ty smäktar förgäfves
Till solgudens möte
Mitt hjerta. Ty häfves,
Ack, fåfängt min barm.
Ej kunna vi närmas:
Från solgudens sköte
Evärdligt jag fjärmas
Af rymdernas arm;

Tills brudkransen sirar,
O drottning, din hjessa,
Och Pleroma firar
Försoningens stund;
Tills Kristus dig sluter
I famnen, prinsessa,
Och himlen du njuter
I änglars förbund.»

---

[1]) Som bekant är, vänder månen blott en sida åt jorden. Jag tror ej skaldens pligt vara att föreställa hvarje himmelskropp som en dubbelpannad Janus.

Bönen.

Med bönens qvist i purpurmunden
En menlös dufva far
Från jorden upp, då midnattsstunden
Höjs i sin ebenchar.

Som månen hvit dess vinge strålar,
Likt skum af elfvens fors,
Och på det ljusa bröstet prålar
Ett mystiskt purpurkors.

Snabbt, liksom kampens djerfva pilar
Från silfverbågen fly,
Hon öfver bergens toppar ilar
Och öfver nattens sky.

Och ej den bistra tolfmansskara,
Som ytterst står på vakt
Vid furstens borg i brynjor klara,
Nå henne med sin magt.

Förgäfves klinga deras bågar;
Glad sväfvar dufvan re'n,
Der gudaverldens morgon lågar
Med tusenfärgigt sken.

Re'n Kristus ilande hon flyger
I himlarne emot,
Och suckar och symbolen smyger
Ned till den höges fot.

Strax Kristus tar det gröna bladet
Med bifall upp, och se,

Han går, der rosorna i badet
Af himlens Jordan le.

En underblomma der han bryter
I nya Sarons vår.
Ljuft i den nya kalken flyter
En salig änglatår.

Med svaret flyger dufvan åter
Från ljusets fosterland
Till Anima, som tröstlös gråter
I Demiurgens band.

Syndafallet.

Första sången.

I ljusets, i glädjens, i frihetens zon
Äonerna glänste kring Allfaders tron.
Ej qvaldes de höga af sinnenas rus:
De andades eter, de lefde af ljus.

Men snart ur den vilda, den brusande sjö
Sig höjde i dagen en grönskande ö;
Af vinkande palmer beskuggad hon var
Och lockande rosor och guldfrukter bar.

Så härlig hon hängde i vågornas sköt,
Balsamiska ångor kring rymden hon göt,
Och, smyckad af vårens guddomliga krans,
Hon blinkande smålog mot himmelens glans.

Ur parkarne skallade foglarnes sång.
Fyrfaldiga floden der krökte sin gång;
I skötet den härmade måne och sol
Och hela den blåa omätliga pol.

Men Eva, en blomstrande qvinlig äon,
Från ljusets och glädjens och frihetens zon
Ljuft ned i den rotande skymningen såg;
Då fylde en underbar trånad dess håg.

Ett fruktträd sig höjde ur cedrarnes natt;
En gyllene orm i smaragdkronan satt,
Och äpplen, så röda som allmodrens kind,
Omkring honom skälfde i himmelens vind.

»Kom», hviskade sakta förledaren opp,
»Hit neder, o Eva, sänk skyndsamt ditt lopp!
Hvad gör du i etern och strålarne der?
Så skuggrikt och svalt och förtroligt är här.

Se djuren, hur glada i skuggan de gå,
Hur foglarna kyssas, hvad toner de slå!
Kom, andas de härliga blommornas lukt,
Njut drufvornas vin och orangernas frukt!»

Deruppe stod Eva med klappande barm:
Den häfdes så rusig, den glödde så varm.
Ej kunde den strålande hejda sig mer;
Hon sväfvade skyndsamt i afgrunden ner.

»O Eva, o Eva, hvad har du nu gjort?»
Så ropade Adam från himmelens port.
»Du hyllar materiens eviga band,
Du vandrar i dödens och skuggornas land.»

Men Eva med läppar af högröd korall:
»Kom neder, o Adam, på grönskande vall!
I palmträdens skugga, vid dufvornas ljud,
Slut kärligt i famnen din väntande brud!

Här kyssas af vårvinden panna och barm,
Här sträcka oss träden sin gifmilda arm;
Här kärlekens skymning i parkerna rår,
Och floden på guldsand och perlbäddar går.»

Men tårar förmörkade stamfadrens blick.
Till Kristus, äonernas konung, han gick;
Tungt höjde en suck hans guddomliga bröst,
Och knäböjd han sade med stammande röst:

»O Allfaders älskling, min dyrkade brud
Har lemnat äonernas samling och Gud. —
I skuggornas rike en fånge hon är,
Hon plågas der nere — ej trifves jag här.

O, låt mig i skuggan af vissnade trän
Få kyssa dess tårar från eldskinden hän!
Sjelf vill jag då hylla materiens lag,
Sjelf skall jag ej bäfva för dödsängelns slag.

Hon ropar med klagande stämma mitt namn.
O, får jag ej ila? — Hon sträcker sin famn!»
Så Adam. Äonernas konung förnöjd
Sågs nicka sitt bifall från guldtronens höjd.

Andra sången.

Likt skimmerkrönta tärnor,
Som sväfva kring Guds moder
I himlens sal,
Framglänste nattens stjernor,
Af källor och af floder
Ljuft strålade tillbaka
I Edens dal.

Ur dunkla östanvågen
Den blida månen skälfde
Så rosig opp.
Fullbrämad himlabågen
Sig ljuft kring parken hvälfde
Och upplät azurfälten
Åt gudens lopp.

På lena blomsterbäddar
Satt Adam med sin Eva
I skuggorne.
Sin kalk begäret bräddar:
För deras tankar svSäfva
Så underbara drömmar,
Så lockande.

[illegible] ömt dem smeka.
[illegible] näktergal hörs tona;
[illegible] Adam lyss.
[illegible]dufvor leka
[illegible]trädets krona;
[illegible] nu gifva
[illegible] på kyss.

Om Adam blygt hon lindar
Den sammetslena armen,
Vår första mor.
Ljuft höjde åtråns vindar
Den kyska qvinnobarmen,
Och, glänsande, en perla
Ur ögat for.

Mot Adams bröst hon lade
Den lockomhvälfda pannan,
En suck hon drog.
»Se dufvorna!» hon sade.
»Ömt kyssa de hvarannan.
O, härmom deras kärlek!»
Här stämman dog.

Men djerft hon åter höjde
Sin panna och sitt öga;
Vildt kinden brann.
Tillbaka hon sig böjde,
Och månen i det höga
Beglänste första kyssen,
Som gafs en man.

Och redan tusen brunno
På späda rosenmunden,
På ögon, bröst.
Och stjernorna försvunno
Och floderne och lunden
För makarne, som lydde
Blott känslans röst.

Ur rök och blixt och dunder
Jehovas stämma hördes,
Förfärlig, vred.
Högt skälfde jordens grunder,
Och hafvet våldsamt rördes
Mot himlen opp och sänktes
I afgrund ned.

»Förbannade I varen!
Må hemskt i qval och töcken
Ert lif förgå.
I evigt landsflykt faren
Omkring materiens öcken;
Men hoppens ej att mera
Dess Eden nå!

Snart skall ert hjerta brista,
Ett hjelplöst rof för döden. –
Af djurens fröjd
I delat ha'n den sista;
Så delen deras öden,
Från lifsens träd förvista,
Från eterns höjd.

Men kärlek er förledde:
Oändligt han försonar,
Den helige! —
Än ödet hopp beredde.
På gyllne skyar tronar
Bland solar och äoner
Er frälsare.

En ung, guddomlig Eva,
Den strålande Maria,
Skall framfödd bli.

Sin lans skall sonen häfva,
Att menskorna befria
Ifrån materiens bojor
Och slafveri.

Till honom ned skall ila
Från höjden Kristi anda
I dufvohamn,
Ljuft öfver honom hvila,
Sig med hans väsen blanda
Och honom ej förlåta
I dödens famn.»

Kyrkans döttrar.

Sex döttrar kyrkan åt sin brudgum föder,
Förmälda ljuft med lika många bröder.
I ljusets rymd, för stoftets blickar döljd,
De sluta saliga äoners följd.

Tron är den första. Himlens azur målar
Dess rika slöja, som af stjernor prålar,
Och evigt, vänd från lägre verldars grus,
Dess örnblick söker andesolens ljus.

Mildt på en stjernros, under palmer bruten
Vid lifvets elf, i purpurknopp än sluten,
Ser andra systern, hoppets väna mö,
Af purpurblommor krönt om pannans snö.

Och kärlek, kärlek sig den tredje kallar.
Af himmelsk eld den kyska barmen svallar,

Och änglatårars dagg beströmmar sällt
Från ögats himmel kindens rosenfält.

Rent samvete, så nämner sig den fjerde.
Ej dårligt tjusad af sitt eget värde,
Ej bäfvande för vittnens blick, hon ser
Med gudafröjd i liljebarmen ner.

Den femte jungfrun är lycksaligheten.
Hell er, som af dess namn mysteren veten!
Ett gyllne frukthorn på sin arm hon bär,
Och krönt af Edens ax dess tinning är.

Af stjernor kransad, visheten omsider
Kring Pleroma sin skära ljusglans sprider,
Åskådande vid kerubsharpors ljud
I evigheters evigheter Gud.

När störtas en gång ondskans alla troner?
När herska gudaparets tolf äoner
På spillrorna af Demiurgens verld,
På rifna fanor och på brutna svärd?

Aftonen.

Qvällen är kommen.
Trött af resan
Från andarnas verld,
Han flämtande sitter
I högblå mantel,
Brämad med guld,
På klippans topp
Och blickar tyst
I dalarna neder.

En korg med blomster,
Dem änglar brutit
Vid randen af Edens
Kryssande floder,

Han leende bär
På den svanhvita armen.
En blomma han ger
Åt alla derur,
En skänk från den eviga,
Kärleksrika
Fadren i höjden.
Åt betraktelsens vän
En blyg viol;
En skimrande lilja
Åt samvetsfriden;
Åt smärtan en vallmo,
Åt glädjen en ros.
Mig intet du ger,
O stjernprydde ängel!
Ej en lifvande fläkt
Åt det domnande hjertat,
Ej en svalkande tår
Åt den brännande oron?

O, svara! Hvad såg du
Deruppe hos Gud
I den gyllne taflan
Skrifvet om mig? —
Glimmar i lifvets
Bok mitt namn?
Är det tecknadt, o ängel,
I försonarens hand? —
Men intet du svarar.
Evigt stumma
Äro de budskap
Som själen besöka
I häktets natt.
Blott ur symbolers
Dunkla spegel
De gåtlikt predika
Den eviga viljan.
Ty frågar jag fåfängt
Den bleka qvällen,
Morgonen fåfängt,
Der, ung och glad,
Med Fosforos' fackla
I guldröd hand,
Bland klingande lärkor
Han leende sväfvar
I den rosiga charen.
Ty frågar jag fåfängt
Himmelens yngsta,
Vänaste barn,
Den af liljor festligt
Kransade våren;
Fåfängt hans broder,
Hösten, som flätar
Af yppiga rankor
Sin högtidskrona;
Frågar förgäfves
Alla naturer,
Söker förgäfves
Tröst och råd
I den gränslösa rymden.

Dock klingar, o fröjd,
I hjertats djup
Försoningens stora
Mystiska ord,
Och silfverklart
Flämtar i själens
Natt det sanna,
Odödliga ljuset.
Lutad mot korset,

Af törnen prydd,
I en himmelsk syn
Står för mitt öga
Den evige Guden.
Med förlåtelsens blick
Han ömt mig betraktar.

Tanke och känsla.

Tanken är en örn. Med spända vingar
Från sitt hem på cederkrönta berg
Han mot solens gudabloss sig svingar,
Vinkad upp af glans och azurfärg.
Oförskräckt mot himlens gyllne öga
Vänder han ett jordiskt ögas blick,
Plöjer etern, sväfvar kring den höga
Segercharen snart i trotsigt skick.

Känslans hvita, oskuldsfulla dufva
Lemnar stilla sin cypresselund,
Hvarje gång då silfvermånens ljufva
Anlete beskimrar nattens grund.
Städs af nya himlar emottagen,
Öfver bleka midnattssolars kor
Ilar hon, af namnlös trånad dragen,
Mot den höjd, der hennes urlif bor.

Fjerran bortom gränserna för tingen,
Bortom rymdens tempelhvalf hon far,
Hvilar se'n bland fridens palmer vingen,
Skådar hänryckt alla väsens Far.
Mörkrets suckar bringar hon till ljuset,
Tröstens svar hon för till qvalens strand
Och emellan himlarna och gruset
Knyter så ett mystiskt rosenband.

Månn', o jätte, gudars borg du hinner,
Om på berg du staplar berg? — O nej!

Tankens flygt i all dess spänning hinner
Öfver Demiurgens molnverld ej.
Känslan ensam till den sanna höjden
Lyfter oss vid änglaharpors ljud;
Känslan ensam ger den sanna fröjden,
Känslan blott försonar oss med Gud.

Varningen.

Tyst smyger dufvan genom häktets galler
Ett himmelsbref till Kristi fångna brud:
»Vik aldrig, flicka, för den stolta gud,
Som från seraljens Pleroma[1] befaller!

Begapa ej den skimrande turbanen,
Ej doliman, af guld och perlor rik:
Vid janitscharers skrällande musik
Se ej den furstligt tågande sultanen!

Beundra ej de fega trälars skara,
Som [illegible] i hans [illegible]!
Har du förgätit det [illegible] majestät,
Som fosterlandets nejder uppenbara?

En sol är Kristus. Han, [illegible] alla tider
Mildt [illegible] [illegible] och [illegible] tröst
Han till sitt [illegible], genomstungna bröst
Som bröder sluter sina [illegible]

---

[1] Åtminstone [illegible] [illegible] förgudande [illegible] menniskan i högsta graden af en uppenbarelse [illegible] dast betecknar en orientalisk [illegible] [illegible] apokalyptiska [illegible] [illegible], [illegible] från Gud affälliga lifvets [illegible] [illegible] gifvas ej i kristendomen

Hemskt inom bommar sucka ej hans brudar.
Barn äro de. På blomsterrika fält,
Vid friska källor under rosentält,
De leka gladt i oskuldshvita skrudar.

Snart krossas alla bommar, alla galler,
Snart ryta hämnande basuners ljud. —
Vik aldrig, flicka, för den stolta gud,
Som från seraljens Pleroma befaller!»

Kreaturens suckan.

Hvad suckar häcken,
Hvad nordans storm, som i tallen gnyr?
Hvad hviskar bäcken,
Der genom dalen han sakta flyr?
Hvad talar solen,
Från kungastolen,
Hvad nattens måne, som från polen
Stum blickar ner i dalens vår?
Hvad tänker rosen eller sippan?
Hvad menar klippan,
Der hotande och mörk hon står?

»Vi mena, vi tänka, vi sucka, vi tala:
O menska, statt upp ur din nesliga dvala
Och höj dig till urlifvets riken igen!
Om sjelf till idéernas verld du vill flytta,
I ljusets idéer, från mörkrets förbytta,
Som du vi förklarade följa dig än.

Du sjelf i materiens bojor dig lade.
Ack, samma förfärliga öde vi hade:
Ty följa vi måste hvart helst du oss för.

Gemensam är kraften, som magiskt oss drifver.
Befria blott tingen, och frigjord du blifver;
Befria dig sjelf, och du fria dem gör!»

Själens himlafärd.

Efter nazaréernes heliga bok.

Hell dig, o själ, som re'n på änglavingar
Ur jordens grus dig höjt, ur midnattsmörkret,
Der vid materiens dunkla modersbröst
Blott kropparne och djuren näring suga!
Lycksalig du, som oskadd genomvandrat
De skumma fält, der af försåtets snaror
Du omhvärfd var! — Hell dig, som flyttat upp
Ur röfvarkulans djup, ur natthärberget,
Der lasternas och öfverdådets söner
Kring bägaren i jovialisk yra
Fräckt höjde brottets gälla segersång.
Ja, hell dig, hell dig, som de verldar lemnat,
Der sju planeter med demantespiror
Bland rop och tårar grymt sitt välde öfva,
Der afund herskar och en blodig tvedrägt,
Der sorgerna och saknaderna bo!
Ack, ingen, ingen himmelsk vän dernere
Förband de sår, dem väktarne i staden,
Hvar tårfull morgon och hvar dyster afton,
Guds fallna dotter, vredgade dig slogo.
Ack, ingen, ingen sträckte för ditt hjerta
Mot ödets pilar en guddomlig sköld.
Statt upp, o själ, på nya vingar sväfva
Likt vårens fjäril upp mot kända rymden,
Ditt fosterland, din forna sälla boning,
Der fridens änglahär dig festligt vinkar
Med segerkronan och med ljusets drägt!

Bestig din tron, af ärans gloria kransad,
Den gyllne tron, som lifvet dig beredde!
Vid svallet här af evighetens floder,
Hvars silfver ändlöst under palmer brusar,
Med änglarna, din brödraätt,
Äonerna i dagars tal besegra!
Glöm hvad på jorden dina sinnen dårat,
Hvad vanans trolleri dig gjorde drägligt!
Glöm verldens kärlek, som, af vallmo smyckad,
Vid tidens Lethe dig i famnen slutit!
Se med förakt i stoftets dalar ned!
Ty medan suckande ännu du dvaldes
Djupt i den låga, molnbetäckta verlden,
Förföljdes du af zodiakens stjernor
Och af de sju planeternas dämoner.
Hvar nyfödd glädje till dess forna intet
De återförde i sitt vreda kretslopp,
Förbrännande med afundsjuka strålar
Hvar nyfödd ros, som med balsamiskt doft
Skönt blomstrade i djupet af din öcken.

Hör lifvets röst! Melodiskt så det sjunger
Till milda serafsharpan. Ej det lifvet,
Som, sjelft en skugga, hemskt bland skuggor famlar
Och glömskans dryck ur tidens Jordan dricker;
Nej, detta lif, hvars rosenkrönta barn,
I purpurblomman af en ständig vår,
Kring evighetens salar tallöst vimla.
Hör lifvets röst! Så sjunger det en brudsång
Om sig och om den lyckliga, som vann
En tillflykt i den rena Zoes sköte:
»Jag lemnade mitt guldpalats i etern,
Och härlig uppgick som en morgonrodnad
I själarnas förvaringsrum min glans.
Som lärkorna mot solens morgonblickar

I vårens moln vid hymners samljud sväfva,
Så väcktes själarne af mina strålar
Till lif och fröjd, och sjelfva afgrundsöcknen
Brann af mitt återsken i rosenljus.
Då såg jag en ibland de fångnas skara:
I bojor smidd och badande i tårar,
Han hjelplös låg och bad med qvalets röst,
Att lifvets port jag honom öppna ville.
Jag svarade: hur skall jag bland de tusen
Blott rädda dig, blott dig bland myriader? —
Fräls, ropte han, mig lönen tillsagd är;
Med lifvets stämpel vandringen mig tecknat.
Ur häktets mörker har jag friköpt fången,
Med bröd jag rikligt mättade den arma
Och tröstade den sjuka i hans plågor. —
Betalt, jag svarte, är din lösepenning.
Ur nattens verldar kom till dagens land!

Statt upp, o själ, grymt af materien fängslad,
I djupet störtad ned, af verlden fängslad,
Nedstörtad i materiens famn, statt upp!
Statt upp, o själ, från villor och fantomer
Mot lifvets glada borg, mot glansens rike
Ditt dunkla öga och ditt anlet höj!
Se med förakt på verldens riken neder!
Stoft är dess guld, dess blanka ädelstenar,
Och icke ljuset, endast ljusets skugga,
Ett brokigt färgspel bildar all dess prakt.
Se dessa hemska, blodiga planeter,
Som flytta gränsorna emellan folken
Och krigets brand med sina facklor nära,
Se denna eldflod, som vulkaner spruta
Mot skyn! Se dessa flämtande kometer,
Som svänga straffets blodbestänkta gissel
I ryslig dans på fästets azurban!

O, hvilken kamp! Se, hvilket berg sig hvälfver
Högt öfver dig! En stjernbevakad jernmur
Dig utestänger från de sällas land.
Följ mig, o själ! En dunkel ocean,
Ett nattligt haf du måste öfverfara;
Men paradiset blomstrar der bortom.
Följ endast mig! Beskyddad af min sköld,
Ej stjernors här, ej vredgade kometer
Du frukta må. I trots af deras harm,
Du vid min hand skall lyckligt målet hinna.
Slit blott de band, som fängsla dig vid jorden!
Kom i min famn! Till ljusets fosterland
Jag vill dig föra, jag, det rena lifvet.»

Bönesuck.

En eld är smärtan. Mägtigt hon förvandlar
I rök vårt hjertas älskade idoler,
Och själarna i flammors bad hon renar
Till eterns lätta salamanderlif.
Fly måste Venus, den af svanor dragna,
Violbekrönta, lekande gudinnan,
Begärets moder, fly den falska solgud,
Som harpan slår i Pindens lagerskogar;
Fly måste diktens alla gudamagter,
Mångfalden för det eviga, det ena,
Der helgelsens och korsets ord predikas,
Der blod och tårar mystiskt Gud försona,
Och Jesus tronar i serafers kor.
Ej nöjets bana, labyrintiskt slingrad
Kring rosenfält och glada myrtenlundar,
Oss för till ljusets helga rike åter:
Försakelsen och striderna och döden
Allena höja oss från jordens grus.

Det yttre lifvets rosor måste falla,
Om paradiset innanför skall blomstra;
I natt förvandlas måste tidens solar,
Förr'n evighetens gyllne stjernor lysa,
Och morgonrodnaden af högre verldar
Nedtränger segrande i stoftets natt.
Likt ljumma vårregn amma qvalets tårar
Den gudaplanta, som i oss förborgas,
Och blott med känslor af en namnlös plåga
Ur själens dunkla modersköte födes
Det gyllne Ord, som himlen nedlagt der.

Tung är den kedja, som vid gruset fängslar
Vår andas drift. Ej trifves dygdens blomma
Uti det kalla, jordiska klimatet.
I osedt fjerran strålar hennes sol,
I Eden susa hennes vestanväder.
Vild är den öcken, som oss innesluter.
Planeternas och zodiakens änglar
Med skarpa svärd den stora cirkus vakta,
Der själen kämpar med en här af vilddjur.
Hvem öppnar oss en utgång? O, hvem gifver
De forna vingarna åt oss igen?
Ha, kyssa vi ej sjelfva våra bojor,
Och drömma vi om frihet ens och eter?
Af bistra stjernor lyste in i lifvet,
Från vaggan re'n vi se de väsenlösa
Objekterna i regnbågsskimmer gyckla
Inom den krets, der ödets hand oss fängslar.
Med ständigt nya villor de oss dåra
Och skymma andeverldens scener bort.
Ur tidens elf med gudlös törst vi drucko
Letheisk glömska af det högre lifvet.
För ljusets spira hylla vi magnetens;
Från glansens sal, ur klara himlars åsyn

Vi flyttat ned i malmens dunkla kamrar,
Och rikt med vansklighetens mjöd oss mättar
Den sublunariska naturens bröst.

O du, som hängde, prydd af törnets krona,
I rosenröd försoningsskrud på korset!
Hvem, Medlare, förutan dig allena
Kan åter öppna Edens gyllne portar
Och ur materiens töckensvepta riken
På nytt oss föra i triumf till Gud?
Försonande du steg i gruset neder;
Ej verldens ondska kufvade din kärlek,
Ej Hyles magt, ej stjernornas äoner,
Ej jordens retelser, ej jordens qval.
Högt öfver ödets stjernbesådda himlar
Du återvände segrande till Fadren,
Och, öppnande för fångarna en utgång,
Det stora fängelset[1]) du fånget tog.
O, innan ur den solbeglänsta verlden,
Den hafvets svall, den zodiaken famnar,
I evig landsflykt ödena mig drifva,
Gif, att med dig för hvarje jordisk vällust
Jag redan dött; att hvarje magiskt band,
Som qväljande mig fängslar än vid stoftet,
Jag slitit har och fri på morgonstrålar
Får höja mig till ljusets fosterland.

Landsbygden.

Kom, o Amanda, kom i landets skuggor,
I sylfers luft, i fridens hembygd åter!
Med fromma händer dukar der naturen

---

[1]) Astralverlden.

Ett blomsterbord för alla väsen upp,
Och änglatungor hviska mellan löfven.

Kom, o Amanda, räck mig liljehanden,
Den späda hand, hvars tryggade besittning
Min drömda himmel var i forna dagar,
Min falska religion! Ack, innan själen,
Sömnvandrande, ur Kristi salar nedsteg
I tidens natt, i Demiurgens molnverld,
Hon drömde redan denna rosendröm,
Och dig allena sökte hon dernere.

Räck likväl nu förutan tvekan handen!
Min verld är dömd. Ej är du qvinna längre,
Och jag ej man. Guds barn vi äro båda,
I snöhvit oskuld klädda begge två.
Rent är mitt hjerta. Qvalens långa skärseld
Till himlens altar det ånyo invigt,
Och öfver stoftet svänger döden snart
Förlåtelsens och fridens ljusa fana.
Ja, kom att menlöst vid min sida dröja
På gräsets bäddar under poppelskjulen,
Att dricka blomstrens nardusdoft och lyssna
Till bäckens sorl, till fogelns bröllopssång!
Med flärdens lyra jag ej mer dig helsar.
Flydd är den tid, då hvarje träd i skogen,
Då nymferna i Mälarns alla grottor
Genljudade vid harpans klang: Amanda!
Och jord och himmel buro hennes drag.
Bräckt är den lyra, hvilken du besjälat:
Bland grus och spillror af min lyckas tempel
Hon med idolerna förkrossad ligger,
Och ingen trollkonst strängar mer dess barm.
Blott dofva klockors psalmodier ljuda
I mina öron, hvarje gång från höjden

Hänryckningens aspekter mig bestråla.
Likkistor blott i mina drömmar skymta,
Ej gratiers dans i månbeglänsta ängar,
Ej flickors gång vid krumma bäckars rand.
Nej, inga offer mer åt vanskligheten
Jag tända vill. Amanda, dina rosor,
Likt mina hopp, förblomstra ock en dag!

Ja, sköna helgon, ej till flärdens lekar,
Nej, till betraktelsens och fridens sabbat
Jag bjuder dig i gröna tempelsalar
I bygdens famn. Ej Afrodite tronar,
Den rosengördlade, violbekrönta
Gudinnan, der. Ej hennes svanor simma
På flodernas kristallevåg, ej kuttra
I lundens sköte hennes dufvor mer.
Ett dunkelt kloster, helgadt åt Maria,
En götisk kyrka är naturen vorden.
Högt hvilar der på bergens kolonnader
Azurens hvalf. I stjernornas församling
Predikar månen, prydd af ljusets mitra,
Serafiskt klädd i hvita messedrägten,
Och morgonsolens gyllne krusifix
På österns rika högaltare blänker.
I lunden klinga näktergalens psalmer,
Andäktigt lyssna blommorna. De luta
Mot jorden tankfullt sina hufvud neder,
Och daggens ängel, förd på nardusskyar,
Vigvatten stänker öfver ängens folk.

Ja, kom, Amanda, läs med mig det nya
Förbundets bok på hvarje blad i skogen!
Än profeterar i naturens tempel
Den helige. Än öfver Sicharsbrunnen
Han sitter tänkande, då middagsstrålen

Med lodrätt sken förbränner dalens liljor.
Än lifvets ord och salighetens lära
Från bergens höjder väldigt han förkunnar,
Än källans vatten mystiskt han förvandlar
I drufvors blod och spisar underbart
I ödemarken trötta vandringsmänner.

Rodnaden.

Ett menlöst barn, i ängen nyss jag lekte,
Ej störd af smärtors och passioners strid;
Naturens kyss i vindarne mig smekte,
Och solen strålade i själen frid.
Kom så en bildskön flicka. Rosor prydde
Dess långa, bruna, silkeslena hår;
Från skuldran ned en högröd mantel flydde,
Och ohöljd svälde barmens unga vår.
Hon såg på mig, och underbart mitt hjerta
Vid hennes blickar darrade och slog.
En pinsam fröjd, en ljuf, oändlig smärta
Med dunkla känslors brand min själ betog.
Hon nämnde mig, och våldsamt tändes bloden.
Hon kysste mig, och sansen mig förgick.
Ned i den blåa, spegelklara floden,
Stum och förvirrad, sänkte jag min blick.
Då såg jag purpurn mina kinder måla,
Såg blygselns färg och undrade derpå.
Re'n aftonstjernan började att pråla,
Och näktergalen sina driller slå.
Och blodröd öfver oceanen glödde
Den höga månens underbara ring,
Och ångorna, dem nattviolen strödde,
Af vestanvädret spredos ljuft ikring.
Då mindes jag min sista dröm i Eden,

Begynnelsen till lifvets svåra dröm,
Förr'n evigt skild från sällheten och freden,
Jag glömska drack ur tidens dunkla ström.
I menlös fröjd jag lekte med Guds änglar
På himlens plan, tills vid en källas rand,
Omnickad huldt af rika liljestänglar,
Jag fängslades i sömnens blomsterband.
Då såg jag, ack, densamma hulda tärna,
Som nyss mitt hjerta sänkt i känslors haf.
En brudlig natt vi firade så gerna,
Och tidens sfer hon mig i hemgift gaf.
Ljuft brände hennes kyssar. Högt slog barmen
Emot mitt bröst i salig harmoni.
Ur dvalan väckt, jag fåfängt sträckte armen
Ut efter fostret af min fantasi.
Då gråtande till andars Gud jag trädde:
Byt, ropte jag, o höga Majestät,
I verklighet den gulddröm nyss mig glädde,
I annat fall mig evigt drömma lät!

Min egen dom jag sagt i dessa orden.
Från glädjens hem, från högre kretsars ljus
Af ödets arm jag störtades till jorden,
Till smärtornas och vanskligheters grus.
Ack, länge re'n en gäst i stoftets dalar,
Jag har förgätit Väsendet, som är,
De hvita syskonen i himlens salar
Och sjelfva straffet, som mig fängslar här.
Först när den huldas läppar mina rörde,
När i dess blick jag nöjets eld såg gry,
Kom jag ihåg den skuggbild mig förförde,
Och ångrens purpur glödde på min hy.

Till tron.

Kom, himladotter, höga tro!
Gör bönens varma suckar möte
Och sänk din tröst, din gyllne ro
Ned i mitt öfvergifna sköte!

Kom, uppenbara mig den skatt,
Hvars saknad gör min dunkla smärta!
Tänd hoppets fackla i min natt
Och kärleksflamman i mitt hjerta:

Den flamma, som af dig, vestal,
Fromt vårdad här i stoftets trakter,
Är starkare än dödens qval,
Än helvetets och syndens magter;

Den eld, som i sin brand förtär
Hvar jordisk vällust, jordisk plåga,
Och själen mot dess ursprung lär
Att sina dunkla blickar våga.

Kom, visa mig försvunna dar
I minnets bleka månskensspegel
Och gör för tanken uppenbar
Min lefnads himlaburna regel!

På denna jord, der ondt och godt
Jag ser i evig blandning strida,
Hvem är min borgen, att ej blott
Mitt hjerta skapades att lida;

Att han, som sparfven föda ger
Och liljorna i silfver kläder,
Min nöd, min smärta äfven ser,
Han, fadren öfver alla fäder?

På tidens olycksfulla haf,
Hvars rymder nattligt mörker famnar,
Hvem lofvar ögonblickets slaf,
Att i en afgrund han ej hamnar?

Hvem lofvar honom, att en gång,
Ur svallet frälst af nödens sjöar,
Han höja skall en glädjesång
På Edens gröna blomsteröar?

Hvem, milda tro, förutan dig? —
För tviflets moln vår pol du renar,
Ledsagar oss på ljusets stig
Och med vårt ursprung oss förenar.

Hell anden, som med silfverröst
Du ur hans långa dvala väcker!
Hell vandrarn, för hvars kyska bröst
Demanteskölden mildt du sträcker!

Ej jordens retelser och hopp
Från pligtens bana honom föra,
Ej alla afgrundsandars tropp
Förmår hans lugna vandring störa.

Med tanken på sitt fosterland
Han trygg sin väg till målet drager;
Förgäfves vinkar nöjets hand,
Förgäfves lockar ärans lager.

Försonad är hans själ med Gud,
Med änglarne och kreaturen.
Glad lyssnar på hans viljas bud
Den rosenkransade naturen.

Hans vän den gyllne solen är,
Ljuft mot hans blickar månen smilar;
Ej en af stjernehvalfvets här
Mot honom riktar straffets pilar.

Lik fläkten af en sommarvind,
Som skördens guldhaf genombäfvar
Och kysser odlarns heta kind,
Guds kärlek öfver honom sväfvar.

Förgäfves på hans trygga stig
Höjs stormens röst och åskan brakar:
För honom bergen sänka sig;
Han går på lejon och på drakar.

Ack, länge nog i tårars dal,
Af ingen vänlig hand ledsagad,
Ett rof för villor och för qval,
Jag irrar, från min hembygd jagad.

Se, hvarje himmelsk kraft försvann:
Min ovän är min egen vilja;
Och lögnens irrsken jag ej kan
Från minnets bleka strålar skilja.

Ryck mig, o tro, från tviflets brant!
Allt mörker för din fackla vike!
Kom med din nyckel af demant,
Läs porten opp till himlens rike!

Himmelen.

Obelönadt skådar intet öga,
Suckar intet bröst till himlen opp:

Lif och salighet ifrån det höga
Genomströmma alltets gudakropp.
Vattnets bojor smälta för de blickar,
Vårens sol ur Vädurns portar skickar,
Och förlossad tågar blomstrens slägt
Fram ur mullen vid zefirens fläkt.

Eterns glädje lärkans hjerta fyller,
Der på änglalätta vingars par
Öfver berg, dem morgonen förgyller,
Öfver molnen sjungande hon far.
Aftonstjernan eldar näktergalen;
Lekande, för nymferna i dalen
Sjunger han i sänkta toners gång
Paradisets forna bröllopssång.

Himlens kärlek spänner örnens vingar,
Lifvar myggan, der i qvällens sken
Med en tallös syskonhär hon svingar
Glad i dans kring blomstersmyckad ren.
Säg, hvad kyssar svalka rosens brånad?
Säg, hvad tårar stilla liljans trånad? —
Endast himlens kyssar: tårar blott
Ur en källa af oändligt godt.

Irrande bland nattgestalters vimmel,
Stängd af tiden i dess häkte in,
Äger anden ensam ej en himmel?
Alla kroppar äga likväl sin.
Stråla ej i skärare azurer
Andra solar, andra stjernnaturer?
Eller ljuger rösten i vår själ
Om en hembygd och ett evigt väl?

Psalmer.

1.

Längtan.

Jesus! Jesus! suckar detta hjerta,
Tryckt, förkrossadt, dignande af smärta,
Tärdt af lifvets saknader och qval.
Jesus! Jesus! svara berg och dal.

Honom blott jag söker i naturen.
Se, hans kärlek strålar i azuren
Mildt från nattens silfverstjernor ner;
Tårbestänkt i sipporna den ler.

Döende, i qvällens sol han skickar
Ömhetens och tröstens hulda blickar,
Står ånyo med förklarad kropp
Lefvande i morgonsolen opp.

Han i skuggan till sitt bröst mig sluter,
I violen han sin anda gjuter,
Och i daggens spridda silfverflod
Måla sig hans tårar och hans blod.

Säg, o verld: hvar skall jag finna Herran?
Mig så nära, är han dock så fjerran,
Ej hans skugga blott i tidens elf,
Honom vill jag finna — honom sjelf.

O, hvar blomstrar i hans armar friden? —
Slumrar du måhända midnattstiden,
Gode herde, vid olivens stam?
Går bland dalens hjord Guds rena lamm?

Öfverallt hans milda röst mig kallar,
Der bland liljor källans jaspis svallar,
Der i ängens nardusrika vår
Susande den gamle eken står.

Hvart jag hastar, är han mig till möte:
Högst på berget, djupt i däldens sköte
Sträcker han sin kärleksrika famn,
Hviskar, Edens fläktar likt, mitt namn.

Hviska ömt, att synden är förlåten!
Kyss från själens bleka kinder gråten
Och naturens stora harpa bjud
Festligt sjunga Kristus och hans brud!

2.

Lugn i tron.

När skuggor jorden hölja,
När dagens buller dör,
Och blott af flodens bölja
Ett dunkelt brus jag hör,
Från bädden jag mig höjer
Och Zions harpa tar.
Ditt lof min själ förnöjer,
O Skapare och Far!

Och stjernorna, som tindra
I himlens blåa hus,
Och vågorna, som glindra
I månens helga ljus,
Och asparne, som bäfva
Med sakta suckars ljud,
Och skuggorna, som sväfva,
Allt prisar dig, o Gud!

Och paradisiskt stänker
En glädjedagg min hy.
I själen ro sig sänker,
Och sorg och smärtor fly.
Likt regnbegjutna stänglar
Mitt hjerta lyfter sig,
Och alla mörkrets änglar
Förmå ej mer mot mig.

3.

(Mel. Gamla Psalmb. n. 131: Så skön lyser den morgonstjern.)

Hell, härlighetens konung, hell!
I famnen af mitt dystra tjäll
  Han stiger vänligt neder!
Följd af serafernas förbund,
Åt syndaren i qvällens stund
  En nattvard han bereder.
    Hvad syn!
    Ur skyn
    Ned i dödens
    Hem och nödens
    Gudasonen
Strålar mildt som midnattsmånen.

Kläd dig i menlöshetens skrud,
Tänd lampans eld, o Kristi brud!
    Låt strida glädjetåren
Balsamiskt två din rosenkind
Och ödmjukhetens sippor bind
    Till krans om silkeshåren!
        Upp, gack
        Med tack
        Mot den höga,
        I hvars öga,
        Kärlek brinner,
Och hvars blod för bruden rinner.

Ja, triumfera högt och säj:
Han älskar mig, han glömmer ej
    Den fallna himlatärnan.
Med jubelsång gack honom mot!
Se telningen af Jesse rot,
    Den klara morgonstjernan!
        Fall ned!
        Tillbed
        Ärans förste,
        Ja, den störste
        Ibland alla,
Hvilka folken gudar kalla.

Af törnen krönt hans panna är;
På skuldran i triumf han bär
    Det kors, han bar i nöden.
O hjerta, gläd dig! Se Guds lamm,
Se lejonet af Juda stam
    Och segrarn öfver döden!
        Eja!
        Mig dra
        Kärleksbanden.

Mildt kring anden
Fläkta palmer,
Hviska änglar, klinga psalmer.

O själ, hvad kan du önska mer?
Åt dig han älskande sig ger
I nattens helga tystnad.
O försmak af Guds salighet!
Bort, verld, med all fåfänglighet,
Guld, nöjen, ärelystnad!
O mull!
Fröjdfull
Sjung din ära!
Dig sin kära
Skaparn kallar,
Och mot hans ditt hjerta svallar!

Gud, ingen smärta här mig når,
Der vid ditt bröst och dina sår
Jag trygg och salig hvilar.
O klara stjerna i min natt,
I armodet min gyllne skatt,
Min sköld mot ödets pilar!
Drag mig
Till dig
Ständigt närmre!
Ständigt fjärmre
Verlden vike,
Afgrundens och syndens rike.

4.

Åtrå efter Herran.

Tung hvilar nattens dimma
Kring fjällar och kring hed.
Azurens lampor strimma
Till söfda hyddor ned.
På tron af dunkla skyar
Befaller tystnaden,
Och magiskt sig förnyar
Det gamla kaos än.

Papaverdoft nu andas
De sönderslitna bröst.
Af hulda drömmar blandas
I sorgekalken tröst.
Min själ allena fängslas
Af inga vallmoband:
Djupt hon i natten ängslas,
Skild från sitt fosterland.

Att himlarne betrakta,
Att skåda Fadrens hus,
Hon vinkas ömt och sakta
Af milda stjernors ljus.
Men vågar hon att följa,
O Fader, deras bud?
Hur för ditt anlet dölja
Sin blodbestänkta skrud?

Ej är hon mer densamma,
Som förr i nådens sken
Med bön och offerflamma
Dig tillbad, skär och ren.
Ack, trolöst nu af tiden
Förlofningsring hon bär,
Och flydd med samvetsfriden
All lifvets mening är.

Utgjuten lik ett vatten
Kring stoftets föremål,
Ej mägtar hon ur natten
Sig lyfta mot sitt mål,
Ej från en verld sig skilja,
Hvars retelser förgått.
Gud, hon ej äger vilja,
Begär och suckar blott.

Af sina brott och plågor
Förstött från himmelen,
I ångrens heta vågor
Förgäfves renad än,
Hvad gör hon väl derinne
Bland ljusa andars kor?
I purpur brottens minne
På hennes kinder bor.

Du, som Guds råd förklarat,
Naturens stora Ord,
I köttet uppenbaradt
På qvalens dunkla jord!
Du blott kan henne rena.
O, vänd till hennes grus,
Som förr till Magdalena,
Ditt milda ögas ljus!

Ack, äfven hon begråter
En flyktad oskuldstid
Och sig ej tröstas låter
Af verldens falska frid.
Ack, långt från glädjens zoner
Ock henne i sin famn
Vildt slöto sju dämoner:
Planeter, deras namn.

Ej, renad, förr hon blandar
Sitt väsende med ditt,
Än från naturens andar
Du gjort dess hjerta fritt.
Mildt henne då befria!
Lät, o Förbarmare,
Den gråtande Maria
Din härlighet få se!

Ack, huld som morgonstjernan,
Vid grafven vänligt möt
Den öfvergifna tärnan
I örtagårdens sköt!
Bland palmer henne sväfva
Med fridens helsning mot,
Lät henne nederbäfva
I tårar vid din fot!

Säg henne, att ur grafven
Du segerrik har gått,
Att sjelfva afgrundsglafven
Ej öfver dig förmått.
O kärlek, henne unna
En stråle af ditt sken!
Glad skall hon allt förkunna
För dina bröder se'n.

Gud, mildt ditt ljus mig läre
En väg till ljusets stad!
Försakelsen mig skäre
I andedopets bad!
Betraktelsen mig räcke
Sitt ljufva himmelsbröd,
Och glädjens drufvor släcke
Den grymma törstens glöd!

För själen uppenbara
Ditt eviga befäl!
Att fri och lycklig vara
Gif kraft åt stoftets träl!
O Allmagt utan like,
Min styrka ensam var,
Ty härlighet och rike
Och magt du ensam har!

5.

(Mel. Gamla Psalmb. n. 411: Eja, mitt hjerta rätt innerlig sig fröjdar.)

Ur qvalets domning mitt hjerta väcks
Af fröjden;
Ur jordens grus mitt öga sträcks
Mot höjden.
Mig Gud förlossat:
Han kedjan krossat
Och släckt den hotande blixt, som blossat
I natten.

I salig tjusning mitt hjerta slår;
Jag skådar

Den fröjd, ett lif i dödens spår
Mig bådar.
Från ödets nycker
Mig frälst det rycker
Och på min glänsande hjessa trycker
Tiaren.

Som morgonfogeln i tjusta slag
Sig gläder,
Så hänryckt mot en evig dag
Jag träder.
Der fröjden, stiftad,
Och lotten, skiftad
Af himmelsk fullhet, ej blir förgiftad
Af qvalen.

Ur böljornas ras en önskad strand
Mig bergar,
Den ödets svall och våldets hand
Ej härjar.
Här dygden känner
Dess krönta vänner
Och evigt aftorkar den tår, som bränner
På kinden.

När glädjens blomma i lifvets hägn
Försvinner,
Och ärans luftbild i droppars regn
Förrinner,
Vid dödens klyfta
Jag vågar lyfta
Förhoppningens ljusa blick och syfta
Mot målet.

Må, Gud, i öcknen din sannings ljus
Mig leda!

För tviflets djup och villans rus
Mig freda!
En irring dårar,
Mig törnet sårar;
Jag blickar mot himlen med stilla tårar
Och hoppas.

Ja, Gud och Fader, ja, blott af dig
Är ljuset.
Min egen kraft ej lyfter mig
Ur gruset.
Min rymd du dagar,
Din vård ledsagar,
I hjertat du tecknat pligtens lagar,
Mitt Ursprung!

6.

(Mel. Gamla Psalmb. n. 354: Den signade dag, som vi nu här se.)

Sig gryningens silfver i rodnande glans
Förbyter och östern betäcker,
Och morgonen, prydd af sin himmelska krans,
Sin hjessa ur vågorna räcker.
Han fogeln till sånger och djuren till dans,
Till andakt menniskan väcker.

Se lärkan, som sväfvar i skyarnes höjd!
Förtjusning lyfter dess vingar.
Hon dricker den svalkande morgonens fröjd,
Sin Skapares ära hon klingar.
Är menskan den enda i skapelsen röjd,
Den skapelsen tjusning ej bringar?

O, minnoms den saliga morgonstund,
Som nåd och fräsning oss tydde!
Han tillog oss frid med sin rosenmund,
Och villor och skräckbilder flydde;
Ty räddaren nedsteg ur änglars förbund
Och lagen för stoftlifvet tydde.

Så skön öfver jorden en dag ej ler,
Så länge dess låga ej räcker,
Att blek han ej sjunker i vestern ner,
Att natten dess fackla ej släcker.
Så lyckan oss fåfängt sitt solsken ter:
Snart dödens natt oss betäcker.

Som trälen längtar att ropad bli
Af aftonens klockor till hvila,
Så bidar en kristen sin stund att bli fri:
Han gläds att timmarne ila.
Mot honom förhoppningens stjernor i
Den tysta skymningen smila.

7.

(Fritt efter Gamla Psalmb. n. 359: Vak upp, min själ, gif ära.)

Vak upp, min själ, att bära
Åt Skaparen hans ära,
Som dig, föryngrad, åter
Ur dvalan uppstå låter.

Hans ängels sköld mig täckte;
Ej mörkret mig förskräckte,
Ej hemska midnattstimman,
Ej bleka norrskensstrimman.

Mitt barn, han sade, hvila!
Dig skall ej öfverila
I mörkret någon våda;
Du dagens ljus skall skåda.

Det skedde. Dagen skickar
Sin helsning. Solen blickar,
Gud, till ditt barn, som beder,
Med hulda ögon neder.

Till dig, i ljusets länder,
Jag lyfter själ och händer,
Och suckens rökverk brinner,
Och tårens perla rinner.

Min handling nådigt skåda,
Med styrka mig benåda
Att, trogen dina lagar,
Dem helga mina dagar!

För villor du mig frede,
Och ordets lampa lede
Igenom tåredalen
Min väg till fröjdesalen!

8.

(Bearbetning af Gamla Psalmb. n. 375.)

Nu hvilar hela jorden,
Och luften mörk är vorden;
All verlden sofver sött.

Romanser.

Necken.

Qvällens guldmoln fästet kransa,
Elfvorna på ängen dansa,
Och den bladbekrönta Necken
Gigan rör i silfverbäcken.

Liten pilt bland strandens pilar
I violens ånga hvilar,
Klangen hör från källans vatten,
Ropar i den stilla natten:

»Arma gubbe, hvarför spela?
Kan det smärtorna fördela?
Fritt du skog och mark må lifva,
Skall Guds barn dock aldrig blifva!

Paradisets månskensnätter,
Edens blomsterkrönta slätter,
Ljusets änglar i det höga,
Aldrig skådar dem ditt öga.»

Tårar gubbens anlet skölja,
Ned han dyker i sin bölja.
Gigan tystnar. Aldrig Necken
Spelar mer i silfverbäcken.

Bil och Bjuke.

BJUKE. Hör du, o syster, den nattliga vinden
Susa högtidligt i kronan af linden?
Hör du den eviga kärlekens röst?
Balsam han bjuder åt krossade bröst.

BIL. Hör du i aftonens stillhet, o broder,
Dånet från aflägsna, vandrande floder?
Andarne ropa ur böljornas skum,
Bjuda i kyliga grottor oss rum.

BJUKE. Ser du, o syster, hur stjernornas skara
Glimmar deruppe i borgsalen klara?
Ser du de skinande ljusalfers tropp
Kärligt oss vinka till julfesten opp?

BIL. Ser du ett töcken derborta sig häfva?
Ser du det hemskt öfver grafvarna sväfva?
Ser du vår bleka, förmultnade mor?
Ömt hon oss vinkar till skuggornas kor.

BJUKE. Aftonens guldrand är bortskymd af natten.
Fyld är den blytunga urnan med vatten.
Lät oss åt hemmet, fast suckande, gå;
Matmor dig annars skall banna och slå.

BIL. Ack, jag förmår ej från källan mig skilja.
Kransad hon är af viol och af lilja.
Se, i det fuktiga glaset sin bild
Månguden speglar, så däjlig och mild.

MÅNEN. Barn, på en skuggbild ej fästen ert öga!
Kommen till mig i det eviga höga!

Friden och kärleken bida er der.
Skänka jag skall hvad ert hjerta begär.

BJUKE. Hör du, o syster, hur vänligt han talar?

BIL. Ser du hans blick, som mitt hjerta hugsvalar,
Ser du hans panna, som morgonen klar?
Himmel, hvad qval, att ej vingar jag har!

BÅDA. Saliga under! Re'n vingar oss bära
Fjerran ur gruset till sällhet och ära.
Härligt oss vinkar vår krona, vår skatt.
Jord, vi dig bjuda en evig god natt.

Flodguden.

I poppelskuggor tätt vid flodens rand
En flicka satt vid middagssolens brand;
Zefiren smekte barmens nakna klot,
Och silfvervågen kysste hennes fot.

Så underbart hon var till mods i dag:
Det lilla hjertat slog med ökta slag,
Och tåren sakta ur dess öga rann
På kinden ned, som het och eldröd brann.

Men se, ur böljan med ett stilla ljud,
Af säf bekransad, höjer sig en gud.
Af skum ett bälte kring hans länder går,
Och perlor regna ur hans gröna hår.

Hans växt är ädel och hans panna klar,
Det blixtrar vällust ur hans ögonpar.

Nu talar guden, och hans silfverröst
Med ljufva känslor skakar flickans bröst.

»Kom, sköna flicka», ropar han, »att bo
I mina riken, mina salars ro!
För hvarje trånad, som ditt hjerta tär,
En salig lisa dig skall gifvas här.

Med vårens blommor länge nog du lekt
Och ängens lam med fromma händer smekt.
De re'n försvunnit, dina barndomsdar. —
Till högre fröjder nu du mognat har.

Förgäfves skaptes ej din barm så rund,
Förgäfves blomstrar ej din rosenmund,
Är ömheten så läsbar i din blick,
Din kind så röd, så vällustfullt ditt skick.

Ack, månget under jag dig lära skall.
Kom ned till mig i grottor af kristall!
Af veka mossor grönskar bädden der,
Och sådd med perlor baldakinen är.

Här skall du nöjd, vid silfverurnans ljud,
I mina armar slumra in, o brud,
Af mina kyssar festligt väckas opp
Och herska, purpurklädd, bland nymfers tropp.»

Han teg, och flickan mot förförarn log.
En magisk kraft åt djupet henne drog.
Om flickans höfter, yr och älskogsvarm,
Den sälla guden lindade sin arm

Och djupt i floden ryckte henne ner. —
Ej flickan binder ljufva kransar mer,

Ej smeker kärligt sina hvita lam
Och lätt i ringdans far kring almens stam.

Det varnande exemplet.

Re'n aftonens stjerna
På himmelen står.
En darrande tärna
Ur hyddan går.

Tyst glimmar af tåren
Dess rosiga hy;
Ur kransarne håren
Kring skuldrorna fly.

I nattliga stunden
Vid syrsornas sång
Hon ställer åt lunden
Sin vacklande gång.

O flicka, vänd åter
I moderligt tjäll!
Räds, evigt begråter
Du annars din qväll.

I tårar förvändas
Ju lekar och fröjd,
Och sällheten ändas
I sällhetens höjd.

Men, ack, du försvinner
Bland ekarne re'n,
Och Hesperus brinner
Med klarare sken.

Och fullmånens kärliga
Anlete ser
Så mildt i de härliga
Parkerna ner.

Hans trollsilfver hoppar,
Likt irrbloss, i dans
På vågornas toppar
Med underbar glans.

Från susande krona,
Från ormande ström
Hörs kärleken tona
Sin himmelska dröm;

Tills morgonen träder
På klippornas topp
I rosiga kläder
Ur vågorna opp

Och släcker de strålande
Lampornas ljus
I andarnes prålande
Eviga hus.

Ack, åter den bäfvande
Flickan jag ser,
Ej kransen i sväfvande
Lockarne mer.

Af ånger betagen,
I darrande skick,
Hon gömmer för dagen
Sin tårade blick.

O, vakten er, tärnor,
Ur hyddan att gå,
När tindrande stjernor
På himmelen stå!

Jägaren.

När dagen gryr,
Strax jägarn flyr
Från bäddarna i skogen ut,
Och, ungdomsvarm,
Med senig arm
Han skakar jagtens spjut.
Med ömma hopp
Från bergens topp
Aurora spanar honom opp.
Sin tår
Hon sår
I jägarns dunkla hår.

Guldlockig, fram
Ur ekens stam
Dryaden tittar, djerf och glad.
Med eldad håg
Ur källans våg
Sig höjer en najad.
Dianas mö,
Sjelf van att strö
Med blodets rosor fjällens snö,
Nu ser
Och ler
Från klippan bifall ner.

När qvällens hand
Kring himlens rand
Rubiner, guld och blommor sår,
Från dagens krig
Sin krökta stig
Till hemmet jägarn går.
Glad som i dans
Och högtidskrans,
Han rofvet bär på blodig lans.
Jo, jo!
Hvad ro
Nu väntar i hans bo!

Ack, öm och kär
I porten der
Står flickan, röd som österns sky;
Kring barmen täckt
För vädrens fläkt
Dess silkeslockar fly.
»Han var ej sen!
Ack, lansen re'n
Jag glittra ser i månens sken
Så klar!
Jag snar
Om halsen honom far!»

Talismanen.

»O Clara, Clara, långt från dig
Jag tågar bort i blodigt krig.

Tag denna ringen, ömma vän,
Och svär att troget gömma den!

Du ser i ringen en rubin,
Som blodet röd, som drufvans vin.

Så länge stenen än är röd,
Din Fredrik lider ingen nöd.

Men när du honom hvitna ser,
Då andas ej din Fredrik mer.»

Han for. Sin kammar jungfrun slöt,
Sjönk på sin bädd och tårar göt.

Re'n hade året gått förbi.
Ej Clara ville tröstad bli.

»O dotter, hvarför sörja så?
Tag krans och högtidskläder på!

Din Fredrik kommer väl igen.
Rubinen har ej bleknat än.

I afton komma gäster hit.
Gack nu att pryda dig med flit!»

Och Clara fram till spegeln går;
Hon virar blommor i sitt hår.

En klädning, skimrande som snön,
Omböljar lätt den ädla mön.

Re'n salen full af gäster var;
I taket kronan brann så klar.

Af harpa, flöjter och cymbal
Genljudade den höga sal.

Och dansen re'n begynte gå,
Och Claras bröst att högre slå.

Förföriskt skön som kärleken,
Till henne kom en ungersven.

»O jungfru, blott en dans med er!
Jag dansar annars icke mer.»

Af harpa, flöjter och cymbal
Genljudade den höga sal.

Och skön som Astrilds väna mor,
Steg Clara upp i dansens kor.

Dess yngling log. Med känslig brand
Han tryckte hennes mjuka hand.

Musiken teg, och flickan såg
På ringen ned med sorglös håg.

Flydd var rubinens rosenglöd. —
Till golfvet nedsjönk Clara död.

Fiskaren.

När guldröda solen i vester går ned,
Och aftonen svalkar den smäktande jorden,
Då fiskaren hastar ur hyddan sin led
Till jullen, som bidar i skummiga fjorden,
Och hissar dess segel och lossar dess tåg
Och klyfver med åran den fräsande våg.

Nu trygg han der sitter, vid facklornas brand,
Allena i natten på gungande båten
Och skickar åt djupet med roflysten hand
De lockande beten, som gömma försåten,
Och spänner för vågornas menlösa barn
I skären de lömska, de hållfasta garn.

Hans boning är hafvet, af fullmånens glans
Försilfradt. Det böljande golfvet af solen
Förgylles, och klippor, i furornas krans,
Likt pelare stödja den stjernströdda polen,
Som hvälfver deröfver sitt skimrande tak.
Ja, tärnor ej saknas i fiskarns gemak.

Se, hafsbruden tittar ur böljorna opp.
Dess uppsyn är ljuf som den daggiga våren;
Med hafsskummet täflar dess snöhvita kropp.
Kring glänsande skuldror de sjögröna håren
Från säfkransen flyta. På armen hon för
En gyllene harpa och glädtigt den rör

Och sjunger förföriskt: »Hvi töfvar du här
På slippriga vågor, o yngling, i töcken?
Jag ryser här uppe. Så kyligt det är.
Hvart ögat än blickar, det ser blott en öcken.
Stig ned i min grotta! Dess vägg är beklädd
Af gröna tapeter, och varm är min bädd.

Dit hinner ej vågornas eviga sus;
Men harpor kring fradgande skålar der klinga,
Och rummet är upplyst af hundrade ljus,
Och skalkande tärnor i dansar sig svinga.
O, kom till min ömma, min svallande barm!
O, kom för att slumra på hafsbrudens arm!»

Ack, lycklig den fiskare är, i hvars tjäll
Vid lampan en trogen och älskande maka
Förnöter i saknad sin ensamma qväll, —
Som älskar en tärna och älskas tillbaka.
Han vandrar förvägen sin farliga stråt;
Han faller ej offer för hafsfruns försåt.

Elfvorna.

O menniskor, tron ej, att jordens klot
Blef skapadt allena för er,
Försvinnande väsen, dem tidens fot
Lätt trampar likt vårblommor ner;

Att solen ur morgonens port är förd
Fördenskull, I dårlige, blott,
Att drufvorna mogna och axens skörd,
Att villor må lysas och brott;

Att månens fackla — när qvällens gull
Har bleknat och stjernorna le —
Blott skimrar för älskarns och mördarns skull,
Som tyst sig till målet bege;

Att lunden, så gästfri och dunkelgrön,
Sin skugga blott vandraren ger;
Att silfrade bäcken, så frisk och skön,
Blott sorlar för djuren och er.

Der polisen hämmar hvart forskningståg,
Der sandfält i hafsvågor gå,
Der solstrålen aldrig ett fotspår såg,
Der lefver och gläds man ändå.

I skogens öcken, bland hafvets skum,
I leende majdalens ro,
I klippor, i skyar, på hvarje rum
Guddomliga varelser bo.

Säg, känner du elfvornas glada slägt?
De bygga vid flodernas rand;
De spinna af månsken sin högtidsdrägt
Med liljehvit, spelande hand.

I tallarnas skugga på gräsig vall
De samlas till festliga mål
Och dricka den perlande daggekristall
Ur vårblommans gyllene skål.

De samlas till lekar, till skämt och dans,
När flyktad är himmelens sol,
Och tindrande stjernor i midnattsglans
Befolka den sörjande pol.

På fält, som försilfras af månens prakt,
I hjulande ringar de gå.
Grönskäggige Necken med tjusfull makt
Hörs harpan i flodgrottan slå.

Men höja de stämman till sånger opp,
Då glädja sig höjder och däld.
Strax elfverna sakta sitt tordönslopp,
Och nattstormens vinge är fäld.

Och vandraren stadnar på nattlig stråt
Med hänryckt klappande bröst,
Och liljan försmälter i silfvergråt
Vid sångens melodiska röst..

Agnes.

På bordet glänste den korsfästes bild,
Och lampan fylde den mörkgråa cellen
Med bäfvande skimmer, der, dyster och vild,
Skön Agnes vakade sent om qvällen.
Blott stundom ljudade suckens röst;
Blott stundom tillrade tårens tröst.

Hon dansat, hon äfven, på rosor en gång;
Vid sjutton års ålder, då steg hon ur dansen.
I helgedomen vid orgornas sång
Från hjessan lyftes den ångande kransen,
Som kärleken målat med rodnande hopp.
Så sveptes i nunndrägt dess änglakropp.

Och af skuros gyllene lockarne, nyss
En älskvärd lek för den fria vinden,
Och evigt försjönk undan älskarens kyss
I doket den bleknade, tårfulla kinden;
Och under de fuktiga klosterhvalf
I sömnlösa nätter hon bad och skalf.

På afstånd himmelens åska röt,
Och matta blixtar i natten brunno.
Kring klostermurarna stormen tjöt,
Och strida skurar från molnen runno.
Och tolf slog klockan i kyrkans torn,
Och tolf ropte väktarens messingshorn.

»Min Agnes!» klingade då en röst,
Likt kerubsharpan i himmelrike.
Och upp for Agnes med klappande bröst
Och såg ett under förutan like:
Ty utanför gallret stod Carl lik en hamn.
Han såg på sin Agnes och nämde dess namn.

»Välkommen, välkommen, saliga hamn,
Så tidigt flyktad från jordens dalar!
Du söker din brud, du nämner dess namn.
Ja, snart vi mötas i himlens salar.»
Så ropade Agnes. En suck hon drog,
Och hoppets stjernblick ur tåren log.

»Men ack», så återtog jungfrun snällt,
Med rösten skälfvande, hemsk och bruten,
»Du multnar säkert på krigets fält,
I himlens syn, af dess tårar begjuten.
Ditt hår är lögadt i regnets flod,
Din kind är fläckad af stoft och blod.»

»Nej, väna, himmelska flicka, nej!
Ej lifvets flamma i mig är kolnad.
Ur grafvens mörker jag kommer ej
Att dig besöka, en flyktig vålnad.
Än går jag bland törnen på lifvets stig.
Än klappar mitt hjerta, o Agnes, för dig.

Ja, förd af kärlekens öfverdåd
Igenom åskor och hagelskuren,
Jag kommer hit på min moders råd.
På trädets grenar, som skugga muren,
Jag hit uppklättrat. Ja, regnet mitt hår
Har lögat, af qvistar min kind bär sår.

Träd närmare gallret, min korade mö,
Och se ej din älskling med skygga blickar!
Tag mot denna flaska i hand af snö;
Oss begge till frälsning min mor den skickar.
Hon mjödet har kokat af trollörters saft
Och invigt med sånger och underbar kraft.

När dagen i morgon förmildrar sitt qvalm,
Och näktergalen i gröna lunden
Sitt qväde börjar, och klockornas malm
Högtidligt er ropar till bönestunden,
Då väntar jag dig. — Töm flaskan då,
Och osedd du skall genom vakter gå

Och riglade portar.» — Nu flaskan han ger
I Agnes' händer och ned sig sänker.
Ett skum, likt perlor, på vätskan ler,
Och trollfiguren och flaskan blänker.
Men Agnes den gömmer i snöhvitan barm
Och sjunker till dvala på bädden varm.

När aftonen mildrade dagens qvalm,
Och näktergalen i gröna lunden
Sitt qväde begynte, och klockornas malm
Högtidligt ropte till bönestunden,
Då tömde hon flaskan med lustigt mod.
Strax slöt sig dess öga, och hjertat stod.

I templet klingade orgors ljud,
I messingskronorna ljusen brunno.
De helga jungfrur i snöhvit skrud
Knäböjde vid koret, och tårarne runno.
Men Agnes ej med bland de bedjande låg.
Abdissan det märkte med sorgefull håg.

»Dig skynda, Ragneta, i systerns cell
Och se hvad orsak den arma hindrar
Att bönen bevista med oss i qväll.» —
Ragneta är åter, och tåren glindrar
I nunnans öga. — »Agnes», hon skrek,
»Ligger utsträckt på golfvet, liflös och blek.»

Skyddsängeln.

Sjungande, förnöjd och säll,
Herman kom en sommarqväll
Till sin hembygd åter.
Tänkte: »Snart jag ser min mor,
Der i hyddans lugn hon bor
Och sin Herman gråter.»

Tänkte: »Snart jag ser igen
Dig, mitt hjertas ömma vän,
Snart i hänryckt möte
Jag din tår vill kyssa bort,
Slumra fridsamt innan kort
I ditt hulda sköte.»

Högt af längtan sjöd hans blod;
Re'n vid modrens tjäll han stod
Och vid låsen rörde.
Mägtigt klappade hans bröst,
Då sitt namn med hålig röst
Doft han hviskas hörde.

Herman såg sig om, och se,
Dyster, blek och sörjande,
Stod hans trogna flicka.
Bytt i grafdok var dess krans,
Och ett öga utan glans
Sågs ur tåren blicka.

»Herman,» sade hon, »farväl!
Domarn ropar nu min själ.
Smädom ej hans lagar!
Grafven lemnar ej sitt rof;
Tack för alla ömhetsprof,
Alla glada dagar!

De juveler, som du bär,
Herman, i din ficka der,
Skola mig ej kröna.
Inga spännen åt min arm!
Inga perlor, att min barm,
Att mitt hår försköna!

Längese'n man bort mig bar!
Längese'n jag bäddad var
I den svarta mullen.
Gräset växer på min graf;
Men ej själen fängslas af
Bräderna och kullen.

Ack, med rädda böneljud
Bad jag gråtande till Gud,
Att på hafvets bölja,
Att i ödemarkens famn
Till din resas trygga hamn
Troget dig få följa.

Min blef denna sälla lott.
Re'n ett år min ande gått
Stadigt vid din sida.
Mången varning jag dig gaf,
Böjde mången fara af,
Skänkte kraft att lida.

Nu farväl, o ömma vän!
Mägtigt ropar domaren,
Himlens klockor ringa.» —
Långsamt såg man natten fly;
Dagen re'n begynte gry,
Lärkans röst att klinga.

Modren ut ur hyddan gick.
Hvarför öppna hennes blick,
Gyllne morgontimma?
Herman död vid tröskeln låg;
Dock på kinden än man såg
Tårens perla glimma.

Mathilda.

Med tårfullt öga
Ifrån det höga,
Det öppna fenstret Mathilda såg,
Bedröfvad, bort öfver hafvets våg.
När dagen grydde,
När dagen flydde,
I solens strålar, i stjernprydd natt,
Hon tyst och sorgsen i fenstret satt.

Mot himlaranden,
Mot fjerran landen
Hon sträckte ögats och själens blick;
Men ej sin Ludvig hon återfick.
Ack, mången flagga
Sågs hafvet vagga,
Ack, mången snäcka i hamnen lopp;
Men Ludvig steg ej på bryggan opp.

Och långsamt dödde
Den ros, som glödde
På jungfrukinden så mild och skön.
En graf blef trohetens enda lön.
Och klockan rördes,
Och flickan fördes
Till kyrkogården på svartklädd bår.
Men ro i mullen dess stoft ej får.

Hvar gång, då natten
Kring jord och vatten
Sitt däfna, töckniga flor har sträckt,
Då blir till vandring Mathilda väckt.
Hör, dörren knarrar!
Se, hvitklädd darrar
Mathildas skugga igenom den.
I fenstret ställer sig flickan än.

Åt hafvet ser hon.
Än hoppfullt ler hon,
Än tyst hon gråter, och suckens röst
Framsväfvar doft ur dess tomma bröst.
Vid stjernors glitter
Hon stum der sitter,
Tills hanen sjunger på nytt i byn,
Och strålen leker på morgonskyn.

Skridskofarten.

Sann berättelse.

Klädd i vintrens liljeskrud,
Jorden ler mot dagens gud.
Himler myser klar och blå.
Nakne Hildurs lindar stå.
Från sin frostbeklädda gren
Helsar sparfven solens sken,
Och i bojor af kristall
Glömma haf och vattenfall.

Hildur i sitt lugna rum
Sitter, väntande och stum,
Nystar vid kaminens brand

Purpurtråd med snöhvit hand.
Ångslan i dess hjerta rår.
Ofta hon till fenstret går,
Andas från dess rutor bort
Frostens blommor innan kort;
Ser med oro i sin håg
Öfver insjöns frusna våg,
Kan ej lära sig förstå,
Hvarför Albert dröjer så.

Dock, o sällhet, nu hon ler,
Glädjen i dess blick sig ter.
O, dess älskling kommer re'n;
Lätt som morgonstrålens sken,
Som en pil från bågen, snar
Öfver sjöarne han far.
Se, han nalkas till sitt mål;
Ty med vingar utaf stål
Har han fötterna beklädt.
Se, hur vig och skön och lätt,
Se, hur glad han kommer der!
Se, hur lekande han skär
I kristallen flickans namn,
Ilar mot dess öppna famn.

Re'n han blickar, full af hopp,
Till det höga fenstret opp.
Vaken, vaken han ej ser. —
Gudar, ack, förbarmen er!
Fåfängt! Ned i afgrunden
Hjelplös störtar älskaren.

Hildur klaga vill. Ett skri
Kan dess smärta icke bli.

Rysligt vill hon smäda Gud,
Men hon får ej fram ett ljud.
Modern ropar: »Hildur, kom!»
Hildur bryr sig ej derom.
Modern in i rummet går,
Ropar: »Hildur!» — Hildur står
Vid det höga fenstret qvar,
Ger sin moder ej ett svar.

Harmsen närmar modren sig:
»Flicka, säg, hvad fattas dig?» —
Intet svar. Der Hildur stod,
Står hon än med stelnadt blod,
Krossadt hjerta, flyktad själ,
Död för smärtor och för väl.
Än i svarta vaken ner
Hennes brustna öga ser.

Flic[illegible] och jägaren.

Mamma [illegible] mig hundra gånger:
[illegible] att åt skogen
[illegible]nda;
[illegible]ll.
[illegible]ånger
[illegible]n,
[illegible]nda,
[illegible]
[illegible]e,
[illegible] bullra;
[illegible]änkte
[illegible] mig sagt.

Kom så jägarn — kom och dröjde
Utför hyddan. På hans skullra
Härligt eldgeväret blänkte
I den röda solens prakt.

Och han började att locka,
Och han sade: »Bästa flicka,
Kom att mig till skogen följa!
Se, hur ljuf och grön han är!
Kom att purpursmultron plocka
Under ekarne och dricka
Källans friska silfverbölja!
Kom att bryta rosor der!

Gyllne äpplen träden kröna,
Underbara foglar sjunga,
Harpor ner i berget tona,
Skogsfrun på dess kullar går.
Mellan buskar i det gröna
Frasar den af perlor tunga
Silfvermanteln, och en krona
Strålar kring den högas hår.» —

Och hans ord min åtrå väckte.
Allt, hvad mamma mig förmanat,
Jag, min toka, strax förglömde
Och till skogs med jägarn gick.
Mörka skuggor snart oss täckte.
Hvad min tanke aldrig anat,
Hvad mitt hjerta aldrig drömde,
Innan kort jag röna fick.

Bästa flickor, mig ej frågen,
Hvilka under det kan vara!
Intet ord min tunga äger,

Som dem riktigt nämna kan.
Varen stilla och på hågen
Läggen detta rådet bara:
»Misstron allt, hvad jägarn säger!
Blott med falskhet umgås han.»

Bekännelsen.

Att min Vilhelm möte göra
I en björklund nyss jag gick;
Ville blott hans stämma höra,
Endast se hans ljufva blick;
Tänkte på sin höjd att ge
Ett par kyssar eller tre.

Ack, jag kände ej hvad fara,
Ej hvad öfverdåd det är,
Att i lundens skymning vara
Ensam med en karl så der.
Systrar, lyden I mitt råd:
Skyn för sådant öfverdåd!

Ingen helig slöja motar
Älskarns fräcka segerarm.
Fåfängt be vi — fåfängt hotar
All vår jungfruliga harm.
Tårar eller våld ändå
Öfver oss till slut skall rå.

Fåfängt mot en man att strida!
Allt hans trolldomsmagt förmår,
Och vårt hjerta på hans sida
Under kampen öfvergår.

Sansen flyktar, tanken dör
För vårt blod, som uppror gör.

Hårda systrar, hvarför blicka
På den fallna med förakt?
Veten, att en dödlig flicka
Än ej motstått Amors magt;
Veten, att i dylikt krig
Er det säkert gått som mig.

Den öfvergifna.

Undra ej att tårar löga
Mina kinder, att mitt öga
Än på molnen i det höga,
Än mot jorden ser;
Att ej mer i högtidskläder
Jag bland folkets ringar träder,
Aldrig dansar, aldrig qväder
Mina visor mer;

Att vid månens bleka strimma
Jag i dalens silfverdimma
Vandrar mången enslig timma
Förr ej trädda spår;
Att mot himlarandens blånad
Stum jag ser med namnlös trånad,
Och en suck af qvalfull brånad
Då från hjertat går.

Han, som all min ömhet njutit,
I hvars famn min själ jag gjutit,
Trolöst, ack, han mig förskjutit,
Känner ej mitt namn.

Öfvergifven, lik en blomma,
Som förvissnat, står hans fromma
Brud och smäktar i den tomma
Ödemarkens famn.

Evigt tycker sig mitt öra
Ljudet af hans stämma höra;
Hvart mig fjäten långsamt föra
Målad står hans bild.
Ljuft till mötes han mig smilar,
Der i drömmens band jag hvilar;
Men jag vaknar — tåren ilar,
Barmen svallar vild.

Trygg mitt hjertas bud jag följde:
Hvarje slöja som mig höljde,
Bort han lyfte, svekfullt döljde
Ingen larv min själ.
Barmens suckar, kindens lågor
Svarade hans ömma frågor;
Min förtjusning, mina plågor
Kände han så väl.

Ymnigt molnets tårar svalla,
Höstens lurar mägtigt skalla,
Blad och blommor sorgligt falla:
Allt förvandlar sig.
Vänner, minnens dessa orden:
Snart en kulen vind från norden,
Blek och darrande, till jorden
Lägger äfven mig.

Dödens klockor, snart I ljuden:
Snart i hvita svepningsskruden
Hvilar den förgråtna bruden. —

Gudar, ej mot hans
Skall mitt hjerta slå dess sista
Jämmerfulla slag och brista;
Ej han pryda skall min kista
Med en tårad krans!

Christi födelsenatt.

Till jorden sjönk den lugna aftonstunden,
Huldt glänste stjernans blick,
Och klara månen öfver cederlunden
I stilla fägring gick.

I fikonlöfven ej en vindfläkt susar,
Och molnfri himlen ler.
Ej vädrets anda vattnets spegel krusar,
Som himlen återter.

Af tjusning skogens näktergalar tiga,
Och allt är ljuflig fred.
Ur molnen valmokrönta drömmar stiga
I stadens hyddor ned.

Men ned i dalen tvenne herdar dröja
I vakor vid sin hjord.
Ej flöjtens qvitter de till täflan höja,
Ej tala de ett ord.

En silfverklarhet, renare än solen,
Då hastigt kring dem ler
Och öfverströmmar stjernbeströdda polen,
Och månen syns ej mer.

En himmelsk ungdom öfver jorden sväfvar
I morgonrodnans skrud.
Så deras sång i stilla luften bäfvar
Vid gälla harpors ljud:

»Pris vare Jova! Ur sin höga boning —
Af oförvanskligt ljus
Hans öga blickat räddande försoning
Till jordens låga grus.

Den helga timman slog i himlens salar;
Och fyldt är jordens hopp,
Och öfver hennes nattbetäckta dalar
Går nådens vårsol opp.

Ty Gudasonen, menskan att besälla,
Sig menskan iklädt har.
I natt en jungfru, ren som ljusets källa,
Åt jorden honom bar.

Hans segerfot skall ormens hufvud krossa;
Han syndens tryckta slaf
Med segerarmar skall ur bojan lossa
Och bryta dödens glaf.

Till himlen evigt bönens rökverk stiger
Från jordens låga strand,
Och brödrakärlek folken sammanviger
I sämjans rosenband.

Till Bethlehem I, herdar, mågen ila
Att se i lindans skrud,
På låga strån, i modersfamnen hvila
Er Frälsare och Gud.»

Så himlaskaran sina körer höjde
Och, blixtrande, försvann.
Ånyo månen öfver skogen dröjde,
Och gyllne stjernan brann.

Och herdeparet öfver blomsterängen
Till låga skjulet drog,
Der verldsförsonarn på den gröna sängen
Vid modrens hjerta log.

De falla ned. Kring Gudasonen brinner
Högtidligt bönens gärd,
Och tårens perla vid dess fötter rinner,
Mot Ofirs sjufaldt värd.

1813.

Idyller.

Damon.

Re'n floden sig kastar från klippornas topp,
Och sipporna titta i gröngräset opp.
Nu vårvädren leka i blomstrande dalar,
Och dufvan om älskog i klyftorna talar.

Hur myser ej kring mig en helig natur,
Elysiska parker, en molnfri azur!
De snöhvita lammen i väplingen dansa
På brokiga ängar, dem skogar bekransa.

På välljud den grönskande lunden är rik:
Gällt klingar i skyarna lärkors musik,
I häckarna hviska melodiska vindar,
Och biet hörs surra i blomstrande lindar.

Ja, skön är naturen! Men Chloe, min brud,
Gör himlar af jorden och Damon till gud.
Ack, tryckt till dess hjerta, ej byta jag ville
Med Jupiters höga, olympiska gille.

Hon följer så troget min lockande röst.
Med sväfvande lockar och klappande bröst,
Hon vacklar sin eldiga brudgum till möte
Vid middagens lågor, i parkernas sköte.

I mystiska, hoppande skuggor vi två
Omslingrade sitta. Så dagar förgå.

Här doftande blommor åt Chloe jag plockar
Och kransar förtroligt dess svartbrùna lockar.

Men njutningens timma mig vinkar. — Jag ser
På Chloe med smäktande öga, jag ber.
Förvirrad hon tiger, men blickarne svara
Och mana den blyga att djerfvare vara.

Re'n ligger den hulda på segrarens arm,
Med lågande kinder och gungande barm
Åt älskarens famntag sig roligt förlåter
Och håller den smekande handen ej åter.

Må aldrig, o gudar, jag skåda den dag,
Då hjertat ej klappar för Chloes behag!
Må Eros beskydda de älskande tvenne,
Och döden mig finna i famnen på henne!

Det hemliga vittnet.

Stum, darrande af tjusning, nyss
Jag såg ett herdepar på ängen
Ömt byta mången trofast kyss;
Vid almens rot på blomstersängen.
Af buskar dold, jag stod och brann.
Hur månget kärligt ord de sade!
Hur ljuft om halsen på hvarann
De sina armar lindat hade!

Jag såg en blomsterkransad mö:
Dess anlet brann af purpurlågor,
Och barmen skimrade likt snö,
Likt fradgan utaf elfvens vågor.

I hennes sköte herden drack
Med eldtörst lifvets gudanektar,
Och ljufva suckar, brutna ack!
Är allt det språk hans tjusning mägtar.

Mer säll i mytens gyllne dar
Ej Myrrhas son, den sköne jägarn,
I mörka skogen druckit har
Vid Fröjas hjerta vällustbägarn.
Mer säll i grottans dunkla sköt
Endymion ej i gudadrömmen
Den höga Lunas kyssar njöt,
Som rusig lemnat silfvertömmen.

Af löfvet dold jag länge stod;
Då sved af ömma qval mitt hjerta,
På kinden rann en tåreflod,
Och själen fyldes upp af smärta.
Re'n klädde purpurn vesterns fjäll,
Sin gyllne lampa Cypris tände;
Allena till mitt öde tjäll,
Af åtrå qvald, jag återvände.

Kyssen.

En kyss, förtrollande herdinna,
Jag af din rosenmun begär.
För lågor, som i själen brinna,
Det en balsamisk lindring är. —
O flicka, mörkna ej så der!

På blombeklädda linden titta!
I kronan der bland löfven, se,
Två ömma turturdufvor sitta

Och kyss på kyss hvarannan ge.
Ack, afundsvärda äro de.

Till almens kyssar troget sträfvar
Lyäos' späda ranka opp.
För vestanvädrets kyssar bäfvar
Af hemlig vällust poppelns topp,
Och under fjärilns, blommans knopp.

Tro icke, att Dianas lagar
Du med en menlös kyss har kränkt!
Gudinnan sjelf i forna dagar
Sig ned i herdens grotta sänkt
Och honom kyssar tallöst skänkt.

Tro ej, att dessa stulna fröjder
Fördunklat hennes majestät!
I molnens famn, på bergens höjder,
Med hundra tärnor i sitt fjät,
Hon vandrar lika stolt för det.

Ditt välde du tyranniskt öfvar.
Herdinna, låt beveka dig!
En kyss dig intet ju beröfvar;
Till gudars rang den lyfter mig.
Med vrede ej tillbaka stig!

Så ljuf ej aftondaggens nektar
För ängens brända lilja är,
Så ljufva icke vindens fläktar
För odlarn, då han kornet skär,
Som kyssar, flicka, för en kär.

Ja, tro mig, syster af behagen,
Om nu en hjertlig kyss du ger,

Du, af hans sötma ljuft betagen,
Skall sedan säkert ge mig fler.
En enda kyss: jag ber, jag ber!

Den sofvande herdinnan.

»På blomstersådda kullen här,
Camilla, sömnens ro du njuter,
Der bäcken, silfverblå och skär,
På glatta stenar vågen gjuter,
Och gröna bokar öfver dig
Med åldrig skugga luta sig.

Förvirrad vid din bädd jag står.
Hur sakta darrar ej för vinden
Kring pannans snö ditt mörka hår!
Hvad purpurflammor måla kinden!
Tyst vaggas barmen, ljuft du ler. —
Hvems är den rosenbild du ser?

I Cyperns myrtenskogar så
På grottans läger Venus hvilar.
På vakt kring henne barnen stå
Med tända bloss och hvässta pilar,
Och rundt omkring i skuggrik trakt
Chariter sig till hvila lagt.

Camilla, i din blomsterdal,
Af sömnen famnad, du ej känner
En gnista af det afgrundsqval,
Som Atis' ömma hjerta bränner.
Hvi står han som en brottsling än
Vid porten blott till himmelen?

En herde i vår blomsterbygd,
Som Atis ömt för dig ej brinner.
I sorgeliga granars skygd
Hans kärlekstår förlorad rinner,
Och källor, träd och klippor blott
Sin ömma klagan han förrådt.

Åt dig hans trogna hjerta re'n
Vid morgonstrålen offer tänder,
Till dig vid månens bleka sken
Han suckar med favonen sänder;
I hyddans tvång, i skogens famn
Han följes af din ljusa hamn.

O, tro ej, grymma, att han fick
Ett bröst af stål mot lifvets smärta!
Snart slocknar hans förgråtna blick,
Snart stannar hans förblödda hjerta,
Och modren rifver vid hans bår
Förtviflad sina gråa hår.

I trädens krona öfver dig,
Camilla, foglarne sig para.
Till bröllops klär naturen sig;
Vill du ej med på festen vara?
O, dröm ej vårens dagar bort!
Hans glädje liflig är, men kort.»

Så Atis klagade en stund,
Och hvarje ord, han talat hade,
En kärlig dröm med rosenmund
I flickans öra eftersade.
Sitt blåa öga upp hon slog
Och rodnande mot Atis log.

Cittran.

Med cittran i min hand jag låg
I skuggan af den höga linden.
Re'n månen gick ur hafvets våg,
Balsamisk lekte aftonvinden,
Och stjernan ned från himlen såg.

I famnen af den tysta skog
Mitt öga hastigt Ludvig röjde;
Han sorgligt mot sin flicka log
Och hjessan mot en trädstam böjde,
Den guldgul mossa öfverdrog.

Skön stod han der. Hans svarta hår
För vestan flögo, lätt förströdde,
Och på hans kind, der lifvets vår,
Der helsans purpurrosor glödde,
Rann vid min sång en känslotår.

En magisk fruktan mig betog,
Af vällust mina pulsar sjödo.
Förvirrad cittran än jag slog;
Men Ludvigs namn dess strängar ljödo,
Och rösten, ack, i suckar dog.

Nu gossen i förälskadt skick
Till mig i löfvets skuggor trängde;
Mot honom tårfull steg min blick,
Och cittran stum på armen hängde. —
Ett ord min tunga fram ej fick.

Hvem djerfves bjuda Amor trots?
Hvem kan för sakens utgång svara? —
Jag blef besegrad. Eterns bloss

Som bröllopsfacklor lyste klara
Med guldrödt skimmer öfver oss.

Af mitt exempel, flicka, lär
Att gränsor för din godhet sätta.
Min Ludvig, nyss så öm och kär,
Sig re'n af njutning hunnit mätta
Och från en slaf min herre är.

Men, ljufva cittra, du min tröst,
I mina armar kom tillbaka!
Må ljudet af din silfverröst
Än för en öm och trogen maka
Med känslor glödga Ludvigs bröst!

De täflande skalderna.

KONUNGEN I TESSALIEN. MENALKAS. MOSCHUS.

KUNGEN.

Barn af de ängar, der med skyndsamt lopp
Sig Peneus hvälfver under lagerträden,
Och Cyntiern sjelf på diktarbergets topp!
Med väna sångmörs blandar sina qväden
Vidt kring Hæmonien ryktet fört ert lof.
Af längtan, se, att era sånger höra
Monarken brinner och hans stolta hof.
Menalkas, skynda strängarne att röra!
Dig svare Moschus se'n! Åt den af er,
Som sjungit bäst, jag denna guldked ger.

MENALKAS.

I helga muser, som på bergets höjd
Med lagrar än ett lockigt guldhår kransen,
Än harpan slån och än i festlig fröjd

Kring källans blåa silfvervågor dansen,
O, ta'n mitt hjertas fromma offer mot!
Till mig, der, smekt af ljufva sommarvinden,
Jag mellan kiden låg vid almens rot,
En dag I kommen sjungande från Pinden,
Med nektarkyssar väckten själens brand
Och gyllne lyran satten i min hand.

MOSCHUS.

Till mig, i låga blomsterdalens ro,
Från sångens molnberg stego ej de höga;
Men Chloe der mig svurit evig tro,
Med bruten röst och tårar i sitt öga.
Alltse'n hon tryckte darrande min hand,
Se'n känslans dagg jag på dess kind sett rinna,
Elysiskt blomstrar lifvets ödeland,
Och nya solar på min himmel brinna.
Till skald jag vigdes i dess hulda sköt
Och vid dess barm Kastalias nektar njöt.

MENALKAS.

I lossat bindeln, muser, från min syn,
Naturens djup I lärt mig genomskåda
Och tvungit jorden, vågorna och skyn
Att tusen dolda under mig förråda.
Nu känner jag, hvi blåa ocean'
Fram och tillbaka hemskt och mystiskt flyter,
Hvi solen aldrig viker ur sin ban,
Hvi månen evigt sin gestalt förbyter,
Och årets tider ömsom jorden strö
Med sippor, rosor, purpurdrufvor, snö.

MOSCHUS.

Ej högvis konst min Chloe mig har lärt:
Dess rosenläppar öppnas blott till joller;

Men gudars fröjd dess kyssar mig beskärt —
Med henne verlden i min famn jag håller.
O, när jag famnar denna änglakropp,
När dessa blåa tvillingsstjernor stråla,
Jag ser ej solen gå ur böljan opp,
Ej nattens skuggor skyn och fälten måla;
Ej tegens skördar jag förgyllas ser,
Ej höstens löf af träden falla ner.

MENALKAS.

Mig sångmön ofta sätter i sin char,
Och öfver jordens låga mirtendalar
Vid hennes sida i triumf jag far
Till gudars hem, till Jofurs blåa salar.
Apollos harpa der jag klinga hört,
Sett dunderguden Hebes guldkalk tömma.
Till Plutos riken sångmöns hand mig fört:
Jag Minos hört de bleka skuggor dömma;
Elysiens lundar härligt kring mig lett,
Jag Ixions hjul och Tantals äpplen sett.

MOSCHUS.

Kring eterns rymder sväfvar ej min själ;
I blomsterkedjor Chloes hand mig binder.
Dess blåa ögon gjorde mig till träl,
Dess gyllne hår, dess veka rosenkinder.
Om någon gång vid klara stjernors brand
En helig tårblick smäktande jag sänder
Ur gruset opp till kyska andars land,
I Chloes barm den genast återvänder.
Till hjertat sluten af den älskade,
Jag glömmer himmel, jord och elysé.

MENALKAS.

Som nordan gnyr kring furukrönta fjäll,
Som floden våldsamt ned i dalen rusar,

Som hafvets svall omdånar klippans häll,
Med segertoner så min harpa brusar.
Dess gälla strängar härma vapnens skall
Och sköldars brak och kampens sträfva lurar
Och slagnas skrän. — Jag sjunger jättars fall,
Sju härars storm på Thebes höga murar
Och Trojas brand och Xantens silfverflod,
Hemskt rodnande af lågor och af blod.

MOSCHUS.

Ej krigets dån min harpa från sig ger:
Bland rosor qvädet musikaliskt rinner.
Jag sjunger endast kärlekens baner,
De ljufva segrar, jag på Chloe vinner:
Hur i den ljufva, välluktrika natt,
Kring grästapeten mirtenträdet sprider,
Mot älskarns låga, darrande och matt,
Med glödgad kind och ohöljd barm hon strider.
Svagt är det motstånd tjuserskan mig gör;
För Amors pil hon dignar snart och dör.

MENALKAS.

Ljuft är ur fenstret af sitt trygga hus
Se vestanvinden sina skördar vagga
Och under harpoklang, vid facklors ljus,
Ur gyllne kalkar dricka vinets fradga.
Men dubbelt salig är den lott ändå,
Att friska lagrar åt sin hjessa vira,
Beundrad fram i folkets ringar gå:
Att hjelte nämnas eller hjeltar fira.
I silfverhår jag Dafnes krona bär;
Ej guld, ej vällust äggar mitt begär.

MOSCHUS.

Ljuf är i lunden näktergalens röst
Och källans sorl och löfvets stilla susning;

Men Chloes stämma fyller dock mitt bröst
Med högre fröjd, med svällande förtjusning.
Skön är en daggig ros, men Chloes hy
Dock skönare, den kärlekstårar löga.
Mild är väl stjernans blick ur nattens sky,
Men strålen mildare ur Chloes öga.
Så länge min den hulda flickan är,
Ej guld, ej lagrar väcka mitt begär.

KONUNGEN.

Nu hören opp! I sjungit begge väl;
Men Moschus sjöng om kärlek: vid hans toner,
Som vax för elden, smälte ljuft vår själ,
Steg sjelf Astrea ned från himlens zoner.
Så länge flickor blomstra på vår jord,
Och trogna hjertan för hvarannan brinna,
Hvad Amor diktat har, de ömma ord
I hvarje bröst ock gensvar skola finna.
Tag denna guldked, Moschus! Andra band
Dig Chloe räcker der vi Penei strand.

Jägarens stunder.

1.

Morgonen.

Än verlden tiger.
Ej fogeln qväder
I lindens topp.
Aurora stiger
I purpurkläder
På bergen opp.
Rodnande lik Aurora,
Öppnar min hulda Dora

Sin blick, mot älskarns vänd.
Länge må solen dröja
Guldfacklan än att höja;
Den sol, mig lyser, re'n är tänd.
Med kyssar, Dora,
Begynnom dagen
Och slutom den!
En gång förlora
Vi grymt behagen
Af kärleken.
Mägtigt från skogens tallar
Jagthornet redan skallar;
Mig vänta mina bröder re'n.
Lastad af rof, tillbaka
Komma jag skall, o maka,
Vid aftonrodnans bleka sken.

2.

Middagen.

Här vid källans silfvervågor,
Här af popplarnas förbund
Skyld för middagssolens lågor,
Vill jag lägra mig en stund.
Snabbe som åskan, som ilen,
Tröttade hundar, er hvilen
Vid er beherskares fot!
Ljuft vill han slumra vid popplarnas rot.

Festligt darrar trädens krona,
Blomstren andas himmelskt väl.
Källa, löf och väder tona
Hulda känslor i min själ.

Sinnena ljuft sig förlora.
Älskade bild af min Dora!
Vänligt du kommer och ler,
Kysser min panna, i ögat mig ser.

O, att magtens purpurkläder,
Kungars diadem jag bar;
Ägde folk och land och städer! —
Ack, mitt hjerta blott jag har.
Detta åt Dora jag gifvit.
Evigt den frommas det blifvit. —
Skulle jag taga igen
Hvad som högtidligt jag skänkt åt min vän?

Dig, o Dora, ingen qvinna
Från min kärlek skilja kan;
Sjelfva kärlekens gudinna
Ej i mig Adonis fann.
Fåfängt från himmelens bana
Kogerbehängda Diana
Nedsjönk på jägarens stig. —
Eos, din guldvagn ej bortförde mig.

3.

Aftonen.

Qvällen glesa flor af töcken
Öfver våra ängar drar,
Och bland östra molnen rullar
Cyntias blanka silfverchar.

Tyst i säkra nästen hvilar
Fjäderskaran, par och par;

Endast näktergalens klagan
Lockar än af eko svar.

Mödosam min färd i skogen,
Men af seger krönt den var,
Och guddomligt ljufva nätter
Följa på besvärets dar.

Re'n jag ser det stilla tjället,
Der i bäddarnas förvar
Vid Auroras purpurlågor
Jag min flicka lemnat har.

Röken mildt åt höjden stiger,
Och Selene, ljuf och klar,
Rutorna i hyddans fenster
Lätt med silfver öfverdrar.

Lågor genomfladdra själen;
O, hvad tjusning mig betar!
Hjertat klappar, vill ha vingar,
Kan med möda hållas qvar.

Re'n jag nalkas offerstället,
Porten re'n man öppnat har,
Och den lågande prestinnan
Hänryckt mig om halsen far.

Dialog.

»Älskade vän!
Vakar du än?
Hör du min röst?

Skänk då ur fenstret en blick till min tröst!
Ute står älskarn i parken och skickar
Upp till din kammar försmäktande blickar.»

Saktare då,
Kan du förstå!
Solgudens ljus
Flyktade knappt, och än vakar vårt hus.
Mamma nyss handen till afsked mig räckte;
Nyss Thestylis elden i köksspisen släckte.

»Aftonens tår
Badar mitt hår;
Kärlekens glöd
Fräter mitt hjerta och vållar min död.
Qvällarne fåfängt olympen förgylla;
Skall min förhoppning då aldrig sig fylla?»

Eviga tal
Om lågor och qval!
Säg hvad du vill!
Skynda, snart stänger jag fensterna till.
Häftigt i nattvinden flaxar min hufva,
Qvällen är kulen — jag fruktar för snufva.

»Qvällen är skön.
Dunkel och grön
Boklunden står,
Guldröd ur vågorna fullmånen går.
Liljorna dofta, och foglarnes qväden
Lockande ljuda från bugande säden.»

Stjernornas här
Med glitter beklär
Himmelens rund. —

Inne är midnattens sorgliga stund.
Vandra, o Herman, till hyddan tillbaka
Och kärlekens griller för hvilan försaka!

»Grufliga mö!
Bjud mig att dö,
Bjud mig ej gå!
Segra jag måste i afton ändå.
Mins du, o grymma, det löfte du gifvit?
Må grafven mig sluka, om narrad jag blifvit!»

Herman, o hör!
Grufligt du stör
Oskuldens frid,
Väcker passionernas eviga strid.
Sömnen jag hittills hvar afton fått smaka; —
Snart kommer väl tiden att sucka och vaka.

Åsknatten.

Stjernor blicka
Ned från luftens tjäll.
Herden smyger till sin flicka,
Bäfvande och säll.

Svarta skyar
Månens lampa släckt.
Natten öfver fält och byar
Tunga vingar sträckt.

Blixtar korsa
Himlens mörka sky.
Våldsamt regnets skurar forsa,
Storm och åskor gny.

Skogen böjer
Trötta kronor ned,
Böljan sig mot stranden höjer
Hotande och vred.

Herden hvilar
Roligt hos sin brud,
Ej förskräckt af stormens ilar,
Ej af åskans ljud.

Väder, bjuden
All er fasa opp!
Lugn och rolig kröner bruden
Herdens blyga hopp.

Kyssar bytas,
Hviskningar och namn;
Nöjets blyga rosor brytas
Tyst i nattens famn.

Intet öra
Ha de älskande,
Ingen syn, att åskan höra
Eller blixten se.

Fåfängt fölle
Himlahvalfvet ned;
Fångne dem i döden hölle
Nöjets rosenked.

Bönhörelsen.

Re'n granens korp sig till hvila satt,
Och tjädern bjudit sin vän: god natt!
Den ömma dufvan, af kyssar trött,

Vid makens sida nu slumrar sött.
Naturen hvilar, — jag vakar än,
Jag täres fridlös af kärleken.

O Emma, blicka till älskarn ner,
Som till ditt hjerta med tårar ber!
O, stig till fenstret i nattlig skrud
Vid lutans klagande silfverljud
Och mildt i skenet af månen te
Ditt väna, himmelska anlete!

Af våta dimmor är rymden full,
Fördunkladt stjernornas klara gull.
Snart kalla stormar kring jorden gny,
Och Luna sjunker i bister sky.
Utför din boning jag likväl står
Med nattens droppar i rifna hår.

O sköna flicka, till fenstret stig
Och vinka älskaren upp till dig!
Jag nyss vid muren en stege fann:
Han mig till himmelen föra kan.
O, lifva, ängel, mitt djerfva hopp,
Och lätt som tanken jag sväfvar opp.

»O yngling, darra att tro mig svag!
Mitt hjerta vördar Dianas lag.
Ej falska löften, bedrägligt tal
Och tvungna suckar och diktadt qval,
Ej lutans klagande silfverröst
Förmår att dåra mitt fria bröst.

Ack, som en orm på violers bädd,
Gör blotta kärlekens namn mig rädd.
Mig roar idka med färdig hand
Minervas konster vid lampans brand

Och höja leende någon gång
Bland muntra tärnor min röst tilll sång.

De ord jag noga på hjertat lagt,
Som mig om kärleken mamma sagt.
Väl tjusar mägtigt hans första lust,
Men leken ändas med sorg och pust.
Han fagra blommor om våren bär,
Men frukten bitter om hösten är.»

O Emma, darra att tala så!
Mot Amors guddom dig ej förgå!
Han envåldsspiran kring verlden för,
Han jordens fröjd och olympens gör,
Sin dyrkan lönar med salighet,
Men ock föraktaren straffa vet.

Se, blek som liljan min hy ju är; —
Din kärlek, Emma, mitt lif förtär.
Snart kall jag hvilar på svartklädd bår,
Förbi ditt fenster min likfärd går,
Och under klockornas hemska dån
Tar jorden åter sitt korta lån.

Dock skall vid stjernornas bleka ljus
Min ande sväfva kring detta hus.
Af klagotoner du väckas skall
Ur nattens hvila, — som marmorn kall
En hand dig fatta, och grifteklädd
Min vålnad stå vid din lena bädd.

»O tala, Ludvig, ej mer så grymt!
Re'n sorgens tår mina blickar skymt.
Nej, gode Ludvig, mitt öga ej
Skall se din sorgliga likfärd, nej!
Hvi flyr du, Ludvig, min sträckta famn?
Kom åter, yngling, i Amors namn?

O du, som härligt i etern far
Med silfvervingade dufvors par,
Som allt besällar med gifmild hand
Och knyter hjertan i rosenband!
O bistå, gyllene Venus, mig
Och i mystererna sjelf mig vig!»

Brudnatten.

MARIA. I denna helga myrtenlund,
Dit inget hatadt vittne hinner,
Der kring de älskandes förbund
En dubbel natt sin mantel spinner,
Alexis, här vid stjernors brand
Maria räcker dig sin hand.

ALEXIS. Välsignad du, hvars lätta fot
I aftondaggen till mig ilar,
Att bringa detta hjerta bot,
Som blödde efter Amors pilar!
Du gäckat har en vaksam mor
Och ingen våda tyckt för stor.

MARIA. Hur fåfäng ej den omsorg är,
Hvarmed man kärleken bevakar!
Förgäfves barnet kedjor bär;
Han dem med löje från sig skakar.
Sin Argus han med blindhet slår
Och genom nyckelhålet går.

ALEXIS. I slöjans andehvita skrud,
Med rosor kring de svarta håren,
Du står så himmelskt skön, o brud!
På dina kinder glimmar tåren,
Och öfver tröjans rand din barm
Sig höjer glänsande och varm.

MARIA. O pladdrare, om mindre jag
Till allt ditt smicker lyssnat hade,
Jag bröt ej nu Dianas lag!
Jag mig till hvila sorgfri lade.
Alexis, om du bröt din ed,
Jag ensam steg i grafven ned.

ALEXIS. Maria, om jag bryter den,
Må Orcus sina dolkar hvässa
Att genomborra uslingen,
Må blixten störta på min hjessa,
Och korpar under hemsk musik
Till festen samlas kring mitt lik!

MARIA. Välan, jag svär vid himlarne
Att evigt din och trogen vara,
Att blott för dig, min korade,
En slöjad fägring uppenbara.
Och jord och himmel och Tenar
Till vittne på min ed jag tar.

ALEXIS. Hur skön är natten! Luna der
Med rosig hy går fram i öster,
Och lunden festligt uppfyld är
Af näktergalars silfverröster.
Med blommor är vårt läger strödt,
Och Fröjas stjerna ler så sött.

MARIA. Fast till en yppig tyrisk bädd,
Vid skenet högtidsfacklan sprider,
Af Hymens gula dok beklädd,
Jag, af matronor ledd, ej skrider,
Din är jag dock — och Venus ser
På sina barn med kärlek ner.

Elegier.

1.

Till naturen.

Seglaren lik, som, från stormarnes våld och från rasande
vågor
Frälsad, på blomstrande kust hvilar sin tröttade köl;
Eldigt han sträcker sin famn mot den leende nejden och
skickar
Upp öfver skyn en blick, vattnad af fromhetens tår:
Så i ditt modersköt med sträckta armar jag ilar,
Blomstrande, hulda natur, ilar med offrande gråt.
Menskor ej gifvas för mig. Bland det nerflösa djuriska
slägtet
Andas mitt hjerta så tungt — himlen i gruset, o ve!
Aldrig förmås jag kan att flärdens smyckade apa
Tillbe; för perlor och guld köpes jag aldrig till slaf.
Ditt var ju barnet, natur, i dina himmelska armar
Sög det ju gudalif, lärde ju oskuld och dygd?
Ofta till barnet, med fladdrande hår och klingande harpor,
Kommo i dansande gång mägtiga döttrar af Zevs,
Sågo med bifall ned på den leende jollraren, lekte
Ömt med hans saffranslock, kysste hans lågande kind.
Ofta, vid morgonens purpurbrand, i försilfrande månsken,
Sutto de heliga mig nära i systerlig krets
Och för gossen, som log vid modrens klappande hjerta,
Sjöngo om gudar och män mången förtrollande sång.
Då af längtan betogs mitt svällande bröst att förlåta

Dina parker, natur, höjder och blomstrande fält,
Lemna min saliga ro och på verldens stormande vågor
Kämpa för ära och namn, kämpa för njutning och lif.
O, förlåt det, natur, förlåt den flygtiga villan!
Se, din förlorade son vänder med ånger igen.
Ingen Theseus mer mot bofvar och glupande monstrer
Kämpar; ingen Pylad följer i döden sin vän. —
Andra med frustande spann, i vapenmålade charer,
Följde af hopens blick, rulle kring dånande torg,
Hölje i purpur och skrytande guld af njutning förtärda
Lemmar och furien sjelf döfve med ungerska rus!
Mig på en blomstervall än källans lockande cittra
Söfve; violerna mig offre sin rökelse än!
Heliga, väna natur, i dina elysiska skuggor
Styrkan vid skönhetens barm aflar förtjusning och lif.
O, hur yfves ej allt i vårens smycke! Hur göken
Sjunger i blommigt löf vårens och kärlekens pris!
Steglitsan hoppar så lätt i den rosenbekransade häcken,
Hoppar och sjunger och, ack, gläds åt sitt vingade lif.
Krafter och sällhet är allt. Mot solens strålande panna
Höjer sig modig och fri Jupiters väldiga örn,
Medan turturn i klyftornas djup sin dröjande make
Kallar, och fjärilen ömt smäktar på rosornas barm.
Ofta väl höljes i hotande moln ditt strålande anlet,
Saliga, milda natur, ofta med glödande hand
Fattar du blixten. — då uppgår i rök den fredliga hyddan —
Ofta med haglets skur nedslår du odlarens hopp.
Dock med flammande viggen i hand, i din krona af åskmoln,
Skön i din vrede jemväl, står du för visdomens blick.
Henne är stormens tjut och dundrets mägtiga stämma
Kärlekens himmelska röst; djupt hon din mening förstår.
Öde, en nåd mig beskär: ur dårskapens ringar, ur flärdens

Yrande kretsar mig ryck fjerran i öknarna hän,
Att jag i nattliga skogars famn, på eteriska klippor
Eller i dalarnas djup fritt må dig dyrka, natur!

2.

Urania.

Skaparen ensam satt i den gränslöst famnande rymden,
Tänkte sin egen bild, tänkte sig mystiskt en brud.
Genast hon framstod, härlig och skön, lik den gyllene dagen:
Blånande eter och ljus voro den slöja, hon bar.
Stjernor sig virade festligt till krans om dess strålande hufvud,
Solens omätliga ros krönte dess heliga barm,
Och i dess glänsande hand log månens skimrande lilja:
Sådan för skaparn hon stod, sjönk i hans lågande famn.
Strax på den Eviges vink framblixtrade härar af andar,
Andar med känsla och lif, andar med tanke och röst.
»Sjungen», — så ropade Gud — »upp, sjungen vår eviga brudfest!
Aldrig den ändas, hur vidt tiderna rulla sin våg.»

Himmelens dotter och moder och brud! I äoners äoner
Skallar din bröllopssång, ljuder dig sferernas dån.

3.

1815.

Ond och besvärlig är tiden, i hvilken jag lefver, o gudar!
Dubbelt värre dock är lifvet jag lefver deri.
Tyckes det ej, som en klarare dag för jorden sig tänder,

Sedan i stormar och natt länge hon vakat med gråt?
Fåfängt ur slumren väckt, den blodiga örnen från Elba
Åter mot Galliens fält vände sin ilande flygt,
Slog på den heliga tronen ned och fattade viggen.
Wellingtons hämnande blixt jagade honom på nytt
Längre i landsflykt bort, på en vildare klippa i hafvet.
Ensam och sörjande der evigt förbida han skall. —
Men från sin vandring, ack, till den älskade fädernesjorden
Vänder min irrande blick åter: hvad skådar jag der?
Kronor af ax och oliv, o Svea, din hjessa bekransa.
Mildt på din konungastol sitter den trettonde CARL.
Tvillingskronornas guld omskimra hans silfrade hjessa;
Vidt öfver Skandiens ö herskar den spira han bär.
Medan i härarnas spets CARL JOHAN, den väldige, glimmar,
Kommande sklers fröjd blomstrar i OSKAR ju opp.
Himmel, hvad båtar väl mig, att heroernes lysande ålder
Födes på jorden igen? Ödet i bojor mig läst.
Ej mig blanda jag kan i kretsen af klappande händer,
Kan ej sjunga triumf! Stämman förqväfves af gråt.
Sångernas guldtid blomstrar ännu, och eviga kransar
Snillet sig vrider. Högt öfver Germaniens fält
Klingar din lyra, o Schlegel, då solens mägtiga dotter
Tolkar i gallernas språk fadrens orakler på nytt;
Och i en dödligs hamn än vandrar den gyllne serafen,
Han, som Martyrerna sjöng, Atalas kärlek och död.
Glöda ej nordens fält af diktens himmelska rosor?
Brage i Manhems bygd stiftar ett rike igen.
Balders härlige skald förtjusar det lyssnande Dana,
Mägtigt vid Lögarns strand brusar din harpa, o Ling!
Åter af leende gudar befolkas den sorgsna naturen:
Necken sin trollmusik spelar i floden på nytt,
Stolt framvandrar i tallarnes skygd grönmantlade skogs-
frun;
Dvärgar i klyftans djup hamra sitt blänkande guld.
Valhall öppnar sin lysande port, den för sekler tillbaka

Slutna. Ur högarnes famn lågande hjeltar stå upp. —
Skalder, ej mera er sång till helig täflan mig väcker:
Ej af ert ljufliga spel döfvas den smärta mig tär.
Blödande, magtlös, slagen i fjättrar, jag ligger vid jorden.
Färden kring himlarna ej mägtar jag göra med er.

4.

Stode en hjelte ej opp att hämna de suckande folken,
Klingade ingen teorb känslor i dödligas bröst,
Skulle dock retande flickor beströ med rosor vår bana:
Kärlekens himmelska tron evig som tiderna är.
Skryt ej, förmäten och stolt, med undersköna hjeltinnor,
Grekiska fabelverld, qvinnor, för hvilkas behag
Kämpar hvarannan mött i blodiga strider och städer
Störtat i grus, eller Zevs lemnat sin höga Olymp,
Än till en snöhvit tjur bland Agenors hjordar förvandlad,
Än till en smäktande svan, än till ett gyllene regn.
Jag till mitt eget förderf har skådat en skönare tärna.
Henne Amanda blygt nämde min bäfvande sång.
Skönare dansar ej solen fram i den lågande östern,
Mildare Cyntia ej blickar från skyarna ned. —
Gudar, för mig ej blomstrar dess mun, dess rosiga kinder;
Icke af ömhet för mig strålar dess himmelska blick.
Derför skall äfven mitt lif sig i enslig jämmer förtära,
Derför med gråtande ljud klingar min sorgsna teorb.

5.

Fryne, hvi hatar du så mångbenade spindeln? — O, lemna
Stackarn i ro! — Som du, fordom en flicka han var.
Gyllene lockar sig ringlade då om den glänsande pannan;
Kindernas roseneld Eos fördunklade då,

Blickarne strålade ömhet, och barmen sig höjde af vällust;
Silfvermelodisk, dess röst tolkade kärlekens lof.
Nu en föraktad spindel hon är, den stackars Arakne;
Ja, men flickornas konst öfvar hon listigt ännu.
Se, ur sitt sköt hvad fina, omärkliga trådar hon spinner
Och till ett magiskt nät väfver dem sedan ihop.
Tyst och ärbar sitter hon nu och lurar på rofvet.
Ve den arme, som dit vänder sin irrande fart!
Se, hur yppig och stolt guldskimrande fjäriln, den sprätten,
Dansar i luften; men ack, fallen i nätet han är.
Sprattlar och ber — förgäfves! Med brunstiga kyssar hon suger
Honom så kärligt, till dess skinnet allena är qvar.
Månne sin konst hon förglömt? — Hvad tror du, förföriska flicka?
Månn' ej dock qvinnans list större än spindelens är?

6.

Blommornas tid har flytt, och dagens strålande konung
Närmare södern jemnt rastar sitt gyllene spann.
Längre i molnen, Selene, din bäfvande lampa nu brinner;
Längre på nattens hvalf glimma nu stjernornas bloss.
Kyliga vindar re'n bebåda den stundande vintren;
Lönnen med klagoljud ristar sitt fallande hår,
Och i lundarnas sköt Filomelas ljufliga klagan
Tystnat; ej nattvioln ångar i dälderna mer.
O, hvad du ändrats, natur, min älskarinna och moder!
Rosor och gyllene ax kransa din. hjessa ej mer.
Ej berusar mig längre din varma, balsamiska anda;
Ej för min irrande fot skiftande blommor du sår.
Blek och färglös slumrar du nu mot kommande vårar,
Och från en härjad jord stiger mot himlen min blick.
Klarare der än fordom, i sommarns hesperiska nätter,

Månen kring rymderna nu gjuter sitt darrande sken.
Tätare glimmar af gyllene stjernor den blåa olympen;
Upp till sällare land vinka de vänligt min själ. —
O, när brista en gång de tryckande jordiska banden?
När skall anden en dag, lycklig, förklarad och fri,
Sväfva på glänsande vingar dit opp, af fläktande palmer
Och guldharpornas ljud helsad i andarnes krets?
Se, min sommar har flytt: inbillningens glödande rosor
Smycka ej härligt mer lifvets förbleknade fält.
Kärliga drömmar ej hviska från susande kronor i lunden,
Klinga i foglarnes sång, tona i vågornas fall.
Dock mitt hjerta är lugnt, och hoppets glindrande stjernor
Stråla i ödets natt vänligt från himlarne ned.

7.

Icke af tid och rum de lefvande andarne fängslas;
Lyda blott kärlekens lag. — Drömmen mig detta har lärt.
Ty då vid månens sken i den tysta, förlamande dvalans
Armar min tröttade kropp sjunkit, och Fantasos' barn,
Dunkelbevingade gossar, i dans omflögo mitt läger,
Själen, bevingad och fri, mägtigt ur fängelset bröt,
Bredde sig älskande ut, så vidt som eqvator och poler
I sin mystiska krets famna den ändlösa rymd,
Mängde sig djerft i änglarnas kor och med lekande händer
Kärlekens rosenband mellan äonerna knöt.
Adam med Eva firade då i skuggan af Edens
Palmer sin brudnatt än; Psyke, ur bojorna löst,
Sökte och fann sitt hjertas idol, den himmelske Amor,
Och försoningens stund slog i de evigas sal.
Åter jag var i min älskade däld, min älskade hydda,

Och i ett glädtigt nu byttes mitt heliga förr.
Likt fullmånens min bild från källans spegel tillbaka
Då i sin urglans log, stilla och broderligt huld,
Medan kring lockarnas fladdrande guld den himmelska fridens
Genier, ljusets slägt, bundo af liljor en krans.
Stjernan, som länge af moln var betäckt, framtindrade åter.
Smyckad af rosor och myrt, under syrenernas hvalf
Glänste mitt jordlifs drömda objekt, den älskade tärnan;
Ömt hon mig räckte sin hand, prydd af förlofningens ring.
Öppen var templets port, altaret af blommor bekransadt;
Klädde till kärlekens fest, änglar i menskogestalt
Stodo omkring oss, en väntande här. Re'n klockorna sjöngo,
Och till den älskade så talte min bäfvande röst:
»Kommen, o dyrkade vän, är den festliga stunden; o, ilom
Att i den Eviges hus svärja ett evigt förbund!» —
Teg. Då öppnades skyn, och en mö, hvitslöjad, ur molnet
Sänktes, Amanda lik, icke Amanda likväl.
Stjernor beprydde dess flygande hår, dess rodnande gördel.
Stolt serafinnan mot mig sträckte sin heliga famn.
Och vi ej funnos bland menskorna mer. Som fordom med kämpen
Olger till himmelens sal, flög hon med skalden till Gud.

8.

Vän, i förödelsens stund, när ditt inre af mörker betäckes,
När i ett afgrundsdjup minne och aning förgå,
Tanken famlar försagd bland skugggestalter och irrbloss,

Hjertat ej sucka kan, ögat ej gråta förmår,
När från din nattomtöcknade själ eldvingarne falla,
Och du till intet med skräck känner dig sjunka på nytt, —
Säg, hvem räddar dig då? — Hvem är den vänliga ängel,
Som åt ditt inre ger ordning och skönhet igen,
Bygger på nytt din störtade verld, uppreser det fallna
Altaret, tändande der flamman med presterlig hand?
Endast det mägtiga väsen, som först ur den eviga natten
Kysste serafen till lif, solarna väckte till dans,
Endast det heliga Ord, som ropte åt verldarna: »Blifven!»
Och i hvars lefvande kraft verldarne röras ännu.
Derföre gläds, o vän, och sjung i bedröfvelsens mörker:
Natten är dagens mor, Kaos är granne med Gud.

9.

Våren en lofsång är, den jorden offrar åt solen:
Doftande rosor och löf bilda dess toner, dess ord.
Modrens sferiska sång, hur skulle den hinna ditt öra?
Ett af dess smältande ljud är du, o menniska, sjelf.
Men på vårens tapet för ögat den himmelskt sig målar,
Och till betraktelsens fest vinkar i blomstergestalt.
O, hur älskar hon ömt, den solomvandrade tärnan!
Vänd från sin brudgums ljus, offrar hon rökelser än,
Blyga violens doft för hans bild, den vänliga månen;
Mägtigt i vintrens graf rör sig dess kärlek ännu,
Grönskar dess eviga tro, i den fjällbebyggande tallen,
Och i den blifvande säd gror dess besnöade hopp.
Men då i Vädurns bild den försonade guden hon skådar,
Hvad hon i årets lopp anat och lidit och tänkt
Glimmar då allt i strålarna fram, en lysande guldkust;
Blomma vid blomma i kor sjunger sin tigande hymn. —
Själ, du har äfven en sol för din kärleks lefvande kretslopp.

Arma, hvar är din sång, hvar din guddomliga maj?
Dock jag din jämmer förstår. Verldsfurstens metalliska spira
Krossar hvar skapande drift, tystar de vaknande ljud.
Först när ditt jordiska lif i solens kärlek förklingar,
Först när din börda af mull sjunkit till mullen igen,
Börja du skall i andarnas krets den oändliga sången
Och åt det första bland ljus föda en leende vår.
Sol och planet ej finnas der nu, blott sanning och skönhet:
Själen och Skaparen der evigt betrakta hvarann.

10.

Månen är solens bild, af den sorgsna jorden betraktad,
Der hon i enslig natt sitter, från älskaren vänd.
Barnet af Frigga och Oden han är, en leende Balder;
Fadrens guddomliga drag strålar han vänligt igen.
Derför när ljusets drott med den långthänträffande Gungner,
Fjerran i snöklädd nord, krigar mot tussarnes ätt,
Skådar hans höga gemål den heliga panten och gråter;
Ack, ty för Gullveigs sång darrar dess hjerta ännu. —
Flicka, begriper du nu, hvi månens kristalliska skimmer
Lyser så vänligt din dröm, lockar så magiskt din själ?
Gåtan skall lösas snart. Den solbild, nu du betraktar,
Snart i ditt sköte skall le, bytt i ett lekande barn.
Hoppas dock ej att nornornas dom, du mer än gudinnan,
Undgå. Balder skall dö — slukas af ulfven din gud.

11.

Foglarne.

NÄKTERGALEN.

Jag, när violernas doft ur ängarne stiga, och Luna
Darrar med rodnande hy sakta ur vågorna fram,
Börjar i skogen min sång, och med himmelska tårar på kinden
Cyprias leende ros, liljan i dälderna står.
Drömmande, lutad mot ekens stam, mig vandrarn belyssnar,
Älskarn i bokarnes skygd ömmare kysser sin brud.

UGGLAN.

Jag i öcknarnas famn, på ruiner och mossiga grafvar,
Rysligt i nattens djup höjer min jämrande röst.
Slöja dig, Luna, i moln, och slocknen, I tindrande stjernor!
Gråten, I skyar! Du storm, sorgligt i granarna tjut!
Dödens och grafvens förtrogna jag är. Med bäfvande rysning
Fyller min hemska sång nattliga vandrarens bröst.

LÄRKAN.

Jag, när Eos med rosor och guld bekransar Olympen,
Spänner mot himlen min flygt, klingar mitt jubel i skyn.
Öfver en grönskande jord, af den blommiga våren beslöjad,
Under en vänlig azur sväfvar jag lycklig och fri.
Frihet, eter och ljus med tjusning fylla mitt hjerta.
Aldrig min tunga än höjde ett klagande ljud.

TURTURN.

Jag förnöter min dag bland susande myrten i lunden,
Kuttrar min ömma eld, smeker min kärliga brud.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Knappast [illegible]

Och [illegible] känner jag armar igen.

Saliga [illegible] vid tanken [illegible] darrande [illegible]

Fattas jag än, och min kind brinner så glödande het.

Redan var dansen slut; de muntra fiolerna tego,

Cyntia guldröd gick fjerran i skogarna ned.

Mig han hviskade då med bäfvande läppar de orden

Sorgligt i örat: »Farväl! Glöm mig, o Cloelia, ej!»

Vände sig om och såg med bedjande öga tillbaka,

Tills han i trängseln försvann undan min tårade syn.

Ej i mitt öra dö de ljufva, melodiska orden,

Ej för min tjusta själ slocknar hans kärliga blick.

Gud, hur förändrad jag är! Den leende flicka, som fordom

Ständigt med joller och skratt dagen begynte och slöt,

Sitter nu trög och stum som marmorgudinnan i templet,

Knappt mig Olympens fall väckte ur [illegible]

Mamma knotar och systrarna le [illegible]

Att hon på mig har trätt, att de ha [illegible] åt mig!

Alltid fattas mig något — jag söker och söker — förgäfves!
  Hjertat mig fattas, och det borta med Lycus ju är.

Redan ha träden och buskarne fält de grönskande håren,
  Stelnad är flodens kristall, ängarne glittra af frost.
Nu i vår hyddas famn det gyllene linet jag spinner
  Dagen igenom och, ack, sitter på glödande kol.
O, hur gläder det mig, när aftonens darrande lampa
  Ändtligen släckes och allt blir i vår hydda så tyst!
Gömd i kuddarne då af det månbestrålade lägret,
  Ostörd drömma jag får, älskade Lycus, om dig.

Gudar, när kommer en gång den af liljor kransade våren?
  Venus och Kärleken ju följa hans glädtiga spår!
O, då ur vintrens band han lossar den suckande vågen,
  Vänligt öppna han skall äfven min fängelsedörr;
Och då foglarne här i susande kronor han parar,
  Djuren i grottornas famn, skulle han lida, att jag
Ensam förtärdes af qval och ej i den väckta naturens
  Festliga jubelsång mängde harmoniskt min röst?

13.

Om kring stadens dånande torg med skaran jag irrar
  Eller på blommor och gräs hvilar i almarnas skygd,
Följs jag dock evigt, o gudar, af kärlekens gycklande drömmar.
  Skola ej dessa en gång bytte i verklighet bli?
Ser jag i fredliga däldens famn en lockande hydda
  Tätt vid en speglande flod, skuggad af lindarne, stå,
Strax i dess lugna sköt en tjusande flicka jag tänker,
  Och vid dess svallande barm drömmer jag, leende, mig.
Under hvart susande träd en rosig herdinna jag skådar,
  Och i hvar grottas famn hvilar en blomstrande nymf.
Dock bland den retande här af rosenfärgade drömmar,

Som kringsväfva min själ, kronan, Amanda, du bär.
Lik Kalypso bland nymfernas tropp på Ogygias stränder,
Venus, på blommiga fält mellan Chariter i dans,
Eller Luna, i stjernornas krets på den blåa olympen
Herskande, bland min dröms gyllne fantomer du går.
Skapelsens hela rymd, förtrollerska, bildar ditt féslott;
Bäckarne sorla ditt namn, foglarne sjunga ditt lof.
Fåfängt, Amanda, min sång du försmår, mitt brinnande hjerta,
Fåfängt skilja oss åt alper och brusande haf.
Mild som en ängel, ändå omsväfvar du evigt min tanke;
Flicka, min ömma brud är du i drömmen ändå.

14.

Ack, hvad jag hatar den man, som i kärlekens himmelska nöjen
Söker, en fåfäng narr, annat än kärleken sjelf;
Som med den skönaste nymf ej är nöjd, om han icke får säga:
Denna — hvad tycken I väl? — denna, o bröder, är min. - -
Skänkte mig himlen en ung, förförisk, blomstrande flicka,
Vore dess hjerta ock blott värdigt att älskas af mig,
Litet mig angick då, om dess mor sålt blommor på gatan
Eller, af fjädrar beprydd, åkt i en skimrande vagn.
Fast dess händer ej lärt att röra klaveret och cittran,
Fast hon en bokstaf ej läst af Voltaire och Rousseau;
Fast, bekikad och kikande sjelf, från amfiteaterns
Bänkar ej Kotzebues rörande dramer hon ser,
Skulle jag stolt ändå till mitt hjerta den älskade trycka,
Skulle jag ömt ändå kyssa dess rosiga mun.
Ära jag önskade mig af de värf, som ära förtjena,
Men lycksaligad blott vill jag af kärleken bli.

15.

Allt se'n menniskor först bebyggde den blomstrande jorden,
Ingen dödlig som jag brunnit af kärlekens eld.
Dock för en enda retande mö mitt hjerta ej klappar,
Vid sin triumfvagn en icke i kedjor mig läst.
Hårdare, bröder, mitt öde är. Jag älskar dem alla,
Alla i féiska band snärja min fladdrande själ.
Hvarje gungande barm i mitt hjerta väcker begären,
Hvarje strålande blick byter i lågor min blod.
Salig jag prisar den man, som egnat en blomstrande flicka
Dyrkan och känslor och lif; vore hans älskade ock
Kall som drifvan på Alpernas spets och hård som graniten,
Skulle hans böner till slut röra den grymma ändå.
Så Propertius förr vid Tiberns blommiga stränder
Vann med sin klagande sång Cyntias löje och kyss.
Helikons topp han besteg, att den älskade kransar här vira,
Och af sin flickas hand skaldernas lager han fick.
Himmel, hvad fröjd att, fängslad i tärnans kärliga armar,
Tryckt till dess svallande barm, sucka och njuta och dö!
Ödet ej älskaren hinner; hans lif är en hvila på rosor.
Milda som harpans ljud, klinga hans dagar förbi.
Skickelsen ej åt mig den himmelska lyckan bestämde,
Icke af purpur spann parken min lefvernestråd.
Vidt öfver brusande haf, lik Noaks dufva, min kärlek
Sväfvar och ej en gren finner att hvila uppå.
Evigt med nya fantomer du gäckar mitt öga, o Amor,
Evigt med nya sår qväljer du, grymme, mitt bröst.
Om vid kronornas sken och fiolernas ljud från orkestern
Jag i Talias hus sitter en afton och ser
Flickans olympiska anlet, omdansadt af krusiga lockar,
Stråla i rosenglans under en blomstrande hatt,
Eller dess barm, af perlor bekrönt, försmältande vaggas,

Häftigt mitt hjerta strax svider af kärlekens pil.
Nu vid en pipas ljud förhänget sig rasslande höjer,
Och en hjeltinna stolt tågar på bräderna fram.
Hon förtrollar mig strax; jag glömmer min tjusande granne,
Och för gycklerskan blott öga och öra jag har:
Hon må sväfva vid strängarnas takt i luftiga dansar
Eller med dolken i hand tala patetiska ord.
Och ej svalkar den tanken min brand, att tjuserskans rosor
Endast äro ett lån, alla dess känslor en dikt.
O, jag älskar så högt att bedras af den flyende villan,
Och i min känslas rus endast gudinnor jag ser.
Åter vid pipans ljud förhänget sig rasslande sänker;
Hem med drömmande fjät vandrar jag, ensam och stum.
Ser jag en flicka då vid lyktornas guldröda skimmer
Tätt vid sin älskares arm smyga till kärlekens fest,
O, då betages mitt bröst af en qvalfullt svällande trånad.
Länge stirrar min blick efter de lyckliga två.
Ack, det sällhetsbegär, som fräter mitt glödande hjerta,
Aldrig på jorden det skall fyllas och ända mitt qval.
Dock ur himlarnas famn den belönande kransen mig vinkar;
Dit med en barnslig tro stiger min tårade blick.
Venus Urania der mig öppnar ett moderligt sköte,
Fyller med tjusning mitt bröst, kransar med stjernor mitt hår.
Der skall jag fläta min glänsande hand i helgonens dansar,
Der skall harpan af fröjd klinga till pol ifrån pol.
Formen jag älskade blott, och formen och guddomens spegel,
Skild från materiens slagg, evigt han tjusar [illegible]

16.

Ödet och slumpen.

Högt öfver stjernornas borg du tronar, mägtiga öde,
Och till harmonisk dans tvingar systemernas klot.
Verldar du skapar och verldar förstör; men icke till jorden
Räcker din eviga magt: slumpen dess spira du gett.
Klädda i slöjor af stoft, kring materiens nattliga öcknar
Vandra idéerna här, eterns guddomliga barn,
Irra och söka ett mål, och söka det evigt förgäfves;
Ty från sitt fädernesland stego de brottsligt hit ned.
Allt det goda förgås, af ett sämre besegradt och utträngdt.
Flyktigt är blommornas lif, törnet på vintrarne rår.
Älskarens rosiga dröm, den vises ensliga tankar,
Skaldernas heliga eld, svaren, hvart flydden I väl?
Alla af er ej skänktes den magt att segra på tiden.
Månne det ödets verk, månne ej slumpens det var?

17.

Till natten.

Redan med Cyntias lampa i hand, omglimmad af stjernor,
Kommer du, vänliga natt, åter från skuggornas land.
Tystnaden jemte dig går och sömnen, af vallmo bekransad:
Lekande drömmars tropp följer ert segrande tåg.
Heliga natt, i din famn jag med lågande känslor mig kastar.
Uslingens enda skatt, slafvarnes frihet du är.
Dölj mig för menniskors syn, bjud menniskorösterna tiga
Och på moderlig arm vagga ditt gråtande barn.
Kan du ej hela de blödande sår mig dagen har gifvit,

Klaga min smärta för dig skall du ej neka likväl.
O, att du evig blef! — Men allt är förgängligt i tiden:
Vågorna skifta ej så, fjerran på sjöarne, om.
Snart är ditt välde förbi, snart strålar den rosiga Eos,
Fordom min glädje och nu fasans och sorgernas bud.
Dock, jag känner en natt, som aldrig sig ändar, en hvila,
Aldrig af spöken störd, aldrig af drömmarnes här.
Mägtige gudar, unnen mig den! Snart, snart mig den unnen!
Icke en annan bön har jag att ställa till er.

18.

Hösten.

Bergadt är tegarnas böljande guld i rymliga lador,
Skarorna firat med dans skördarnes glädtiga fest.
Mysande flickors tropp i Pomonas grönskande parker
Rågat med glödande frukt flätade korgarnes mängd.
Hösten nalkas vår jord med frostiga lockar, och sommarns
Blomsterbekransade gud, suckande, hastar från oss.
Bäfvande står med dödens hy den tvinande lunden,
Fälten sörja, och skyn brister i forsande gråt.
Nordan bestiger sin vagn af dundrande koppar, och hafvet
Mörknar af svällande hot, ryter mot stranden sin harm.
Allt är förvandladt. Der nyss i Floras doftande brudsäng
Vestans bevingade gud lekte, förtrolig och varm,
Och guldprickiga fjärlar sig kyssande hängde på rosen,
Kyliga vindar nu hväsa kring härjade fält.
Fjerran till främmande land ha luftens melodiske söner,
Vidt öfver sjöar och land, hastat i skyndande tåg.
Gökens visa ej mer i den höga, blomstrande linden
Trollar i flickans barm kärlekens aningar fram.

Morgonens gyllne sol ej helsas af qvittrande lärkor,
Näktergalen ej mer klagar vid Cyntias ljus.
Svartnande korpar blott på de nakna grenarna vaggas;
Ugglans nattliga skrän bådar elände och död.
Herden ej mer i skuggornas hägn, med kransade lockar,
Sorgfri, vid hjordarnas dans sjunger sin flickas behag.
Länge med klappande bröst hon lyddes, förborgad af löfvet,
Störtade fram, och en kyss tystade smickrarens mun.
Mysande längre ej hon i kretsen af jollrande systrar,
Lockad af foglarnas sång, dansar på ängarna ut,
Flätar en högtidskrans och speglar i silfrade källan
Lockarnas fladdrande guld, speglar sin lågande kind;
Hastar så glädtig upp att sin eldiga älskare möta.
Grottornas skymning ej mer helgas af kärlekens fest,
Aftonens stjerna, och ej din tindrande blick genom löfven
Manar i blommigt gräs lägrade skalden till sång
O natur, hvart flydde så snart din retande fägring?
Floras leende barn, fåfängt jag söker er nu.
Blommornas drottning har flytt, den af Venus älskade rosen,
Sippan är borta, som blyg tittade först ur sin knopp.
Balsamrika violer ej aftonen fylla med rökverk,
Och tulpanen ej mer yfves i skiftande glans.
Gyllne Narcissus har gått, den af källans skuggbild bedragne,
Ingen Klytia mer smäktar till solguden opp.
Allt har försvunnit. O, så i ungdomens leende dagar
Hopp och förtjusning vårt lif kransa med blomstrande fröjd,
Trolla tusende rosor fram på vår bana; men alla
Vissna i sorgernas höst, vissna och finnas ej mer.
Söfde i glädjens rus af hoppets förföriska cittra,
Drömma vi himmelska land, vakna i öcknar så opp.
Njuter då menniskan blott för att mista? Månne då icke

I vårt kaotiska lif ligger ett skönare doldt,
Ligger och väntar sin födelsestund? — Dröj, saliga rysning!
Lifva mitt domnade bröst, lemna mig icke så snart!
Ja, en dag skall himmelens nåd, lik en glödande vårsol,
Uppgå för jorden, och allt väckas till jublande lif.
Evig skall våren då bli, och rosorna aldrig förvissna;
Famnta skola vi då fröjder, hvars skuggor vi sett.
Grafven skall lemna hvart rof; hvar tår, som runnit på jorden,
Gäldad skall bli, hvar suck vända med seger igen.

19.

Äfven skuggornas dans och förgängelsens grinande bilder
Lagrade dottren af Zevs skyr ej att dväljas ibland.
Alltid dess öra ej fröjdas af skämtet kring fradgande bålar,
Skönhetens milda glans fjättrar ej evigt dess blick.
Städse med ryktets basun hon dundrande hjelten ej följer,
Städse ej herdens flöjt spelar i skogarnes lugn.
Ofta, med fladdrande hår och sorgens flor kring sin luta,
Dyster, förvirrad och blek, ensam på grafvar hon går,
Då bland ruiner i hesa rop den jämrande ugglan
Brister, och Cyntia vidt sprider sitt ängsliga ljus.
Tankfull sitter hon då på blomsterbekransade mullen,
Och med betagen hand klagande strängar hon rör.
O, hur faller ej allt i förgängelsens kaos tillbaka!
Allt, som var ädelt och stort, blir dock för gr[illegible]
ett ro[illegible]
Sofvande hjelten ej reser sig mer till blo[illegible]
Fåfängt basunernas dån tjuter kring [illegible]
Fåfängt, kransade maj, på grönskande s[illegible]

Skalden, förstummad och blek, vaknar ej mera till sång.
Ryslig är dödens magt. Ej ungdom och blomstrande skönhet
Hämma skördarens arm. Gråtande älskare, kom!
Kom att söka din brud! Hvar är nu dess saliga löjen,
Hvar dess tindrande blick, rosor och svällande barm?
Ha, i en handfull mull förvandlad ligger din himmel,
Ligger din verld, ditt allt. — Störta till jorden och rys!
Hell, förgängelsens hem! I tysta, förtroliga grafvar!
Eder i festlig ro nalkas min bäfvande gång.
Rysa för eder kan blott den bland njutningens glödande rosor
Irrande. Smärtan ju är dödens förlofvade brud?
Sångmön följer mig hit. Med hoppets glindrande stjernor
Kransar hon dödens natt, griften med rosor besår.
Ack, hur ljuft vid dess sång att i skuggan af svarta cypresser
Drömma sin qvalda själ fjerran till skuggorna hän!
Uslingens öga ej der förbannar morgonens stråle,
Ej från en tårad bädd gråter mot stjernorna opp.
Frälsning dagas ock mig. I magiskt bebådande syner
Ser jag mig utsträckt, ack, re'n på ditt läger, o död!
Ej mot ett älskande bröst mitt skälfvande hjerta då brister;
Ej min döende hand trycker en lidande väns.
Sorgligt brinner vid liket re'n den blånande lampan;
Ute en stormvind gnyr, Cyntia sjunker i moln.
Stjernorna slockna i tårar, och murgrönmantlade eken
Ristar sin hjessa och doft suckar vid himmelens gråt.
Snart från kyrkans resliga torn den ljudande malmen
Börjar sin hemska sång, kallar mitt dröjande stoft.
Ingen tärna med fladdrande hår i det luftiga fenstret
Sitter och blickar med gråt ned på begrafningens tåg.
Dädan ynglingen går med skämtande hjerta till Evans

Fester, och ingen hand vården med blommor besår.
Cyntia blott ur gråtande moln nedblickar på mullen;
Ensamma turturn blott suckar i skaldens cypress.

20.

Resa, Amanda, jag skall till aldrig skådade länder,
Dödens omätliga hem: icke du följer mig dit.
Ej vid dess kopparport jag din hand skall trycka till afsked,
Öfver dess mörka elf lyser ditt öga ej mig.
O, huru lätt att dö för ett hjerta, som älskar och älskas!
Aldrig för svepning och graf bäfvade kärleken än.
Dristigt han går att lösning på lifvets gåta begära,
Rifver med segrande hand svarta ridåen i tu.
Himmelska land han skådar bakom: arkadiska bygder,
Sökte förgäfves här, flyttas af aningen dit.
Grafven ett tempel är, när kärlekens rosor den smycka,
Andars melodiska sång fyller dess heliga kor.
Sörjande genier luta sig ned öfver grafmonumentet,
Helgon med böjda knän bedja för själarnes ro;
Tills i bländande glans den stora, den eviga dagen
Strålar i grafvarnas natt neder, och änglarnas röst
Väcker de sofvandes par, ljuftklingande: »Vaknen, I vänner!
Vaknen, I älskande två! Eden begynner sin maj.
Daggiga rosor i parkerna stå: att brytas af eder
Vänta de; lifsens träd blommar af njutning och hopp.»

Ljuf är de älskandes dröm: jag drömmer ej längre, Amanda!
Hoppet för evigt och tron flydde med kärleken bort.

Sonnetter.

1.

Aftonen.

När dagens gud i Tetis' blåa salar
Från gyllne charen gått att hvila njuta,
Strax mörknar polen, aftondimmor sluta
I däfna floret höjder, fält och dalar.
Men lundens famn af ömma näktergalar
Melodiskt ljuder, lik en klagoluta;
Med tusen blickar, som ur skyn sig gjuta,
Om Herrans under stjernehvalfvet talar.
Så, när vår himmel glädjens sol förlåter,
Försvinna färgen, bilderna och ljuset
På verldens tafla för vårt skumma öga.
Blott minnet än i sångens lunder gråter,
Och hoppets stjernor vinka oss ur gruset
Till andars Fader i det eterhöga.

2.

Venus.

Mitt öga fordom lif och tjusning födde
Så vidt som Helios gyllne pannan vänder.
Min guddom ledde konstnärns djerfva händer,
Min eld i skaldens helga sånger glödde.
Man Sabas rökverk på mitt altar strödde

I marmortempel på besjungna stränder,
Tills Jesus kom från obekanta länder,
Och mytens drömmar vid hans strålar dödde.
I dok förbyttes strax min blomsterkrona;
För rosengördeln, virkad af behagen,
Jag omgaf lifvet med ett kyskhetsbälte,
Och, forna tiders villor att försona,
I ödemarker jag från denna dagen
Vid månens sken i ångrens tårar smälte.

3.

Luna.

Re'n ägde sömnen menskorna och djuren.
Med rosenkinder öfver klippans topp
Ur hafvets vågor trädde Luna opp,
Lik Venus, nyss af oceanen buren.
Olympiskt brann dess anlet i azuren.
»Så skall, o gudar», — hviskade mitt hopp —
»Min lyckas stjerna ock en dag stå opp
»Och glädjestrålar sprida kring naturen.»
Vid denna suck en sorgsen midnattsvind
I trädens kronor skogens hvila störde,
Och molnet gömde Lunas rosenkind.
I vinden jag min genius hviska hörde:
»Ej dårligt sök din lefnads tankbild här!
Lik månens ljus, han sjelf ett minne är.»

4.

Dafne.

En fruktlös kärlek ock ditt hjerta
Till Penei dotter, sångens

Ve den, hvars själ sin egen guddom känner
Och idealets verklighet begär!
För honom jorden inga rosor bär.

8.

Evigheten.

Ifrån min lyckas sorgliga ruiner
Jag vinka såg odödlighetens stjerna.
Hvad fröjd deroppe kan mig himlen ärna?
Månn' någon sol ock andars verld beskiner?
O, pressas der ej söta nektarviner,
Och — hvad på jorden ögat röjt så gerna —
Ses der ej sväfva någon älskvärd tärna,
Med blomsterkrönta hår och ljufva miner?
Så drömde jag i tankens barndomsvilla,
Till dess en slutlig kamp med grymma öden
Mig känna lärt den himlaburna själen.
Blott friheten dess eldbegär kan stilla.
Till den jag längtar och är viss, att döden,
Som bojan krossar, lyckliggör ock trälen.

9.

Lidner.

Den gyllne harpa, som vid Jordans stränder
I helgedomen Salems konung rörde,
Den klagoluta Lesbos' tärna förde,
Ljöd, ömme Lidner, mellan dina händer.
Som Klytia evigt sig mot solen vänder,
Så du till himlen smäktade. Dig störde

Ej lyckans glitter; du re'n tidigt hörde
Serafers kor i hoppets blåa länder.
Af stormen äggad, brann din gudalåga;
En kamp mot bristen var ditt lif, men anden
I helig ro såg Edens strömmar flyta.
Lofsjungom snillet! Af dess trollförmåga
Besegras smärtan, lösas träldomsbanden,
Och qvalets tårar sig i perlor byta.

10.

J. G. Oxenstierna.

Väl var din sångmö blott en bygdens tärna,
Långt från Arkadiens blomsterdalar buren;
Men, varm för sanningen och för naturen,
Af bygdens muntra folk hon hördes gerna.
För känslans irring konstens reglor värna
(Som skeppets kosa ledes af Arkturen)
Din stolta flygt kring eviga azuren
I strålarne af Titans gyllne stjerna.
Till äran af det hjeltenamn, du ärfde,
Du glansen lagt af diktens rika under,
Till segerns kransar sångens eterneller.
Odödlig blommar lagern, du förvärfde,
Så länge sviar räkna *dagens stunder*,
Och Gautiods mark af glada *skördar* sväller.

11.

Lidande och tröst.

Grymt verklighetens hårda band mig trycka:
Af törnet blott en efterskörd jag samlar

På glädjens fält, och lik ett korthus ramlar
Hvar väntad jordisk fröjd, hvar dröm af lycka.
Allena stödd vid tålamodets krycka,
Jag i en vild, en nattfull öcken famlar,
Och i mitt spår den tunga kedjan skramlar,
Hvars länkar döden blott kan sönderrycka.
Dock tröstar mig den himlaburna sången.
Från himlens borg en rosenkransad ängel,
I gyllne flygt han sig till jorden svingar.
Mildt han mig vidrör med sin liljestängel;
Strax falla kopparkedjorna af fången,
Och vingen höjs, och silfverrösten klingar.

12.

Tystnaden.

O du, som, född ur intets underbara,
Fördolda famn, af yngre säd ej stammar;
Du, som ur hvilans stilla rosenkammar
Såg dagens konung första gången fara!
Portvakterska i gudaborgen klara,
Osynliga vestal, som trofast ammar
Den himlaeld i hjertats mörker flammar,
Det ljus, som ensamt allt kan uppenbara!
Kom, tystnad, kom, med dunkelblåa vingar
Mig öfverhölj och näps de fräcka ljuden,
Som våga själens helga sabbat störa!
Kom! I din famn på gyllne moln du bringar
Den efterlängtade till himlabruden,
Och glada bröllopskorer sällskap göra.

13.

Månen.

O, aningens och minnets bleka stjerna!
Du, i hvars sken i nattens dunkla timma
Vårt hjertas blyga idealer simma,
Vid näktergalars melodi, så gerna!
O tankens ljus, o magiska laterna,
Gjut rikare ur skyn din midnattsstrimma
Och själen lyft ur jordens låga dimma
Upp till den höjd, dit känslorna dig ärna!
Skön ur din ring Amanda fordom lyste;
Mild som en ängel, blek af salig tjusning,
Hon medlidsamt från nöjets himlar myste.
Mitt forna sjelf från dig nu strålar åter.
Tyst hviskar det med löfvens aftonsusning
Och perlors dagg på markens liljor gråter.

14.

Höstsolen.

Förgängelse naturens kinder målar.
Med svarta böljor, mellan nya stränder
Den ökta floden gråtande sig vänder,
Och ingen fjäril tömmer blomstrens skålar.
Dock lika skön på fästet solen prålar.
Från gyllne troner kring förödda länder
Sin gudablick hon lugn och härlig vänder,
Och jordens lik tyst småler i dess strålar.
Ej dör den kärlek, som oss lifvet skänker;
Fast blott åt döden skördar han bereder,
Ovansklig dock hans purpureld skall brinna.

Snart från Olympen mystiskt han sig sänker
I nya vårars liljearmar neder.
Idén är evig, skuggorna försvinna.

15.

Hösten.

Dock hvartill båtar, att vår urbild njuter
Ett evigt lif i himmelrikets salar,
Då bilden sjelf i grafvens mörka dalar
Ej mer en rosenfärgad stråle gjuter?
När jordens mull vår aska innesluter,
Hvar är den njutning då, vårt lif hugsvalar?
Hvar tanken då, som med sitt upphof talar,
Och följden väl af kedjade minuter?
Se, höstens moln på dunkla törnen gråter,
Der purpurrosen förr olympiskt glödde,
Med glädjens dagg på vällusströda kinden.
Hon är förbi. Väl knoppas Rosa åter;
Dock icke hon, som nyss kring marken strödde
Dödsbleka kronblad för augustivinden.

16.

Den högsta tröst.

Ej blomman hoppas må att evigt vara,
Ej skuggorna må verklighet begära.
Ej för att städse tingens kedjor bära
Guds tankar sig med tidens former para.
Naturerna minutligt de förklara;
Men till sitt ursprung, flammande och skära,
Snart återvända i odödlig ära,

Tills nya skepnader dem uppenbara.
Gläds, dygdige, ej dödens hand dig sårar.
Djupt i ditt bröst en himmelsk genius andas,
Det väsens afbild, som är allt i alla.
För honom blomstra tidens alla vårar,
Och ständigt nya purpurdagar randas;
Dock tronar han i tempel, hvilka falla.

17.

Molnet.

Hvad är vårt lif? Ett moln, som flygtigt simmar
Kring rymderna på ödets kalla ilar.
Förvandladt evigt, aldrig det sig hvilar
Och varar högst en sommaraftons timmar.
Auroras fackla denna sky bestrimmar,
En annan här af lånadt månsken smilar;
Vid återskenet ifrån solens pilar
Af guld och diamanter denne glimmar.
En gråter lågt den höstliga naturen;
En låter gällt sitt vreda dunder skalla;
Högt svä fvar en i vårliga azuren:
Dock blotta moln och dunster äro alla.
Af jordens trånad till ett skugglif buren,
En hvar skall åter i sitt ursprung falla.

18.

Minne.

O blomsterfält, o gröna poppellunder,
Som lifvets späda purpurknopp förgömde!

O silfverkällor, vid hvars brädd jag drömde
Elysiskt bort min barndoms snabba stunder!
O tid af kärlek, hopp och tro och under!
Rikt öfver dig sitt frukthorn glädjen tömde.
Att blott en dröm mig gäckade, jag glömde
Och väcktes först af ödets vreda dunder.
Hvem var gudinnan, som ur nektarbrunnen
Mig dricka gaf? — Af snöglans lyste skruden,
Och liljor virkade dess hufvudbonad.
Gråt, min teorb! Astrea är försvunnen.
Ej tröstas jag, förrän den kyska bruden
Jag åter famnar, salig och försonad.

19.

Solrosen.

Se Klytia der i blomstergården höja
Guldlockigt hufvud smäktande ur gruset.
I solens spår kring blåa himlahuset
Dess ömma blickar lågande sig böja.
Ej fjärilns dans dess tjusta sinnen röja,
Ej röda syskons prakt, ej vestansuset;
Orörligt fästade på gudaljuset
Eldögonen med namnlös trånad dröja.
Så själarne, i kroppens fjättrar slagna,
Förgäfves trängta hem till fosterlandet,
Af andeverldens sol magnetiskt dragna.
Den mörka kraft, som dem till jorden tvingar,
Är starkare än gyllne kärleksbandet,
Och endast döden löser deras vingar.

20.

Rosen.

Skön blänkte rosen här i vårens dagar,
En medelpunkt för glada fjärlars dans.
O ljufva ros, förgänglig som din glans
Är sångens röst, som vid din bortgång klagar.
Du trofast lydde skapardriftens lagar,
Den fagraste rubin i Floras krans.
Rikt blomstrade hvad däjligt hos dig fans
För vårens vind, den nordan nu förjagar.
I dig såg ynglingen symboliskt randas
Sitt hjertas urbild, kronan ibland mör;
Hans aning kändes med din ånga blandas.
Nu vissna blad för höstens fläkt du strör.
Så menlöst icke menskohjertat andas,
Så fridsamt, ack, det vissnar ej och dör.

21.

Blomman: nakna jungfrun.[1])

Sent kommer du, o jungfru, i det gröna:
Försvunnen är den glada blomsterslägten,
Ej skimrar liljan mer i silfverdrägten,
Och ingen ros ses törnets grenar kröna.
Ej svärma fjärlar, lifliga och sköna;
Ej kyssar lösa purpurknoppens häkten.
Hvi kom du hit, af kulna nordanfläkten
Och frostens dagg att ensam qvalet röna?
»O vandrare, jag är en menlös blomma.

---

[1]) Colchicum autumnale. LINN.

Hvad mer, om ödet blott en höstdag skänkte?»
Tyst andas, i sig sjelf fördold, den fromma.
»Ej angår mig en yttre fröjd och smärta,
Hvad i mitt frö naturens kärlek tänkte
Utvecklas troget af mitt blomsterhjerta.»

22.

I anledning af poemen öfver planeterne.

Den gamla sanning, forskningen mig gifvit,
Åt dig, min vän, jag hembär framför alla.
Fritt må en tanklös verld för dårskap kalla
Hvad om planeterna jag flygtigt skrifvit.
Väl korsets Gud från kyrkans himmel drifvit
De väldige, som jordens grus befalla;
Dock i de bröst, der lidelserna svalla,
En tillflyktsort dem än förunnad blifvit.
Der herska de ännu med samma välde
Som i försvunna dar, då offerlågor
För dem i rika marmortempel glödde.
Än herskar Mars i bröst, af vreden svälde,
Än skapar Venus älskarns fröjd och plågor,
Och Jupiter än städse hjelten födde.

23.

Verlden.

Utsidan af oss sjelfva blott är verlden.
Dock lefver dåren i den yttre glansen;
Med skuggor kämpande om segerkransen,
Han omgör städs den vida cirkelfärden.
Men ej den vise i ert nät I snärden,

O guldfantomer, som kring rummet dansen.
I tankens natt han återvinner sansen,
Ser verldens urbild gry och ler åt flärden.
Af ingen trollkonst stjernornas äoner
Bevekas ett förbund med dig att sluta:
Uti ditt hjerta de besegras böra.
Besegra hjertats stormande passioner!
Fritt himlarne sin vrede se'n må gjuta,
Då evigt fri dig tron har hunnit göra.

24.

Den invigde.

Glad kan du nu mot himmelska azuren
Ditt öga lyfta under nattens timmar.
Astraliskt der i guldbokstäfver glimmar
Guds helga lag, men tecknad blott för djuren.
Af strålar krönt, på ambravingar buren,
I evig frihets änglaluft du simmar,
Och huldt mot dig ur tusen ögon strimmar
Oändlig kärlek, själen i naturen.
Elysiskt dricker du ur glädjebrunnen.
Af jordens åskor hinna dig ej ljuden;
Blott nåd har himlen åt den himmelskt rena.
Materiens stora djurkrets är försvunnen,
Och inför Gud, som för sin älskling bruden,
Står själen i sin oskuld klädd allena.

25.

Hjertats förhoppning.

O arma hjerta, hvarför slafviskt qvida,
Af bojan tryckt, af ödets pilar såradt?

Från verldens början re'n till offer koradt,
Hör opp att brottsligt mot Försynen strida!
Ett mystiskt kors, der alla väsen lida,
Är denna jord, ett fält, af bloddagg tåradt.
Tartarens andar dina sinnen dårat,
Om segrar här och nöjen de förbida.
Fromt under Skaparns böj en renad vilja!
Dig blotta lydigt för den höjda glafven!
Väl skall du dö, men uppstå ock ur grafven.
I Edens vårar skimrar först din lilja.
Omfläktad der af ljusa segerpalmer,
Du klinga skall din känslas morgonpsalmer.

26.

Menniskosinnet.

Väl lyfter själen ofta trånsjukt vingen,
Från etern styrkt af rena änglabröden.
En dröm är lifvet, sällheten och nöden,
Vår möda fåfäng, all vår kunskap ingen.
Djerft vill hon läsa bortom stjerneringen
Det höga ord, som tolkar jordens öden,
Vill himlens förlåt lyftad se af döden
Och Isisslöjan falla, väfd af tingen.
Hemskt dock hon darrar vid förlossarns möte
Och qvalfullt än sitt brustna öga vänder
Mot låga nöjen, som af gruset föddes.
Så, förd ur Ennas dal i Plutos sköte,
Proserpina, med barnsligt sträckta händer,
Gret sina blommor, som kring marken ströddes.

27.

Skönheten.

En flyktig gäst är skönheten på jorden.
  En vårqväll blott dess änglabild hugsvalar
  Vår andas trånad och med hjertat talar
  Från rosenmun de hulda trösteorden.
Ur ljusets himlar är hon skickad vorden,
  Försonande i stoftets mulna dalar
  Sitt värf hon fyller och till kända salar
  Uppsväfvar i triumf, till gudaborden.
Ja, skönheten är kropparnes försoning.
  På årets kors för stjernans udd hon blöder,
  Men ljusets kärlek henne återföder.
Vår synd gör dessa fält till dödens boning,
  Gör, att naturen suckar jemt och lider,
  Att evig vår sitt rosendoft ej sprider.

28.

Försakelsens frukt.

En evig oro själen mystiskt plågar,
  Så länge än för grusets fröjd hon brinner,
  Och för äonen, som dess jordlif spinner,
  Af suckar ammad, offerelden lågar.
Men knappt hon sansas och försaka vågar
  Ett diktadt godt, hvars bländverk dock försvinner,
  Förrän hvad sant och evigt är hon vinner,
  Hvad hjertats dolda saknad efterfrågar.
Med Guds tillsamman flyter hennes vilja
  Och får i arf hans rikes härligheter
  För jordens låga rosor och metaller.

Ej tid, ej rum, ej väldigheter skilja
Den höga från sin lott i himlens eter,
Och aldrig gudalifvets blomma faller.

29.

Till stjernorna.

Olympens barn, sol, måne, stjernor, tagen
Den hyllning mot, som er min andakt sänder
Från jordens grus, från töckensvepta stränder,
Vid qvällens prakt, vid gryningen af dagen.
Af strålens kärlek outgrundligt dragen,
Mot er hvar skapad varelse sig vänder;
Mildt i er glans sin fackla Venus tänder,
Gå, hvimlande i vårlig dans, behagen.
Skönt är ert ljus, men känslolöst det brinner:
Ser lika kallt en nidings fröjd och gråten,
Som tyst ur dygdens sänkta öga rinner.
Dock trösten er, I sönderslitna hjertan!
På andra sidan blåa stjernförlåten
Gå dubbelt klara solar upp för smärtan.

Blandade dikter.

Sång till qvinnorna i norden.

Belönt med andra guldpenningen af Svenska Akademien,
den 20 december 1818.

Tous mes plaisirs sont dans l'hommage
Que j'aime à rendre à la beauté.
DE FAVRE.

Nej, sångens genius, än en gång
Jag vill med rosor lutan kröna.
Åt er, åt er, I nordens sköna,
Mitt hjerta helga skall en sång:
En sång af oskuld och förtjusning,
Blyg, strålen lik, som, mild och skär,
Med silfver nattens ängar klär,
Len som bland aspar vestans susning.

Vid lydiskt veka cittrors slag
Må andra Cyperns vällust sjunga,
Der Venus herskar mellan unga,
Odödligt blomstrande behag;
Der än vid månens sken den blida
Åt gratiers kordans ger sin arm
Och än, för solen skygg och varm,
Bland rankor flyr vid Bacchi sida.

Ej från min helga födslostrand
På fantasiens gyllne vingar

Jag öfver hafven djerft mig svingar
Mot diktens vidtbesjungna land.
För Skandiens kulna regioner
Jag af mitt öde danad var;
Den första bild, mig tjusat har,
Skall få min lyras första toner.

Väl herskar ej en pafisk vår
I skötet af den höga norden;
Väl hölja kalla drifvor jorden
Den ena hälften af vårt år;
Väl myrtenträdet här ej blommar,
Och drufvan ej sin nektar ger:
Men än den hulda Freja ler
I nordiskt sköna helgedomar.

I stilla nätter älskarns bröst
Med saligt månsken hon förtjusar;
I björkens gröna kronor susar,
Bland törnets rosor, hennes röst.
Hör, silfret bryter fram ur klippan:
Blott kärlek, kärlek sorlar det.
Se, i gudinnans dolda fjät
Hur liljan höjer sig och sippan.

Ej född den höga Freja är
Af oceanens falska bölja,
Ej yra löjen henne följa,
Ej eder hon att bryta lär.
O, fråga ej, hvi tårar strömma
På purpurkindens matta brand!
Dess Öder for i fjerran land —
Hon kan den älskade ej glömma.

Om liflöst alltet för mig blef,
Om intet kärligt fadersöga

Såg neder från det ljusa höga
Och sorgens töcken mildt fördref;
Om inga syskon i azuren
Tyst körde månens, solens char;
Om endast tomma återsvar
Mitt hjerta funne från naturen;

Om i den verld, som kring mig låg,
Jag intet spår af guddom kände,
Så vidt sitt stjernflor natten spände,
Så vidt som dagens öga såg;
O Svithiod, låt min blick då hinna
Blott en af dina tärnors kor:
Fast jag på gudar mer ej tror,
Jag tror på skönhetens gudinna.

Skön är du, Skandiens väna mö!
Af majestät din panna strålar,
Olympisk purpur kindren målar,
Likt morgonglans kring fält af snö.
Från blåa ögat strålar åter
Det stora himlahvalfvets prakt:
Stor när du småler, är din magt,
Du är allsvåldig, när du gråter.

Dock är det ej din skönhet blott,
För hvilken nordens yngling brinner:
Det välde, som på tiden vinner,
Det oförgängliga du fått.
Idàlias gördel snart förlorar
Dess himlaljufva retelse,
Men evigt blomstra dygderne,
Och tiden deras magt förstorar.

Mild, Cypria lik om aftonen,
Då hon på molnfri himmel myser,

Och odlarn från dess tegar lyser
Till hyddan och till sällheten;
Stolt, evigt grön lik höga tallen
Och blyg som liljan i dess skygd,
Är nordmöns själ, är hennes dygd,
Frisk, lefvande som flodkristallen.

Ej mognas af en lodrätt sol
I förtid re'n de hulda tärnor,
Dem Karlavagnens gyllne stjernor
Med kärlek skåda från sin pol;
Men deras fägring ock ej flyktar,
En efemerisk blomma lik,
Som, född vid lärkornas musik,
Sitt lif vid näktergalens lyktar.

Förr'n nöjets rosenflamma än
Med trollsken målar verldens tempel,
Af dygdens läror och exempel
De väpnat sig mot frestelsen.
Af religionen och af lagen
De villigt hylla alla band:
Förnuftet vandrar hand i hand
Med kärleken och med behagen.

Man ej i svenska bergens sköt
Brasiliens diamanter finner;
En perlrik Ganges här ej rinner,
Ej Tagus här sin guldvåg göt.
Blott jern ur klipporna man bryter
Till frihets värn, till oskulds skygd;
Ej ambra plockas i vår bygd,
Ej myrrha här i tårar flyter.

Af silkesmaskar icke här
Iberiens kläder spunna blifva,

Ej här, att tygets färger lifva,
Nopalens [1]) åbo dödas plär.
Men döttrarna af Skandiens bygder
Behöfde aldrig konstens lån;
Att fängsla Skandiens frie son
De smycka fägringen med dygder.

O höga oskuld, jordens tröst!
Bild af den ljusa himlafriden!
O minne af den gyllne tiden!
O paradis i menskans bröst!
När från en älskvärd mö i norden
Din glans jag återstråla ser;
Astrea, tänker jag och ler,
Astrea har ej lemnat jorden.

Se, hvar bland tallarne hon går!
Se, himmelskt rodnar purpurkinden
För hvarje kyss af nordanvinden!
Se jungfrukransen i dess hår!
Dess skick är allvar. Berg och dalar
Dock vid dess löjen hänryckt le.
Ej många ord hon brukar ge,
Dock lifvas marmorn, när hon talar.

För hvarje ädel känsla varm,
Den låga vällust hon ej känner.
Lik Pallas, denna Venus spänner
Ett Gorgoharnesk kring sin barm.
Af blygsamhetens egna händer
Den helga gördeln knuten är.
Ej Amor, nej, en ängel bär
Det bloss, hvarmed hon hjertan tänder.

---

[1]) Den växt, på hvilken Cochenillmasken vistas.

Också man ej åt henne ger
Det offer, flärdens barn man gifver;
Men dyrkad hon dess mera blifver,
Ju mindre man dess dyrkan ser.
Af hjelplös kärlek älskarn lågar,
Förr'n han sin flamma ana tör:
Han tusen marter lida bör,
Förr'n han sin kärlek stamma vågar.

Tyst dricker han sin flickas skål.
Den hemlighet, hans hjerta trycker,
Ej vänskapen från honom rycker,
Ej sjelfva yran vid en bål.
Ej ljud af serenader tränga
Till nordmöns höga fenster opp;
Ej omges hon af gäckars tropp,
Ej kransar hennes port behänga.

Hvad under! Ej till Skandiens mö
Med guld och smicker vägen banas.
Ett värde blott af henne anas:
Att manligt lefva, manligt dö.
Se, derför nordens yngling ilar
I farornas och ärans spår.
Den lager, som hans djerfhet får,
Vid qvinnans fötter snart den hvilar.

Re'n flammar Hymens offerbrand,
Och myrten flickans hår betäcker;
Vid altarfoten re'n hon räcker
Åt älskarn, rodnande, sin hand.
Gläds, ingen forntids hjelte funnit
En mera ljuf och härlig lön;
En segerkrona mera skön
Alcid ej i Olympen vunnit.

Flyg ilande från pol till pol,
Af storm och böljor vådan trotsa,
Bjud öfver dig i rymden blossa
Den glödgande eqvatorns sol!
På Bältens strand din trogna maka
I tårar, enslig, badad är.
En önskan blott dess hjerta när:
Att se sin älskling snart tillbaka.

Lucretia lik, i tärnors krets
Hon stilla vid sin slända sitter,
När himlen strös af stjernors glitter,
När dagen purprar klippans spets.
Teaterns gyckel ej förleder,
Ej balens flärd, den längtande;
Blott templet får dess tårar se,
Der, slöjad, för ditt väl hon beder.

Gläds, ej att lättare bedra
Hon trohet svor åt Hymens boja.
Ej nordens häfder ha ett Troja,
En Paris och en Helena.
Förledarns lockar fritt må sprida
Arabiens vällukt; fritt han må
I guld och purpur smyckad gå,
Och lydiskt vek hans luta qvida:

Ej sådant nordens qvinna stör,
Ej bringar hennes bröst i våda.
En enda är hon van att skåda,
En enda hennes öra hör.
Snart skall dess kärlek sig förmera
Med panter, dem hon mannen bar:
Den ej den ena lemnat har,
Hon skulle öfverge de flera!

Dock huslighetens fromma dygd
Ej ensam gafs åt nordens qvinna:
Likt mannens kan dess hjerta brinna
För ära, kung och fosterbygd.
Låt häfdens hundra röster tala!
Se, Veidborg trygg i pilregn står,
Se, Hervor upp af skeppen går
Att väcka hjelten ur sin dvala

Och rycker, stolt, hans goda svärd
Ur ättehögens hemska lågor,
Och tågar öfver land och vågor
Bort i odödlig vikingsfärd.
Se, Blenda ilar att förkrossa
Den bojå Svitiod ämnad var.
När våldet allt besegrat har,
Se Sturens enka våldet trotsa.

O sköna tid, i sagans ljud
Blott ännu lefvande på jorden,
Då ynglingen i höga norden
Till hjelte vigdes af sin brud!
Hans dygder inga skrankor funno,
Och modet kände ingen gräns.
O sköna tid, då kärlekens
Och ärans eld förente brunno!

I höga loftet jungfrun satt
Och sydde rosiga tapeter.
Nu höstmoln klädde himlens eter,
Och dag sig jemnade och natt.
Nu älskarns snäcka återvände,
I hamnen, tyngd af rof, den skred;
Blyg jungfrun steg af loftet ned,
Och bröllopsfacklorna sig tände.

Än ler i lika himmelsk glans
Den hulda mön på Skandiens stränder,
Än räcka lika sköna händer
En lika skön belöningskrans.
Än kärlekens och ärans flamma
Det kyska hjertat heligt när.
Ack, qvinnan än densamma är —
Är icke mannen mer densamma?

Han är det än. Ej dygden dör,
Ej bragderne, ej mannamodet,
Så länge Astrild glödgar blodet
Och lifvets väg med rosor strör.
Må krigets åskor kring oss ryta!
Lyst af sin älskarinnas blick,
På banan, der han fordom gick,
Går skandiern än att lansar bryta.

Så länge Karlavagnens bloss
Än öfver Manhems fjällar brinna,
Så länge Mälarns urnor rinna,
Skall ingen ovän kufva oss.
Ty blåa ögon evigt stråla
Det helga modet i vår själ,
Och Svitiods qvinna skall en träl
Ej ens vid sina fötter tåla.

Mig tjusade en ljusfull hamn
I barndomslifvets sälla dagar.
Hvi blef den ej — o ödets lagar! —
Till verklighet i älskarns famn?
Skön var min brud, ack, skön som dagen,
När, daggig om sitt gyllne hår,
Ur sjöar af kristall hon går,
Frisk som en ros, i perlregn tvagen.

Än lekande hon cittran slog,
Än, festligt prydd af blomsterkransen,
Hon tjusfull sväfvade i dansen
Och glädje kring sin trollkrets log.
Dock skönast var hon, när hon fälde
I nödens hydda ömkans tår:
Då, svidande af nya sår,
Med ökad kraft mitt hjerta svälde.

Min var hon, min i forna dar,
Nu endast min i mina sånger.
Jag såg den hulda tusen gånger,
Men aldrig, aldrig min hon var.
Din hand — jag vill den ej begära.
Se, törnet uddas på min stig.
Att bjuda, älskade, åt dig,
Jag har ej lycka, har ej ära.

Snart skall en tung och dyster häll
Mitt obesjungna stoft betäcka,
Ej dagen mer mitt läger räcka,
Ej glansen af en stjernprydd qväll.
Fast inga lagrar vården kröna,
Fast inga rosor trifvas der,
Må dock af er en festprydd här
Församlas der, o nordens sköna!

Och medan näktergalens sång
Ömt skallar från den mörka lunden,
Och nattens gud kring himlarunden
Begynner rodnande sin gång,
Beglänsta vänligt af hans skära,
Hans milda ljus, I hvisken så:
»Lugn, evigt lugn han hvila må,
Den ljufva tolken af vår ära!»

Tingens natur.

Fragment.

Milda, skapande kraft, som, fluten ur guddomens sköte,
Fyller himmel och jord och hafvets suckande rymder
Med din plastiska kraft och de stela massorna tvingar,
Klädda i skönhetens vårliga drägt och med ljuset försonta,
Att för andarnes slägt Guds kärlek och vishet bekänna:
Du som, härlig och mild, till Skaparens lefvande tempel
Bygger de fallna själarna upp och riktar det sorgsna
Ögat mot andarnes sol, af förlåtelsens gloria kransad —
O, med hvad heligt namn dig nämna, du verldenes ande!
Eviga suck från Gud, i naturens och tankarnes rike
Lika guddomlig och hög! Dig vågar mitt bäfvande hjerta
Till sin ämnade heliga sång anropa om bistånd,
Då, i presterlig skrud, med rökelsens gyllene skålar,
Dristigt i sanningens tempel jag går och rysande fattar
Harpan, som hittills stum behängde den åldriga muren.
Fjerran ifrån mig drif hvar lemning af mörkret, som magiskt
Än omtöcknar min själ! Kom, skära ånyo mitt hjerta
Med din guddomliga eld och rena min själs tabernakel,
Att den eviga sanningen der i det stilla må trona,
Ej af styggelser trängd, ej störd af passionernas suckar!
Ty med kärleken blott sig visheten himmelskt förenar;
Och vid sidan ej kan det töckenbekrigande ljuset
Dimmor, af Hyle födda, och nattgestalter behålla.

Tingens natur beskrifva jag vill, vill skåda dem flyta
Ur det guddomliga varandets sköt, den kristalliska källan,
Ej af äoner tömd, ej af rastlöst hvälfvande sekler,
Hvilken i tider och rum med oändliga vågor sig gjuter,
Vattnande lifvets glada familj på melodiska stränder.

Vänner, er helgas min sång! Hvad i långa, bedröfliga nätter,
Lifvad af guddomens röst, min forskande ande har uttänkt, —
Då med sitt dystra bloss den tregestaltade månen
Öfver mig blänkte i skyn, och stjernornas lysande härar
Höllo sin vakt med tindrande ljus på den blåa olympen —
Vill jag till närmare granskning er ge i dristiga sånger.

Sanningen är blott en. Så är det med varandet äfven.
Ej såsom varande blott det kan fördelas på flera;
Endast dess ändlösa hvad, dess tusen möjliga former
Eller dess grader, det kan. Så målar i hundrade elfver
Middagssolen sin bild; så bryter mot skapelsens prisma
Ljuset sin himmelska glans i en verld af skiftande färgor.
Dock gifs endast en sol, — ett är det guddomliga ljuset.
Detta varande nu, som varande endast betraktadt,
Kallar man allmänt Gud, för hvilken de bäfvande folken
Böja vördande knän och dyrka hans välde på tusen
Vexlande sätt, allt efter den form, i hvilken de mägta
Fatta det högsta Väsendet upp; men formen sig rättar
Efter det ljus, de se, och efter den kärlek, de hysa.
Så i sin gud ser krigarn en vild, med det blodiga svärdet
Hotande Ares, fröjdad af hjelmars glans och af härskri.
Så i en ynglings hamn, med lyran och purpurtalaren,
Står för skaldernas blick den lagersmyckade Phœbus,
Förande an sångmöernas kor på den höga Parnassen.
Så i en qvinlig gestalt för veklingens öga han sväfvar,
Buren af dufvors kuttrande spann. Så, en vakande Plutus
Eller en sträng Demiurg, för den girige endast han håller
Nyckeln till jordens gröda, till bergens dolda metaller.
Dock hvad den Evige är, för den dygdiges hjerta allena
Uppenbaras; blott desse förstå att dyrka hans guddom,
Sådan i korsets myster han sjelf sig förklarat i verlden.

Alltså är Gud det väsen som är, och honom förutan
Icke ett varande gifs, som namnet med rätta må bära.
Alla gestalter så, som likt hafvets stormande vågor
Vimla i tid och rum, utströmma från honom allena:
Cedern, som kransar Libanons fjäll, och den tårade
sippan,
Morgonligt drömd af en vaknande vår, elefanten och
myggan,
Phœnix, som efter en sägn med sin lifslängd seklerna
tröttar,
Och dagsländan, som blott af den enda solen bestrålas.

Vara och handla är ett. Ty kan väl ett handlande
tänkas,
Hvilket ej ägde i ett, som redan vore, sitt upphof,
Eller ett varande, kraftlöst och dödt, som genom en
handling
Aldrig förrådde sitt lif och gaf sig till känna i verlden?
Väl i tankarna vi åtskilje handla och vara;
Men i tankarna blott, och att vi dem skilje, det härrör
Af vår begränsnings tvång, som oss nödgar i dröjande
former
Skåda det eviga varandet an. Vi se ej, hur solens
Strålande glob på fästet, ej hur timvisarens skugga
Flyttar sig gradvis fram på taflans glattade marmor,
Utan sluta dertill af främmande märken allena.
Ej vi se, hur blomstren i sommarängarna strida
För sitt organiska lif med den råa yttre naturen,
Eller hur axets frö, det gyllne, mystiska kornet,
Öfver vintrar och död triumfer firar i mullen.
Ägde vi sinnen blott, nog skarpa att följa i minsta
Skiftningar tingens lopp, och egde ett öga, som trängde
Intill sakernas rot och ej stannade endast vid ytan,
Liksom en stråles sväfvande blick på den mörka graniten,
Eller sågo vi dem ur vishetens heliga synglas,

I det evigas ljus, ej af tiden och rummet bestämda,
Skulle vi finna, att allt, hvad som är, det handlar nödvändigt
Och är allt, hvad det är, i kraft af en handling allena.

Handlandet måste äga ett mål och gå på ett alster
Slutligen ut; men det alstrade kan ej vara ett annat
Något, än handlingen sjelf i sin form som hvilande skådat.
För att vara sitt mål, ursprungliga handlingen alltså
Måste af evighet re'n sig sjelf begränsa, och denna
Första begränsning är grunden till alla de ändliga former,
Hvilka i tid och rum, att enhetens under förkunna,
Sprida sig tallöst ut i ett brutet, vexlande skimmer. —
Sjelf sig begränsa, sade jag nyss; ty utom det första
Varandet intet bor. Men sig sjelf begränsa det kallas
Sjelfåskådning, förnuft. Den eviga handlingen alltså
Blickar i formen sitt väsende an, och Gud är en ande,
Är ett lefvande ljus, som med blickar af lågande kärlek
Och af oändelig fröjd sin egen skönhet betraktar.
Bergen må vittra till stoft, och de brusande hafven förtorkas,
Solen föråldras och stjernornas här, de glimmande bladen
På äonernas mägtiga träd förvissna och ryckas
Bort af en hvirflande storm, och verldar följa på verldar,
Böljornas vexling likt i den rastlöst ilande floden:
Evigt skall väsendet dock i formen sin härlighet skåda,
Lika odödlig och klar, med samma förtjusning och kärlek.
Väsendet sjelft är allt. I sin grundform måste det alltså
Sätta sig sjelft som allt, som hvart tänkbart varandes summa.
Men det är också ett. Följaktligen är det i formen
Ett, som är allt: en lefvande bild af det yppersta goda,
Varandets högsta idé, ur hvars sköt, likt strålar från solen,

Eller som vårliga löf från den fjällbebyggande cedern,
Lägre idéer om varandet, blott som möjliga tagna,
Sprida sig tallöst ut, i högre och ringare klarhet.
Väsen och form äro ett. Men Gud vi väsendet kalle;
Formen är derför Gud, högtlofvad i alla äoner.
Honom beprisa änglarnes sång och alla det första
Lifvets saliga barn, som dricka ur himmelens Jordan
Evig förtjusning och helsa och kröna med lefvande strålar
Lockarnes böljande guld på de stjernbeblomstrade fälten.

Guddomen, sade vi nyss, betraktar sin guddom. En tvåhet
Strålar följaktligen här ur den höga enhetens sköte,
Som, i sitt heliga mörker fördold, blott ger sig till känna
Genom sitt skådande väsendes kraft och formen som skådas.
Ett dock äro de två, och enheten måste som sådan,
Skild från tvåhetens lag och som evigt en och densamma,
Sätta sig sjelf; ty allt, hvad som är, det handlar nödvändigt
Och är allt, hvad det är, i kraft af en handling allena.
Närmare uttryckt lyder vår sats: Det eviga måste
Ej i en hvilande form åskåda sitt väsen som skådadt,
Utan som skådande kraft skall den skådande kraften sig finna.
Detta ej tänkbart är, så vida ett yttre ej gifves,
Mot hvars skiljande vägg det eviga ljuset sig bryter
Och till sitt ursprung syftar igen, som från klara metallen
Solens olympiska sken i motsatt riktning sig vänder,
Eller som flickan, prydd med blomsterkransade lo[illegible]
Framför ett speglande glas af sin egen skönhet f[illegible]
Dock hvad är yttre för Gud? Hvad spegel kan f[illegible] sk[illegible]

Stråla tillbaka hans bild? — Vi sade ju: utom det första
Varandet intet bor. Det tomma, det ödsliga intet,
Skaldernas kaos, den heliga natt, som gudarna födde,
Är följaktligen ock det himmelska varandets spegel,
Är den skiljande vägg, mot hvilken det eviga ljuset
Bryter sin lefvande glans i ett ändlöst skiftande färgspel.
Heliga moderqved, ur hvars dunkla, nattliga sköte
Andarnas sälla verld, äonernas höga församling
Och, i magnetisk dans omhvärfde af glänsande brudar,
Solarne qvälla fram i bländande skrud, att förkunna
Skaparens kärlek och magt, så vidt, som tidernas Jordan
Hvälfver sin evigt brusande våg, så vidt, som de höga
Rymderna famna man ser med blåa, allsmägtiga armar!
Tomma, förfärliga djup! Ej änglarne kunna dig tänka,
Våga ej nämna ditt fruktade namn. Från det eviga
mörkret
Vända de snart med skräck förvirrade blickar tillbaka
Upp mot kärlekens tron, mot nådens och sanningens rike.
Och ur ditt sköte dock allt ändligt spirar och skulle
Sjunka i dig tillbaka igen, förintadt, förgätet,
Om ej en älskelig sols magnetiskt lockande strålar
Hölle i mystisk dans de svaga atomerna uppe
Och ur ljusets pokal, ej tömd i seklernas sekler,
Gaf dem att dricka helsa och lif och föryngrande glädje.
Ja, i din hemska famn, o svarta, ödsliga intet,
Stiger allena Gud försonande neder och fyller
Öknarnes rymd med den kraft, som lefver i tidernas
tider,
Står så förklarad i härlighet upp, som i morgonligt
skimmer
Herrans gyllene bild, hans skugga från himlens safirtak,
Solen, ur hafvets sköt alldagligt sig höjer och vandrar
Årligt i glans, i festlig triumf, från en sluttande vänd-
punkt
Upp mot en högre pol i sin fogelomjublade guldvagn.

Fästets äoner ej än på magtens gyllene stolar
Sutto i rummets olymp, ej jorden ur böljornas afgrund
Höjde sin grönskande barm, sin furubekransade panna;
Tystnaden ensam tjenade Gud i hans heliga tempel,
Då ur sitt väsendes djup den eviga kärleken utgick,
Ropte åt intet: älska och blif! Då smälte i tårar,
Smälte i sjöar af gråt, af oändligt böljande trånad
Tomhetens gränslösa famn.. Guds ande i hamnen af dufvan
Sväfvade mildt deröfver, med kärleksfläktande vingar.

Enheten sättas ej kan, så framt ej dess eviga motsats,
Mångfald, äfven är satt. Mot allt, hvad som är för begreppet,
Svarar ett icke-är, och icke-vara mot vara;
Hvilka begrepp förinta hvarann, så ofta de tänkas
Utan bestämning och gräns i sin egen gränslösa allhet;
Äro dock städse tillsammans i mystisk förening, så ofta
Varandet tänks som ett något, ett hvad, så ofta för tanken
Måla sig skall ett objekt. Så kan du en kropp dig ej tänka
Utan ett kropplöst rum, att innesluta gestalten.
Skall då som enhet blott sig den eviga enheten sätta,
Måste en mångfald sättas förut, en skapelse framgå,
Lefvande, rik och klar, en flammande verld af gestalter,
Ur den heliga natt, som den höge fördolde bekransar.

Svindlande frågar vårt djerfva begrepp: Hur skall ur det ena
Mångfalden alstrad bli? — Märk, Gud är ej enhet allena,
Allhet äfven han är. Idéernas lysande rike,
Som hans guddomliga form i sjelfåskådningens himmel,
Låg som ett inre, hvilande än, i guddomens sköte.
Allheten, med ett ord, med enheten hittills densamma,

Strålar nu klart, då Gud som enhet allena sig skådar:
Fram i det yttres omätliga famn står enhetens mångfald,
Och i en lefvande verld af änglar idéerna bytas.
— — — — — — — — — — —

Till Öland.

Du täcka ö, som lik en brud
Ur Neckens famn i blomsterskrud
Dig höjer gent mot Smålands tallar
Och Kalmars tusenåra vallar,

Dig, väna Öland, prisar jag
I enslig ro vid lutans slag.
I lönnars skymning stod min vagga
Vid dina kusters silfverfragga.

Som barn på dina fält jag sprang,
Som yngling der den första klang
Jag slog i säll, erotisk yra
På nöjets rosenkrönta lyra.

Ja, hell dig, Öland, festligt skön,
Så blomsterrik, så frisk, så grön!
Omkring dig nardusångor sväfva,
Och gyllne ax din mantel väfva.

Af fiskar en försilfrad här
Omvimlar tallöst dina skär.
I dalen sorgfritt lammet hoppar,
Och biet suger blommans knoppar.

Ljuft klingar skogens näktergal
I dina ekar sina qval,

Och mägtigt susa skaldedrömmar
I dina björkar, dina strömmar.

På fälten elfvor gå i dans,
Och Necken med sin gröna krans
Vid aftonstjernans tysta lågor
Sin harpa slår i bäckens vågor.

Ur ättehögens mörka famn
Sig reser mången stålklädd hamn,
Och kullarne af drakeld glimma
I nattens hemskefulla timma.

I skogens sköte vandraren
Hör festens sorl med bäfvan än
Från borgens mossiga ruiner,
Dem nattens måne stumt beskiner. —

Måhända, Öland, aldrig mer
Jag dina parker återser
Och, kysst af milda ambraväder,
På dina blommor hänryckt träder.

Men andens utflykt är ej stängd
Af floder, berg och öknars längd:
På diktens lätta purpurvingar
Till dina bygder han sig svingar.

Der samlas mytens gudar än
Förtroligt kring sin forna vän,
Och rosenkrönta fantasier
Omdansa lyrans harmonier.

Der går mitt hjertas ideal
I skötet af en fridsam dal;

Med rosenhy och svarta lockar,
Hon däjlig går och blommor plockar.

Der står vår hydda opp igen;
Af höga lönnar skuggas den,
Och dufvor, som kring taket fara,
Sin kärlek kuttrande förklara.

Af ljumma sommarväder här
Den gyllne säden vaggad är;
Der återljuda starars qväden
I kronorna af päronträden.

Här silfverlammen vid en å
I purpurfärgad väppling gå,
Och der, med svalkan i sitt sköte,
En mörkgrön skog gör ögat möte.

Här vandrar än kring blomsterland,
I popplars skjul, vid källors rand,
Af liljor prydd och snöhvitt siden,
Min forna syster: samvetsfriden.

Guds änglar till dess rosenlund
Nedsväfva än i qvällens stund
Från månens silfverklot och sjunga
Julpsalmer för den evigt unga.

Än ofta i en morgondröm
Hon nalkas mig så blid och öm.
Likt bäckens sorl i ambradalar
Ljuft hviskande hon till mig talar:

»Hvi brottsligt öfvergifva mig,
Hvi från den lugna blomsterstig,

Der vi i vårdoft vandrat båda,
Dig störta i begärens våda?

Hvad sökte du i andra land?
Se, för de veka kärleksband,
Dem jag af liljor spunnit hade,
I tunga jern du sjelf dig lade.

Mins du ej mer försvunna dar?
Mer skön då vårens mantel var,
Mer härlig solens drott i öster
Bröt fram vid skogens fogelröster.

Af mina kyssar blef du väckt
Med dagens första morgonväkt,
Söfd i min famn, hvar gång då qvällen
Såg, stjernbekransad, ned på tjällen.

Ack, för en skugga blott af väl
Du sålde dig till stoftets träl.
När mig bor sällheten och freden,
Blott i min hembygd blomstrar Eden.

Bedragne, hör, den krans jag är,
Som segraren vid målet bär:
Jag är den drömda älskarinna,
Den hvarje yngling söker vinna.

Ej sagans mening du förstod.
I vanskligheten dunkla flod
Ur helgedomen du dig sänkte:
Hvad när dig var du fjerran tänkte.

Upp nu, o sorgens riddare!
Försvunnen är din älskade;

I berget sitter hon bedröfvad,
Af en fiendtlig jätte röfvad.

Månghöfdad, klädd i fasans prakt,
Kring häktet tidens orm sig lagt;
Fem lömska sinnen, sju metaller
Omspeja, vaktande, dess galler.

Upp och din brud förlossa då!
Tag dygdens helga brynja på,
Låt korsets sköld från skuldran klinga!
Upp och demonerne betvinga!

Än sakta hviskar jag ditt namn,
Än kärligt öppnar jag min famn. —
Hell dig, om åter min du blifver!
En himmel jag i hemgift gifver.»

Deboras segersång.

Ode.

Lossade äro Israels bojor!
Jublande gick ur tält och ur kojor
Folket till strids mot tyrannernas här.
Märken, regenter, lyssnen till ljuden!
Herran jag sjunger, den evige Guden,
Han, som Israels konung är.

När du från Seir gick, o Gud,
Från Edom, frälsande, i majestätisk skrud,
Naturen, skälfvande, din höga ankomst röjde.
I floder himlen brast vid dina åskors ljud,
Och sjelfva Sinai den stolta hjessan böjde.

Landet fyldes nyss af oro:
Alla vägar öde voro;
Blott i bergen irrade
Här och der en vandrare.
Tom och härjad bygden sörjde,
Ingen frälsning än man spörjde,
Ingen strimma än af hopp.
Se, då stod Debora opp!

Åt nya gudar folket offer bar.
Utför dess portar kriget genast var.
Att möta våldet icke sköld och lans
Bland tio gånger fyra tusen fans.

Israels hjeltar tillhör mitt hjerta,
Dem, som mot dödens hotande smärta
Vågat sitt lifs försvinnande lån.
I, som åsninnor prunkande riden,
Klädde i guld och i perlor och siden,
I, som vid stafven suckande skriden,
Lofsjunger alla vid harpornas dån!

För muntra hjordars glädjeskri,
I skuggan vid kristallebrunnar,
Må Herrans lof ur tusen munnar
I tjusta korer uppstämdt bli!
Till högtid unge nu och gamle
I stadens portar sig församle!

Vak upp, vak upp, Debora,
Och festens harpa stäm!
De väldiga, de stora,
O Barak, krossa dem!

Ned gick en ringa hop på krigets vilda bana;
Men under himmelens befäl,
Men under Herrans segerfana
Ej föddes Israel att blifva folkens träl.
Först Efraim från Amalek steg neder;
Så, Benjamin, framryckte dina leder.
Af Machirs stam man kämpar skåda får,
Af Sebulon till kamp en här af hjeltar draga.
Isaschars höfvidsmän Deboras tåg ledsaga,
Isaschar följer Baraks spår.

Vid Rubens bäckar råd man gjorde.
Hvi satt du stilla der vid dina herdetält,
O Ruben, och ej följa torde
På farornas och ärans fält?
I lugn satt Gilead på flodens andra sida,
Och Dan vid skeppen stilla var.
Vid hafvet ock sågs Asser bida
I sina kamrar roligt qvar.

Sebulons hjeltar för äran och friden
Gingo mot fienden modigt till striden;
Äfven Naftali på valplatsens höjd
Blodet och lifvet spilde med fröjd.

Klipporna bäfva, jordkretsen gungar,
Sjöarna blodas, Kanaans kungar
Träda i kamp emot Israel opp.
Fåfängt, I hedniska skaror, ert hopp!
Stjernornas här de grymma förföljer,
Kison, den frejdade Kison, dem sköljer
Bort i sin hvirfvels fradgande lopp.
Hell, öfver blodiga, rykande lik

Israel tågar med segermusik.
Hästarne snafva, och ryttarne falla,
Dödsskrän och jubel kring rymderna skalla.

Välsignad vare du, keniten Hebers maka,
O Jael, boende i tjäll!
Till dig kom Sisera — han vände ej tillbaka —
Begärde blott en dryck af källans vatten smaka
Och fick ett evigt rus. — Hell dig bland qvinnor, hell!
Med hammarn du hans panna bräckte.
I dödsqval vid din fot han bleknande sig sträckte.

I fenstret, Sisera, din moder ängslig låg,
Och genom förhänget hon ut åt fältet såg:
»Hur länge skall jag än min Sisera förbida?
När kommer väl min son? — Hur sent hans vagnar skrida!»
De sluga tärnorna då glädtigt svarade,
Sjelf tvekade hon ej att samma svar sig ge:
»Rofvet måste skiftadt blifva:
Hvarje stridsman skall han gifva
En slafvinna — ja väl två.
Kläder, som af perlor blänka,
Skall den segrande oss skänka,
Hvarje mö en guldring få.»

Så, Herrans fiender, I skolen
Nedstörtas alle af hans magt;
Men hans vänner likna solen
I dess gyllne morgonprakt.

Hymn.

Ödets höge regent, jordens och himmelens,
Kring hvars strålande tron, krönte af glorian
Och i blomstrande skönhet,
Myriader af helgon stå!

Dig i sorgernas natt brinner min rökelse;
Dig ur törnenas dal söker mitt tårade
Ögas döende blickar,
Dig mitt flammande hjertas suck.

Mägtig är du och god! Tolka ej morgonens
Gyllne solar ditt lof? Skapare, blicka ej
Från den nattliga polen
Milda stjernor till jorden ned?

Ack, din gifvande hand sådde, o Fader, kring
Vårens skiftande fält glödande rosor och
Nardusångande liljor,
Krönte hösten med drufvors guld.

Vestans smekande vind, sommarns balsamiska
Anda, himmelens ljus, foglarnes samljud och
Källans tonande vågor —
Allt förkunnar, hur god du är.

Aldrig glömma du kan, Herre, din skapelse.
Ej att sucka och dö födde du menniskan.
Nej, i sällare verldar
Blomstrar kronan för dygdens hopp.

Mig i ungdomens brand lockade njutningens
Rosenkransade bål, lockade äran i
Magiskt bländande skimmer —
Ja, men himlen för mig beslöt.

Pris dess vilja dock ske! Vägen till stjernorna
Genom mörker och qval mig han betecknade,
Genom striderna vägen
Till den eviga fridens hem.

1814.

Hymn.

O Allmagtsgud, hvem är dig lik?
Med väldig, dundrande musik
Din vishet himlens sferer sjunga,
Din ära molnens åskor ljunga.

I solens ljus din kärlek bor,
Den lifvar alla stjernors kor;
I månens sken den vänligt strålar
Och böljorna med silfver målar.

Den väcker jordens stela kropp
Ur vintersömnen festligt opp;
Den låter dagar fly och randas,
I sjelfva mullen än den andas.

Oändlig, hög och underbar,
Den magiskt alla väsen drar.
Du ur ditt sköt dem strömma låter —
De skimra ned och vända åter.

Dig älskar fjäriln i sin dal,
Dig tonar lundens näktergal,
Dig söker örnen, der han svingar
Mot etern opp på ljungeldsvingar,

Och källans våg, der full af hopp
Hon klingar mellan blomster opp,
Och Sarons ros och Hermons ceder,
Som gröna armar mot dig breder.

Dock smäktar menskans qvalda själ
Mest ibland alla till ditt väl.
I Hyles bojor tyst hon gråter
Och sträfvar till sitt urlif åter.

O Gud, hör ljudet af min röst!
Med ljusets glädje fyll mitt bröst
Och lät mig snart från lifvets smärta
Få slumra vid ditt fadershjerta.

Carl Johan.

Ode.

Han föll som af blixten förkrossad,
Den hotande resen, — och jorden,
Ur bojornas smälek förlossad,
Välsignar heroernas dygd.
Oliven Europa bekransar,
Och kungarne, trötte af morden,
Aflägga sin blodade pansar
Och samlas i festsalens skygd.

Hvem röjer mitt öga bland dessa
Odödliga? Mångfaldig lager
Beskuggar hans lockiga hjessa,
Och blickarne stråla hans själ.
I striden som ljungelden gruflig,

Hans anblick med fasa betager;
I friden som majsolen ljuflig,
Han sprider förtjusning och väl.

»Carl Johan sig halfguden kallar.
Den starke! Vidt famnar hans snille,
Omätligt, som verldshafvet svallar,
Omarmadt af stjernornas pol.» —
Så ropa myriader i tjällen,
I konungars lysande gille,
Från dundrande Calpe till fjällen,
Beglänsta af midnattens sol.

Till jernets och frihetens länder
Kom åter, o hjelte! Än röka
Kring fjälllandet tvedrägtens bränder,
Och Nore ej offrar med oss.
Än Skandiens trofasta ätter
Med längtande blickar dig söka,
Som seglarn i stormiga nätter
Den vakande nordstjernans bloss.

Kom åter, din kosa bevinga!
Kom, jula i eviga fester
Med Svea, som, trygg af din klinga,
Med stolthet dig kallar för sin.
Kom åter — som åskguden slungar
Sin blixt ifrån öster till vester,
Som örnen ur skyarne ljungar —
Kom, segrare, skåda och vinn!

Som lärkor mot vårsolen trängta,
Som efter sin make den unga,
Den ensliga bruden, så längta
Ock Skandiens barn efter dig.

Din åsyn allena hugsvalar
De sörjande. Dig vi besjunga
I fridens hesperiska dalar,
Dig följa vi, tjuste, i krig.

1814.

Högtidssång.

Ej klinga längre i min hand
Må sorgediktens veka luta,
Ej mer vid aftonstjernans brand
Mitt hjerta veka suckar gjuta!
Hvem skulle, Svea, vid ditt väl
Ej egna plågor rättvist glömma,
Ej hjeltens skål med hänryckt själ
Ur blixtrande pokalen tömma?

Må, tjust af svenska ärans glans,
Hvart bröst för helig glädje bäfva,
Och Tules mör i festlig dans
Med perlbekrönta lockar sväfva!
Af rätter svigte alla bord,
Med ljumma vågor bålen svalle,
Och slott och hydda i vår nord
Af jubelrop och harpor skalle!

Hvem tolkar värdigt ditt beröm,
Du frälsare, som kom från randen
Af Seinens tornbekrönta ström
Och trofast räckte Svea handen?
I jordens sensta tidehvarf
Förnyad stråla skall din ära,
Och gråhårsmän till heligt arf
CARL JOHANS dyrkan barnen lära.

Mot Eiderns vågor hämnarn gick
Från Leipzigs blodfördränkta slätter,
Och hotet af hans ljungeldsblick
Förskräckte Cimbriens skygga ätter.
Han går sin trygga segerban —
Försvunne äro deras leder:
Så störtar öknens karavan
För Samums heta ilar neder.

Ånyo svenska dundren gå,
Ånyo ryta Manhems lurar,
Och häpne Jutlands skaror stå,
Och plötsligt falla deras murar.
CARL JOHAN med gigantiskt hot
Besegrar dvärgars stälda hinder,
Och Dana störtar till hans fot
Med rifna hår och bleka kinder.

Der Oden rest en evig tron
Vid Lögarns friska silfverbölja,
Re'n svensk och norrman, en nation,
Med rökelse hvarannan följa.
Så länge dagar täljde bli,
Och nordens stjerna polen kröner,
Skall Tules halfö, lugn och fri,
Omarma ärorika söner.

1814.

Öfver H. K. H. Kronprinsens hemkomst efter fälttåget i Tyskland, år 1814.

Triumf, o Svea, sjung!
Omarmar ej din kung
Sin dyre son,

Du sjelf din frälsare?
Må högtidseldar le,
Kanoner fröjden te
Med festligt dån!

O segerhjelte, hell,
På tallbekrönta fjäll
I bergig nord!
Din arm i helga krig
Gigantiskt lyfte sig,
Och tacksamt ärar dig
En frälsad jord.

O hell, från Seinens strand
Till Odens helga land,
De frias tjäll!
I krigisk segerprakt
Går Sveas kämpamagt
Kring fanorna i vakt
Kring charen, — hell!

I ärorika tåg
De öfver Elbens våg
Med hämnarn gått.
Den stolta Rhein också
De skådat, klar och blå,
Kring drufvokullar gå,
Kring marmorslott.

Till nordisk bardalek
De trängta nu: för vek
Är söderns strid.
Förr'n Tule lugnad är,
O jernbeklädda här,
Ej hvilan du begär,
Ej sömnens frid.

Än modren sakna skall
Sin älskling, — viggars fall
Han trotsar, blind; —
Och ingen mirt än får
Bekransa flickans hår:
Än rinna skall dess tår
På månblek kind.

O hjelte, för oss an!
Den väg ditt snille fann
Till segren bär.
Hur skönt att fjällens snö
Med blodets rosor strö!
Att i din åsyn dö
Vår himmel är.

Öfver slaget vid Salamanca.

Jag såg civismen, hur med gäckad arm
Mot våldets forsar dammar han uppförde,
Såg svärd och bilor straffa dygdens harm
Och röfvarhorders segerlöjen hörde.
Då gret mitt öga, häpet irrande
Kring jordens dystra, blodbestänkta zoner,
Och ur sitt fängsel anden längtade
Till högre verldars fria regioner.

O du, som dundrande i molnen far,
Hvars bud af solar och planeter följas,
O Gud, om dygden blott din kärlek har,
Hvi skall din kärlek jemt i töcken höljas,
Och våldet evigt härja detta klot,
Och åldrars vittnen jordens hopp föröda,
Och frihet, väpnad mot tyrannens hot,
Med krossadt hufvud för dess fötter blöda?

Dygd, gudaflamma i de ädles bröst,
O du, som, upphöjd öfver grusets hinder,
Ger bojans son i häktets afgrund tröst,
Med ärans rodnad purprar nödens kinder!
Hell dock den ädle, hell, som äger dig
Och lugn ser nornan sina lansar hvässa!
Trots hunger, plågor, nakenhet och krig
Skall segerkronan flamma kring hans hjessa.

Fritt ödets jernris honom gissla må —
Se, döende, mot dundrarn i det höga
Ur marterdjupet lyfter han ändå
En obesegrad själ, ett tårlöst öga.
Må verldar rysligt störta mot hvarann,
Må solen mörkna, himlens stjernor falla:
På verldens spillror triumferar han,
Ur domens åskor gällt hans hymner skalla.

Nationer, himlen friheten er gaf.
Åt sensta åldrar den i arf bevaren
Och slukens alle förr af samma graf,
Än I det tunga träldomsok förfaren!
Nej, aldrig skall du, o mitt fosterland,
För våldets blodbestänkta gissel bäfva,
Och fädrens skuggor, på din helga strand,
I bojor smidda barnabarn omsväfva.

I Ebros söner, I, hvars borgardygd
Så himmelskt strålat under hårda öden,
Och som till ärfda rättigheters skygd
Med romersk storhet offrat er åt döden,
O, slumren, fallne, ljuft på ärans bädd!
Ert lof skall fylla tidehvarfvens qvällar,
Och gråa barden, harpan florbeklädd,
Med ljufva tårar fukta era hällar.

Hvad? Är det dagen, som jag randas ser,
Och dygdens jubel, som mitt öra fyller?
En morgonrodnad, upphöjd öfver er,
Förtryckta länder, nattens hvalf förgyller.
Så höjen åter eder frihetssång,
Så låten dubbelt krigets åskor blossa!
I himlens åsyn svärjen än en gång
Er svurna ed att krossas eller krossa!

O Albions hjelte, Ossians tider värd,
Alcidens ära, jordens offerlågor,
Som väpnad kom med hämdens ljungeldssvärd
Till söderns halfö.öfver hafvets vågor,
Som Junots här med dina åskors ljud
Ur Lusitaniens blomsterdalar drifvit,
Hvars lockar nu i gudastrålars skrud
Vid Salamanca festligt krönte blifvit!

På stjernehvalfvet glimmar re'n ditt namn,
Och inget töcken skall dess klarhet skymma.
Odödligheten öppnar dig sin famn,
Och jordens dalar ej din lofsång rymma.
Nu edra kedjor skaken, alla land!
På fädrens glömda, sörjande troféer
Med ånger blicken och, från strand till strand,
Hvarann tillsjungen, väldige Tyrtéer!

1812.

Slaget vid Vittoria.

Ode.

Ädle spaniorer, i tryggade kojor
Höjen segrens och frihetens sång!
Krossade äro förtryckets bojor,

Fjermadt det hotande dundrets gång.
Tröttad af morden, Wellington släcker
Törsten i närmsta sorlande våg,
Torkar det blodiga svärdet och sträcker
Mot Galliens slätter sitt hämnande tåg.

Iberiens söner,
Förgäten ert qval!
De trängt era böner
Till gudarnes sal.
Er längtan sig fyller,
Och frälsningens sol
Går opp och förgyller
Er nattliga pol.

Som dammet förströddes
De härjandes flod;
Iberien göddes
Af Galliens blod.
Kring fjällarnes toppar,
I skogar, å hed,
På stinkande kroppar
Slå gamarna ned.

Med rifna lockar, i sorgeskrudar,
De fallnes mödrar, de fallnes brudar
Vid Seinen, bleka som hamnar, sitta,
Och dansens lyror ej klinga mer.
Din gråt, Lutetia, fåfängt rinner:
Se, hämdesvärdet i molnen brinner,
Och olycksbådande stjernor titta
På dig från vredgade himlar ner.

Der Peters stad i Nevas stolta vågor
Sin prakt beser, der britten från sin ö

Vidt öfver hafven slungar krigets lågor,
Der Stockholm badar i sin dubbla sjö,
Och der Germaniens blodbegjutna slätter
Af födslovärkar nu man qväljas ser,
Med enig tjusning alla jordens ätter,
I frälsta skaror, fröjda sig med er.

Ja, gläd dig, Ebros tryckta son: din hjessa
Skall åter bära fridens blomsterkrans.
I djupa kar du drufvans blod skall pressa,
Och cittran kallar dina barn till dans.
Då, frälsad sjelf ur krigets hårda skiften,
De fallnes skuggor brottsligt ej förglöm!
Till vården ila och kring hjeltegriften
Ur fulla händer offerliljor töm!

En dag skall skänka oljekrönta friden
Till jorden åter,
Och ostörd glädje och den gyllne tiden,
Som barden gråter.
Kring lugna hyddor skola honungsbäckar
I dalen kryssa,
Och frid och oskuld under rosenhäckar
Hvarannan kyssa.

1813.

Slaget vid Waterloo.

Ode.

Upp, hjeltar, den heliga kampen att strida,
Att döpa den syndiga jorden i blod!
I bojor Lutetia åter må qvida

Och grumla med gråt sin kristallblanka flod!
Vittorias hjelte till segren er kallar.
En hämnande gud,
Han glimmar i slagtningens hotande skrud.
Se, blodfanan svallar!
Hör, dödens basun med förskräckande ljud
Kring rymderna skallar.

Och mordängeln sväfvar från himmelen neder,
Med glödande kinder och sväfvande hår.
Kring Galliens slätter sig dödstystnad breder,
Och blek som en vålnad förtryckaren står.
I spetsen för brittiska kämparnes leder
Med flammande svärdet, se, härjaren går
Och ljungar och slår.

Fåfängt mot Wellington åskorna ryta.
Mägtigt i stormen skallar hans röst,
Och slagtningens vågor mot hjeltens bröst,
Som hafvets mot hällen, sig dånande bryta.
Europa, o hjelte, sitt offer dig bringar;
Albion nämner med stolthet ditt namn,
Och sonen af Fingal i skyarnes famn
Ättlingens ära på eldsharpan klingar.
Snart åskorna tiga.
Guldtiden kröner jordens hopp,
Och rökelser stiga
Tacksamt mot gudarnes boning opp.
Gyllene skördar vaggas af vinden,
Hjordarne leka i ostörd fred,
Och oskulden sväfvar från himmelen ned,
Med liljor i håret och rosor på kinden.
1815.

Dygdelära.

Svage yngling, tvekar du i val
Mellan jordens eller himlens fröjder,
Mellan nöjets stilla blomsterdal
Eller ärans stjernbeklädda höjder?

Utför villans gyllne feslott står
Lustan, retfull, och till njutning kallar:
Rosor dofta i dess smorda hår,
Och af tjusning marmorbarmen svallar.

»Vandrare i öcknen, se dig om!»
Så hon sjunger till sin veka luta.
»Moln sig höja. I min boning kom,
Fröjd och stillhet i dess famn att njuta!

Der vid flöjters och vid harpors ljud
Glädjens rosenröda tärnor dansa,
Blomsterkrönte och i florets skrud;
Gyllne kalkar silfverborden kransa.

Snart kring etern brusar regnets flod,
Hesa stormar klippans tallar skaka,
Blixtar flamma, målade i blod,
Och i rymden dofva åskor braka.

I min boning undan vädrens larm
Hasta, yngling, att pokalen fatta
Och vid tärnans himlaljufva barm
Tvinga lifvet att dig sällhet skatta.»

Väl, o yngling, följ dess tjusningsröst:
Blomsterbojan fjättre dina händer,

Ruse nöjets söta gift ditt bröst!
Sent med ånger du tillbaka vänder.

Löjets yra sommarfoglar dö,
Glädjens friska purpurrosor falla.
Snart, då hjessan höljs af tidens snö,
Skall din suck dem fåfängt återkalla.

Evig trollkonst fjermar hoppets mål,
Glädtig himmel snart i moln sig höljer:
Tårar fylla nöjets tömda bål,
Och på brudnatt ryslig dödsnatt följer.

Himmelskt kallar dygdens varningsljud;
Stolt hon blickar ur sin helgonkrona.
Snöhvit oskuld väfver hennes skrud,
Andestämmor ifrån harpan tona.

Tillbed, yngling, i den högas glans!
Glöm för henne lustans fagra tärnor
Och för nöjets korta blomsterkrans
Välj en evig krans af ryktets stjernor!

GUSTAF WASA så har återstält
Svitiods himmel gyllne frihetssolen;
Så från Lützens blodbegjutna fält
GUSTAF ADOLF rycktes öfver polen.

CARL den tolfte så, i Odins sal,
Uti evig ungdomsära prålar;
Så CARL JOHAN skall i deras tal
Rosenläppig suga sköldmöns skålar.

Manhems skalder, sjungen hans beröm,
På hans altar tänden offerbranden!

Se, han framgår som Egyptens ström,
Öfversvämmar och besällar landen.

Likberg trampas af hans segerfot,
Hämdens ängel framför honom sväfvar!
Jorden fröjdas, och med bleknadt hot
Corsicanska röfvardrotten bäfvar.

Sjungen, skalder! Lik en tonfull svan,
Trånande, i flodens vass jag klagar,
Att ej äran lagerstrött min ban,
Och att fåfängt tändes mina dagar.

1813.

Astronomisk fantasi.

Fråga ej, menska, hvarför den allt bestrålande solen
Hvälfver så rastlöst kring i ekliptikans lysande tecken!
Undra ej på, att aldrig ännu hon glömde i öster
Tända sitt gyllne, olympiska bloss, och, sedan kring jordens
Ena beglänsta hälft hon strålglans skakat om dagen,
Aldrig ännu hon förgat att den andra hälften besöka,
Sjunkande blodröd ned vid himlaranden i vester!
Fråga ej dårligt, hvem bjöd ljusflammande ängeln deruppe,
Stjernornas stolte regent, den förste af Skaparens under,
För vår nattliga jord sig i mödor förtära, om annars
Hans odödliga lif af mödor kunde förtäras!
Fråga ock ej, hvarför den månggestaltade månen
Löper kring Uranos' brud som en tärna, lydigt beställsam,
Ångarna fyller med dagg och hafven regerar och ammar
Med sin astraliska mjölk det späda organiska lifvet!

Sänk i dig sjelf din forskande blick! Hvad ser du?
En inre
Lysande verld i smått, skuggbildernas höga idéer
Och förklaringens ord på fenomenernas gåta.

Har du ej tänkt den tanken: *jag är?* I lefvande
klarhet
Glimmar han, tankarnes sol. Så ofta dess gyllene öga
Strålar i själen ned från sjelfmedvetandets himmel,
Blekna de lägre idéerna bort som stjernor för dagen,
Och vid en mullhög dock din personlighet fästad han
tycker.
Snärd i magiska band kring tingens nattliga djurkrets,
Löper han, flämtande, stum, i långa, herkuliska mödor,
Sökande fåfängt att bryta den eviga cirkelns begränsning.

Har du ej tänkt den tanken: *jag vill?* Din sol är
förnuftet,
Viljan din måne är. Af det timliga goda betagen,
Byter han, trånande, blek, sin skepelse evigt som detta.
Ej af förnuftets gyllene band sig ledas han låter.
Hinnande om tolf gånger dess lopp i rymdernas tecken,
Än i trotsande skick gent öfver dess strålar han blänker
Och i ett lysande fylle dess solbild härmar minutligt;
Än, med det sanna ljuset försont, han finnes ej mera
På det vanskligas pol: för den sublunariska verlden
Döljer han då, från dimmorna vänd, sitt förklarade anlet.

Lyft ej, o astronom, ditt rörbeväpnade öga
Fjerran till himlarna upp, planeternas irrande banor
Med beundran att se, hur på krumma, förvirrade stigar
Än de stanna, än skrida framåt, än vända tillbaka!
Djupt i din egen själ irrstjernorna kretsa: ditt hjertas
Vilda passioner. Mars blodfärgade strålar der gjuter;

Lömskt med den falska vishetens bild Mercurius lockar,
Jupiters stjerna med kronor och guld, med den blom-
strande flickans
Mägtiga änglabehag den dubbelnaturade Venus,
Hvilken mot himlarna stolt än blickar, som morgonens
stjerna,
Än, som Hesperus, trånande ser i dalarna neder.
Ytterst gudarnes far, verldskärlekens bleke Saturnus,
Sluter med blytungt lopp om dem alla den fängslande
kretsen.

Undra ej heller dårligt derpå, att i eviga banor
Dagligt mot vester östanifrån fixstjernorna hvälfva,
Riktande troget sin fart längs jordens eqvator och polen,
Fast en atom allena mot dem man jorden må nämna!
Skapte att mäta guddomens allt och kring lifvets
centralsol
Ila i sferisk dans, din själs förmörkade tankar
Hylla ju jordens magnet och hvälfva slafviskt kring stoftet.
— — — — — — — — — — — — — — —

Idealismen.

I lustgården skimrar en källa,
Af viftande palmer bekransad.
Kristallisk och lugn är dess yta:
Med stjernor och diktade himlar
Mot himlarnes urbild hon ler.
Här strålar den gyllene solens
Förbländande panna tillbaka,
Här speglar den vandrande månen
Sitt bleka, olympiska anlet
I vårens balsamiska natt.

En blygsam och skälfvande blomma
Står ensam vid brädden af källan;
Tyst öfver det härmande vattnet
Hon lutar sin daggiga krona
Och ler mot den nickande skuggan
I skuggornas dunkla olymp.
Till henne från himlarne kommer
En vänlig, en smekande vestan
Och kysser den glindrande tåren
Från purpurbeflammade kinden
Och hviskar: »O blomma, hvi sänker
Du evigt ditt hufvud till jorden?
Upp öfver dig skåda! Du vinkas
Af Ursolens heliga ljus.»

Dock mägtar ej blomman att lyfta
Sin tunga, försmäktande krona.
Nej, blott i sin skugga hon lefver,
I skuggan på blånande djupet,
Och kan ej i evighet lära
Sin varelses gåta förstå.

Då kommer en hväsande stormvind:
Bland lustgårdens palmer han brusar,
Hemskt sväfvar han fram öfver källan
Och grumlar med ströfvande vingar
Den speglande vågens kristall.
Och solar och himlar försvinna
För blommans förmörkade öga.
En känslig mimosa, hon ryser
Tillsammans — och suckar — och dör.

Dygden.

Ja, ädle yngling, hör den gudaröst
Från gråa bardens silfverharpa strömmar!
Vid nöjets sköte fjättra ej ditt bröst
Och misstro hoppets rosenröda drömmar.
Stig upp att verka! — Lifvets dag är kort.
Dess gyllne morgon, skall han drömmas bort?

Dig fogar äran, leende, min vän,
En evig krans af klara helgonstrålar.
Gå, ädle yngling, att förvärfva den
Med bragder, like dem oss fabeln målar.
Ja, följ med själens himlaburna drift,
Till minnets ära, bardens föreskrift!

Der bort på fjällen, i ett åldrigt slott,
En skönhet längtar att dig handen gifva:
Dess kinder härmar morgonrodnan blott,
Och hvit är barmen som en nyfödd drifva;
Elysisk vällust blomstrar i dess famn
Och lifvets fullhet. — Dygd är tärnans namn.

I bygd och städer, leende och fri,
Hon förr beundrad gick bland folkets skaror.
Dess klara öga skaldens svärmeri
Elektriskt tände, och mot död och faror
Den unga hjelten för dess bifallsblick,
Glad, som till festlig offermåltid gick.

Nu egennyttan, denna grymma fé,
Med gyllne bommar slutit jungfruburen.
Begärens hopar, mägtigt väpnade
Med blanka trollsvärd, stå på vakt kring muren.
Och, fega svaghet, du till seklets blygd
Förbytt till jätte, ger åt porten skygd.

Ett nyckfullt öde har med törnets qval
Besått den bana, som åt borgen leder;
Å ömse sidor en elysisk dal
Sin rika fägring lockande förbreder,
Och villans döttrar sväfva der i dans,
Af rosor krönta, i sylfidisk glans.

Upp, tappre yngling, rusta dig till strid!
Den fega svärmen flyr för modets klinga,
Och religionens väldiga egid
Skall trygg och oskadd dig till målet bringa.
Så gack att sofva efter stridens larm
En helig brudnatt vid den huldas barm.

Låt hennes kyssar festligt viga dig
Till nya segrar, nya bragders ära!
Mot lastens hydra i ett evigt krig,
Du evigt nya lagrar då skall skära,
Och snart ditt namn vid minnets rökelse
Förgudadt skalla genom seklerne.

1812.

Trosbekännelse.

Jag tror på ett förnuft, som vidt kring alltet tänker,
Mer långt än luften når, än ljusets stråle blänker:
En Gud, som varit har, som är och blifva skall,
I trots af verldars dom och solsystemers fall.
Det bloss oss dagen ger, de stjernor natten kröna,
Som gnistor utgå från hans ljus,
Och allt det ädla, allt det sköna
Af honom är en skänk åt jordens låga grus.

Jag på en kärlek tror, som från Olympens troner
I tidens gryning steg till jordens mulna zoner,

Från verldens början re'n till offer utsedd var
Och menskan till sin brud för sekler korat har.
Af Isis ömsom född och Venus och Maria,
Hans guddom sväfvar kring oss än,
Från dödens våld han vill oss fria
Och till vårt fosterland mildt föra oss igen.

Jag tror en bildningsdrift, som herskar i naturen,
Kring jorden blommor sår och stjernor kring azuren,
På själarne dock mest sin allmagt plär bete
Och viger menskans bröst till himlens altare.
Han tröstar gudamildt och han hugsvalar bruden;
Han jordens rop till himlen för.
Ve den, som fräckt bespottar guden,
Som blundar för hans glans och ej hans stämma hör!

Jag tror, att ingen död min varelse kan ända,
Att detta hjertas lif skall evigt återvända,
O kärlek, vid din röst, din milda andedrägt,
Som blomstren höja sig för vårens ljumma fläkt.
Jag på en samling tror af ljusets sälla andar.
Jag tror, att, segrande en dag,
Min ande sig, försonad, blandar
Vid skaparns helga tron i deras brödralag.

1818.

Varning.

Ej för dig vetandet allena
Ur andeverldens hemska graf.
Blott kärleken kan dig förena
Med honom, som dig lifvet gaf.
Blif skär som fästets blåa eter,
Lugn som i källan månens bild,
Låt se'n i ljusets hemligheter
Din ande vigas, klar och mild!

I klippan aflar sig mercuren;
Sök ingen hemlighet i den!
Han är symbol utaf naturen,
Och hon en bild af himmelen.
Ej i nyfikenhetens degel
Än guldet krönte forskarns hopp.
Är dygden ej din vishetsregel,
I rök din vishet löses opp.

Verldsförakt.

Ode.

Helga, o menska, till guddomens altar ditt hjerta,
Sök i den eviga himlen din krona, din skatt!
Trolös är jorden: dess välluster bytas i smärta,
Sommarn i vinter, det strålande ljuset i natt.

Tror du, med lekarne, blomstrande helsan och friden,
Evigt få jula i lyckans förtrollande borg?
Bäfva! Snart för mot de skälfvande portarne tiden
Härar af svarta bekymmer, af plågor och sorg.

Festliga harpor ej längre i salarne skalla,
Nöjena stiga ur dansen med fladdrande hår;
Brännande tårar i tömda pokalerna falla,
Plågornas vålnad bland tynande lamporna står.

Väggarne remna, och månen med vemodigt öga
In genom springorna tittar från midnattens sky.
Byggnaden svigtar på grunden, och plötsligt de höga
Marmorkolonnerna falla med brakande gny.

Säg mig den jordiska sällhet, som icke är vorden
Skördad, o bröder, af tidens förödande hand!

Rök äro nöjena: hell den, som redan på jorden
Äger i himlen sin boning, sitt fädernesland!

Sväfvar hans bräckliga julle på skyhöga vågor,
Blundar hans öga i ljufliga drömmar ändå.
Trygg vid hyänornas tjut och vid tordönets lågor
Färdas han öknar. — Serafer vid sidan ju gå.

Icke han bäfvar, fast slukade mörker opp solen,
Urgamla bergen förgingos i rytande haf,
Stjernornas härar som brinnande skurar från polen
Regnade neder, och verlden försjönk i sin graf.

Eviga hyddor, i trygghet från åskor och ilar,
Pilgrimen uppta. Derinne vid guldharpors röst
Abraham spisar med änglar, och lärjungen hvilar
Guldlockig hjessa vid Jesu förtroliga bröst.

1814.

Till ynglingen.

O yngling, hoppas ej att lifvets gåta klarnar
För dig till himmelskt ljus i nöjets armar opp!
Lyd troget andens röst, som i ditt inre varnar,
Och lär att fatta rätt din längtan och ditt hopp!

Se, gränslös är din ban. På snillets höga vingar,
Af kroppens dunkla band i gruset fåfängt snärd,
Din själ i eterflykt kring stjernorna sig svingar —
Och i en blomsterdal du söker dock din verld!

Af längtan slår ditt bröst att luftens skaror följa,
Som öfver hafven fly mot obekanta land.
Med firmamentets moln, med flodens strida bölja
Du tyst vill strömma hän mot andra himlars rand;

Och hvarje blomma dock, som i din väg ses spira,
Med purpurkronans glans dig, lockande, betar.
En evig fest du vill i myrtenskuggor fira
Och vid en flickas barm försucka lifvets dar.

Hur länge skall ditt bröst ett evigt offer vara
För nattliga begär och dolda striders ve?
Se i förnuftets ljus, det eviga och klara,
O menniska, din lott och din bestämmelse!

I tomma nöjens spel att fåviskt den förlora,
Af stjernornas beslut en tid ej skänktes dig.
Det lilla måste dö i glansen af det stora,
Och slockna jordens brand, förr'n himlens tänder sig.

Hvad rör sig i ditt bröst med lefvande förtjusning,
När Filomelas sång förtrollar nattens stund,
När Tempes vårar le i månens stilla ljusning,
Och svalkan möter dig i gröna bokars lund?

Säg fritt, att kärleken beherskar all naturen;
Välan, men ej den gud, som, skämtande och yr,
Af löjets blomster krönt, af flärdens vingar buren,
Mot dårskapen sin pil vid fylda bålar styr.

I nödens tjäll han bor, på korset han förblöder,
Den kärlek verldarne i sina armar bär.
Ej lustans offereld uppå hans altar glöder,
Och rosens dyrkare han palmen ej förär.

Ja, yngling, skall en gång ditt qvalda hjerta hinna
Från dunkla känslors strid till evig sabbatsro,
I himlens kärlek lät idolerna förbrinna
Och unna guddomen ett renadt bröst bebo.

Till dygden.

O höga, änglarena dygd!
En gång likväl, i saligt skygd
Af Edens palmer, skall jag finna
Dig, mitt begär, min själs gudinna.

Jag sett din bild. En gång dig sjelf
Vid lifvets spegelklara elf
Min blick skall helsa, ljuft betagen,
I skenet af den nya dagen.

Då skall en härlig jubelsång,
Ej fjättrad mer af smärtans tvång,
Från mina rosenläppar ljuda
Och festligt hyllningen dig bjuda.

Som månens ljuft ditt anlet är.
Auroras purpurskrud dig klär,
Kring kinden evigt blommar våren,
Och stjernor kransa ambrahåren.

Med namnlös kärlek skådar Gud
På dig, o alla själars brud.
Hans sferer sjunga till din ära,
Och helgonen dig offer bära.

Serafen stum af tjusning står,
När öfver himlarne du går.
Keruber sig till jorden böja
Vid fläkten af din ambraslöja,

Tills känslan i de högas bröst
Försmälter i melodisk röst
Och löser deras silfvertunga;
Då börja tusen harpor sjunga.

Då flamma rökverk till dig opp,
Då svätvar rena jungfrurs tropp
I liljedrägt och månskenskransar
Omkring din tron i offerdansar.

Men vi, som bo i jordens grus,
Vi smäkta, qvalde, till ditt ljus,
Vi skåda med förmörkadt öga
Upp till ditt stjernpalats, du höga!

Se, tänkarn vakar, kysk och mild,
Från hvarje jordisk glädje skild,
Vid lampans tysta midnattslågor. —
Martyren trotsar död och plågor.

Föraktad, misskänd och förglömd,
I låga dalens skuggor gömd,
Går denne mödans teg att skära
Och skyr att lastens purpur bära.

Hvad lifvar dessas eldbegär?
Ej kronor dem belöna här. —
Till dig, o strålande gudinna,
De ädles bröst af kärlek brinna.

En gång du skall dem kransen ge;
En gång ditt helga anlete,
Det gudaglänsande, det ljusa,
Skall mägtigt deras hjertan tjusa.

O anderikets drottning, hör!
En gång, en gång mig värdig gör
Att på odödlighetens stränder
Ta segerns palm af dina händer!

1817.

Till äran.

Gudinna, som tronar i bländande glans
På bergens åldriga topp
Och vinkar med glimmande stjernors krans
Den unga täflaren opp!

Dig, ära, mitt hjerta sitt offer bär
Vid harpans väldiga röst.
Hur brann din låga ej, ren och skär,
I gossens eldiga bröst!

När ensliga månen till jorden göt
Ur vintermolnen sin blick,
På knarrande snöfält i skogarnes sköt
Om dig han drömmande gick

Och svajande fanor i drömmen såg
Och mägtiga härars gång,
Såg blodet hvälfva sin frusande våg
Vid styckens döfvande sång.

Hell honom, gudinna, som du förtror
Din kärleks eteriska fröjd!
Så fri och lycklig ej örnen bor
I fästets lysande höjd.

Må veklingen rusas af tärnans blick,
Af drufvans skummande must,
Den girige ligga i drakeskick
Och skåda i guldet sin lust!

Hvad utan stolthet och fräjdadt namn
Är menniskolifvet väl?

En ros, som förblomstrar i öknens famn,
Ditt lif, du suckande träl!

Snart bleknar ungdomens mörka hår
Och skönhetens purpurkind,
Snart lyckans Eden förhärjadt står
Af ödets tyranniska vind.

Men evig är äran. Ej dyster höst
Förtar dess blomstrande glans,
Ej bytes dess lockande silfverröst,
Ej vissnar dess glimmande krans.

Ej jag, gudinna, skall jublande nå
Din stjernomglimmade höjd,
Ej jag skall segrande digna uppå
Ditt läger, rusig af fröjd.

Snart ser man ej längre mitt forna rum
I lifvets grönskande dal,
Snart dväljes min skugga, blek och stum,
I dödens nattliga sal.

Och ingen harpa i vinterns qväll
Mitt lof för ringarne slår,
Och ingen flicka till skaldens häll
Med offerblommorna går.

1814.

Ode.

Gack med strider och list, yngling, att värfva dig
Lyckans trolösa nåd. Träla för guldets och
Ärans feiska skimmer!
Snart, en prunkande sybarit,

Bo i marmorpalats, fråssa vid silfverbord,
Sug ur blixtrande guld eldigt constantia
Och i sidengardiners
Skymning yra vid frillors barm!

Usling, sällheten ej fjättras med guldkedjor.
Ha, med blödande hand plockar du rosorna,
Och i doftande gräset
Lurar ormen med slipad gadd.

Ack, en blomstrande dal, vattnad af tonfulla
Bäckars irriga lopp, firad af ulliga
Hjordars språng, och en hydda
Mellan böljande åkerfält —

Ack, att gudarnes nåd detta beskärde mig!
Än af surrande bin, hviskande popplar och
Sakta klingande vågor
Ljuft jag söfdes i rosendoft;

Än med ensliga fjät ginge jag drömmande
Stigens slingrade gång fram genom yfviga
Tegars böljande gullhaf;
Än vid aftonens purpurglans

I en grönskande lund hänryckt jag lyssnade
Till din himmelska sång, klagande näktergal;
Saligt vemod mitt hjerta
Fylde då, och en änglatår

Steg i ögat. Då rörd tillbad jag skaparen,
När hans eviga sol uppgick för skarorna,
När den åldriga månen
Väna blickar ur molnen göt.

Än i jollrande lag glädtigt jag firade
Julens heliga natt, sög ur den vandrande
Silfverbägarn förtjusning,
Sänkt mot rosiga tärnans barm.

Himlen äras med fröjd. Vinkad af vårsolen,
Än på grönskande fält lustigt jag hoppade
Ut och ungdomens dansar
Kring en blomstrande majstång såg.

O, hur vore dig väl, klagande hjerta, då!
Hvad? Lycksaligad så, kunde jag afundas
Flärdens glänsande bojor,
Ärans sköra teaterguld?

1813.

Menniskokärleken.

O menska, tro ej att till nöjen blott
Till jordens konung du af himlen ämnas.
Han ljufva rosor på din bana sått,
Men dessa vissna — nakna törnet lemnas.
Dig hotar viggen, gömd i molnets flor,
Och nordans andedrägt och tigerns klor.

Hör opp att jaga lyckans falska hamn!
Som meteorer hennes skänker lysa
Och ge ej värma. — Låt i yppig famn
Dig feiskt glimmande palatser hysa,
Hvars gyllne spiror sträcka sig mot skyn,
Hvars skönhet magiskt fjättrar vandrarns syn:

Ja, inom riglar Perus skatter slut,
Från vida tegar skörda Lifflands gröda,

Med Syriens oljor dina hår begjut,
Lät söderns viner vid din måltid flöda
Och slumra in vid cittrors lena röst
På ejderdun vid sultaninnors bröst.

I hycklad sällhet ler du, usle träl!
Din hemska uppsyn qval och ledsnad målar.
Bekänn, att nöjet räckte dig likväl
Ett sockradt gift i rosenkrönta skålar,
Att guldets åsyn aldrig gjort dig nöjd,
Och dagars äckel följt minuters fröjd.

När bleka plågor, dödens förebud,
Vid jämrens läger dig i bojor smida,
Ej flickans skämt och silfverbägarns ljud
Då i ditt hjerta glädjens tjusning sprida,
Och lyckans gåfvor köpa ej sin slaf
Ur qvalets armar och från dödens glaf.

Ack, från monarken i sitt majestät
Till Irus, fjättrad vid sin nötta krycka,
Den svarta oron följer allas fjät,
Och tunga bördor allas skuldror trycka.
Åt allas hjertan slipas ödets stål,
På allas vandring bidar grafvens mål.

Hvad, skänktes menskan lifvet blott att dö,
Dess korta dagar blott till rof åt plågor?
Så lefver seglarn på en ödslig ö,
Af plankan ditförd öfver bistra vågor:
Han sitter ensam på sin mulna strand
Och gråter fåfängt efter bättre land.

Nej, mine bröder, lifvets resa är
En helig vallfärd. Genom öknar ledes

Vår skumma kosa, men vid målet der
I palmens skuggor oss en fest beredes,
Och månge, månge vandra samma ban,
Och glädjen herskar i vår karavan.

Ja, glädjen herskar — ej i dårens bröst,
Som tror en sällhet, gjord för sig allena —
Nej, der, i plågans mörka dar till tröst,
Till delad tjusning bröder sig förena,
Och allas bördor delas lika jemt,
Der flyktar resan under sång och skämt.

O ja, då hjerta ljuft mot hjerta slår,
Och änglar skåda från det ljusa höga
Med bifall ned, och tackens fromma tår
Serafiskt glimmar i den frälstes öga,
Då lyfter anden sig mot stjernors höjd,
Och känslan anar evigheters fröjd.

O menskokärlek, himlatänd och klar,
I lifvets natt din helga fackla strålar.
Blott du med glädje kröner våra dar,
Blott du försötmar plågans bittra skålar.
Ur lifvets öknar under fröjdeljud
I rosenband du leder oss till Gud.

1812.

Till dårskapen.

Höga dårskap, starka trollgudinna,
I hur många vexlande gestalter
Du mitt hjerta satt i rök och lågor!
Mig att fånga af Olympens hela
Gudaskara hamnarna du lånat.

Än som Venus, krönt af nöjets myrten,
I den stilla blomsterdalens sköte
Du befalde dansande chariter,
Amuretter, fjärilar och dufvor.
Än som vingud, rosenröd och frodig,
Purpurdrufvor om de gyllne håren,
Satt du glad vid blomsterkrönta skålar.
Än vid månens bleka ljus från Pindens
Lagerkullar steg du som Camena
Till din älskling med teorben neder.
Fräcka, ja, du blygdes ej att iklä'
Dig Minervas ljusa hamn och tala
Idel vishet med bombastisk tunga.

Grymma dårskap, o, hur skall jag undfly
Dina snaror, dina blomsterbojor?
Dig jag dricker ur den fulla bägarn,
Dig jag kysser i hvar rosig flicka,
Dig jag läser i hvar bok jag öppnar.
O, hur slippa dina trollband, häxa!

Till Skönheten.

Du skapelsens demant, naturens krona!
Om dig, o skönhet, skall min harpa tona
Med festligt samljud, dig jag, rörd, vill ge
I helga lundar sångens rökelse.

O herskarinna! Som ur låga dalen,
Ett sanslöst offer än för kärleksqvalen,
Mot Febus evigt Klytia vänder sig,
Så allas blickar tjuste följa dig.

Som dagens konung sänker mildt sitt öga
Från gyllne charen i det safirhöga

Och strömmar lif till alla väsen ner,
Så ljus och glädje du kring jorden ler.

Om du ur tingens helga plan försvunne,
Om ej din sol på lifvets himmel brunne,
Ett rysligt mörker alltet öfverdrog,
Och hvarje väsen tynade och dog.

Hur brann, o skönhet, ej från barndomsåren
För dig mitt hjerta! När den milda våren,
Af sippor kransad, sjönk till jorden ned
Och ambraångor öfver jorden spred;

När häckens blommor smektes ömt af vinden,
När gråa göken sjöng i höga linden,
Och källans silfvervåg i dalens famn
Melodiskt, kärlek, suckade ditt namn:

Då sprang jag glädtigt ut ur vintrens hydda
På gröna fält, af hyacinter prydda,
Der fri jag irrade och oskuldsfull,
Med blomster krönt om veka lockars gull.

Omkring mig logo grönskan och azuren;
I famnen af den blomstrande naturen
Jag gudarusig låg och älskogsvarm,
Adonis lik vid Cythereas barm.

Och kastaliden var mig re'n till möte:
Hon upptog gossen i sitt kyska sköte
Och lärde honom gudars språk förstå
Och rädda toner på sin harpa slå.

Vid ekens rötter i den skumma lunden
Jag ensam låg, i gyllne aftonstunden;
Sin drill i trädet näktergalen slog,
Och genom löfven Fröjas stjerna log.

Då intogs själen af en sällsam trånad,
Då tändes hjertat af en mystisk brånad,
Och idealet, hulda fantasi,
Stod upp förklaradt vid ditt feeri.

En qvinna var det, skönast ibland tärnor.
Dess kinder lågor, hennes ögon stjernor,
Som parisk marmor glänste hennes arm,
Och bruna lockar lekte kring dess barm.

Med saligt löje hon sin famn mig sträckte,
Ur lugnets dvala hennes blick mig väckte —
Jag ville störta i dess öppna famn,
Men, ack, hon flyktade, en luftig hamn.

I tomma rymden mina suckar brunno,
På silfverliljan mina tårar runno.
Från denna stunden jag med fuktad blick
Vid månens sken i ödemarker gick.

Än såg jag henne i den hulda drömmen
På andra sidan fraggbegjutna strömmen;
På klippans hjessa än hon höjde sig
Och vinkade med snöhvit hand åt mig.

Men sam jag modig öfver flodens vatten,
Försvunnen var hon som en blixt i natten;
Besteg jag bergets furukrönta topp,
Ur låga dalen såg hon trånmatt opp.

Farväl då, skuggbild! — Lifvets tomma fröjder
Ej mer mig locka. Nu från korsets höjder
Mig religionen ur begärens strid
Förtroligt vinkar till sin helga frid.

Naturens son.

Lycksalig den i samma tjäll,
Der han på vaggans läger hvilat,
Får dväljas i sin lefnadsqväll,
Förnöjd med timmarne, som ilat!
Den guldbegäret aldrig lagt
I qvalet af en neslig boja,
Och ärans glans och lyckans prakt
Ej bortryckt ur hans låga koja!

Hans hjerta känner ingen harm,
Ej brottsligt på försynen klagar,
Der vid naturens modersbarm
Han jollrar bort sin ungdoms dagar.
Som man han barnets oskuld har,
Och, ljus och glädtig, ungdomsvåren
I gubbens hjerta än är qvar,
När vintren silfverfärgar håren.

Med fjäriln, yrande och täck,
Med näktergalarne i parken,
Med rosorna på törnets häck
Och silfverliljorna på marken
Han skämtar glad, och inget gift
Den blomsterkrönta bägarn gömmer,
Som, ledd af hjertats fria drift,
Han ur naturens händer tömmer.

Hans Eden ej förloradt är.
Vid bäckars sorl och foglars qväden
I himmelsk oskuld går han der,
Beskuggad af de gröna träden.
Han ej af kunskapsträdet än

Med djerfva händer frukten brutit,
Och ur sin åsyn skaparen
Det fromma barnet ej förskjutit.

Vid stjernors ljus, vid dagens lopp
Med Gud hans själ förtroligt talar
På trädbeväxta klippors topp,
I sommarns tysta blomsterdalar;
Och änglar vid hans sida gå
På berg, i skogar och kring slätter,
Och änglar kring hans läger stå
På vakt i stjernbesådda nätter.

När krigarn trotsar åskors hot
Och blodig öfver likfält ilar,
Han, sträckt vid ekens spridda rot,
På blommor trygg och sorgfri hvilar.
När sent i höstens mörka qväll
Mot storm och vågor seglarn strider,
Han drömmer makligt i sitt tjäll
Vid skenet, som hans lampa sprider.

Så glad förbidar han den stund,
Då dödens klockor honom kalla
Till andars heliga förbund,
Och kroppens nötta bojor falla.
Hur lycklig ur sin hamn af larf
Förskönad sväfvar han ur gruset
Till salighetens rika arf,
Till det ovanskeliga ljuset!

1814.

Återblick på barndomen.

Ode.

Barndomsminnen, församlens än
Vid min klagande lutas röst!
Ack, som dagg på brända rosor
Vederqvicken I själen.

Hvisken sakta, hur säll jag var,
Då, i menlösa fröjdens sköt,
Inga qval mitt hjerta fylde,
Inga tårar mitt öga.

Sol och måne med himmelsk frid
Nederblickade då på mig,
Och omkring mig jorden myste
I romantisk förtrollning.

Mina bröder och systrar då,
Hårda menniskor, voren I,
Och i eterns blåa länder
Bodde allas vår Fader.

Honom lyftes min fromma blick
I den stjerniga nattens lugn,
Honom brann ett heligt rökverk
I mitt skuldfria hjerta.

Fri som tanken, om dagen jag
Lopp kring ångande blomsterfält,
Blef hvar natt af Herrans ängel
Söfd i gyllene drömmar.

Ljuflig slummer vid källors rand
Och i feiska land en färd,

Paradisisk lust och glädje,
Så jag tänkte mig lifvet.

Då mitt öga i rosens prakt
Såg den kommande flickans bild,
Hennes lena röst jag hörde
I den hviskande bäcken

Och åt mystiska framtidsdar
Sträckte glödande armar ut. —
O, hvi tjusar mig ej längre
Hoppets jordiska himmel?

Ej jag visste, att verlden blott
Guld och purpur sin dyrkan ger,
Ej, att öfvermodet rysligt
Trampar likar i stoftet.

Hårda öde, hvi tog jag med
Ur min ljufliga barndoms dal
Samma hjerta, samma oskuld
I den brottsliga verlden?

Kan jag hycklade offers skatt
Ge åt målet för mitt förakt?
Kan jag väl med rökverk hylla
Jordens låga idoler?

O, när randas den gyllne dag,
Då, för sorger och mödor fri,
Jag, natur, får åter hvila
I ditt blomstrande sköte?

Då i susande bokars skygd
Mig besöker en trofast vän,

Och ur evighetens drömmar
Flickans kyssar mig väcka?

Aldrig, aldrig! Kring ödets haf
Oupphörligt jag vräkas skall,
Och en störtvåg jullen sänka
Snart i fradgande djupet.

Till en yngling.

Ode.

Yngling, ditt lif
Hastigt förgår.
Lycklig då blif!
Knyt i din vår
Sällhetens kransar!

Majblomman ler,
Plocka den glad!
Ängen du ser.
Tänk ej på hvad
Gapar derunder!

Stjernornas ring,
Himmelens blå
Sväfvar jag kring,
Hvilar uppå
Blommiga grenar.

Makan mig der
Möter förnöjd.
Alla begär
Krönas af fröjd;
Segersång klingar.

Myran må bli
Qvar i sitt grus.
Fogeln är fri:
Trifs blott i ljus,
Vårdoft och kärlek.

Vällustens förakt.

Canzone.

O yngling, rys att smaka
De blomsterkrönta skålar,

Som lustans fe med listig hand dig räcker!
Begäret håll tillbaka!
Den purpursaft, der prålar,
Förnuftets stråle i ditt hjerta släcker.
Snart ryslig natt betäcker
Den häpna andens öga;
Till afgrundsbrädden drifven,
Du klagar, öfvergifven,
Och tordönsstämmor svara från det höga.
O darra! Evigt dödde
Den gudaeld, som än i stoftet glödde.

Må andra lifvets fröjder
I skummande pokalen
Med ifver söka, i ditt tempel, Fröja!
På bergens fria höjder,
I stilla blomsterdalen
Åt alltets skönhet vill jag mig förnöja,
Se dagens brud sig höja
Med guldröd prakt ur vågen,
Se gyllene skyar simma
Kring azurns fält, och glimma
I skiftad glans den rika himlabågen;
Vill höra lärkan qvittra
Af fröjd, och källan slå sin dofva cittra.

Då nattens måne tronar
I bleka stjernehären,
Och Karlavagnen rullar tyst kring norden;
Då näktergalen tonar
De eviga begären,
Som aldrig, aldrig fyllnad nå på jorden,
En ängel dessa orden
Då hviskar i mitt öra:
»Håll obesmittad bruden!

I hvita andeskruden
Hon snart skall möte med sin brudgum göra
Och, lyft från jordens dalar,
Sitt intåg hålla i hans blåa salar.»

O, fjerran öfver gruset
Den helga staden prålar;
Han ler i hoppet, lik en dag som randas.
Der oförvanskligt ljuset
Från perltak återstrålar,
Och himmelsk vårluft öfver nejden andas;
Der guldpalatsen blandas
Med skumma cederparker;
Der änglaharpor klinga,
Och silfverklockor ringa
Till bords med Jovas fromma patriarker;
Och lifsens strömmar flyta,
Och ambravindar krusa deras yta.

Här evigt den sig gläder,
Som ej på jorden trälar,
I svarta brott ej fläckar sina händer.
I ljusa högtidskläder
De trognas syskonsjälar
Gå hand i hand på evighetens stränder.
O, dit, i glädjens länder,
Min ande ock skall ila,
I lifvets bad förskönas,
Med himlarosor krönas
Och säll i Edens cederskuggor hvila.
Han under pröfningsåren
Ju följde oskuld och natur i spåren.

1814.

Uppoffringen.

Canzone.

För dig, o änglaljufva,
Jag sista gången tänder
Min offereld, af himlens vind omfluten.
Med sångens milda dufva
Till afsked jag dig sänder
En daggig ros, i diktens lunder bruten.
Af känslans tår begjuten,
Amanda, skönt hon glimmar.
Dock vet, de forna såren
Ej pressat denna tåren,
Som tindrande i purpurkalken simmar:
Af glädje jag den fälde,
Befriad evigt från passionens välde.

Försvunnen är min låga,
Likt flamman, som sig höjer
Från altaret mot luftens regioner.
Ej af min forna plåga
Ett spår i hjertat dröjer,
En suck ej hörs i lutans silfvertoner.
I eviga äoner
Min kärleks blomstersaga
Ej mer skall omnämd blifva,
Ej mer en harpa lifva,
Ej känslovek en ynglings dröm ledsaga.
Nej, utan namn och minnen,
O långa suckar, evigt I försvinnen.

Se Cyprias purpurblomma,
Hur lockande hon blänker
På törnbeväpnad stjelk i vårens dagar!
Snart, vissnande, den fromma

Sitt bleka hufvud sänker,
Och nordanvädret hennes stoft förjagar.
Snart turturn åter klagar;
Och vårarne, som farit,
Ånyo jorden sira,
Och nya rosor spira
Ur dagen fram — dock ej den ros, som varit.
Så jordisk kärlek flyktar:
I höjden af sin prakt dess fägring lyktar.

Död måste blomman blifva,
Om hösten skall oss unna
Från tyngda grenar sina gyllne frukter.
Sitt larfstånd öfvergifva
Skall fjäriln för att kunna
I purpurflygt omkryssa källans bugter
Och andas vårens lukter
Och mellan rosor paras.
Ja, kedjan måste krossas,
Den sköna formen lossas,
Om tingens väsende skall uppenbaras.
Och som för gyllne strålen
Ett töcken flyr, så för idén symbolen.

Ja, om den höge anden
På himlaburna vingar
Skall, fri och salig, mot sitt hem sig höja,
De veka blomsterbanden
Hvars trollmagt honom tvingar,
Han slite först och rifve tingens slöja!
I evigt mörker dröja
Det inre lifvets sinnen,
Så länge, med förmåga
Af vällust eller plåga,
Det yttre herskar öfver deras minnen.

Uppoffringen allena
Befriar själarne och gör dem rena.

Farväl då, änglaväsen!
Mig andra verldar kalla,
Mig vinka stjernornas keruber sakta.
Som blommorna, som gräsen
Fantomerna här falla.
Hell dem, som trofast himlarne betrakta,
Som tidigt lärt förakta
Allt hvad ej evigt blifver!
O flicka, skönt du blommar;
All verldens rikedomar
Jag utan tvekan för din kärlek gifver.
Men himlens eld mig bränner:
Ett högre lif mitt väckta hjerta känner.

Till Föraktet.

Du lön, den verldens sköka ger
Åt den, hon största tölpen ser
Bland sina tusen kunder vara!
Du själens rätta pröfningsglöd,
Som mer än brister, qval och död
Är fruktad utaf menskors skara!

O kalla, mördande förakt,
Hvem är du? I hvad okänd trakt
Af nattens rike är du buren?
Till dunder gör du källans sus,
Förmörkar solens klara ljus
Och andas pest omkring naturen.

Ej döda mannens murkna ben,
Som, lifvade af månens sken,

Då nätterna vår jord bedugga,
Stå hemskt i grafvens svepning opp,
Ej alla afgrundsandars tropp
Förfärar som din blotta skugga.

Hvad är väl smärtan utan dig?
Hvad nödens tistelsådda stig
Och alla ödets envåldsnycker?
Ej gisseln qväljer Libyens träl,
Ej bojan trycker fångens själ:
Du ensam qväljer och förtrycker.

Hvar fins en man på jordens rund,
Den dygd och vishet i förbund
Mot dina marter kunnat trygga?
Lugnt hjeltarne i kulregn stå
Och svage, bleknande ändå
För ditt Medusashufvud rygga.

Förakt, i skymningen jag hör
Din röst lik böljans klang, som dör
Mot öde klippbevuxna stranden.
O menska, ljuder mildt ditt svar,
Från etern jag dig åtföljt har,
En genius i de mörka landen.

Hell den, som modigt kämpar här,
Som himlens minne trofast när
Och vanan af sin hembygds seder!
Till honom glad jag närmar mig
Och på en törnbekransad stig
Till Gud den fromma drömmarn leder.

När verlden nekar all sin fröjd,
När från sin låga guddomshöjd

Ditt offer flärden ses försaka,
Då kommer jag i tårars glans,
Prydd af min smäleks marterkrans,
Och vigs på jorden till din maka.

Aftorka smärtans dagg! Var glad!
I flammors och i vågors bad
Jag själarne från synden renar.
Den icke här mig älska kan,
I himmelriket aldrig han
Ljuft med sitt ursprung sig förenar.

Skaldekonsten.

På klingande strängar ledsaga min bäfvande hand,
Du heliga konst, i de eviga himlarne buren,
Som talar förtroligt till gruset om sällare land
Och fyller med jublande ande den stela naturen!

Hur häfver ej kungliga fjället mot blånande skyn
Sin väldiga panna, bekransad af susande tallar!
I lockande fägring står lunden för vandrarens syn,
Och härligt det mörkblåa hafvet mot stränderna svallar.

I sjelfva den mossiga tufvan vi ana en själ,
Och allt är i skapelsen storhet och magisk förtjusning.
Det blomstrar i ensliga dälden ett obekant väl,
Och mystiska röster oss kalla i vindarnes susning.

Ej jorden förbyter sin åldriga fägring, min vän,
Men menniskoätter försvinna som morgonens töcken.
Snart kännas ej skönhetens lågande kinder igen,
Och hjeltar förbleknade nedgå i skuggornas öcken.

O kunde, natur, vid din eviga, blomstrande barm
Vår lefnad förrinna likt tonande böljor i dalen!
Förlorad är bönen. Oss ödet med segrande arm
Från lugnet ju rycker till stridernas pröfning och qvalen.

Hvarföre då, moder, de festliga smycken du bär?
Hvi strålar din heliga panna af guddomens stämpel?
Hör, dikten oss svarar: ej verldskretsen menniskans är,
Men väldiga gudar bebo sina lysande tempel.

Hvem uppgår med blodröda kinder ur darrande sjö?
Ack, Mundilfars son, den däjliga månen, ju tänder
Sin lampa, och Mundilfars dotter, en blomstrande mö,
Eldfrustande solspannet tyglar med glimmande händer.

I hafsdjupet Näcken sig lägrat på bädd af korall
Och drömmande stöder sin åldriga tinning mot handen.
Grönlockiga tärnor sig höja ur vågornas svall
Och hvila med snöhvita lemmar på ensliga stranden.

Ur sorlande floden sig reser dess mysande gud.
Han leker på guldharpans strängar med fladdrande
händer,
Och vidt öfver vårfälten skallar hans mägtiga ljud,
Der älfvornas ringdans i bäfvande månsken sig vänder.

På bergshällen sitter dvärginnan. Med skönhetens magt
Och tonande harpa, i bergets förborgade grunder
Hon vandraren lockar, och skogsfrun i bländande prakt
Sig närmar till jägarens brasa i nattliga stunder.

I ödenas mörker, o skaldkonst, min ledstjerna blif!
En sällare morgon för jorden vid trollsången randas.
Man glömmer sitt eget elände, och gudarnes lif,
Med himlen förbrödradt, vårt suckande slägte nu andas.

Skaldens invigning.

Ode.

I fåfäng möda andra åt framtiden
Må korthus bygga. Fläkten förstör ju dem!
I hoppets verld på rosenvingar
Sväfvar jag, höjd öfver tid och öden.

För mig du fåfängt sminkar dig, retelse!
För mig du fåfängt skimrar, o rikedom!
Och äran, krönt af guddomsstrålar,
Vinkar mig fåfängt på sina höjder.

När diktens hulda, glänsande genius
I månskensqvällar jemte min vagga satt,
Hans rosenläppar denna lärdom
Hviskade då i mitt späda öra:

»Ej lifvets fröjder bida dig, olycksbarn!
Nej, bistra stjernor lyste din födslostund.
Att hämnas ödet, jag dig skänker
Sångens förmåga och klagolutan.

Vid hennes toner söf dina lidanden
Och blicka tåligt opp till ditt fosterland!» —
Så talte ängeln. I mitt öra
Klingar hans varnande röst för evigt.

På sångens vingar, hänförd af guddomskraft,
Jag stolt min örnflygt höjer mot stjernorna,
Och jorden och dess kungastäder
Under mig flykta i gråa dimmor.

Re'n hör mitt öra klangen af harporna
I himlens borgar. Redan de öppnas mig,

Dess gyllne portar, och ur salen
Skalla mig fröjdande hell! till möte.

Och tusen fröjder, hvilka der nere i
De låga dalar flydde min omarmning,
Här i förklarad glans mig möta
Och på min hjessa af himlarosor

En krona fästa; här ibland skalderna
Min harpa klingar; här bland heroerna
Jag ur odödlighetens skålar
Evig förtjusning och ungdom dricker.

Till Sånggudinnan.

Om, sånggudinna, till ditt hulda bröst
Du förr mig tryckt bland skuggorna i dalen
Och gett mig harpan, gett mig sångens röst
För glädjens fest, till mulna stunders tröst,
Så öfvergif ej nu i sorgens höst
Din fosterson åt lidandet och qvalen!

Min dag är mulen. Blek förgängelse
Betäcker fälten. Gudar i det höga!
O, hvem af er skall, mildt förbarmande,
Åt lifvets rosor purpurn återge,
En flyktad vår åt hoppets elisé
Och glädjens solsken åt den usles öga?

Du, sånggudinna, ensam det förmår.
En evig vårvind i ditt fotspår susar,
Och cyperkransen blomstrar i ditt hår
I evig fägring. När du harpan slår,
Försmälter qvalet i en hänryckt tår,
Och plågans ormar silfverstämman tjusar.

Du hört min suck, och jag är åter säll.
Se, bildningskraften sina kedjor skakar.
Du sjelf — o hell dig, sånggudinna, hell! —
Med glädjens sylfer nedstår i mitt tjäll,
Der, lemnad åt mig sjelf, en stormig qväll
Vid minnets trollsken drömmande jag vakar.

O, med din stämma, ljuf som källans sus,
I sommardalen vandrande bland liljor,
Mitt hjerta sänk i höga känslors rus,
När stjernan flammar i Olympens hus,
Och fenstret i mitt tjäll vid månens ljus
Sitt skimmer kastar öfver golfvets tiljor!

Då med orfeiska lyrans harmoni
Förädla känslan, döfva lifvets smärta
Och lär mig sjunga, oskuldsfull och fri,
Om kyska lågor, själars sympati,
Den vises trots mot ödets tyranni
Och pligtens allmagt i ett dygdigt hjerta!

1812.

Till Sånggudinnan.

På dig, o sångmö, jag med rätta klagar.
Ej blott för glädjens korta rosendagar
Mitt fromma hjerta om din kärlek bad.
Behöfde jag din hjelp att vara glad?

När flickans öga salig tjusning strålar,
Och bägarns guld i brödraringen prålar,
Då vaknar sjelfmant lyrans silfverröst,
Och skaldförmåga eldar hvarje bröst.

Men atlasklyftan från sitt hjerta välta,
I ljufva toner själens oro smälta
Och strö, o aning, grafvens hemska rand
Med rosor, brutna i ditt fosterland:

Det, sånggudinna, blott de sälle kunna,
Åt hvilka himlen nådigt velat unna
Att, tidigt lyfte öfver jordens grus,
Sin ande sola i eteriskt ljus.

Jag gick, o sångmö, vid din hulda sida
I glädjens parker; i min själ ditt blida,
Ditt ljusa öga då med kärlek såg,
Och lik ett Eden jorden kring oss låg.

Men nu, då qvalet läst mig i sin boja,
Då ödets stormar ryta kring min koja,
Och alla vänner öfvergifva mig —
Nu, skaldemö, jag saknar äfven dig.

Jag sett dig, ack, en trolös älskarinna,
Med glädjens solsken komma och försvinna.
Olympens dotter kallas du likväl:
Kan mened trifvas i en himmelsk själ?

Men, o, hur dårligt jag mitt öde klagar:
Ej alltid blomstra vårens ljufva dagar,
Ej alltid törnet purpurrosor bär,
Och lunden grönskar. Allt förgängligt är.

Lycksalig den, som redan här på jorden
Af himmelriket är delaktig vorden!
Ej tystnar fröjden han på harpan slår,
Ej faller kronan ur hans smorda hår.

O sånggudinna, skänk mitt svaga hjerta
Balsamisk tröst emot begärens smärta!
O, vig mig in en stjernklar midnattsstund
I hvita andars saliga förbund!

De ödets bojor suckande ej bära,
Passionens lågor deras lif ej tära.
Som månens vandring i det eterblå,
Så gudalugne deras sekler gå.

Till lyran.

En röst ur dödens öknar ljuder,
Den ropar hemskt min själ.
Snart, lyra, äfven dig jag bjuder
Mitt slutliga farväl.

Snart tonar du ej mer naturen
Och kärleken och Gud.
Snart skall du hänga der på muren
I florets svarta skrud.

Blott någon gång, då månens folar
I midnattsmolnen gå,
Och träden i hans silfverstrålar
Likt dunkla jättar stå,

Skall, rysande, ur dödens hvila,
Ur griftens mörka famn
Till dig med tankens snabbhet ila
Min hvitbeklädda hamn.

På dina strängar skall han sväfva
Med ishand, grafvens son,

Och ömma klagotoner bäfva
Melodiskt derifrån.

Med sorgsen röst de skola tala
Om forna ödens lopp,
Om dödens tunga vinterdvala
Och evigt flydda hopp.

Afsked till sånggudinnan.

Ode.

O sånggudinna,
I offerlunden
Låt skalden träda
För sista gången!
Låt kyssar brinna
I afskedsstunden,
Låt skalden qväda
Den sista sången!

Som barn jag redan
Dig låg på armen;
Med gudaqväden
Du jollrarn födde.
Som yngling sedan
Jag brann på barmen,
Der lagerträden
Sin skymning strödde.

Snart tåren blänkte
I ögat, vädren
Förströdde håren,
Då ned från Pinden
Du mildt dig sänkte
I purpurklädren
Och kysste tåren
Från rosenkinden.

Ej mer najaden
I grottan hvilar
Och låter kullra
Längs marmorhällen
Sin urnas bölja;
Ej oreaden,
Med skarpa pilar
Och kograd skullra,
Jag ser på fjällen
Diana följa.

Ej gröna gudar
Ur vassen titta
På mör, som bada
I flodens vatten;
Ej skogens brudar
Tillsammans sitta,
Förtroligt glada,
I sommarnatten.

Ej huldgudinnan
Med hvita händer
I Floras parker
Sig blommor plockar
Till högtidskransar.
Med herskarinnan
På Cyperns stränder
Kring blomstermarker,
Bland nymfers flockar,
Ej mer hon dansar.

Ej hoppets stjerna
Min pol förgyller
Med klara strålar;
Ej glädjens tärna
Med nektar fyller
Dess helga skålar.

Ej längre svalla
Vid flickans löjen
Mitt hjertas vågor
I salig yra.
Ej längre kalla
Mig lifvets nöjen
Och lifvets plågor
På diktens lyra.

Ej längre rinner
Vid likars smärta
Af gråt mitt öga;
Med klagotoner
Ej lutan bäfvar.
För dygden brinner
Ej mer mitt hjerta.
I eterhöga,
I fria zoner
Ej anden sväfvar.

Nu hösten stundar
För sångens Eden.
Nu flyktar solen,
Och stormen ryter
Kring bleka lundar,
I lagerträden,
Och svarta polen
I skurar flyter.

Farväl, gudinna,
Som sorgfri dansar
Kring källans vatten!
Min tår skall rinna
På minnets kransar
I vinternatten.

Till Bacchus.

Canzone.

O Bacchus, på hvars kinder
Den rosenröda våren
Af bleka åldren ej förvandling lider,
Som gyllne rankan binder

Om balsamsrika håren
Och väldig tjusning med din tyrsus sprider!
Med rädda fjät jag skrider,
O Evan, till ditt altar,
Der offerskålar svalla,
Der segerhymner skalla,
Och Comus sjelf din offertjenst förvaltar.
O, se till skalden neder,
Som, heligt knäböjd, i ditt tempel beder.

Vid Lunas matta blickar
Och aftonstjernans lågor
Jag fåfängt Venus mina rökverk tänder
Och mången eldsuck skickar
Från skaldekällans vågor,
Att fridlös irra omkring haf och länder,
Och rör med veka händer
Romansens ömma luta,
Att näktergalen tiger,
Och nymfen hänryckt stiger
Ur flodens grotta opp, att sången njuta.
Min sång ej Amor vårdar,
Ej Pafos öppnar sina rosengårdar.

Och nu med ångrens smärta
Jag räcker bönens armar
Mot dig, Lyäus, väckt ur mina drömmar.
Ditt kärleksrika hjerta
Af ålder sig förbarmar
Och dödlighetens knappa lotter ömmar.
Från dig all glädje strömmar
Till låga herdekojor,
Till gyllne kungasalar:
Du lidandet hugsvalar,
Gör tiggarn rik och löser trälens bojor.

Du skalden visst ej vägrar
Att suga tröst ur dina gyllne bägrar.

O Bacchus, mig benåda
Och linda kring min hjessa
En skön tiar af friska purpurdrufvor.
Jag liknöjd se'n vill skåda,
Hur, Cypern, din prinsessa
Förbi mig åker, förd af silfverdufvor.
Fritt sväfve flor och hufvor,
Fritt rassle sidenslöjor!
O, säkert Amor skonar
Mitt hjerta: Bacchus tronar
Derinne ju; der rymmas inga Fröjor.
Mot tyrsens allförmåga
Förgäfves krigar lilla gudens båga.

Nu värdes mig beskära
Att sjunga dina bålar,
O fader Evan! Så bland skalders flockar
I evig ungdomsära
Anakreon ju prålar,
Med vinref krönt om silfvergråa lockar.
Än vandrarn blommor plockar
På Bellmans graf att kasta,
Och lyft af dig, o Bacchus,
Mot himlens stjernor Flaccus,
En tonfull svan, i lyrisk flygt ses hasta.
O Evan, lät bland dessa
Min bild ock ställas, med bekransad hjessa!

Ej lifvet mig behagar:
Ej alltid bägarn skiner,
Ej alltid heller man den tömma mägtar.
Rök äro våra dagar,

Och alla jordens viner
Dock blotta dräggen af Olympens nektar.
Dit opp mitt hjerta smäktar.
O fader Evan, hör mig:
Kring breda skuldror kasta
Din panterfäll och hasta
I segervagnen glädtigt ned och för mig
Från jordens låga dalar
Med tigerspannet opp till Jofurs salar!

1814.

Till Bacchus.

Hell den gud, som blomstrande tyrsen för!
Ingen gud så mägtiga under gör.
För hans anblick pannornas moln försvinna,
Och af glädje tårade ögon brinna.

Än han virkar kärlekens blomsterband,
Än med svärdet väpnar han kämpens hand;
Vredens eld vid bägaren än han väcker,
Än i vinets fradgande svall den släcker.

Ömt han lossar kedjan, som trälen bär,
Lifvar gubben, tiggarn i purpur klär,
Återgifver sjuklingen rosenfärgen
Och i jätte byter den svaga dvärgen.

Lof ske Bacchus: mägtig och god är han!
Mig allena guden ej frälsa kan.
Ingen allmagt helar ett krossadt hjerta,
Ingen balsam lindrar dess grymma smärta.

Kom du fordom, vinets och glädjens gud,
Krönt af murgrön, klädd i din panterhud,

Följde nöjets kograde gud i spåren
Och Apollo; glorian brann om håren.

Då med eldig hand jag pokalen tog,
Drack de milda gudarne till och log.
O, I flydden, tjusningens gyllne tider!
Hvilken gud nu ömmar de qval jag lider?

Ingen ros bekransar mitt rifna hår,
Ingen drufva gråter sin purpurtår
I min tomma bägare, tom, som verlden
För mitt öga. — Hasten, o gudar, färden!

I sitt sköte hafvets gudinna re'n
Titan slutit. Stjernor med guldrödt sken
Sakta fram på himmelens fäste bryta;
Månens silfver darrar på böljans yta.

Fåfängt, ack, mot himlen min tårblick ser:
Ingen Venus hastar ur molnen ner.
Sångmön sjelf förglömmer sin älsklings plågor,
Der i dans hon sväfvar kring källans vågor.

Er, o nöjen, prise en annan skald,
Af sitt hjertas tacksamma fröjd befald.
Kring hans lockar rosor och murgrön vriden!
Ack, för mig är rosornas tid förliden.

Länge nog om feiska land jag drömt,
Hebes gyllne, fradgande kalk jag tömt.
Ensam nu mot tjusningens blåa länder
Räcker skalden, bedjande, sina händer.

1814.

Venus.

Canzone.

Ej mer för dunderguden
Hans djerfva örnar strida
Och magtens bud från Capitolium bära.
Ej mer den stolta bruden
Man röjer vid hans sida,
Ej Pallas, krönt af evig jungfruära.
Ej vårdar mer den skära
Vestalen offrets låga;
Ej ynglingar och tärnor
För dygnets begge stjernor
Vid sångers ljud i festlig kordans tåga.
De forna templen ramlat:
En evig graf har gudarne församlat.

Blott hon, som med behagen
I lundens skymning dansar,
Och af hvars anblick hela verlden glädes,
Hon, som, af svanor dragen,
Sig klär i vårens kransar,
Är ännu evigt i sitt Rom tillstädes.
Af tusen röster qvädes
Dess majestät och ära.
I kojor och palatser
Hon eger offerplatser,
Och tjusta korer henne rökverk bära.
I sjelfva Peterskyrkan
Ett altar höjs osynligt åt dess dyrkan.

När öfver Romas kullar
En duk, med stjernor målad,
Af nattens genius sträcks med dunkla händer,

När Tibern sakta rullar,
Af månens ljus bestrålad,
Sin bölja mellan tornbekrönta stränder,
En blick gudinnan sänder
Till marmorslott och hydda.
Vid yra kyssars möte
Sänks sköte då i sköte,
Och amoriner sömnens skålar krydda.
I allas fröjd hon njuter
Och myriader till sitt hjerta sluter.

Till Venus.

O gyllne Venus, hvilken tallös här
Af sköna flickor i din sold ej är!
Som blomster skifta mot hvarannan alla,
Men lika mägtigt hjertan dock befalla.

Den ena ler, af lif och värma rik,
En daggig ros, en morgonstjerna lik;
Den andra bleknar för den stilla trånan
Som ängens lilja, som den blyga månan.

Se, denna fladdrar under lek och ras,
Med barmen ohöljd, kroppen svept i gas
Och hjessan smyckad af juvelers glitter;
Vid moderns sida denna ärbar sitter.

Här står en flicka, smal och reslig, opp,
Diana lik bland oreaders tropp;
Kort trippar der den lilla väna bruden,
En älskvärd lekkamrat åt kärleksguden.

Förföriskt dennas blåa öga ler,
I dennas bruna stoltheten sig ter;

Af guldets skimmer dessa lockar pråla,
Och dessa åter korpens färg ses måla.

Hur länge, Venus, skall jag flickor se
I ombytt skönhet för mitt öga le,
Och ingen, ingen bland de vänas skara
Min suck, min kyss, mitt famntag ömt besvara?

Hur länge skall jag i din sköna verld
Af fåfäng trånad långsamt bli förtärd,
Som mellan frukter, mellan silfvervågor,
Af hunger Tantalus, af törstens lågor?

O gyllne Venus, mig en flicka gif,
En bland de många! — Om dess änglalif
Med trofast kärlek skall jag linda armen
Och dö i kyssar på den hulda barmen.

Hymn till Venus.

Naturens drottning, du hvars rökverk brann
På Cyperns altar, som med dufvors spann
I sagans målning genom rymden ilar!
Med bifall lyssna till min harpas röst,
Du himlaburna, vid hvars hulda bröst
Den unga Eros hvässar sina pilar!

Hur skön i drömmen för min blick du står!
Din slöja väfves af den unga vår,
En krans af stjernor kring din hjessa brinner.
Din purpurkind är morgonrodnans brand,
Din fackla solen, Amfitrites hand
Vid månens sken din silfvergördel spinner.

När hafvet myser, vintren flyktat har,
När forna dansar vestan återtar,
Och liljan känslig står i glädjetåren,
Det är, o Venus, det är du som ler:
Ty himlen stiger i din brudsäng ner,
Din gröna brudsäng, blomsterströdd af våren.

Sitt rökverk offrar nattviolers dal,
I eken tonar skogens näktergal,
Sin harpa slår i lönnens skuggor Näcken.
Och fältens hjordar under dans och språng
Din högtid fira, skalderna till sång
Din stjerna vinkar genom glesa häcken.

Ty hopen fåfängt i din brölloppsskrud
Du uppenbaras, himlens rena brud!
Blott skalden, lyft på sångens gyllne vingar,
Omsväfvar rusig dina trollbehag.
Så purpurfjärilen på vårens dag
Kring dalens rosor far i vida ringar.

Men se, gudinna, bildad af din hand,
I myrtenskuggor vid en källas rand
Bland liljor sitter rosenkrönta tärnan.
Din ljusa afbild hon på jorden är:
Som du på kinden morgonglans hon bär,
Och ögat tindrar som din aftonstjerna.

När herden smyger till dess nektarbarm,
När tärnan lindar kring hans hals sin arm,
Och ljuft förente deras kyssar brinna,
Den sälle älskarn njuter af den fröjd
En försmak, som beskärs i himlars höjd
Olympens söner i din famn, gudinna!

Att i ditt tempel nöjets segersång
Jag ock fick höja, äfven jag en gång
Med glädjens rosor af din hand bekrönas!
Är jag på jordens vidå rymd, o ve,
Den ende, ende då bland skarorne,
Hvars mulna dagar ej af dig förskönas?

Ej skalden länge här på jordens strand
En främling irrar. Snart till högre land
Hans ande, vingad, flyr ur lifvets öcken.
De sköra trollglas krossas dock en dag,
Som återstråla dina skönhetsdrag,
Och tingens former fly som morgontöcken.

Må jag ej, fängslad af din himlaglans,
För jordens rosor byta bort den krans
Af gudastrålar, himlen mig besparar.
Må af din moder, Venus Urani,
Den andeskönhet mig förklarad bli,
Som du på jorden typiskt uppenbarar.

1813.

Till Kärleken.

Dig, kärlek, från min känslas vår
Jag vigt min lyra och mitt snille;
På hoppets blomster i ditt spår
Jag vandrat opp i sångmörs gille.
Hur mången gång med hänryckt själ,
Vid månens sken i myrtendalar,
Ditt lof jag klingat, och likväl
Med otack guden mig betalar.

Carl Johan höjt sin segerarm,
Europa sina fjättrar bryter,

Och nordens lejon än sin harm
Kring blodbegjutna slätter ryter.
Hvad åskor af ett jättekrig
Från Ebros strand till Elbens ljunga!
Månn' ej naturen ämnat mig
Att dessa hjeltebragder sjunga?

Måhända ock jag ämnad var
I sanningarnas djup att leta
Och banorna för solens char
Och lagarna för stjernan veta;
Att ana detta Väsens dag,
Som, gömdt för dödlighetens öga,
För hjertats känslor stiftar lag,
För solars kordans i det höga.

O du, som mildt vid korsets stam
Ditt stjernbeströdda hufvud hvilar,
Ur kulor vinkar ångern fram
Och tröst åt nödens tårblick smilar!
Ja, visst du tänkte, religion,
Mig templets gyllne harpa räcka,
Att prisa nådens himlatron
Och känslans offereldar väcka.

Men intet hopp sin fyllnad vann. —
I magisk boja evigt sluten,
Jag fåfängt tillber min tyrann
Och vekt försuckar lifsminuten.
Snart i de mörka hvilorum
Mig döden för och porten stänger.
Snart klagolutan, evigt stum,
I susande cypressen hänger.

Då skall en tärna, frisk och glad
Som vårens gyllne morgontimma,

Sig närma till min lägerstad
Vid aftonrodnans bleka strimma;
Och medan sakta dit hon går,
Skall vestan kring dess slöja kryssa
Och fläkta hennes mörka hår
Och hennes rosenkinder kyssa.

Må häpen vid min graf hon stå;
En andaktstår i ögat ile,
Och bäfvande hon hviske så:
»I ro den ädla skalden hvile!» —
Då skall i grafvens svarta mull
Min aska än af vällust spritta,
Och anden, öm och smäktansfull,
Ur blåa himlar nedertitta.

1813.

Hymn till Ceres.

Gudinna med de fulla brösten
Och rika gullax i ditt blonda hår!
Dig höjes bönerösten,
Ditt lof min harpa slår.
Hur skön ur Ennas blomsterrika dalar,
Med Etnatända facklans brand
I snöhvit hand,
Du lopp från strand till strand
Att söka dottren, som i Plutos salar
Var krönt till drottning öfver skuggors land!
Du egna plågor glömde
Och gjorde menskoslägtet sällt,
Och ymnigheten tömde
Sitt frukthorn öfver jordens fält.
I mörka fåror, ristade af plogen,

Du gyllne kornen regna böd
Och bytte skördarne ur ollonskogen
I saftigt bröd.
Ej rika städer speglat än sin prakt
I oceanen eller flodens vågor;
Ej snäckan skatter öfver djupen bragt.
Ej höga offerlågor
I marmortempel blidkat gudars magt;
Ej skalden rörde än sin lyra,
Ej konsten trollat sina under fram,
Och muntra vänner ej i glädjens yra
Vid högtidsborden öfvade sitt glam.
En vilddjursfäll barbaren täckte,
En ung cypress hans vapen var och staf.
I närmsta våg sin törst han släckte,
Och tak och näring Jofurs ek då gaf.
Men Ceres kom — man bakade och brygde,
Och grannar bjödos till kalas.
Strax vänskapen sin tron i laget bygde,
Strax kommo löjen, skämt och ras.
Man bygde kungastäder,
Och samhällsband man knöt,
Och krämarns snäcka gick för våg och väder
Och läckerbitar till sig böt.
Snart Bacchus menskan lärde
Att binda rankan omkring almens stam;
Till sorgens tröst han drufvans must beskärde
Och glädjen vinkade med tyrsen fram.
O sky ej, Ceres, att dig ömt förena
Med vinets unga rosenröda gud.
Dig höfves altar, när du är allena,
Men tempel först som Evans brud.
O Ceres, från den höga
Olympen sänk
Till åkermannen mildt ditt öga

Och honom frukten af sin möda skänk!
O, må han tryggt vid fulla skålar
Få skördens fest begå i löfvets fält,
Och hindra Martis blodbestänkta fålar
Att beta af hans åkerfält!

Endymion.

Ode.

Skön, med lågande hy och slutna ögon,
Slumrar herden så ljuft i månens strålar.
Nattens ångande vindar
Fläkta hans lockiga hår.

Stum, med smäktande blick och våta kinder,
Honom Delia ser från eterns höjder.
Nu ur strålande charen
Sväfvar hon darrande ned.

Och af klarare ljus vid hennes ankomst
Stråla dalar och berg och myrtenskogar.
Utan förerska spannet
Trafvar i silfrade moln.

Herden sofver i ro. Elysiskt glimma
I hans krusiga hår gudinnans tårar.
På hans blomstrande läppar
Brinner dess himmelska kyss.

Tystna, suckande vind, i trädens kronor!
Rosenkransade brud, på saffransbäddar
Unna herden att ostörd
Drömma sin himmelska dröm!

När han vaknar en gång, hvad ryslig tomhet
Skall hans lågande själ ej kring sig finna!
Blott i drömmar Olympen
Stiger till dödliga ned.

Gunløg.

I barndomsåren mången gång
Vid månens sken och vakans sång
Jag satt i lugna sommarqvällar,
Med kinden stödd mot Sagas barm,
Omslingad af dess hulda arm,
Vid runans mossbetäckta hällar.

En spegel, bländande och klar,
Der hamnar af förgätna dar
Ur nattens gråa famn sig höjde,
Framför min blick den hulda höll.
På en med tjusning ögat föll
Bland tusen bilder der det röjde.

O Gunlög, det var dig jag såg.
Vid segergudens bröst du låg,
Och glädjetårar kinden stänkte,
Och fyld af Qvasers helga blod,
På marmorhällen bägarn stod;
Och månen genom gallret blänkte.

Då svälde gossens unga barm
Af hemlig vällust. Röd och varm
Han tänkte på ett framtidsqväde;
En trollkraft sig i hjertat smög,
Och dufvan med en murgrön flög
Ur skogens klyftor till den späde.

Då, rörd af dina trollbehag,
Jag svor, o Gunlög, att en dag
Din ära se af mig förklarad,
Och hänryckt åt ditt minne svor
En helig sång, af dvärgars kor
Ur Manhems grottor återsvarad.

Men snart på lifvets törnestig
Jag glömde sången, glömde dig
Och gret i dystra sorgedalar.
Till skålden då, som tröstlös gret,
Du nedsteg i ditt majestät
Från Vallhalls stjernbeströdda salar.

Som dagen ler från vesterns rand,
Så log du, Gunlög; af din hand
Mig diktens gyllne harpa räcktes.
Din bild jag kände strax igen,
Och snillets gudalåga än
Ur natten af mitt hjerta väcktes.

Hell, hell dig, gyllne harmoni!
Din stämma söfver plågans skri,
Som källans sorl den trötta jägarn.
Vid stormens tjut och åskans knall
Jag, gudalugn, dock sjunga skall
Om kärleken och bragebägarn.

Elementerna.

Elden.

Ur guddomens sköte jag kommen är.
På gyllne, på fladdrande vingar

Jag glädtigt i rymden mig svingar
Och ljuset, det himmelska ljuset, åt verldarne bär.
Het brinner min kind,
Vildt flammar mitt öga.
Jag dricker himmelens vind,
Jag trifves blott i det höga.

Men vattnet kom, en försåtlig brud,
Från irrande färden tillbaka:
»O, unna mig blifva din maka!»
Så sade den smäktande tärnan med gråtande ljud.
»Gack!» vredgad jag skrek.
»Mig lemna, o vatten!
Jag räds ditt suckande smek:
Du nalkas med döden och natten.»

Men närmare, närmare bruden smög,
Förtjust af de guldröda lågor.
Nu häfde sig barmen i vågor,
Om brudgummens hals med sjudande armar hon flög.
Förgäfves jag stred;
Re'n kyssarne brunno.
Vi sjönko kämpande ned,
Och i ett tillhopa vi runno.

Och söner och döttrar till tusental
De älskande makarne födde.
Af rosor ängarne glödde,
Och mörkgröna skogar sig lyfte mot himmelens sal.
Re'n vimlade djur
I fjällar och dalar:
Af örnar luftens azur,
Och hafvet plöjdes af hvalar.

Nu klappar mitt hjerta i jordens barm,
Men jag blygs för de vekliga banden.

»Upp!» ropar den lefvande anden.
Af blygsel jag rodnar, jag sväller af ljungande harm.
Strax våldsamt jag gnyr
Likt vilda orkaner
Och vreden, den rasande, spyr
Mot skyarne opp i volkaner.

Dock snart skall jag bryta de låga band,
Som vålla min nesliga hvila,
Snart skall jag segrande ila
Med själarne åter till himmelens ljusblåa land.
De odödliga der
Skall min vinge beskygga;
Åt salamandrernas här
Jag en flammande ljusverld skall bygga.

Vattnet.

Se'n elden före alla tider
Mig våldsamt ur sitt sköte dref,
Jag gret, tills jag omsider
Ett vatten blef.

Då vände jag med strida vågor
Tillbaka till min födslostrand.
Mig tjuste eldens lågor,
Hans purpurbrand.

»O eld», jag sade, »mig förunna
Att störta i ditt sköte ner!
Ej mina böljor kunna
Sig hejda mer.

Re'n länge jag kring rymden sväfvar,
Än inget stöd den arma mött.

Jag fryser och jag bäfvar,
Jag är så trött.

Ej vill jag delta i din ära,
Ej ljus, ej skimmer vill jag strö.
Ett djerfs jag blott begära:
Hos dig att dö.»

Min jämmer elden slutligt rörde;
En evig kärleks son han var.
Min klagan mildt han hörde
Med ömma svar.

Nu är jag eldens maka vorden,
Men gudens kärlek mig förtär.
Den tårbemängda jorden
Vår dotter är.

Luften.

Från ureldens sköte jag utgått har;
Jag är det gråtande vattnets far.
Förgäfves jag tröstar den sorgsna mön
Och hviskar om trånadens himmelska lön.
Af eviga suckar dess barm dock häfs,
Af eviga tårar dess stämma qväfs.

Från himlen jag kommer till jorden ned,
Än fridsam och mild, än förfärlig och vred.
Än våren på lekande vingar jag för,
Än yrande snön öfver fälten strör.
I dödlige, rysen! Guds härold jag är:
Hans bud ned i lågaste dal jag bär.

När höstligt jag brusar i granarnes topp
Och rör de fradgande hafven opp,
När sakta jag hviskar från asparnas blad
Och susar bland rosorna, mild och glad,
Då fylle en rysande tjusning ert bröst!
I hören den evige Gudens röst.

Jorden.

Det sörjande vattnet min moder var:
Med våldsamma qval hon till verlden mig bar.
Än famnar hon dottern med trofast arm
Och ömt henne sluter till svallande barm.
Likt modren af svårmodets dimmor jag höljs,
Af ständiga tårar mitt anlet sköljs.

Dock kröner jag pannan med borgar och torn;
Af ångande rosor, af böljande korn
Den grönskande manteln skiftad är,
Som, virkad af hoppet, så länge jag bär,
Tills, klädd i kärlekens purpurskrud,
Förmäld jag blifver med himlens Gud.

Af flammande åtrå min barm nu slår;
Till himlen, till himlen min längtan står.
Hans solar, hans månar, hans blåa fält
Med namnlös trånad mitt hjerta svält.
O, brista ej kärlekens bojor en gång?
När sjunga dundren vår brölloppssång?

Hymn till vattnet.

Eviga moder, sorgsen och öm,
Älskad af ljusets guddomliga flamma,
Kärlekens, trånadens, skönhetens amma!
Unna, o vatten, min harpa dig stamma
Från klingande strängar ett festligt beröm!
I rymdernas midt du med jorden dig lägrar;
Intet din gråtande dotter du vägrar:
Ur svällande bröst, ur korallprydda bägrar
Du läskar dess törstande vilda begär.
Kransar af rosor åt flickan du räcker,
Med grönskande slöjor den mörka betäcker
Och, kyssande, henne ur dödssömnen väcker
Med jublande svalors och fjärilars här.
Mystiska sagor i ensliga nätter
För henne du talar om himmelens slätter,
Om forntidens resar och gudarnes ätter,
Tills söfd af de hviskande ljuden hon är.

Evigt ditt hjerta lider och ömmar,
Trånadens sorgsna, irrande mor!
Evigt din gråt med vindarna strömmar,
Hemskt för ditt anlet svårmodets drömmar
Hänga sitt mörka, böljande flor.
Fåfängt dig fängsla de jordiska banden,
Dem moderlig kärlek att bära dig tvang.
Ej kan du förgäta den himmelska branden
Af guddomens kärlek, de saliga landen,
Den änglaomvandrade, palmfulla stranden,
Kringsusad af harpors äoliska klang.

Gläd dig: natten slutad är.
Vid randen af din hemisfer
Framgår, i olympisk skrud,

Din forne älskare och gud.
Af edra barn en glädtig tropp
För honom går i öster opp;
Tyst leka de i menlös ro
På himlabågens ljusa bro
Och knyta händerna till dans,
Beströmmade af fadrens glans,
Och återge hans gudadrag
I tusen skiftande behag.
Glad på himlarandens berg
Du hoppar, unga rosenfärg,
Azuren, mild och silfverklar,
Sitt blåa flor kring polen drar;
Och kärligt sväfvar grönskan ner
Med hoppet i sin famn och ler.
Zefyr vänligt närmar sig,
Läspar sakta: »Fröjda dig!
Barnen ju från himmelen
Komma till sin mor igen,
Barnen, dem i forna dar
Du åt ljusets konung bar.
Se, i kronor af rubiner,
Af topaser och demanter,
Kring Olympens höga branter
Sprida de sin lätta här;
Rymdens tempel återskiner
Af den glans, som dem beklär.»
Strålande blickar
Guden
Till. bruden
Ur guldvagnen skickar,
Blickar af kärlek och himmelskt begär.
Då glömmer den arma sin oro och smärta,
Då klappar af himlarnas minne dess hjerta;
Då sväller dess barm,

Så yppig, så varm,
Och purpur de tynande kinderna målar.
Då glimmar dess gråt
I blänkande ståt
Som lefvande stjernor mot solgudens strålar.

Men ett moln gör guden möte.
I dess svarta midnattssköte
Re'n han sjunker, blek och matt.
Mörkret tjocknar, åskor braka,
Stormar ryta, fasor skaka,
Ljusets drott, din sorgsna maka,
Och dess anlet blir till natt.
Då brusar med vädren dess klagande röst,
Då flämtar med qvalfulla suckar dess bröst;
Då strömmar dess gråt på klippor och hällar,
Tills molnen försvinna, och aftonens sol
Sprider från vesterns rosiga fjällar
Sin döende glans kring sjöar och pol.

Dagen sjunker. Fridsamt månen seglar
Fram i öster, sörjande och mild,
Och i böljande förtrollningsspeglar
Ler mot systern hennes ljusa bild.
Ömt de begge då i natten tala
Med hvarannan trösterika ord.
Såren ömsesidigt de hugsvala,
Och på modrens arm i sanslös dvala
Hvilar, mätt af gråt, den mörka jord.

Vattnet.

Du verldshafvets bölja, som fjerran ifrå,
Betäckt af försvinnande fragga
Mot klippiga stranden ses vagga!

Hvad söker du, sorgsna? Hvi irrar du så,
Och hvadan de suckar du gjuter?
I högblå armarne ju den grönskande jorden du sluter.

»Ett strålande ljus jag i forntiden var,
Kring himmelska ängar jag myste
Och änglarnes kordansar lyste,
Som regnbågen färgig, som majsolen klar.
Hon sjönk, den elysiska jorden:
Djupt ned i materiens natt jag rysligt störtad är vorden.

En qväljande trånad mig genast betog:
Med gråt jag beströmmade natten,
Förbyttes omsider i vatten
Och dignande armar kring jordrunden slog.
Förgäfves jag suckar och ängslas,
Förgäfves mot himlarne ser: af tyngdkraftens bojor
jag fängslas.

Af sorgen förmörkadt mitt anlete är;
Dock ännu i purpur det målas,
Hvar gång det af solen beströlas;
I darrande skimmer jag ännu mig klär,
Hvar gång den olympiska månan
Från himlen gjuter sin glans, en bild af den eviga
tråna'n.»

Elden.

Ode.

Heliga eld!
Himmelens ättling,
Fjättrad i gruset!
Lifvets fader
Kring vida naturen!

Djupt i den svarta,
Nattliga jorden
Suckar din flamma.
I hårda graniten,
I plantor och djur,
Lifvande, bo
Dina eviga gnistor.

Men snart du bryter
De tryckande banden
Och höjer dig glad
I gyllene lågor
Mot himlen.
Och luften, din broder,
Med kyssar dig möter
Och eggar ditt mod.
Ej hvilar du förr,
Än åter du hunnit
Ditt fädernesland
Och ljuft dig förlorat
I den eviga rymden.
Men allt hvad du lemnat
Efter dig vänder
Sorgligt igen
Till den döda materien,
Den kaotiska natten.

Djupt i mitt hjerta
Lefver din flamma,
Mägtiga eld!
Bränn det till aska,
Detta lidande hjerta,
Och glädtigt dig höj
På segrande vingar
Till etern!

Brinna skall en dag
Den blomstrande jorden,
Och lågor af andar,
Idéer och strålar,
Ur nattens qved
Leende framgå.
Föda skall en dag
Den suckande modren
Strålande söner,
Ljusets barn,
Åt den eviga Fadren,
Men sjelf förgås.

Planeterne.

1. Mercurius.

Med andeverldens helga nyckel
Jag läser tidens Orcus opp,
Der själarne bland skuggors gyckel
Fullända pröfningsbanans lopp.
Blott de i glädjens famn tillbaka
Ur häktets afgrund slippa få,
Som jordens fröjder gladt. försaka,
Som ljusets religion förstå.

Kring solens Eden, i hvars sköte
Det höga kunskapsträdet står,
I jungfruliga strålars möte
Jag spejande och ensam går.
Här tronar i sitt tabernakel
Det eviga förbundets Gud.
Stumt är för djuret dess orakel;
Blott andars öra hör dess ljud.

---

2. Venus.

Som morgonstjerna än jag går
I öster opp med perlkrönt hår
Och fram på azurhvalfvet kör
Auroras purpurspann.

Som aftonstjerna än jag ser
Till Cyperns mirtenlundar ner
Och mina syskons kordans för
I himlasalen an.

Dock hvar och när jag skådas må,
Den fagraste jag är ändå
Af fästets bleka stjernehär,
Den mägtigaste ock.

De kronor, Jofur delar ut,
Beherskas dock af mig till slut,
Och Martis lejonsjäl jag snär
I en min silkeslock.

Klar brinner jag i eterns höjd;
Till kärlek och till skämt och fröjd
Min stråle tänder menskans bröst
Med eviga begär.

I dansens hvirfvel, glad och yr,
Jag zefyrlätta korer styr,
Och i musikens änglaröst
Jag suckar, öm och kär.

Jag rosor sår på flickans kind,
Jag höjer ljuft med suckars vind
Dess. kyska, liljehvita barm
Och lifvar ögats ljus.

Jag lär en blygsam älskare
Med Svadas röst om kärlek be
Och skaldens själ, af tjusning varm,
Att sjunga nöjets rus.

Min vink, o menska, troget följ:
I dalens skuggor dig fördölj;
Begär ej vishetssolen se!
Hon bränner dig till stoft.

Ett gyllne äpple jag dig ger,
Af purpurstrimmors glans det ler.
Ljuft som violens rökelse,
Som ambra är dess doft.

Förborgad inom skalet der
Din mörka lefnadsgåta är.
Kom, glada yngling, kom och ät
En salig vällustdöd!

Njut fjärilns sälla tidsfördrif:
Bland rosor yra bort ditt lif!
Och snart i dvalans famn förgät
All salighet och nöd!

---

3. Mars.

Bragdernas och jernets far,
Tronar jag i blodstänkt char,
Skakar öfver brottets verld
Raseriets ljungeldssvärd.
Fradgande af harm jag ser
Från min höga himmel ner,
Hur den stolta flodens våg
På sitt ärorika tåg

Vattnar en arkadisk bygd,
Och i lugna hamnars skygd,
Burne öfver böljans stig,
Handelns kölar hvila sig.
Vred jag skådar skördens krans,
Vred den glada hjordens dans
Kring ett luftigt rosentjäll,
Der, elysiskt öm och säll,
Herden vid herdinnans bröst
Söfs af vestans lena röst.
Vredfull jag då lansen tar,
Skakar från min guldtiar
Olycksfulla strålars ljus,
Störtar ned i blod och grus
Allt, hvad lifvets stämpel bär,
Allt, hvad bygdt af Jofur är,
Blodbemänger alla haf,
Offrar folken åt min glaf
Och till furiers högtidsbord
Dukar opp den vida jord.
O, hur gerna slog min arm
Verldar ned i blodig harm!
Men den högste Gudens hand
Läste mig i kopparband.
Längre, än min kedja går,
Vredens eld ej rasa får,
Och min jernregerings dar
Fridens Gud begränsat har. —
O, när brinner jordens rund?
Ur äonernas förbund
Skall jag festligt ila då
Ned från stjernolympen blå
Och på vanskligehetens bål
Finna mina dagars mål.

4. Månen.

På luftens haf i skyarna
Jag blek och stilla flyter
Och som ditt öde, menniska,
Min skepnad evigt byter.
Än ser du mig i festligt ny
På blåa aftonhimmeln gry,
Än, i mitt fylle uppenbar,
Med tjusning jag din själ betar
En hänryckt midnattsstund, och sedan
Jag tynar bort i dunkelt nedan.

Af solens kärlek mägtigt slår
Mitt annars kalla hjerta.
På honom blicken fästad står
I vällust och i smärta.
Som Pleroma betraktar Gud,
Som kyrkan i sin högtidsskrud
På korsets hjelte evigt ser
Och ljuft ur änglatårar ler,
Så mot det bloss, som Phœbus tänder,
Jag evigt mina blickar vänder.

O menska, vill du ljuset se,
Ditt hjerta först då skära
Likt silfret, som i klipporne
Mitt väldes strålar bära.
Igenom tidens skiften se'n,
Förmörkad ofta, evigt ren,
Din pröfningsbana tåligt skrid,
Tills i en evig sabbats frid
Du uppgår på den nya polen,
En helig brud åt Andesolen.

5. Jupiter.

På nattens himlahvalf min silfverstjerna tågar,
Olympiskt skär och klar;
Med flammar i min blick, och hjessan furstligt lågar
Af magtens guldtiar.

Min kraft åt jordens folk ger lagar och regenter,
Och endast genom mig
En sjunken andeverlds förspridda elementer
Till stater ordna sig.

Likt tennet, som mitt ljus i bergets sköte ammar
I nattens dunkla bygd,
Så ler mot ärans sol i snöhvit glans, så flammar
Min höga samhällsdygd.

En strålande Olymp jag i det låga skapar,
Bekrönt af minnets sol;
Och häfdens stjernehär, den magiskt efterapar
Odödlighetens pol.

Högt öfver bål, cypress och mausolé och urna,
Vid folkens jubelskri,
Gå hjeltesjälarne, af mina örnar burna,
Dit opp att gudar bli.

---

6. Saturnus.

I dunkla regioner
Min stjerna fjerran går
Och vidt kring jordens zoner
Med tyngdens spira rår.

Längst bort dess fackla glöder.
Blek, skälfvande och matt,
Hon blyets malm dock föder
I bergens dystra natt.

Kring andeverldens grafvar
Jag hvälfver tyst mitt lopp
Och fostrar idel slafvar
Åt vanskligheten opp.

Jag sluter dårens öga
För gudasolens ljus.
Jag sänker från det höga
Hans blick mot jordens grus.

Vid åkrarne och skatten
Jag fängslar verldens träl.
Med fasans bild om natten
Förskräcker jag hans själ

Och gjuter svårmodstankar
I drömmarns sorgsna bröst,
Då han bland grifter vankar
Vid hesa ufvars röst.

Med list jag skilde jorden
Och himmelriket åt.
Re'n qvinnans sorg är vorden
En ocean af gråt.

Från Edens rosenkojor
Och från sin brudgums sköt
I sinneverldens bojor
Jag Psyche mägtigt slöt.

Ej slipper hon tillbaka.
Jag tidens orm befalt
I kulans natt bevaka
Dess himmelska gestalt.

Evärdligt skall hon gråta
Bland skräckfantomer der,
Tills korsets dunkla gåta
Hon rätt att fatta lär:

Tills himlaburna hjelten,
Känd af profeters röst,
Far ned från eterfälten
Med ljus och himmelsk tröst

Och drakens hufvud krossar,
Som vakar vid hans skatt,
Och fången mildt förlossar
Ur vreda stjernors natt.

Solen.

Strålande jag sänder från det höga
Mina blickar öfver jorden ner.
Ljusets ära på min panna ler,
Nåd och sanning stråla ur mitt öga.
Lyft ifrån ditt anlet villans flor,
Menniska, och se din forne bror!

Full af ånger för min spegel stanna!
Sådan glänste du i forna dar:
Dygdens silfverhvita drägt du bar,
Oskuldsglorian kransade din panna.
Se dig nu i vattnets tåreflod,
Se dig fläckad af din forntids blod!

Lyft dock blicken, dränkt i ångrens tårar,
Åter upp mot kärlekens symbol!
Lär af mig, af tidens dunkla sol,
Detta ljus, som i Olympens vårar
Fyller andeverldens stora kropp
Med sin vishet och sin godhet opp.

Allt jag genomtränger med min låga,
Alla kroppar ledas af min glans;
Vilda, krigiska planeters dans
Ordnar jag med enhetens förmåga. —
Styr, o menska, dina stjernor så:
Kretsande i själens natt de gå.

Jordens dimmor för min eld försvinna,
Skuggorna i bergens klyftor fly,
När i öster mina strålar gry. —
Låt ej jordiska bekymmer hinna,
Dunkla sorgemoln ej skuggor ge,
Gudaälskling, åt din empyré.

Guldet fostrar jag i bergens sköte.
Hårdt som klippans häll ditt hjerta är;
Mogna dygdens ädla skatter der
Till den stora pröfningsdagens möte!
Då vid stjernors och planeters fall
Jordens guld i eld förbytas skall.

Till månen.

Tankfull går du,
Nattliga måne,
I de silfrade molnen.
Full af allvar

Stirrar din blick
Ned på vårt dunkla,
Sofvande klot,
Och skalden försmälter

Vid ditt mystiska ljus
I vemod.

Då jorden skaptes,
Skaptes ock du,
Att troget ledsaga
Dess vandring kring solen
Och för deras begge
Hemisferer predika
Förvandlingens lära.
Dig befaldes att vara
En helig spegel,
En klar symbol
Af det jordiskas öden.

I evig glans
Kring Skaparens tron
Idéerna stråla.
Ej mista sitt sken
De vänliga stjernor,
Och solen hvar morgon,
Evigt densamma,
Leende framgår
I sin bländande krona.
Tryggadt för skiften
Är allt deruppe.
Med dig, o måne,
Förvandlingen börjar.
Än vänligt du tänder
Ditt glimmande ny;
Snart ser man dig half,
Snart i lysande fylle.
Se'n tynar du af
Och försvinner.
Så äfven på jorden
Vexlingen rår.
Mellan ebb och flod
Verldshafvet evigt
Skiftar ju om.
Plantorna framgå
Ur natten och mullen,
Knoppas och blomstra
Och vända igen
Till natten och mullen.
Mellan nöjen och plågor
Vacklar vårt hjerta;
Mellan nedan och ny
Skiftar vår lycka.

Det ljus, du lånar,
O sörjande måne,
Åt jordens nätter,
Du sjelf har lånat
Af solen.
Från himmelen kommer,
Från ljusets verld,
Det ädla, det stora
Härnere.

Månflickan.

Kring jorden dyster midnatt rår,
Bland svarta skyar månen går;

Midt för mitt fenster, mild och klar,
Hans silfverglöd re'n kommit har.
Och med hans sken i kammarn ner
En himmelsk mö jag stiga ser.

Skön är den späda. Hennes hy
Är röd som österns morgonsky,
Och barmen hvitlett, lik den snö
Aprildar öfver jorden strö,
Som himmelen dess ögon blå.
Med silfverröst hon talar så:

»Vak opp, o älskling, ur din dröm,
Amanda och dess rosor glöm!
Kom, följ med mig till månen opp!
Här nere strålar intet hopp;
Här nere blommar ingen fröjd,
Men fullhet bor i eterns höjd.

En helig brudsång väntar oss;
Omkring den brinna gyllne bloss.
I salig frihet sättas der
Skall hvarje glödande begär.
Jag älskar dig; säg, vill ej du
Ha månens flicka till din fru?

Jag har en öm och eldig bror;
På solens gyllne klot han bor.
Snart till Amanda skall han gå
Och hennes kyss och löfte få.
Kom till Olympens helga ljus,
Kom, följ mig upp från jordens grus!»

Till aftonstjernan.

Ode.

Dagens strålande gud hos Thetis hvilar.
Skrid på himmelen fram, o aftonstjerna,
Att till kärlekens tempel
Viga en suckande jord!

Se, du kommer så mild. Din gyllne lampa
Leder älskarens gång ur hyddans sköte
Mot den rodnande flickans
Möte i björkarnes skygd.

Nu af trohetens ed, förbundets kyssar,
Gyllne Hesperus, du till vittne tages;
Och i ångande gräset
Digna de saliga ned.

Trygga fira de här på blomstermattor
Nöjets himmelska fest, ty du allena,
Qvällens glimmande stjerna,
Ser deras menlösa ro.

O, de nöjen, som blott af dagens strålar
Hemta färger och lif, af hopens ögon,
O, hvad äro väl dessa?
Skimmer och brokiga moln.

Undfly, älskande själ, i öknar verldens
Glädjemördande blick. Vårt lif besälla
Blott de fröjder, som mägtigt
Höljas af tystnad och natt.

Aftonen.

Aftonen nalkas:
I skuggornas hägn,
Dalarne svalkas
Af perldaggens regn.
Qvällen azuren
Med guldstjernor strör;
Hela naturen
I vällust nu dör.

Fjärilen gungas
På törnrosens barm;
Ljuft hon betungas,
Dess vän är så varm.
Tyst han sig gömmer
I tjuserskans sköt,
Slumrar och drömmer
Om allt, hvad han njöt.

Turturn, af bruden
Till hägnande dal
Vinkad och bjuden,
Förgäter sitt qval.
Länge de kyssas
I svigtande bo,
Domna och vyssas
Af vinden till ro.

Cypria blinkar
Från skyarne ner.
Herden hon vinkar
Till hyddan — och ler.
Porten och famnen
Han öppnade ser.
Seglarn i hamnen
Ej fröjdar sig mer.

Brudsäng är jorden,
Se'n dagen förgått.
Himlen är vorden
En sänghimmel blott.
Kärlekens nektar
Besällar en hvar. —
Ensam jag smäktar
Och eldsuckar drar.

Midnatten.

Fåfängt natten i sin mörka skrud
Helig rysning kring naturen bjuder;
Fåfängt midnattsklockans dofva ljud
Från det gråa kyrkotornet ljuder.
Ha, på svandun leker kärleken:
Ej af spöken han förfärats än.

Ja, på bädden, höljd af månskensflor,
Viges flickan in i nöjets lekar.
Hvarje skatt åt älskarn hon förtror;
Ingen ros dess öppna Eden nekar.
Arm förtroligt lindar sig om arm,
Barm förtroligt lutar sig mot barm.

Du, hvars silfvergråa skymlar nu
Långsamt nattens dunkla zenit trampa,
Bleka Cyntia, skall en gång ej du
Mig och tärnan röja vid din lampa,
Glädjedruckna som i himmelen,
Yra kyssar ge och ta igen?

Tusen hymner, midnatt, skola då
Från min harpa till din ära stiga.
Blomsterkransad, Amor, skall jag gå
I ditt tempel att till prest mig viga. —
Än jag sjunger för ett ovisst hopp.
Gif mig döden — eller fyll det opp!
1813.

Natten.

När Äge bergar solen,
Och jorden svepes i en sorglig dimma;
När stjernorna kring polen
Som dystra lampor i ett grafkor glimma,
Sitt välde gudar då på jorden fira,
Och menskan typiskt hyllar dödens spira.

Tyrannens höjda bila
Ej mera hotar, blixtrande mot dagen.
Han sjelf, i magtlös hvila,

Af drömmens gissel blir på svandun slagen.
Ur sömnens vallmoskålar läskas slafven,
Och allas lotter jemnas som i grafven.

Dock än bland jordens söner
Är skalden ensam lifbenådad vorden,
Och natten honom kröner
Vid månens sken till konung öfver jorden.
Dess gyllne kronor till hans fot sig sänka,
Och öppna himlar öfver honom blänka.

Hans öga Friggas möter,
Der tyst på fjällens höga stol hon sitter
Och, liljefingrad, sköter
Sin vida slända, prydd af stjernors glitter.
Och Saga, sväfvande från himlen neder,
Fantastiskt drömmarn bland ruiner leder.

För honom skogens brudar
Med daggigt eklöf sina hufvu'n kransa;
I hvita silfverskrudar
För honom dalens muntra älfvor dansa,
Då silfvergråa, bladbekrönta Näcken
Sin harpa slår i månbeglänsta bäcken.

I ljuflig fred han talar
Med fädrens andar, som på molnen sväfva.
Till evighetens salar
Han dristigt vågar sina blickar häfva,
Der glädjens harpor evigt ej förstummas,
Och salighetens fulla mjödhorn skummas.

Ej skaldens nöjen blandas
Med hopens. Dårar i hans tjäll ej stoja.
Ett högre lif han andas,

Och andar skämta i hans rosenkoja.
Med dessa lyftad öfver stoftets öden,
Hans gudalif besegras ej af döden.

När månens blickar gjuta
Sig till min graf, ej prydd af blåa minnen,
Min skugga dock skall njuta
Naturens fägring än med änglasinnen,
Skall ofta vandra under dessa ekar,
Som tjuste lyssnat till min harpas lekar.

Vårsång.

På gyllene skyar ånyo du kommer, o vår!
Förbi äro molnen, förbi äro stormarnes dagar.
Se, skördarne knoppas, se, fruktträdet blommande står,
Och turturn så ömt i de susande lundarne klagar.

Med kärlek på jorden från himlarnes eviga höjd
Guds dotter, den strålande solen, nu fäster sitt öga;
I brudliga smycken naturen sig kläder med fröjd
Och möter den kraft, som beströmmar dess sköt från det höga.

Nu lofsjunger skogen, nu ängarne blomstra och le,
Små änglar i dälderna leka med fläktande vingar;
Ljuft lindarne susa, och blommorna vällukter ge,
Och frälsade andarnes korsång ur böljorna klingar.

Att kärlekens under, o menniska, fröjda din syn,
Med vördnad af dig den grönskande marken beträdes!
De himmelska flyttat till jordrunden neder ur skyn:
Jehova är sjelf i sitt heliga tempel tillstädes.

I templet, profeter, med ångande rökelser gån
För honom, som är, som har varit, som evigt skall blifva,
Och, följde af tusende röster, er guldharpa slån,
Att genljud deraf de odödliga fjällarne gifva!

1817.

Vårtankar.

Långt är ännu, o himmel, till den ljusa
Midsommarsfesten, då i tält af rankor
De fromme bo, och änglar dem besöka —
Då Skaparn sjelf som patriark befaller,
Och Demiurgens alla spiror krossas,
Och kärleken bland folkets skaror höjer
Sin herdestaf, ett kors, af rosor krönt.
Knappt svallar än af vårens glada aning
Naturens barm. O Gud, hur kallt och öde
Är allt omkring mig! Ingen ros har spruckit
I blodröd fägring ur den tysta knoppen,
Och ingen lilja, glad och vänlig, skakar
Aromers himlavin i silfverkalken.
Blott här och der en tonfull lärka klingar,
I förtid buren öfver hafvets rymder,
Sin morgonpsalm i skyn. Blott grönskan tittar,
Än späd och vek, bland smälta drifvor fram.
Blåsippan ännu ensam står på tufvan,
Med blyga tårar i sitt fromma öga;
Guldvifvan än i modrens kamrar sofver,
Leontodon i nattens mörker dröjer;
I nakna häckars skygd står anemonen
Och blickar stum kring nejderna och saknar
Den nyss försvunna, glada morgondrömmen
Om sylfers dans vid bäckars sorl i dalen
Och liljors doft och näktergalars sång.
Kring hennes fristad kalla vindar susa,

Och solen höljs i moln. Då lutar blomman
Mot jorden ned en vissnad kind och vänder
I modrens armar, rysande, igen.

Hösten.

Ack, Kristus lider.
Hur matt han strålar, hur blek han skrider
Vid söderns pol!
Döende blickar
Förgäfves han skickar;
Af molnens förfärliga sköld betäckes hans glimmande sol.

Ack, Venus gråter;
Adonis flytt.
När kommer han åter?
När öppnar på nytt
Vid brudgummens möte
Den hulda sitt sköte,
Med grönskande hufvudet festligt af majblommor prydt?

Dödens skuggor hölja jorden,
I ett lik hon bytt är vorden:
Dimmans svepning henne kläder,
Stormen hennes liksång qväder,
Och Olympens kalla tår
Droppar ned på hennes bår.
Dvalan herskar kring naturen:
Gräsen, plantorna och djuren
Sig till vintrens sömn begifva;
Inga fläktar mer dem lifva,
Ingen stråle mer af ljus
Hinner ned till deras grus.

På drufvobergen, på de rika fälten
Predikar Jesus icke mer;
Till dödens rike har den milda hjelten
Ur solens strålar vandrat ner.
Sitt kött och blod han oss att njuta ger.
Snart skall han likväl tåga
Ur mullen fram med segrande förmåga:
Med hundra purpurmunnar
Snart våren honom leende förkunnar.
Snart Kristus väcker medlarns kropp
Ur grafvens svarta rike opp.

Höstaftonen.

Naturens lik i månens strålar hvilar;
Dess lätta skrud af frostens perlor glimmar,
Och vindens suck tungt öfver båren klagar.
Sin nakna topp de ruska, flodens pilar;
I dalens famn det hvita töcknet simmar,
En skugga lik ur fabelverldens dagar.
Matt stjernorna se ned från eterlanden,
Tungt hafvet gnyr med klagodån mot stranden.

Hon är ej död, Guds väna brud och maka:
Hon sofver blott. Snart skall en ängel ila
Med våren ned och helga jungfrun väcka.
Mot Uranos, som kommer glad tillbaka,
Hon, liljekrönt, ur vintrens långa hvila
Skall resa sig, att ömma kyssar räcka
Och veckla ut de eviga monader
I strålarne af varelsernas Fader.

För henne, Gud, din kärlek evigt lågar.
Med rosors skrud du årligt henne kröner
Och sluter jemt i famn din älskarinna.

Ej, Uranos, ditt hjerta efterfrågar
Den grymma lott, som träffar era söner;
Likt gnistorna af elden de försvinna,
Likt bubblorna i vårens strida floder. —
Bed, bed för oss, Urania, o vår moder!

Vintern i norden.

Ifrån den tid, då dagens stjerna brinner
Vid söderns pol, till dess hon åter hinner
Den milda Vädurns blåa himmelstrakt,
Beherskar köldens kopparspira norden.
De gyllne kornen slumra under jorden
Och drömma tyst om nya vårars prakt.

Palats af drifvor vinterguden höjer,
Med bördors tyngd han fjällens granar böjer
Och slukar dalens låga kojor opp.
Ej bäcken mer igenom ängen seglar,
Ej morgonen den friska kinden speglar,
Ej fästets stjernor, i hans stilla lopp.

Ej Näcken mer i flodens vågor qväder,
Och ingen hafsfru bleker sina kläder
På böljans rygg i milda solars glans;
Ej älfvorna i daggbestänkta gräset
Vid månbeglänsta dammars rand på näset
Man sväfva ser i nattlig sommardans.

Se, vintrens likdrägt hvilar öfver ängen,
Der förr i buskars skjul på blomstersängen
Ett hänryckt par mot aftonsolen log.
Se, öde ligger under drifvans täcken
Den nejd, der förr vid caprifoliihäcken
Med elfenhand Lucinda cittran slog.

Ej lärkan mer, på lätta vingar buren,
Sin morgonglädje tonar i azuren,
Ej syrsan qvida hörs i daggig ljung;
Ej svalans stim ur sömnen odlarn väcker,
Ej lifvets skugga lyssnande betäcker
I ambranatten lundens sommarkung.

Ej turturns slag ur almens kronor ljuda,
Blott gråa sparfvar än hvarannan bjuda
Till nöjets fest i nakna toppars höjd.
Hvar gång, då solens guld ur molnet bryter,
Ur deras bröst ett tonrikt qväde flyter,
Likt återljud af flydda dagars fröjd.

Aflöfvade stå popplarne i lunden;
En hvitklädd vålnad lik i midnattsstunden,
Sig eken höjer med ett dystert sus.
I andefärgen hvar gestalt sig målar,
I brokigt skimmer tallen återstrålar
Från rimbeklädda grenar månens ljus.

Dock fröjdas nordens ynglingar och tärnor,
Fast solen än från Vattumannens stjernor
Med sneda blickar deras hembygd ser.
Ej stormarne och kölden öfvervinna
De lågor, som hos skandinaven brinna,
Den fröjd, som modfullt ur hans öga ler.

Vid bjellrors klang i zefyrlätta släden
Han ljungar öfver fältet under qväden,
Gensvarade af glada bröders tropp.
Hans jagtgevär i tallars skymning prålar;
Kring nyfödd snö vid dagens första strålar
Förföljer han den rädda hindens lopp.

På fält af is se bygdens ungdom dansa
Med stålklädd fot! Se frostens blommor kransa
De gyllne håren, purpra gossens hy!
Se nordens mö, med blickar himmelskt ljufva,
Förtroligt småle ur en dunkel hufva,
Likt månens ur den stilla nattens sky!

Med glädje nu man dricker punschens vågor
Och under skämt vid brasans muntra lågor
En ring kring flammande kaminen slår.
Violens röst ur marmorsalen ljuder.
I nordens sköna, han till dans er bjuder:
Gån, krönen lockarne med härmad vår!

En himmelsk känsla ynglingen bevingar,
Då, sväfvande i valsens yra ringar,
Han flickan för, som i hans armar ler.
På hennes kind, se, nöjets morgon glimmar,
Då under lek i qvällens sena timmar
En pantkyss åt den älskade hon ger.

Mildt torkar Freja nu i Folkvangs höga
Kristallesalar tåren ur sitt öga
Och skådar vänligt ned på barnens ro.
Gråt ej, gudinna: komma skall din maka,
Lik nordens solgud, i din famn tillbaka,
Då sipporna i Manhems dalar gro.

Naturen åldras ej, den evigt unga.
Snart foglarne i vårens lundar sjunga,
Snart dagen öfver Idavallar gryr.
O menska, njut din lefnads korta dagar!
Lik källans våg, som mellan vassen klagar,
Framblänker du på tidens elf och flyr.

Vinteraftonen.

Se, dagens gud försvinner
Bland vesterns snöbetäckta berg,
Och aftonrodnan brinner
I svarta moln, med blodig färg.
Af bleka stjernor här och der
Den mörka polen upplyst är.

Sin vinge stormen höjer;
I fåfängt motadt tordönslopp
Han skogens toppar böjer
Och retar hafvets vrede opp.
I tjocka hvirflar utaf snö
Han sveper himmel, jord och sjö.

Och Luna, hemsk och frusen,
Sig höljer i en bister sky:
De gyllne himlaljusen
I rysligt mörker alla fly.
Hör vädrens tjut: olycklig den,
Som plöjer skogens drifvor än!

Må vintren ute rasa.
O bröder, sättom oss i ring
Kring spiselns lugna brasa
Och låtom bägarn gå ikring!
Hvad gör oss vädrens raseri?
Kling, klang! I trygghet äro vi.

I fridens tysta koja
Den vise makligt dväljes så
Och låter dåren stoja

Och ödets stormar ute rå.
Om himlens stjernor falla ned,
Han tömmer dock sin mugg i fred.

Julqväde.

Canzone.

På nytt den gyllne solen
Man ser i loppet stanna
Vid söderns låga, dufna regioner.
På nytt till norra polen
Hon vänder strålig panna
Och blickar mildt åt Tules frusna zoner.
Nu skalla glädjens toner
I dalar och på fjällar;
Och dryckeshornen rinna,
Och silfverljusen brinna
På rika bord i långa högtidsqvällar.
Med fulla glas i handen
Vi helse drottningen från Österlanden.

Hon kommer! Se, i spåren
Välsignelsen ju ilar:
Mot natt och vinter segersäll hon strider.
O, snart den milda våren
I blomsterdrägten smilar
Och liljeångor öfver jorden sprider.
Snart sippans krans sig vrider
Kring tärnans mörka lockar:
Snart slumrar hon vid bäcken,
Och snart på törnehäcken
Med varsam hand en eldig ros hon plockar,
Och, hvit som elfvens fradga,
Ses barmen ljuft den röda blomman vagga.

Snart mejas våra tufvor,
Snart sädens gullhaf svalla,
Och bygdens svenner krumma liar hvässa.
Snart söderns friska drufvor,
Af solen brända, kalla
I högröd glans från bergens fria hjessa.
Och vingårdsmännen pressa
Med fröjd den gyllne musten
Och smaka på, och kransa
Med vinref sig och dansa
Vid cittrans slag i druckna ungdomslusten.
O, glöm ej, gyllne stjerna,
Att mogna drufvan — flykta sedan gerna!

Nu tvekom icke, bröder,
Att friskt med glasen klinga
Och glädtig krets om rika julbord sluta!
Så länge solen glöder,
Skall tegen skördar bringa,
Och vin skall året i vår flaska gjuta.
Se, sparfvar födan njuta
Af solens ljusa Fader.
Ej markens blommor spinna
Sin drägt, men ändå brinna
I festlig glans af skimrande brokader.
Mot dagens tärna nickom
Från välkomstbägarn tröstansfullt och drickom!

O broder, ho kan veta,
Om flera vinträd mogna
För oss på jorden? Qväf den fega tåren!
Må lifvets bord oss reta
Att, nöjets bjudning trogna,
Som hjeltar fråssa. — Snart på svarta båren
Vi tåga hem, och spåren

Ej efter oss man finner.
Hvad båtar då att spara?
Som böljor åren fara,
Och mer har jorden, än man njuta hinner.
Klang! Snart i himlasalen
Med patriarker tömma vi pokalen.

Dalen.

1.

Din stillhet rörd jag helsar,
Du blomsterrika dal!
Elysiskt du mig frälsar
Från lidelser och qval.
Ack, alla bojor falla,
Ömt lindras hvarje ve,
Der dina bäckar svalla,
Der dina rosor le.

Re'n aspen mig betäcker
Med glada skuggors vakt;
Sin tröstekalk mig räcker
En okänd gudamagt.
Re'n dricka mina sinnen
Med glödande begär
Det flydda Edens minnen
Och jordens glömska der.

Från paradisets strömmar,
Dit länge re'n de flytt,
Min barndoms gyllne drömmar
Besöka mig på nytt.
Med kornets gyllne vågor,

Med gräsets lena svall,
I dans som lyktgubbslågor
De gå kring däld och vall.

Ack, stängdt för lifvets smärta,
För lifvets nöjen re'n,
Fromt vidgar sig mitt hjerta
I nya solars sken.
Från helga dufvovingar
Omfläktas jag af tröst,
Och strängaspelet klingar
Ånyo i mitt bröst.

O Gud, ej blott ur solen
Din blick mot jorden ler,
Ej blott den höga polen
Oändligheten ter.
I lägsta dalars sköte
Ditt altar upprest är.
Tro, kärlek, hopp ditt möte
Ej fåfängt bida der.

Ett stilla väder susar;
Det trädens kronor rör,
Det vattnets spegel krusar:
Guds milda röst jag hör.
Hallelujah! Hur glädes
Ej lifvets minsta hamn!
O evige, tillstädes
Du är i templets famn.

Af lefvande förtjusning
Naturens hjerta slår.
I gudastrålars ljusning
Föryngrad klippan står.

Dig, Ande, Son och Fader,
Lofsjunger källans ljud,
Och blomsterkyrkans rader
Fromt buga sig för Gud.

Med trånad mot det höga
Ser helianten opp;
Violen tyst sitt öga
Slär ned med blygsamt hopp;
Förtrollning rosen andas,
Och, ångerfull och mild,
Emot narcissen randas
I vågens glans hans bild.

Gud, till ditt helga rike
Mig lyfta qval och strid.
Gör mig en blommas like
I menlöshet och frid!
O, klingade mitt hjerta
Med alla väsens sång,
I glädje och i smärta,
Tillsammans ljuft en gång!

2.

Hur lycklig förr i hoppets drömmar
En blomsterdal jag tänkte mig,
Der mellan vassen klara strömmar
Vid pilars skuggor krökte sig.
Här qvad i löfvet Filomela
Vid månens bleka silfversken,
Och eterns lärkor hördes spela
Vid dagens första helsning re'n.

Här stod min obemärkta hydda
I vänligt skydd af himmelen.
Från verldens sorl och villor flydda,
Bebodde frid och kärlek den.
Här fick jag älska utan hinder,
Här log min flicka i sin vår;
Jag kysste hennes rosenkinder
Och lekte med dess sidenhår.

Men dessa dagar ha försvunnit,
Då än i hoppet jag var säll.
Ej vägen se'n jag återfunnit
Till barndomshemmet, till mitt tjäll.
För vinden mina segel sväfva
Kring oceanens mörka famn;
Ur djupet mina armar sträfva
Förgäfves mot en älskad hamn.

En verld af vanvett kring mig larmar,
Och lasten höjer jubelskri. —
När skall, natur, i dina armar
Jag åter hvila säll och fri?
När skall jag åter ostörd drömma
I skuggan af en dyster tall,
I klyftans nattligt mörka gömma,
Vid flodens ormande kristall?

När skall jag, ostörd i min smärta,
Få markens liljor tårbeströ?
När skall, o himmel, i mitt hjerta
Det bittra menskohatet dö?
När skola lugna mina dagar
Som flodens klara böljor gå,
Och blott naturens helga lagar
Mitt hjertas fria hyllning få?

Ack, hårda öde! Först i grafven
Jag finna skall en önskad ro.
Der falla kedjorna af slafven,
Der bygger flyktingen sitt bo.
Hvad sällhet, när på höjda vingar,
För evigt löst ur kroppens band,
Sig själen öfver fästet svingar
Till andars blåa himlaland!

Dröm på hafsstranden.

Hör, andarne ropa ur böljornas skum:
»Kom, suckande vän! Äfven dig är ett rum
I det brusande riket förvaradt.
Se, alla vi sträcka dig broderlig famn!
Hvem har du der borta, som ropar ditt namn?
Hvad fröjder har jorden dig sparat?

Mång underbar ting du på djupet skall se:
Koraller dernere kring hällarne le,
På sölfsand sig vågorna gjuta;
På böljornas botten, i böljornas bryn
Små guldfiskar leka, och hvalar mot skyn
De höga kaskaderna spruta.

Här Näcken sin harpa i glasborgen slår,
Och hafsfruar kamma sitt grönskande hår
Och bleka den skinande drägten.
Här går han vid stjernornas bäfvande glans
Bland plaskande böljor förtroligt i dans,
Den glada, den flygtiga slägten.

En strålande himmel i djupet ock är.
Kom, se hur en måne så vänlig och skär

I våta kristallen ock simmar!
Kom, skåda de guldröda skyarnes bild!
Se kärlekens stjerna, hur vänlig och mild
I Vanadis' fornland hon glimmar!

Kom, suckande pilgrim! Med verldshafvets svall,
Det silfverbestrålade, vaggas du skall
Kring aflägsna stränder och öar. —
Din trånad skall stillas, ty hemmet ju är,
Det eviga hemmet för trånaden, här:
Här brusa ju fullhetens sjöar.»

En njutning, o vänner, är trånadens glöd,
Men njutningens fullhet är njutningens död.
Än vill jag den älskade njuta.
Med himmelska tårar min kind hon beströr,
Med fläktande händer förtroligt hon rör
Mitt hjertas melodiska luta.

På hällen, som badas af vågornas skum,
Jag ensam vill sitta, bedröfvad och stum,
Och långsamt i tårar försmälta,
Tills sjelf i en bölja förvandlad jag är
Och får med er stora, er svallande här
I oändliga rymder mig välta.

Blommorna.

I leende blommor, I menlösa små,
　　Omgrönskade vänligt af hopp!
Med tjusning ånyo jag skådar er gå
　　Likt stjernor ur mullriket opp.

O sägen, hvad underbar känsla det är,
　　Som ömt till er fägring mig drar!

Med hjertat, som klappar försmäktande här,
Säg, blomma, hvad slägtskap du har!

Mig tyckes, som fordom jag ofta er sett
I fjerran, i sällare trakt,
Som högre förtjusning I alla mig gett
Och blomstrat i skönare prakt. —

Ryck bindeln, o vandrare, bort från din syn,
Bjud hågkomsten gry i din själ!
I forntida dagar, i land öfver skyn,
Vi kände hvarandra så väl.

Då slöt du oss hänryckt till klappande bröst,
Då kunde vi kyssar dig ge.
Då ägde vi känslor och tankar och röst:
Nu vålnader endast vi te.

Säg, mins du ej längre det himmelska land,
Der Venus Urania bor,
Der lundarne, värmda af ursolens brand,
Befolkas af andarnes kor?

Der lefvande floder i palmträdens skygd
Kristallklare välta man ser?
Säg, mins du ej längre din fädernebygd,
Ditt strålande harem ej mer?

Se rosen: ur knoppen hon rodnande går,
Omfläktad af himmelens vind.
Se liljan: i dalen hon skälfvande står,
Med gråt på sin månbleka kind.

Ack, ömmast för dem bland oss alla du brann:
Ack, ofta med leende harm

I parkernas skymning dig gullvifvan fann
Vid enderas gungande barm.

Glad sväfvade Rosa i lockande dans,
Serafiskt hon guldharpan slog.
Ljuft kinderna glödde af morgonens glans;
Som kärlekens stjerna hon log.

Tyst följde dig liljan i silfverhvit skrud,
När urverldens måne gick opp,
Och vingade själar med smältande ljud
Lofsjöngo i cedrarnes topp.

Vid brudgummens sida hon svärmande gick
Längs silfrade flodernas rand.
Mildt glänste af ömhetens tårar dess blick,
Ljuft tryckte hon ledarens hand.

Men ej för de tvenne, o älskare, blott
Du lågat af kärlekens glöd.
Ack hvitsippan ofta din eldkyss har fått;
Då brann hennes snökind så röd.

Och ofta med lockande, ömma begär
I blåsippans öga du såg;
Och ofta i lustgården, rusig och kär,
Vid nejlikans hjerta du låg.

O, vänd till idéernas rike igen,
Förgät hvad på jorden du drömt!
Än liljan begråter sin flygtade vän,
Och Rosa, hon vinkar dig ömt.

Näktergalen.

Sköna flicka, näktergalen,
Som i nattens dunkla timmar
Fyller parkerna och dalen
Med sin tungas silfverljud,
Ej lik Junos fogel glimmar,
Ej i svanens hvita skrud.

Örnen lik, på spända vingar
Kring Olympens blåa salar
Ej han sväfvar, ej han bringar
Hämdens blixt åt gudars far;
Ej till Cyperns myrtendalar
Fröjas lätta vagn han drar.

Skild från strider, glam och lekar,
Den förkastade sig gömmer
I en magisk natt af ekar,
Undan solens grymma sken,
Och i stilla svårmod drömmer
På en dunkel, löfrik gren.

Men när dagens buller tiger,
Stjernans guld i azurn lågar,
Luna fram på hvalfvet stiger
Och försilfrar ängens å;
Då han vaknar, då han vågar
Sina ömma drillar slå.

Och hans kärlekssuckar sväfva
Musikaliskt genom lunden.
Strax på flickans kinder bäfva
Perlor af en himmelsk gråt,

Står, af hemlig vällust bunden,
Vandrarn på sin öde stråt.

Mig, Amanda, himlen gifvit
Lif och anda, själ och tunga.
Flicka, jag har skapad blifvit
Endast för att prisa dig.
Jag kan älska, jag kan sjunga —
Fordra icke mer af mig!

Näktergalen och rosen.

Skön i aftondaggens perlor,
Står den täcka purpurrosen
Vid en månbestrålad källa.
Öfver henne näktergalen
Enslig sitter och melodiskt
Klagar i den stilla natten:

»Blomstrens unga monarkinna!
Ljufva sinnebild af jordens
Alla retelser och nöjen!
Sköna ros, hvad mystisk trånad
Lockar mig från cedertoppen
I din nardusånga neder?
Tystnad herskar kring naturen,
Alla jordens skaror hylla
Sömnens vallmokrönta spira.
Menskan efter dagens strider
Slumrar i palats och koja;
I sitt hem på klippans hjessa
Hvilar än den stolta örnen
Från sin djerfva fart kring solen;
Lejonslägtets rop ej mera
Fylla skogarna med fasa;

Trygg den bäfvande gazellen
Lägrat sig på grottans mossa;
Och bland lundens sykomorer
Turturdufvans klagan tystnat.
Jag allena får ej blunda.
Mig en trånad utan like,
Mig en namnlös kärlek tvingar
Att vid månens bleka strålar
Vaka hos den unga rosen
Och i ömma silfvertöner
Hjertats qval harmoniskt gjuta.

Allt af kärleken besällas.
Allt, som älskar i naturen,
Lönas ock af återkärlek.
Lärkorna i morgonmolnen,
Svanorna på flodens vågor
Mildt hvarannans suckar svara.
Turturn i den skumma lunden
Ropar ömt sin brud; — hon kommer,
Och på mandelträdets grenar,
Vaggade af vestanväder,
Hänger nu det såta paret,
Ljufligt brinnande i kyssar.
Själar sig med själar ena,
Kroppar ljuft i kroppar smälta,
Och begärets gåtor lösas
Af det söta ordet: vällust. —
Mig en outsäglig längtan,
Mig en hopplös kärlek drager
Till den taggomhvärfda rosen,
Och min glödande förtjusning
Smälter bort i klagotoner.
O, hur stolt, i nöjets purpur
Och i daggens perlesmycke,

Sitter der min älskarinna,
Döf för all min ömma klagan,
Och åt falska vestanväder
Och åt yra papilioner
Barmens skatter öfverlåter.
Mina känslor, mina plågor
Delar ej den känslolösa!

Hulda ros, mig dock förunna
Vid din stjelk att enslig dväljas,
Mätta ögat af din fägring,
Andas dina nardusångor
Och i toners svall förråda,
Hur jag plågas, hur jag brinner.
Ack, den silfverröst, som tränger
Ur mitt sönderslitna hjerta,
Är min kärleks högsta vällust!»

Så den späda näktergalen
Klagar ömt i Orientens
Paradisiskt sköna nätter.
Så, förtrollande Amanda,
Äfven jag på veka lutan
Prisar dina blåa ögon,
Svarta lockar, rosenkinder
Och i tomma kärleksdrömmar
Sitter ensam och förtrollad,
Medan våren kring mig vissnar,
Och i flickans ljufva armar
Andre nöjets orgier fira. —
Dock, o hulda, om min lyra
Äger blott en ton, som hinner
Till din själ, — en ton, som lockar
Perlor ur ditt sköna öga,
O, då brann på hjertats altar

Ej min rökelse förgäfves.
Triumferande jag blickar
Då på stoftets vällust neder,
Och den stela lagerkronan
Blommar vänligt kring min tinning.

Fjäriln och rosen.

Guldvingade fjäril, hur yr och täck
Du sväfvar i rosornas doftande häck!
Hos hvarje förtrollande blomma gäst,
En bland dem alla du älskar dock mest.
O dårlige fjäril, hvi brinner du så?
Kan rosen besvara din kärlek då?

»Hon kan den besvara, hon äfven det gör:
O, känn hvad hesperiska ångor hon strör!
O, se hur hon myser, hur vänlig hon är!
I rodnande barmen en själ hon bär.
En själ — ack, hur gerna jag gaf henne min!
Hur gerna hon skänkte åt fjäriln sin!

Snart mulnar himlen, snart vestans fläkt
Ej leker kring Floras böljande drägt;
Snart kommer den regniga höstens dag:
Snart dör min blomma, snart äfven jag.
Ty skulle jag lefva, när rosen ej mer
I purpurskimmer mot älskarn ler?

Du verldarnes ande, att nästa vår
En suckande turtur jag blifva får,
Och rosen, den älskade rosen, min brud!
Med tonrik klagan, med kyssars ljud
Vi skola från susande almens topp
Då fylla den ensliga lunden opp.

O, måtte jag slutligt en yngling bli,
Och hon min flicka! — Hur skola vi
Omarmas och smekas och brinna då!
Gack, drömmare, lär dig naturen förstå!
Du sjelf var en fjäril i forna dar —
Hvar har du flickan, som rosen var?»

Fjärilens dödssuck.

Hvad naturen är förändrad vorden!
Kulna vindar susa öfver jorden,
Floderna med vreda böljor svalla, —
Ned från himlen, flygtiga och kalla,
Solens strålar falla.

Ingen zefir mer bland löfven hviskar,
Ingen blommas nektardagg förfriskar;
Röfvad är ur Floras lockar kransen.
Inga systrar mer i middagsglansen
Bjuda mig till dansen.

Kort är dagen. Långa, svarta nätter
Snart sig lägra öfver öde slätter.
Regnets tårar vissna parker löga.
Ängsligt ned från molnen i det höga
Stirrar Lunas öga.

Ingen näktergal med silfvertunga
Hörs min brudnatt mer i lunden sjunga.
Ej vid rosens ömma bröst jag hvilar,
Ej mot älskarn, väckt af ljusets pilar,
Rodnande hon smilar.

Sälla dar, då jag till verlden föddes!
Marken tätt af blyga sippor ströddes;

Glad och menlös blickade den ljufva
Vårens förstling ur sin gyllne hufva
På en grönklädd tufva.

O, hur log, hur fröjdades ej gossen!
Skönare dock tändes morgonblossen,
Mildare sågs qvällens stjerna brinna,
När ur knoppen Rosa, min gudinna,
Gick att segrar vinna.

Åldras verlden? Blomstrens gyllne fader,
Dör han ock med barnens myriader?
Skall väl jorden med de undersköna
Döttrar, som dess vårfest sågos kröna,
Lika öde röna?

Fåfäng fråga! Snart jag evigt somnar,
Hjertat mattas, purpurvingen domnar,
Blodet trögt i mina ådror svallar.
Rosas vålnad från Elysiens vallar
Mig till hvila kallar.

Till kärleken.

Hvar är du, kärlek? O, hvem ger dig vingar?
Omätligt, ja, som verldsteorben klingar,
Jag sväfva vill och hänryckt störta mig
I afgrundsnatten, för att finna dig.

Dig, kärlek, tillber detta ömma hjerta,
Af tjusning dåradt, blödande af smärta.
Dig söker jag, du lifvets högsta skatt,
I glädjens solsken och i sorgens natt.

Hvar är du, milda himlabarn? O, svara!
Kom, för mitt öga ljuft dig uppenbara,
Som i minuter af olympiskt väl
Du ofta gjort det för min rörda själ!

Skall jag i famnen af en älskarinna
Ditt heligt dolda ungdomsväsen finna?
Hvad, andas du i flickans hulda barm,
Och famnar dig med henne älskarns arm?

O nej! Hvad natt af tvifvel och af plågor!
Med ungdomsbranden slockna dina lågor
I hennes själ — din likhet flyr sin kos
Med ögats strålar och med kindens ros.

Ja, helga kärlek, flyktigt här på jorden
Din skugga blott är uppenbarad vorden.
Vid skaparns tron, i änglars blåa land,
Seraf, du står med palmen i din hand.

Amanda.

I blomman, i solen
Amanda jag ser;
Kring jorden, kring polen
Hon strålar, hon ler.
I rosornas anda,
I vårvindens pust,
I drufvornas must
Jag känner Amanda.

När guldharpan klingar,
När vestan sig rör
Med susande vingar,
Amanda jag hör.
Allt, ängel, bestrålar
Din himlagestalt.
Lik Skaparns, i allt
Din guddom sig målar.

Se, själarne ila
Vid dödsängelns bud
Till gyllene hvila
I famnen af Gud.
Se, floderna hasta
Med skummande fart.

I hafvet de snart
Sig dånande kasta.

Men aldrig min trånad
Till målet skall nå.
Blek, suckande, hånad,
Jag enslig skall gå;
Skall evigt, gudinna,
Likt stjernan dig se
Högt öfver mig le
Och aldrig dig hinna.

Serenad.

Dagen
Förlåter
De mörknande zoner.
Klagen
Då åter,
I smäktande toner!
Ljuft skake er röst
Min Olympias bröst.

Dvalan
Kring lundar
Och ängar sig sprider.
Svalan
Hon blundar,
Och turturn ej qvider.
Dock qvider din vän,
Min Olympia, än.

Härligt
Azuren
Af eldar besjälas.
Kärligt
Naturen
Och natten förmälas.
Dock vakar din själ,
Du Olympias träl!

Rusad
Af glansen,
Ej fjärilen ilar
Tjusad
I dansen;
Hos rosen han hvilar.
När hvilar jag varm
Vid Olympias barm?

Häcken
Tycks sörja,
Att solen är gången.
Näcken
Hörs börja
Den klagande sången.
Mer klagande gå
Mina toner ändå.

Ljuder
Förgäfves
Ej cittran min smärta,
Sjuder
Och häfves
Ej fåfängt mitt hjerta,
Förtjusning och lif
Med en vink mig då gif!

Zonen
Med löje
Du lossar och tiger.
Tronen
För nöje
Och sömn du bestiger.
Med daggiga hår
Ner i dalen jag står.

Månen
Beströmmar
Med silfverljus famnen,
Lånen,
I drömmar,
Af älskaren hamnen!
Till hjertat en stig
Gån och bedjen för mig!

Till Hilma.

Hilma, min vän,
Slumrar du än?
Morgonens hand
Med rosor beströr
Himmelens rand,
Och natten ju dör.
Perldaggen skimrar kring dälder och vallar,
Och lärkans jublande sång i höga guldmolnet skallar.

Dalar och höjd
Rodna af fröjd;
Kärlig och varm,
Blomman igen
Öppnar sin barm.
Dess vingade vän
Tumlar af vällust i tjuserskans sköte,
Och dufvans brunstiga kyss gör hänryckt brudgummens möte.

Hilma, o slå
Ögonen blå
Leende opp!
Sträck mig din famn!

Nöjenas tropp
Ropar ditt namn.
Lifvet, som dagen, har blott en Aurora.
O flicka, låtom oss ej den gyllne stunden förlora.

Dora.

Vid det öppna fenstret sitter
Dora tyst en aftonstund.
Afskedsstrålens purpur spritter
Öfver markens dunkla grund.
Re'n han glimmar längst på bergen,
Re'n i hafvets djup han bor,
Och på bleka rosenfärgen
Hvilar nattens dystra flor.

Månan fram ur vågen seglar
Under milda böljors dans,
Och från vattnets hundra speglar
Återstrålar hennes glans.
Ljuft dess silfverlampa lyser
Ner på systerns rosenbädd,
Der för nöjets dröm hon myser,
Lätt i hvilans gazer klädd.

Sömnen ur papaverskålen
Stänker hvarje ögonlock,
Och i tysta midnattsstrålen
Sväfvar Morfei bleka flock.
Blomstren sina kalkar sluta,
Perlande af daggens tår;
Alla rosor hvilan njuta;
Dora blott ej slumra får.

Ej sig sjelf dess hjerta lyder.
Ack, en stark, odödlig gud
I dess helga inre tyder
Omotståndligt sina bud.
Vet du väl, hvad guden heter?
Blommorna i dalens famn,
Stjernorna i himlens eter
Gladt förkunna dig hans namn.

Full af oro, än till venster,
Än till höger, spejande,
Genom hyddans öppna fenster
Blickar tärnans anlete.
Barmen, sväld af dunkla lågor,
Ryser för ett anadt väl,
Och med känslans vilda vågor
Sanslös brusar hennes själ.

Barnet, barnet vill i qvinna
Nu förvandlas underbart,
Och åt kärlekens gudinna
Dockorna det helgar snart.
Nattens sälla högtid stundar,
Och med lösta saffranshår
I naturens offerlundar
Skälfvande prestinnan går.

Våldsamt sjuder tårdemanten,
Darrar flickans blomsterkropp.
Nalkas ej hierofanten?
Klingar templets dörr ej opp?
Hvadan denna vilda tjusning?
Svaret hör af gudens mund:
»Skåda fick du eterns ljusning
Blott för denna herdestund.»

Till Julia.

Julia, veken i vår lampa
Brinner sakta ned. . .
Månens silfverfålar trampa
Nattens skumma led.
Tysta stunder vänligt sänka
Täcket öfver oss,
Och i fjerran eter blänka
Våra brölloppsbloss. .

Festligt ljuder herdestunden.
Nöjets andedrägt
Genombäfvar poppellunden,
Eldar djurens slägt.
Filomelas kyssar löna
Hennes brudgums sång.
Skogens turtur för sin sköna
Brinner än en gång.

Julia, gläds: vi lyckligt hunnit
Önskningarnes mål.
Dagens sorger ha försvunnit,
Fyld är nöjets bål.
I det dunkel, som oss höljer,
Endast stjernan ler.
Ingen Argusblick förföljer
Våra lekar mer.

Kärligt barmens glober svalle
Mot sin druckna gäst!
Obetäckta former kalle
Mig till nöjets fest!
Känsla sig i känsla spegle,

Och i yrans stund
Festligt kropparne besegle
Själarnes förbund!

Snart vi nödgas att försaka
Dessa tidsfördrif.
Snart med dagen jag tillbaka
Fått mitt tomma lif.
Att en brudnatt blott det vore,
Julia, i din famn!
Nöjd till Orcus då jag fore
Utan glans och namn.

Flickans monolog.

Rimes couronnées.

Ned från himlarunden Blunden
Far; med vallmoqvist i hand,
Och med silfverstrålar målar
Nattens konung sjö och land.

Sofgemak är jorden vorden.
Djupt beherskar tystnaden
Gatorna och torgen: sorgen
Vakar blott och kärleken.

Lampan i min kammar flammar;
På en vid och gästfri bädd,
Skuggad af gardiner, skiner
Strålen, flämtande och rädd.

Oljan snart är borta; korta
Bomullsveken snart förbränd.
Bädden fåfängt knuffas, skuffas
Hit och dit af fot och länd.

O, när får mitt öra höra
Älskarn lätt i trappan gå?
När, o tysta läger, äger
Du, omarmande, oss två?

Klockan slår i tornet; hornet
Repar opp dess hemska slag.
Ängsligt räknar bruden ljuden.
»Midnatt re'n, och ensam jag!»

Våldsamt hjertat svallar. Skallar
Nöjets klockslag icke snart?
O, hvad qval mig sårar! Tårar
Fukta kinden underbart.

Hänger ej på stolen kjolen?
Fängslar shawlen väl min barm?
Ack, i slummerskruden bruden
Sträcker fåfängt dock sin arm.

Hvar kan älskarn vara? Svara,
Nattens älskogsbleka ljus!
Månn' han mig förskjuter? Njuter
Med en annan känslans rus?

Nej, han kommer! Hjertat, smärtadt
Länge af begärets ve,
Lemna vill mitt sköte, möte
Göra med den kommande.

Bort, o sorg och smärta! Hjerta
Käns mot hjerta hänryckt slå.
Fritt må lampan slockna! Tjockna,
Skymning, kring de sälla två!

Väntan.

Ej kransad mer af strålande tiar,
På Tetis' bädd sitt hufvud solen böjer,
Och dimmans flor sig öfver fälten drar;
Men älskarn dröjer.

Olympiskt nattens gyllne stjernor le,
Latonas dotter silfvermolnen plöjer,
Och himmelsk vällukt andas ängarne;
Men älskarn dröjer.

Matildas hjerta klappar af begär,
Dess barm af längtan vällustfull sig höjer.
Matilda vakar, suckande och kär;
Men älskarn dröjer.

Hvad ser jag skymta der på fältets plan?
Hvad sakta buller nu mitt öra röjer?
O träd, o skuggor, grymt I mig bedra'n?
Min älskling dröjer.

Jag vill teorbens milda strängar slå:
Dess röst elysiskt lugnar och förnöjer.
Så längtansfulla silfverljuden gå;
Men älskarn dröjer.

Dock sakta öppnas dörren. — Ur min hand
Teorben faller klingande till jorden.
Det är min älskling! Ljuft i kyssars brand
Förqväfvas orden.

Flickan till sin älskare.

Till ända dagen skrider,
Åt natten snart det lider;
Kring fästet qvällen sprider
Sin bleka stjernehär.
Naturen är så dyster;
Jag suckar — nyss så yster —
Mig fåfängt sofva lyster.
Dröj, o min älskling, här!

Åt hvilan allt sig viger.
All verlden kring mig tiger,
Allt högre natten stiger,
Det mörknar ständigt mer.
Kring polen norrsken sväfva,
Ur snön sig töcken häfva. —
Hur grufligt jag skall bäfva,
Om du mig öfverger!

Din eld mig genomglöde!
Jag skälfver för mitt öde,
Jag darrar för de döde,
Som grafvarne bebo.
Må nöjets fackla brinna!
Kom, bönhör din slafvinna!
O, låt den svaga finna
I dina armar ro!

Dialog.

Sköna flicka, nöjets altar,
Prydt af rosor, vinkar re'n.
Utanför i månens sken

Sällsamt dimman sig gestaltar,
Och kring jordens krets förvaltar
Nattens gud, till dagens skymf,
Värfvet af en paranymf. —

»Hvarför, o min älskling, trängta
Till det tysta lägret så?
Nöjena som rök förgå.
Det är ljufvare att längta,
Att i varma, nektarstänkta
Kyssar ana sällheten,
Än att redan njuta den.»

Flicka, skyndom oss att hinna
Önskningarnas gröna strand!
O, hur länge på din hand
Skall den tomma kyssen brinna?
Kom, o älskade Corinna!
Låt mystèren för mitt hopp
Gå i rosenskimmer opp! —

»Ack, hvad båtar väl att sträfva
Mot vårt eget hjertas brand?
Redan mina lemmars band
Af en vällustrysning bäfva.
Barmens glober vildt sig häfva,
Alla pulsar ropa: njut!
Kom, men först släck lampan ut!»

Hvarför hennes stråle släcka?
Flicka, hvarför önskar du
Att i segertimman nu
Mörka skuggor dig betäcka?
Ack, der känslans blickar sträcka
Sin förtjusning, hvarför få
Synens äfven dit ej nå? —

»Dåre, ögonen, som njuta,
I ditt anlet du ej bär.
Hjernan deras hembygd är.
Klarast de sin eldblick gjuta,
När dem skuggor innesluta,
Och den yra kärleken
Sällast är med bindelen.»

Midsommarsnatten.

Retande flicka, och alltså du skänker
Icke en kyss åt din älskare mer!
Sorglös i handen din panna du sänker,
Blundar vid älskarens sida och ler.
Räds, o förtjuserska, timmarne ila.
Tagom i flykten de skyndande fatt!
Lång blir i griften vår ensliga hvila.
Hvarför ej vaka en midsommarsnatt?

Öppna ditt blåa, förtroliga öga!
Lyssna till vaktelens högljudda sång!
Skåda, hur Cyntia ställer bland höga,
Vandrande skyar sin drömmande gång!
Kalkarne öppnar ju ambraviolen.
Nattfjäriln glädtigt kring tjuserskan far.
Fritt var, o flicka, min törnros i solen;
Ack, men i månsken min hesperis[1]) var!

Dagrandens strimma i öster jag röjer.
Vakna, o älskade! Natten är kort.
Guldlockigt hufvud snart morgonen höjer,
Jagar den rodnande kärleken bort.

---

[1]) *Hesperis tristis*, nattviol.

Natten i silfver förbyter sin svärta,
Stjernorna blekna kring himmelens rund.
Läppar mot läppar och hjerta mot hjerta,
Firom den rosiga morgonens stund!

Mötet.

Kom, sköna flicka, lät oss begge stiga
I dalen ner!
Guds ängel, våren, skall oss mildt der viga.
Hvad önska mer?

Sitt rökverk skola höjd och dälder sända.
Ljuft öfver oss
Skall nattens hand i tempelhvalfvet tända
En här af bloss.

Och under hjertats tysta harmonier
En näktergal
Skall fylla opp med helga psalmodier
Vår ambradal.

Vårt öga då en salig tår skall fälla
Vid sångens röst,
Och nyfödd glädje och förtjusning svälla
De trognas bröst.

Med andaktsgråt på späda purpurkinden
Skall rosen stå;
Sin vinge fälla skall den yra vinden
Och lyssna på,

Och källans våg, som genom ängen rullar,
Ej sorla mer,

Och nattens måne ifrån bergets kullar
Rörd blicka ner,

När evig trohet vi hvarannan svära,
När kyssens ljud
Beseglar löftet, och serafer bära
Vår ed till Gud.

Till Zemire.

Se, timmar, dagarne och åren
Fly, o Zemire, i vingad dans.
Så följ dem sjungande i spåren!
Snart hänger nöjets rosenkrans
Förvissnad i de bleka håren.

Hör älskarens teorb, som klagar
I aftonstjernans milda sken!
Snart komma åldrens mulna dagar,
Och ingen tonrik luta se'n
Till hvilans bäddar dig ledsagar.

Ack, det är himmelsk fröjd att sluta
En älskling till sitt hulda bröst,
Sitt hufvud mot hans skuldra luta
Och, söfd af nöjets milda röst,
Förtroligt blunda, le och njuta.

Den hårda skönhet, som ej brunnit
Af ömma, lågande begär,
Som ej en man nog värdig funnit,
Pygmalions kända bildstod är,
Förr'n lif dess stela marmor vunnit.

Zefirerna sin eld förklara,
Och strax ur knoppen vecklar sig
De späda purpurblomstrens skara. —
När kommer sommarn ock för dig?
Hur länge vill du sluten vara?

Till Zulima.

Olympiska flicka, ej bönernas magt,
Ej brinnande sucken din genkärlek tänder.
Från älskarens kyssar med iskallt förakt
Ditt strålande anlet', o grymma, du vänder
Och skjuter tillbaka hans flämtande bröst
Och unnar hans qval ej en droppe af tröst.

Med frasande siden ej skalden förmår
Din runda, förbländande kropp att betäcka,
Du stolta, och ej åt ditt korpsvarta hår
En blixtrande kam af demanter att räcka.
Men sångmön är evigt sin älskare huld:
Långt mer det betyder än perlor och guld.

Förgäfves i ungdomens blomstrande glans
Lik solen till alla förtjusning du sprider.
Föraktad lik högtidens vissnade krans,
Du enslig skall tråna i stundande tider.
Din lutande hjessa skall höljas af snö,
Ditt öga skall brista, ditt hjerta skall dö.

Åt skalden, sin älskling, dock himmelen ger
Förmåga att skönheten rädda från döden.
Af Naso förgudad, Corinna ju ler
I retande fägring åt tider och öden;

Och Laura, Petrarcas förtjuserska, du
Klart strålar i skönhetens himmel ännu.

Ja, älskade flicka, ej dårligt försmå
Den gudabelöning dig sångaren bjuder.
Ej vintrarnes magt på hans kärlek skall rå:
Hans ömma teorb genom åldrarne ljuder.
O, vika då gif för hans lågande bön!
En krona af stjernor skall blifva din lön.

Kossackvisa.

Fåfängt, Minka, tåren svallar;
Fanan svajar, trumman skallar,
Mig på vådans fält den kallar
Ur din hulda famn.
Rysligt ljuder afskedsstunden:
Af min kärlek evigt bunden,
Skall jag nu i fjerran lunden
Sucka ömt ditt namn.

Tårfullt skall mitt öga blicka,
Mången slängkyss skall jag skicka
Öfver himlaranden, flicka,
Trånsjuk bort till dig.
Mången måne skall försvinna,
Förr'n hvarann vi återfinna.
Minka, svär att evigt brinna,
Evigt älska mig! —

»Olis, du mig öfvergifva?
Jämmerblek min hy skall blifva,
Vidt kring jorden intet lifva
Mig till glädje mer.

Ensam lemnad åt min plåga,
Nattens måne, dagens låga,
Hvarje stjerna skall jag fråga,
Om den Olis ser.

Verlden jag farväl skall bjuda,
Mina visor mer ej ljuda,
Evig gråt i ögat sjuda,
Tills vi träffas få.
Kom med byten, glans och lycka,
Till mig åter — kom på krycka:
Lika ömt jag skall dig trycka
Till mitt bröst ändå.»

Danssånger.

1. Polskan.

»Flickans röst och strängarnes dig kallar.
Hvarför sitta så enslig der?
Ljuft mitt hjerta vid ditt löje svallar;
Är du sorgsen, jag tröstlös är.
Perlor nyss jag knöt
Om barmens unga vår,
Rikt med doft begöt
Och kransade mitt hår.
Goda Fredrik, ack, blott för dig
Har Tilda krönt, har Tilda smyckat sig.» —

Gack, o Tilda: grymt din blick mig bränner.
Vid din åsyn jag är ej till.
Ej sin plats mitt hjerta längre känner,
Skakar kedjan och brista vill.
Dock du ger din hand;

Jag står ej längre mot.
I förtrollningsband
Du hjerta för och fot.
Sköna flicka, du allt förmår:
Med skaparmagt du öfver älskarn rår. —

»Hjerta möte nu med hjerta göre!
Lyft mig högt, i ditt famntag snärd.
Ej min fot vid jordens grunder röre,
Heligt smord till en himlafärd.
Hör du flöjtens ton?
Se ljusens klara sken!
I en himmelsk zon
Månn' vi ej sväfve re'n?
Festens skaror som änglar stå
I högtidsskrud omkring de sälla två.» —

Inga änglar ser du i vårt gille;
Du allena är ängeln här.
Ack, vårt band de gerna slita ville:
Hatet, afunden dem förtär.
Mellan nattens bloss
Igenom rutans glas
Månen vinkar oss
Ur festens yra ras
Ner i blomstrande dalars vår,
Der namnlös fröjd oss mildt till mötes går. —

»Ömma Fredrik, lät oss ännu dröja
Här bland skaran, i ljusfull sal!
Aningar så mystiskt barmen höja —
Månn' af sällhet, ack, månn' af qval?
Ormar gerna bo
I blomsterdalens famn.
Misstänkt är den ro,

Som icke har ett namn.
Glödhet beder min tår till dig —
Nej, kyss den bort: jag gränslöst skänker mig.» – –

Kom! Guds moder skall från himlasalen
Se med kärlek på barnen ned.
Ljufligt sväfva öfver ambradalen
Silfverskimmer och midnattsfred.
Stilla bäcken går
Sin månbeglänsta gång.
Festligt Näcken slår
På harpan högtidssång.
Nattens konung skall bli vår prest,
Och älfvor dansa på vår brölloppsfest.

---

2. Valsen.

»Kom, o älskade, kom att dansa:
Glädjens manande toner gå.
Vår och ungdom vår hjessa kransa
Och med blomster vår bana så.
Sköna flicka, vid din trogna hand
Mot en afgrunds fruktansvärda rand
Ned i bleka skräckfantomers land
Dansade jag med fröjd.» —

Dyre brudgum, ack, i ditt sköte
Full af tjusning jag kastar mig.
Hjertat svallar dig högt till möte:
Fängslad hänger min själ vid dig.
Blott ej rankan skiljes från dess stam,
Vildsint ruse alla stormar fram!
Jord och himmel, lik ett glitterdam,
Sväfve i rymden bort! —

»Qvittren, flöjter! O strängar, tonen!
Stormen vildt, I cymbalens ljud!
Till den heliga gudatronen
Vill jag föra min unga brud.
Evig fest i himlens salar är.
Öfverängeln skall oss viga der,
Alla helgon och serafers här
Sjunga vår bröllopssång.» —

O, hvar är jag? På gyllne skyar
Mig en ängel till himlen för;
Ljuft min varelse sig förnyar,
Re'n kerubernas sång jag hör.
Ack, lycksalighetens ö det är,
Dit mig älskarn genom luften bär;
Lifvets träd odödligt susar der
Öfver de trognas par. —

»Stråla, öga! O glödgens, kinder!
Höj dig, trotsande, djerf och varm,
Ur det täckande florets hinder,
Perlomdarrade liljebarm!
O hvad fröjd, hvad sällhet utan namn!
Himlen sjelf jag sluter i min famn.
Vällustvågor, i elysisk hamn
Gungen de sälla två!» —

Rör ditt hjerta vid brudens hjerta?
Bor en själ i din varma hand?
Himmelsk vällust och afgrundssmärta
Bli till intet vid denna brand.
Solarne af himlen falla må,
Verldarne till kaos återgå,
Endast på ruinerna vi två
Tumla förente ned. —

»Våra själar i ögat blossa,
På hvarannan de kärligt se:
Ville gerna sin boja krossa
Efter långa äoners ve.
Hjerta slår i hjerta underbart.
Dansens hvirflar, hasten då er fart!
Mägtigt sträfva hälfterne att snart
Återförenta bli.» —

Hjertat klappar, och barmen skälfver;
Kinden brinner, så het och röd.
För mitt öga ett moln sig hvälfver. —
Kom, du saliga vällustdöd;
Magisk skymning nöjet kring oss strör:
Ljusen slockna och musiken dör.
Till den stilla offerlunden för
Bruden i mild triumf!

---

3. Quadrillen.

Se kronans glans!
Hör, mildt till dans
Vi kallas af violens ljud.
Till lekar opp,
Du muntra tropp,
I festlig rosenskrud!
All glädje här
En fjäril är:
Han blommorna besöker,
Men far,
Så snar,
Bort på Favonens char.

Räck, hulda mö,
En hand, lik snö,

Din sammetslena hand åt min!
O, tryck min hand!
Med kärlig brand
Jag trycker redan din.
Ej evigt få
Vi leka så.
En gång min hand, lik isens
Kristall,
Så kall,
Så stelnad blifva skall.

På olik stråt
Vi skiljas åt —
Dock ingen rymd oss skilja kan.
Som dufvor snart
Med glädjens fart
Vi hasta mot hvarann.
Ej evigt få
Vi träffas så:
När en gång lefnadssolen
Gått ner,
Ej mer
Sin kärlek då man ser.

Skön rosen står
I purpurvår,
Bestänkt af silfverdaggens bad.
Ack, innan kort
De viftas bort
Af vinden, hennes blad.
Så äfven vi
Till intet bli.
O, snart förlöper lifvets
Minut.
Så njut
Och dansa mot dess slut!

4.

KOR.

Upp, flickor, upp, o gossar,
Vid milda strängars ljud till dans!
Än kindens purpur blossar,
Än sprider ögat glans.
        Snart ingen ser
        Vår ringdans mer:
Som blommor snart vi falla ner;
        Som lampors tal
        I festens sal
Vi släckas ut af årens qval.

EN YNGLING.

Hvart ögonkast, jag skickar,
Mig bilder från Elysium ter.

EN FLICKA.

Lik vårens sol jag blickar
Kring paradis och ler.

BÅDA.

        Och likväl är
        För mitt begär
En enda mägtig tjuskraft här.
        En gudamagt
        Ger festen prakt,
Omhvärfver den med geniers vakt.

YNGLINGEN.

Vi skiljas: kort är smärtan,
I samma cirkel går vårt lopp.

FLICKAN.

Som valfrändskaper hjertan
Hvarannan söka opp.

BÅDA.

O, måtte så
Vi alltid få
Emot hvarannan hänryckt gå!
Må åldrens hand
Ge kroppen band,
Blott qväfve han ej känslans brand!

KOR.

Hör, bardens harpa brusar!
Dess eko genom sekler går.
Mot lansar hjelten rusar
Och minnets tempel når.
Minuten blott
Är deras lott,
Dem gyllne vällustpilen nått.
Hvad är väl ock
Vår muntra flock?
Dagblomster i Cytheres lock.

Vals.

Med lagrar, evigt gröna;
Må visheten sig bekröna:
Med rosor undersköna
Min flicka smyckar sig.
Må hjelten segrar vinna
Och ärans palatser hinna:
Ditt hjerta, o älskarinna,
Är välde nog för mig.
Tonen med glädtigt dån,
Strängar, för nöjets son!
Flöjter, med festligt ljud
Prisen hans brud!

Må girigheten samla,
Bland högar af silfver famla.
O flicka, låt de gamla
Dårarne ha sin fröjd.
Oss tillhör det som unga
Att älska, att le och sjunga
Och likt en vårvind ljunga
I dans kring dal och höjd.
Tonen med glädtigt dån o. s. v.

En rök är tidsfördrifvet,
En skugga är sjelfva lifvet:
Blott för en vårnatt gifvet,
Det flyr vid dagens bloss.
Hvad båtar att oss sansa?
Snart nya fantomer dansa
Bland rosorna, som bekransa
Torfskjulet öfver oss.

Hvad mer att vi försvinna?
De lågor, hvaraf vi brinna,
O ljufva älskarinna,
Ej slocknar deras prakt.
Hvad är det lif vi dyrka?
Hvad skänker det glans och styrka?
Blott känslorna, som yrka
Lydnad åt nöjets magt.

Fritt hväse dödens ilar!
Snart blomstrar för Amors pilar
Ny rosenskörd och smilar
Mot solen, rik och säll.
Snart våren åter spirar
Ur mullriket opp och sirar
Gudinnan, som evigt firar

En hänryckt brölloppsqväll.
Tonen med glädtigt dån,
Strängar, för nöjets son!
Flöjter, med festligt ljud
Prisen hans brud!

Balen.

Sköna flicka, brutet mot kristaller,
Vidt kring salen kronans eldsken faller;
Redan flöjten, re'n fiolen ljuder. —
Månn' ditt hjerta ej af vällust sjuder?
Han till dans dig bjuder.

Lyd musikens kärleksrika toner!
Vet, de komma ned från eterns zoner;
Himmelsk tjusning deras samklang föder.
Med den känsla i ditt hjerta glöder
Äro de ju bröder?

Nöjets rosor dina kinder måle!
Hopp och kärlek ur ditt öga stråle!
Le i kransen, af kariter vriden;
Snart, ack snart är gyllne fabeltiden
Af ditt lif förliden!

Än, en rosig, leende gudinna,
Ser du hänryckt dina offer brinna;
Du är Venus, en Olymp är salen,
Evigt fyld af Hebe guldpokalen,
Blott en saga qvalen.

Andra scener närma sig med åren:
Sorger, plågor, skrynklorna och båren.

Med en graf din himmel dock skall ändas,
Inga böner mer af dyrkarn sändas,
Inga rökverk tändas.

Än en gud ditt hjerta värdes lifva;
Snart sitt tempel skall han öfvergifva.
Flygtigt himlens eld i stoftet brinner:
Allt hvad kärlek och beundran vinner
Blänker och försvinner.

Vaggvisa.

Lilla Kalle, med ett svärd
Vid sin venstra sida,
Hastar ut i riddarfärd,
Att mot trollen strida.
Hvit är hans häst,
Guldprydd hans väst;
Fjädrarne svaja på hatten.

Minna för sin spegel står,
Som en stjerna blänker,
Flätar perlor i sitt hår
Och på Kalle tänker.
Skön är hans mö,
Hvit som en snö,
Röd som en törnros i dalen.

Lilla Kalle i galopp
Rundt kring verlden trafvar,
Öfver branta klippors topp,
Ängar, berg och grafvar.
Präktig han far,
Borgar han tar,
Städer och byar han vinner.

Minna jemt till dagens slut
Sitter i sin kammar,
Spänner silkesväfven ut
Mellan bågens rammar,
Stickar derpå
Hvita och blå,
Röda och guldgula rosor.

Lilla Karl i kungasaln
Dricker söta viner.
Perlor bubbla i pokaln,
Klara som rubiner.
Tapper han är,
Stjernor han bär,
Stjernor och band uppå rocken.

I sin faders park ibland
Lilla Minna vankar,
Med en blomma i sin hand,
Karl i sina tankar.
Röd är dess kind,
Lätt som en hind
Minna i buskarne sväfvar.

Lilla Kalle, vig och snar,
På sin häst sig kastar,
Öfver berg och backar far
Och till Minna hastar.
Flickorna se
På ridten och ge
Anskri vid trafvarens satser.

Lilla Kalle, hög och stor,
In i salen stiger;
Minna står bredvid sin mor

Och för riddarn niger.
Eldig och kär,
Hon tänker så här:
Krist gifve, att riddarns jag vore!

Anakreontisk sång.

Gläd dig, o yngling!
Vidt öfver jorden
Gudarnas mildhet
Hvilar som himlens
Glittrande dagg.
Ungdomens Eden
Prunkar af drufvor,
Murgrön och rosor:
Bryt dem och festligt
Kransa ditt mörka,
Doftande hår!
Sällheten, yngling,
Andas i liljans
Saliga ångor,
Spritter i drufvan,
Klingar i lyran,
Klappar i tärnans
Himmelska barm.
Allt i naturen
Manar till njutning.
Ser du, hur fjäriln
Dansar på lätta
Vingar kring Fröjas
Glödande rosor,
Sorglös och fri?

Så kring behagens
Mysande tärnor
Fladdra, o yngling!
Fladdra och tillbed
Skönhetens glans!
Ser du, hur biet
Svärmar kring vårens
Blomstrande ängar,
Suger förtroligt
Blommornas gyllne,
Darrande kalkar,
Surrar af fröjd?
Så du besöke
Nöjets romantiskt
Leende dalar;
Vällustens nektar
Suge du så!
Flyte din lefnad
Roligt, som bäcken
Hoppar i gröna,
Läspande skuggor,
Irrar i vida
Svärmande bugter,
Strändernas blommor
Kysser — och flyr.

Canzone.

När, trött af ödets ilar,
När, mättad af att sträcka
En fåfäng blick i tidens labyrinter,
I sömnens famn jag hvilar,
Och skuggor mig betäcka, —
Strax grönska nya vårar i min vinter.
Kring fält af hyacinter,
Der tusen färgor pråla,
Ur böljan evigt unga,
Gullröda solar ljunga,
Som nejderna med purpurglans bestråla;
Och rosenröda minnen
I mystisk dans omgyckla mina sinnen.

Mitt fornlif blomstrar åter.
Glad som i purpurstrålen
En fjäril far, så hjertat fröjdfullt andas.
Lyäi drufva gråter
Sin purpurdagg i bålen,
Och vänners sång med glasens samljud blandas.
Bland gyllne skyar randas
Den sköna kärleksdagen.
Af vällust luften bäfvar,
Från himlahvalfvet sväfvar
Idalia ned, af silfversvanor dragen,
Och gratier henne följa,
Och gudaglans beskimrar diktens bölja.

Då ilar jag kring verlden,
Den stora, njutningsfulla,
En konung lik, som kring sitt rike tågar.
Af flickor hvimlar färden.
Kring vagnarne, som rulla,
Amurer sväfva högt med bloss och bågar.

Mitt rökverk festligt lågar
I hvarje vårdälds sköte.
Och tärnor undersköna,
Dem Indiens perlor kröna,
I hvarje stadsport gladt mig göra möte
Och blommor strö och qväda
Vid harpors ljud, som nejdens eko gläda.

Då firas stolta fester
I kransbehängda salen,
Hvars gyllne väggar kronans eld beskiner.
Då samlas muntra gäster
Kring flickan och pokalen.
O änglalif: musik och dans och viner!
Snart vinka amoriner,
Kapellets dörrar slutas.
Hvems änglabarm är denna?
Hvems nektarkyssar bränna
I skuggorna, som kring den sälle gjutas?
Hvem suckar? O, hvem hviskar
Lik vindens fläkt, som odlaren förfriskar?

Men drömmens taflor blekna:
Ur dvalans ro jag vaknar,
Och höstligt verkligheten kring mig ryter.
Ack, hjertats fibrer vekna;
Jag yrans vällust saknar,
Och tåren vemodsfull ur ögat flyter.
En vredgad stjerna bryter
Ur oceanens vatten;
I glömskans dunkla trakter
Fly alla gudamagter. —
Blott korsets änglar snyfta doft i natten,
Och evigheten kallar
Ur kaos hafvet, som min strand besvallar.

Snart slå ej alltets klockor mina stunder.
Gud, slockne i mitt hjerta
Hvart jordiskt hopp, och ljuf blir dödens smärta!

Visa.

O yngling, blomsterkrön din panna
Och sug en bräddad festpokal!
Hvar omsorg från din själ förbanna
Och söf i nektar hvarje qval!
På ljungeldsvingar hastigt rymmer
Din glada rosenålder bort.
O, räds att mörda med bekymmer
En tid, så ljuflig och så kort!

Det båtar till din sällhet föga,
Om i ett skyhögt marmorslott,
Hvars prakt förbländar vandrarns öga,
Din boning du af lyckan fått,
Om dina hundra tegar gjuta
Kring fältens vidd sitt gyllne svall,
Om rika vattenkonster spruta
I dina parker sin kristall.

Ett Peru fåfängt ses förgylla,
Förgäfves harpors gälla kor
Och kronors sken de salar fylla,
Der orons svarta demon bor.
Att utestänga eumeniden
Ej kungars hela magt förslår,
Och hjertat under guld och siden
Dock blöder än af samma sår.

För dig, o yngling, jorden prålar
I höstens guld, i vårens krans.
För dig af stjernor himlen prålar,
Och Eos ler i purpurglans.
För dig de blomstra, fältets tufvor
Och parkens häckar, — se för dig
Hur Bacchi ranka, tyngd af drufvor,
Om almen trofast lindar sig.

Ja, rik och gifmild är naturen.
O, hasta i dess sköte ned
Och under hvälfvande azuren
Ett yppigt läger dig bered,
Der, täckt af blomsterrika lindar,
I dalens famn den klara ån
Sig mellan krumma stränder vindar
Med stilla, musikaliskt dån.

Här för din åsyn allt församla,
Hvad skönt och ädelt jorden har,
Och vet, när lyckans tempel ramla,
Att dock naturens än står qvar.
Lät sången ljuda, bägarn fraggas
Och vid en älskvärd flickas barm
Ditt hjerta mildt i drömmar vaggas
Från verldens sträfvande och larm!

Försvinna skall hvar dag, som randas:
Snart purpurrosen flyktat har
Med fjäriln, som dess vällukt andas,
Med biet, som dess honung drar.
Lät ögat vandra öfver jorden!
Hvem herskar der? Förgängelsen.
Du sjelf är endast skapad vorden
Att sucka och att hylla den.

Gläds! Vore ock din dag förliden
I vårens glädje, snart ändå
Af den försvunna rosentiden
Blott nakna törnen återstå.
Ur hvita lockar dock skall falla
Den krans, din stolta hjessa bär,
Och Venus på sitt dufspann kalla
Och fly med lekar och begär.

O, darra för de mulna dagar,
Som ängsligt ända hvarje lust,
Då flickans kyss ej mer behagar,
Ej lyrans klang, ej drufvans must!
Till dess må känslan silfverljuda
I glada hymner från din mund,
Och Amor prisas, bålen sjuda
I vänners skämtande förbund.

Bacchisk tröst.

Leende flicka,
Räck mig pokalen;
En droppa ej spill!
Raskt vill jag dricka:
Oron och qvalen
Fördränka jag vill.

Vinerna rinna,
Döda i harmen
Hvar gryende tår.
Kinderna brinna,
Hjertat i barmen
Högt jublande slår.

Hjertat försmäktar.
Häftiga lågor
Förtära mitt bröst.
Himmelska nektar!
Perlande vågor!
Gen svalka och tröst!

Ungdomens låga
Vaknar i blodet
Och glödgar hvar nerv.
Ännu att våga
Äggar mig modet
I kärlekens värf.

Rosor bekröna
Magiskt min panna
Och möta min blick.
Rosor försköna
Bägrar och kanna
I underbart skick.

Doftande vingar
Fläkta jag känner:
Det kärleken är.
Bägarn ju klingar,
Facklan mig bränner —
O smärta så kär!

Leende flicka!
Tömd är pokalen
Och själen förnöjd.
Stjernorna blicka
Neder i dalen. —
Kom, dela min fröjd!

Solen och bägaren.

Ej fursten på den gyllne stolen,
Ej grannlåtsdockan på en bal
Så mycken likhet har med solen,
O bröder, som en vinpokal.

Kall, själlös, stum naturen hvilar,
Så länge än kring söderns pol
Du på en lägre himmel ilar
Och sneddad blickar hit, o sol!

Men knapt igen mot höga norden
Du farten af din eldvagn sträckt,
Förr'n, löst ur vintrens svepning, jorden
På nytt sig klär i hoppets drägt.

Då börjar lärkan sina qväden,
Då klingar bäckens melodi;
Då kyssas dufvorna i träden,
Då dansar hjorden, säll och fri. —

Så molnet allas panna målar,
I allas hjertan vinter är,

Tills bägaren i laget strålar
Och tänder glädje och begär.

Dess ånga, ljuf som vestanvinden,
Elysisk väcker sångens röst,
Och rosor spricka ut på kinden,
Och vällust andas hvarje bröst.

Då närmar skämtet sig, och löjet
Tätt följer i dess muntra spår:
Ur allas blickar strålar nöjet,
Och hvarje barm af längtan slår.

Då börja händer trycka händer,
I öga öga kärligt ser,
Och älskarn djerfva blickar sänder
Emellan flickans gazer ner. —

Tungt natten hvilar kring naturen,
Ej skönjas ljud, ej färgor mer;
Blott dunkla stjernor kring azuren
Emellan stormmoln blicka ner.

Men knappt i rosenröda kläder
Aurora solen bådat har,
Knappt denna fästet sjelf beträder,
Förr'n allt sin skapnad återtar.

Af dunkel grönska skogen lyser,
Och stadens torn i guldglans stå;
I brokig fägring ängen myser,
Med purpur flodens böljor gå. —

Så mörker djupt vår själ betäcker,
Så herskar i vårt hjerta sorg,

Tills vinets ånga farten sträcker,
Idéer, mot er gudaborg.

Ju högre dagens konung skrider,
Det ljusnar ock kring rymderne:
Så i vår själ, ju mer det lider
Åt bottnen på vår bägare.

Den gud, som zodiaken plöjer,
Är hvarken ande eller kropp.
Likså den spiritus sig höjer
Ur vinet i vår hjerna opp.

Hvar afton solen bakom fjällen
Tycks dö, men uppstår snart igen.
Den bägare jag tömt om qvällen,
Må den stå full om morgonen!

O Dionysos, lät i qvalen
Mig evig tröst af drufvan få!
Om ödet nekar mig pokalen,
Må solen nekas mig också!

Vandrarens visa.

Hur skön går ej solen ur böljorna opp!
Hur skimrar ej guldet på klippornas topp!
Hur myser ej kring mig, hvart ögat jag vänder,
Elysiska parker, förtrollade länder!

Jag kan icke trifvas i dälderna här;
Hvar blomma, hvar buske jag känner ju der!
Nej ut i det vida, med brinnande ifver,
En underbar trånad, en trollkraft mig drifver.

Ty fattar jag stafven med längtande hand,
Att vandra, en främling, i aflägsna land,
Och ömkar den arme, som dömdes af ödet
Att dricka i stillhet det hembrygda mjödet.

Jag Rhenflodens vinrika stränder vill se;
Mig Galliens drufva sin nektar skall ge,
Och hon, som på Mallagarankorna sitter,
Och Portdrufvan, älskad af handlande britter.

Fritt andra må dväljas i hembygdens tjäll
Från lefnadens morgon till lefnadens qväll;
Fritt smeke de hustrun, som upphört att smila,
Och vagge den gråtande ungen till hvila!

Iberiens mö i en glimmande krans
Skall dansa för mig sin förföriska dans,
Skall löna med sällhet min diktade smärta,
Och svartsjukans dolkar ej träffa mitt hjerta.

Lutetias dotter vid kronljusens brand
Skall trycka i valsen min bedjande hand,
Skall kämpa med hjelten den ensliga striden
På soffor, betäckta af frasande siden.

När dagen sig svalkar i vågornas bad,
Från vandrarens cittra en öm serenad
Skall tjusa Ausoniens lyssnande tärna,
Vid skenet af qvällens olympiska stjerna.

Så går jag i stillhet min fredliga gång;
Men skulle mig vägen till slut bli för lång,
Välan, till min hembygd jag vänder tillbaka
Och bygger en hydda och tar mig en maka.

Gubben.

»Njut den flydda ungdomsvåren,
Gubbe, än en dag!
Krön med rosor silfverhåren
Och pokalen tag!
Drick, och glöm den bleka drotten
Vid Cocytens våg;
Drick, och säg oss hvad i botten
Af din kalk du såg!»

Ack, min Lotta såg jag åter,
Min försvunna vän.
Glädjens tårar stum jag gråter
Vid dess hjerta än.
Blomsterkrönt hon kring mig sväfvar,
Suckar ömt mitt namn.
Varm af tjusning, än jag bäfvar
Mot dess öppna famn.

Nattens måne ser jag stiga
Ur kristallisk sjö.
Alla foglar hör jag tiga,
Alla toner dö.
Endast Lottas cittra klagar
Med harmonisk röst;
Hviskar ömt: »för tvångets dagar
Skänke natten tröst!»

Vidt kring staden slockna ljusen
I hvarenda gård.
Mägtigt hålla re'n om husen
Stängda portar vård.
Blott i Lottas boning flammar

Silfverlampan skär;
Blott till hennes lugna kammar
Dörren oläst är.

Oläst — men för mig allena.
Se, i aftondrägt
Möter mig den änglarena,
Lik en vestanfläkt. —
»Gubbe, skjut till rätta kransen
I ditt bleka hår;
Drick, o gamle, drick tills sansen
Evigt dig förgår!»

Visa.

Dröm ej, o yngling: sekunderna gå,
Timglaset rinner.
Evigt din rosiga lefvernestrå
Parken ej spinner.

Helsad af vårens föryngrande gud,
Smekt af hans väder,
Ser du, hur jorden i majblommors skrud
Festligt sig kläder?

Floden sig kastar från klippornas topp,
Ljuf är hans brusning.
Lärkorna sväfva i skyarne opp,
Qvittra sin tjusning.

Snöhvita hjordar i lekar och språng
Vimla kring marken.
Dufvornas kyssar och orrarnes sång
Ljuda i parken.

Kärlek, o yngling, förljufve din vår,
Kärlek och dansar!
Häng i ditt mörka, ambrosiska hår
Doftande kransar!

Sommarn, af glödande rosor betäckt,
Jorden förlåter;
Strax hon sig klär i förgängelsens drägt,
Himmelen gråter.

Tystnaden graflik kring ängarne rår,
Dimmorna stiga;
Eken förhärjad på klipporna står,
Foglarne tiga.

Yngling, din höst skall ock komma en dag,
Regnig och kulen:
Kransen ur frostiga lockar då tag,
Dyster och mulen!

Häng då på spiken med darrande hand
Kärlekens lyra,
Banna, vid eldstadens husliga brand,
Ungdomens yra!

Hvilan.

Gudarne sig evigt stänga
In i blåa himlasalen
Och med rosenläppar hänga
I den fradgande pokalen.
Vildare än nordanilen
Hasta sekler öfver jorden:
Solens gyllne stad vid Nilen
Är till grus och aska vorden.

Tätt med marken segrarns plogar
Jemnat har det stolta Troja.
I Akajas lagerskogar
Greken skakar än sin boja.
Tiberns vilda örn ej ljungar
Mer till kamp; — och krönt af lager,
Följd af kedjesmidda kungar,
Romarn i triumf ej drager.

I, o gudar, sorgfritt dricken
Era rosenkrönta viner
Och med liknöjdt öga blicken
Neder till vår jords ruiner.
Samma frid de sällas andar
I Elysiens skuggor njuta,
Der med källans ljud sig blandar
Klangen, Orfeus, af din luta.

Rusade af Letes vågor,
De på sina bäddar glömma
Lifvets glädje, lifvets plågor
Och i evig stillhet drömma. —
Se, hur fjällens strida floder
Genom fält och skogar ila
Rastlöst till sin blåa moder
För att vaggas der till hvila.

Så till lugnet menskan trängtar
Och i grafven först det hinner.
Dock, den frid hon efterlängtar,
Genast här den vise finner.
Han att dö i eterhöga
Marmorslott ej dårligt önskar:
Honom det bekymrar föga,
Om af lagrar bädden grönskar.

Hvarför ej, der bäcken kryssar
I den skymning lönnar sprida,
Somna efter vin och kyssar
Vid en älskad flickas sida?
Drufvor, smek och rosenbäddar!
Endast så vi re'n på jorden
Tömma kalken Hebe bräddar
Vid de gyllne himlaborden.

Idealet.

På gyllene vingar, o minne, tillbaka
I diktens förtrollade dalar mig för!
Olympiska nektarn mig åter lät smaka
Och saligt mitt suckande hjerta än gör! —
Du hör mina böner. Jag friare andas;
Se, kinden är fuktad af tjusningens tår!
Hesperiska ångor med vindarne blandas,
Och klarare solen på himmelen går.

Här gick hon i oskuldens snöhvita kläder,
Med kransar i håret, den blomstrande mön.
Ej skönare Eos, ej Cyntia träder
Med lågande anlet ur krusiga sjön.
Här räckte hon, däjlig som kärlekens moder,
Till festliga dansar sin glänsande arm.
Här sof hon vid randen af kyliga floder,
Här krönte hon glädtigt med rosor sin barm.

I grönskande lunden, der ekarne gjuta
På liljorna neder sin härmande natt,
Med kransar i håret, i famnen sin luta,
På blomstertapeten hon sjungande satt.
Der borta i susande skygd af den höga,

Romantiska linden, förtroligt hon låg
Vid älskarens hjerta; dess fuktade öga
I älskarens öga försmäktande såg.

I helig triumf jag till altaret förde
Den rodnande flickan med segrande hand.
I brudsalen redan man harporna rörde,
Förjagades natten af kronljusens brand.
Men snart de melodiska strängarna tego,
Och ljusen i kronorna slocknade re'n.
Till kärleksasylen de lyckliga stego,
Beglänste af månens erotiska sken.

På leende slätter, af majblommor prydda,
I lönnarnes skygd vid en ormande å
Sig höjde vår låga, vår fredliga hydda,
Och änglar der sågos i parkerna gå.
Här tittade stjernornas bleka prinsessa
Om aftonen in på ett älskande par;
Och höjde sig Eos med guldlockig hjessa,
Hon vittne till våra omarmningar var.

Hvart flydde så fjerran min älskade flicka?
Då lärkorna vakna, förtjusande vän,
Jag söker dig redan; då stjernorna blicka
Från himmelen neder, jag söker dig än.
O, säg hvar ditt strålande anlet du döljer!
Förgäfves jag ropar i skogen ditt namn,
Förgäfves den bugtande floden jag följer
Och hemskt mig fördjupar i klyftornas famn.

O, lät mig din himmelska röst dock få höra,
Din saliga anblick mitt öga beskär!
Som guldharpan tjusar din stämma mitt öra,
Som fullmånens ljufligt ditt anlete är.

Men rysliga öden! — Du kommer ej åter,
I suckar förtäres min lågande själ.
Åt döden du trolöst din älskling förlåter
Och hör ej hans darrande sista farväl.

Inbjudningar.

EPIKURÉERN och PLATONIKERN.

EPIKURÉERN.

Kom, o flicka! Ljuft med Kapvin bräddad
Är pokalen, — svandunssängen bäddad;
Tyrisk purpur lågar skönt deröfver,
Sidenhimlar pråla ofvanför.

PLATONIKERN.

Kom i lunden, ömma älskarinna!
Löfvens skuggor magisk natt der spinna,
Källans sus i drömmar hjertat söfver,
Och bland rosor vestan långsamt dör.

EPIKURÉERN.

Kom, när solens eld, som jorden bränner,
Ner till njutning dina nerver spänner;
Kom, när tynande för middagsglansen,
Dufna blommorna i parken stå!

PLATONIKERN.

Kom, när mörkret rodnaden betäcker,
Månens anlet himmelsk trånad väcker;
Kom, när stjernorna till fackeldansen
Fram i hvita andeskrudar gå!

EPIKUREÉRN.

Sväfva kring oss skola Pafias dufvor,
Kärleksgudar, kransade med drufvor,

Gå i tempelsalen fram och tända
Nöjets helga offerflammor an.

PLATONIKERN.

Glimmande i klara stjerneskruden,
Från sin borg den stora himlabruden
Skall till oss sitt milda anlet vända,
Och den Amor, som för Psyke brann.

EPIKURÉERN.

Gyllne kedjor vill jag festligt vinda
Om din hals, vill perlekransar binda
Åt de svarta, silkeslena hären.
Lofva blott att intet neka mig!

PLATONIKERN.

Minnesblommor, fostrade vid bäcken,
Nardusrosor, vinkande från häcken, —
Tusen barn af ängarne och våren
Vill jag räcka, offrande, åt dig.

EPIKURÉERN.

Blott en högtid skall vår lefnad vara:
Jublande, som vårens lärkor fara
Opp i etern, så vi sväfve båda
Nöjets empyré oändligt mot.

PLATONIKERN

Ömt hos dig jag vill försucka lifvet:
Kärlek vare värfvet, tidsfördrifvet.
Döende jag i din blick vill skåda,
Lik en hymn förklinga vid din fot.

Lycksalighetens ö.

Jag känner en helig, en grönskande ö;
Dess parker ej gulna, dess vårar ej dö.
Stolt glimmar i träden orangernas guld;
Kring brokiga ängar, förtrolig och huld,
Zefiren bland eviga rosor der far,
Ambrosiska suckar af vällust han drar.

På fästets omätliga, skimrande blå
Den eviga majsolen härligt ses gå.
Klart brinner dess stråle, dock brytes den matt
Mot cedrarnes hvalf, mot platanernas natt,
Der kärleken öfvar sin rodnande bragd
I susande hyddor af luftig smaragd.

Och fullmånen, gungad ur böljorna opp,
Försilfrar krystalliska bäckarnes lopp.
I darrande ljusflor han vårfälten klär;
Af näktergalssångerna firad han är,
Af jublande vänner på drufvornas höjd,
Som natten förnöta vid bägarens fröjd.

Guddomliga flickor vid flodernas rand
Här bryta sig blommor med glänsande hand.
Med liljor de kransa sitt lockiga hår,
Med rosor beskruda de svanbarmens vår,
Och skinande former i sommarens fläkt
Omböljas af gazers förrädiska drägt.

I blomstrande skuggor sin luta de slå,
På solljusa kullar de vinkande stå.
I speglande sjöar på gyllene sand
De skämtande bada vid middagens brand

Och fläta i månens erotiska glans
Snöglänsande armar melodiskt i dans.

Men en bland de sköna den skönaste är.
Ack, djupt i mitt hjerta dess afbild jag bär.
Dock äger ej lyran, ej språket en ton
Att måla en skönhet från sällhetens zon.
Knappt tanken kan fatta dess änglabehag;
Blott hjertat dem känner i lefvande slag.

Och nyss vid mitt läger den hulda jag såg,
Der, fängslad i kedjor af vallmo, jag låg.
»Kom», sade hon, »kom till de saligas bygd,
På bäddar af blomster, i cedrarnes skygd!
Af kyssar och viner och dans och musik
Skall främlingen mötas i palmkransad vik.»

Hvar finner jag vägen till sällhetens strand?
Ack, lägger en julle ej ut ifrån land? —
Förgäfves! Blott sagan i luftiga charn
Dit hastar med sångens harmoniska barn.
Så för mig på molnen, o mägtiga fé,
Till kusten, der njutningens urbilder le!

Behaget.

Allt fullkomligt var och godt,
När den blåa himlens drott
Ägde jorden till sin brud:
Allt var uppfyldt då af Gud.

Blott för nöjet, stor och varm,
Klappade naturens barm. —

Rymden blott en brudsäng var
Åt det höga gudapar.

Men den lömska tiden kom,
Vände alltets ordning om;
Snart hans blodiga försåt
Skilde jord och himmel åt.

Och i tårar bruden satt.
Icke dag och icke natt
Lät den hemska gråten af,
Tills dess smärta blef ett haf.

Himlen sjelf ej mindre led.
Se, i kärlekshafvet ned
Droppade en blodig tår
Utur gudens friska sår.

Och ur böljans salta flod
Upp en mild gudinna stod;
Lik en morgonsol hon bröt
Fram ur oceanens sköt.

Skönhet, skönhet är dess namn:
Sällhet blomstrar i dess famn,
Evigt i dess lätta spår
Kärleken med facklan går.

Sista, helga lemningen
Af den blåa himmelen,
Eviga idéers tolk,
Vandrar hon bland jordens folk.

Himmelska föreningsband
Mellan skyn och eterns land,

Själens lederska och ljus
Här i ändlighetens grus,

Höga medlerska, mig hör!
Ständigt närmare mig för
Källan af min varelse,
Ljuset af den evige!

Den döendes brudsång.

Bereden åt bruden
Den glänsande skruden!
O, skynden att kläda
Den trånande späda
I svepning af snö!
Hon längtar att ila
Till brudgummens möte,
Hon längtar att hvila
I sofkammarns sköte,
Att blunda, att dö.

O brudtärnor, vriden
Cypresser i håren
Vid sånger och glam!
O brudsvenner, skriden
Med täcket och båren
Allt närmare fram!
Fort upp då att föra,
Fort upp att ledsaga
Den bleknade svaga
Till brudgummens hus.

Tillbaka, tillbaka!
Må vittnen ej störa
Den vällust vi smaka.
Ej solguden röje
De älskandes nöje,
De saligas löje
Ej stjernornas ljus. —
Min brudgum är döden.
Ej skakas af öden,
Ej tåras af nöden
Hans ensliga bo.

När Boreas hviner
Kring jordens ruiner,
När vårfloden kryssar,
När kärliga vindar
Omtumla med kyssar
I ångande lindar;
När tegarne svalla,
När skördarne falla,
När skördarne gro,
När dagens gudinna,
När stjernorna brinna —
Vi slumra i ro..

Parabel.

Upp till min blåa födslostad
Jag sorgsen mig beger.
Af skogens grönskande dryad
I mig du skuggan ser.

Nyss älskande hon gaf sitt blod,
Sin själ åt klippans ek:
I henne lefvande, han stod
Och log åt vädrens lek.

Ack, tusen gånger Flora re'n
Vid lärkors fröjdeljud
Och unga solars morgonsken
Sig klädt till vårens brud.

Och tusen gånger vintrens hand
Dess kransar sköflat har,
Se'n i den stolta ekens band
Dryaden fängslad var.

Omsider för ett mordiskt stål
Vid Ekos suck han föll.
Som lik dock lågans föremål
Än nymfen fängslad höll;

Tills elden kom från himlens borg
Och löste fjättran opp.
Mot hemmet, tvungen, mörk af sorg,
Hon kröker nu sitt lopp.

Af kärleken till jordens grus
Jag sinnebilden är.
Dryaden förr var himmelskt ljus;
Nu molnets flor hon bär.

Saknad och hopp.

Moln af dimmor hemskt sig lyfta
Opp ur diktens blomsterängar;
Sorgligt dör i bergets klyfta
Ljudet af Apollos strängar.
Redan solens milda syster
Sjunker ned i hafvets vatten,
Blodig, skälfvande och dyster:
Mörk kring jorden hvilar natten.

Och i mirtendalen redan
Stannat med sin lek behagen;
Till Olympen längesedan
Venus for, af svanor dragen.
Ej jag ser, af drufvor kransad,
Vinets gud och nöjets fader,
Ej hans gyllne vagn, omdansad
Utaf glödande mänader.

Tom och själlös är naturen:
Skönhet, ej din krona strimmar
På den svartnade azuren,
Orfei lyra der ej glimmar.
Endast hotande kometer
Sänka sina röda glafvar
Genom himlens mörka eter,
Och sig röra kors och grafvar.

O, de lemnat jordens stränder,
Hoppet, drömmarne och fröjden;
Nu min skumma blick jag vänder
Tårfull mot försoningshöjden.
Du, med stjernorna kring håret
Och med fridens palm i handen,

Religion, ur villospåret
Vägled öfver brådjup anden!

Lär mig, höga, att förakta
Allt hvad jordens undran röner,
Blott den krona eftertrakta,
Som i himlen dygden kröner,
Och på hjertats altar vårda
Hoppets gudatända lågor,
I förtröstans marmorhårda
Pansar klädd mot död och plågor!

Barndomsminne.

Tro på en fader öfver molnen der,
Min barndomstro, min smärtas forna tröst!
Sjunk än en gång ur ljusets sälla sfer
Balsamisk ned i natten af mitt bröst.

O ljufva tid, då hvarje stjernas blick
En helsning var från helgonen och Gud,
Då Edens flod i vårens dalar gick,
Och vestanvädret kom, ett fridens bud!

Af en seraf i himlens paradis
Hvar menlös ros den ljufva bilden var;
Den stilla mossan tankens uttryck bar,
Och alla foglar sjöngo skaparns pris.

Guds kärlek då ur solens öga såg
Ned öfver jorden, lågande och varm;
I midnattsmolnen, drömmande och låg,
Guds moder skred med barnet vid sin barm.

Uppståndelsens kerub med rosenhand
Då nattens förlåt bort från verlden drog,
Och, slocknande i aftonsolens brand,
Försonarns dödsblick öfver fälten log.

Mörk skogen stod, en götisk kyrka lik;
Lik orgeltoner der från granars hvalf
Hemskt brusa hördes stormarnes musik,
Och gossens bröst af helig andakt skalf.

Men stormen röt, men dagens gyllne drott
I molnen sjönk, och blixtens flamma brann:
Vildt hämden ljungade mot jordens brott;
Blott dygdens tjäll hans vigge icke hann.

O ljufva tid, af brister och besvär
Ej dunklad än! O paradisets vår!
Du har försvunnit, och förbannad är
Den jord, der nu jag släpar mina spår.

Mot himlen fåfängt lyfter jag min syn:
En liflös öken är det höga blå,
Och, känslolösa, stjernorna i skyn
Mitt långa qval, min trånad ej förstå.

Mina önskningar.

Om himlen mina böner hörde
Och biföll mina nöjens val,
Mitt obemärkta lif jag förde
I en af skogar kransad dal.
I skuggan af de gröna träden
Min låga hydda skulle stå,

Och rundtomkring den gyllne säden
I vågor för zefiren gå.

Amanda här min vandring glädde.
Behagen sväfva i dess spår;
En enkel slöja henne klädde,
Och rosor hennes mörka hår.
När stjernan brann i nattens svärta,
När Eos purpurflammor göt,
Jag flickan till mitt druckna hjerta
Med outsäglig ömhet slöt.

Vår ära vi ej dårligt sökte
I sybaritiska kalas;
Ej silfverfat på borden rökte,
Ej Kapvin fylde våra glas.
Ej gyllne vagnar till oss foro
Att bringa gäspningar och tvång;
Blott valda, trogna vänner voro
Vår sällhets vittnen mången gång.

Men skulle för min husdörr stanna
En arm, föraktad vandrare
Med silfverlockar, fårad panna,
Af år och mödor lutande,
Vi honom in i tjället ledde,
Vi gifmildt delade vårt bröd,
Och på den veka bädd, vi redde,
Han drömde bort sin långa nöd.

När drifvan smält på våra klippor,
Och svalan helsat Manhems strand,
I gröna dalar mellan sippor
Vi troget gingo, hand i hand.
I skumma lundar än vi lågo —

Ett löftak sommarn återhöll —
Med glada blickar än vi sågo,
Hur skördens guld för lian föll.

Låg snö kring slätterna och fjällen,
Och nordan öfver jorden hven,
Vi lugnt förnötte vinterqvällen
I hyddans famn vid brasans sken.
Vi då, i mild förtjusning sänkte,
Omsvuro aldrig bruten tro,
På flydda dar med glädje tänkte
Och på de kommande med ro.

Så gladt vi skulle banan vandra,
Tills dödens natt sitt töcken göt.
Vi hade lefvat med hvarandra,
Vi dogo i hvarannans sköt.
En brudsäng, trygg för alla skiften,
Vårt mängda stoft i jorden fann,
Och tvenne lindar öfver griften
Symboliskt famnade hvarann. —

Hvi stiger tåren i mitt öga,
Hvi darrar så mitt klämda bröst?
Hvi sväfvar sucken mot det höga
Och återvänder utan tröst?
Förgäfves mina böner låga.
När fylde ödet hjertats kraf?
Allena skall jag öknen tåga,
Allena sofva i min graf.

Hemlängtan.

I kedjor, o himmel, jag smäktar
Bland fiender här på en främmande strand.

Hvad ljufva, ambrosiska fläktar
Mig helsa från motsatta land!
De flyga så mildt öfver hafven
Från de saliga öar, der andarne bo;
De hviska så vänligt åt slafven:
»Kom i doftande skuggor till ro!»

Hur länge, o gudar, skall gråten
Än strömma förgäfves på klipporna här?
Kom, o död, i den frälsande båten
Och till hembygdens stränder mig bär!
Jag längtar att evigt förgäta
Min träldom; på nytt med en glimmande krans
Vill jag smycka min hjessa och fläta
Mina händer i syskonens dans.

Från blåare himlar der sprider
Sina gyllene strålar en mildare sol,
Och en klarare måne der skrider
På en rikare stjernkransad pol.
Man frukter och blommor ser glöda
Endrägtigt tillhop i den ljufliga trakt,
Och stormar och höst ej föröda
De urgamla lundarnes prakt.

Här larma ej inbilska dårar,
Här andas så lätt de saligas bröst;
Här begabbas ej andaktens tårar,
Hit når ej smädelsens röst.
Hvarför längre i bojorna qvida?
Ack, bryt dem och ila, du gisslade slaf!
Dig bröder och systrar förbida
På hinsidan brusande haf.

Längtan.

Hvadan denna evigt närda trånad?
Fjerran bort mot himlarandens blånad
Sänder jag en tårfull blick och tänker:
»O, der himlens hvalf sig mystiskt sänker,
Der mitt Eden blänker!

Der på bergen, i Cyteres strålar,
Glädjens frukt i qvällens skimmer prålar.»
Och jag ilar, bergets topp jag hinner;
Tåren, perlande, på ljungen rinner:
Öknar blott jag finner.

Hvarje bild, hvaraf min åtrå väckes,
Är en meteor, som tänds och släckes.
Hvarje blomma, som mig tjusning bringar,
Är en fjäril, som på rosenvingar
Ur min hand sig svingar.

Bäcken vandrar genom blomsterdalar.
Ack, mitt glömda moderspråk han talar.
Skogarne likt gröna sjöar svalla,
Träden susa, doft min forntids alla
Vålnader mig kalla.

Öfver jorden sväfvar vårens ängel;
Liljan nickar på sin höga stängel,
Rosen härligt ler i silfvertårar.
Dunkla minne af försvunna vårar!
Grymt min själ du sårar.

Näktergalen hörs i löfvet tona.
Edens sångare, mig ömt förskona!

Dessa visor, dessa ljud jag känner.
Grymt af forna njutningar och vänner
Saknaden mig bränner.

O, hvem för mig till de bygder åter,
Hvilkas mistning evigt här jag gråter?
Tecknar döden blott till frälsning banen?
Himmel, bära inga vingar svanen
Öfver oceanen?

Elegi.

O du, som än med din trolllanterna
Mitt öga fröjdar, se'n hoppets stjerna,
Se'n glädjen flytt!
Kom, trogna ledsven på lifvets bana,
Inbillning, kom och till sånger mana
Min själ på nytt!

I, glädjens hamnar, I, sorgens brudar,
Som sväfven, höljda i svepningsskrudar,
Kring skaldens spår!
Ur grafvens slöjor, o minnen, träden
Och len, som fordom jag log, och qväden
Försvunna år!

Hur väl det var mig i barndomsåren!
Med himlens dagg i de gyllne håren
Jag sorgfri lopp
Vid morgonrodnan, i aftonstunden,
Vid flodens bräddar, i skumma lunden,
På fjällets topp.

Hur väl det var mig, när natten sänkte
Sitt flor kring nejden, och himlen blänkte

Af stjernors glans!
Då såg jag älfvor i gräset svinga,
Och hörde gubben i floden klinga
Sin muntra dans.

Och månen såg från det blåa höga
I öknen neder med tankfullt öga,
I perlstänkt dal.
Jag hörde dvärgar i hällen stimma,
Vid midnattsfester såg ljusen glimma
I skogsfruns sal.

Hur ljuft det var att i skogens gömma
På mossbetäckta ruiner drömma
Om gamla dar.
Jag såg de kämpar i dryckessalen,
Jag hörde klangen af festpokalen
Och med dem var.

Min själ sig tänkte den tid af dygder,
Då hjeltar bodde i Manhems bygder
Och brödratro.
Framför mig Saga sitt trollglas håller,
Och tiden flyktar vid hennes joller
I helig ro.

Då svor mitt hjerta att offer bära
Åt dygdens skönhet, att hjeltens ära
På harpan slå,
Att, glad som tärnan i högtidsdansen,
Med hjessan smyckad af segerkransen,
Ur lifvet gå.

Ja, gudaväsen naturen fylde,
Och morgonskimmer den jord förgylde,

Som för mig låg.
Och hoppet lyfte opp rosenvingen,
Och själen trådde till brödraringen,
Till lifvets tåg.

På vreda böljor, i mörka skogen
En vän mig följde, som Bose trogen.
Hvad brödrapar!
En brud jag hade, som Ragnars däglig,
Som Hjalmars trogen. — Ack, outsäglig
Vår kärlek var! —

Min dag är bister. En vän ej stöder
Min qvalda skuldra, en brud ej glöder
I skaldens famn.
Min sång förklingar i jordens dalar,
Och snart han gästar i Helas salar,
Min bleka hamn.

När dofva klockor från tornet kalla
Mitt stoft till hvila, och orgor skalla
Sin dödsmusik,
Sin blick för ljuset en brud ej höljer,
Med tåradt öga en vän ej följer
Mitt dystra lik.

Till skaldens frälsning, o död, dock ila!
Jag längtar sjunka till evig hvila
I griften ner.
Der skall min ande till lifvets plågor
Vid nattens månsken, vid dagens lågor
Ej vakna mer.

Upsala 1815.

Sjuklingens aftonpsalm.

Den långa dagen nått sin ända:
Ur hafvet månen guldröd går,
Azurens milda bloss sig tända,
Och frid i jordens hyddor rår.
Allt sig förvandlar — blott min smärta
Ej skiften underkastad är.
Allt njuter hvilan — blott mitt hjerta
Af himlen fåfängt den begär.

Nu fläktar vinden svettens droppar
Af skördarn bort i lindens hägn,
Nu lifvas rosens brända knoppar
I daggens tysta silfverregn.
Den svett, ifrån min panna rinner,
Ej någon afton torkar af,
Och ingen droppe till mig hinner
Ur alltets stora glädjehaf.

Från plogen nu man dragarn spänner;
På nytt vid aftonklockans ljud
Sig trälen fri och lycklig känner.
Han flyr till sömnens milde gud
Och glömmer alla olycksöden
I ljufva drömmars blomsterland,
Då, himmel, himmel, endast döden
Kan lossa mina träldomsband.

Ack, sömnens vallmo skall ej kransa
Den bädd, der plågans törne gror,
Och kring hvars kuddar spöken dansa
Vid månens sken och ufvars kor.
Om dvalan fängslar mina sinnen,

Mig fasan dock ej öfverger;
Blek, iskall, svept i hvita linnen,
Jag mig i kistan hvila ser.

Dock tröst en himmelsk qvinna skänker,
Som lugn vid jämrens läger står.
Mot korset hon sitt hufvud sänker,
Och stjernor brinna kring dess hår.
Hon lyfter, stum, den ljusa handen
Och ögat, dränkt i änglagråt,
Ur natten mot de blåa landen,
Dit hopp och kärlek följas åt.

Hur nattens stjernor härligt pråla
På azurhvalfvets dunkla grund!
Så äfven jag en dag skall stråla
I änglars skimrande förbund,
När, uppenbar i molnens zoner,
Messias vid basuners skri
Har störtat ondskans gamla troner
Och ändat dödens tyranni.

Då skola grafvens skumma häkten
Med rysligt dunder öppna sig,
Och alla tider, alla slägten
Församlas, domare, kring dig.
Som eterblossen fordom qvälde
Ur Kaos' mörker, Herre, — så,
Befriade från dödens välde,
Ur natten helgonen då gå.

Likt morgonsolen denne brinner
I ljusets nya himlakropp;
Mild som en stjerna denne rinner
Ur grafvens tysta dimmor opp;

Och månens klarhet denne sprider,
När en balsamisk sommarqväll
Han fram på molnfri himmel skrider
Och silfrar vatten, dal och fjäll.

Mig äfven skall en glans beskruda,
Som morgonrodnans ljuf och klar,
Och gyllne vingar silfverljuda,
Der genom rymderna jag far.
Jag vandra skall i blomsterängar
Vid lifvets böljande kristall,
Och harpan från dess eterstängar
Med segertoner brusa skall.

1815.

Längtan efter det himmelska.

När månens förtrollande öga
Nedstirrar på tigande kojor,
När stjernor bekransa det höga,
Och stillhet kring jordkretsen rår;
Då svingar den smäktande anden
Ur qvalet af sinliga bojor
Sig upp till de himmelska landen
Och tjusningens fullhet der når.

På gyllne balsamiska vingar
Än hänryckt kring etern han dansar,
I himmelska parker än klingar
På harpan sitt jublande mod.
Af himmelska rosor han binder
Sig aldrig förvissnande kransar
Och speglar förklarade kinder
I lifvets krystalliska flod.

Hur saligt den frälsade andas,
Der högt öfver solar och stjernor
Hans stämma med änglarnes blandas,
Som festligt kring tronerna stå.
Ej bägaromblixtrade borden,
Ej löjet af blomstrande tärnor,
Ej glimmande kronor till jorden
Att vända hans blick mer förmå.

Med helgonens hvitklädda skara
Hvad sällhet deruppe att vandra!
Der breder ej lasten sin snara,
Der smilar ej lustans försåt.
Förtrolige andar der sluta
I glänsande armar hvarandra;
De tindrande ögon der gjuta
Blott glädjens och andaktens gråt.

Försvinnen, I töckniga stränder!
Ett qvidande dårhus är verlden.
Jag längtar till sällare länder,
Till helgonens saliga kor.
O, rycktes jag fjerran ur gruset
Från villorna, ondskan och flärden
Dit opp, der i etern och ljuset
Den himmelska kärleken bor!

1814.

Afsked till lifvet.

Lyra, du, hvars silfvertoner
Förr i qvalets bittra stunder
Lättat mitt betryckta hjerta
Och i sällare minuter
Klingat hoppets fantasier,

Kom ånyo i mitt sköte
Och besvara mina suckar!
Lyra, när från mina strängar
Dina trollljud nederbrusa,
Falla kedjorna af slafven,
Fråssar tiggarn vid monarkens
Rika silfverbord och dricker
Rus ur perlbesatta kalkar,
Blomstra helsans purpurrosor
På den andebleka kinden,
Mildt af glädjens strålar åter
Tindrar det förgråtna ögat,
Och det klämda hjertat andas
Lätt, som helgonen deruppe
I det blåa himmelrike.
Kom, o lyra i mitt sköte,
Kom att musikaliskt gråta
Mina flydda gyllne dagar
Och åt diktens ljusa féverld,
Åt idyllens rosenparker,
Lifvets korta fröjd och hoppets,
Lär mig stamma afskedssången!
O, när hjertats bittra saknad
Gjuter sig i himlatoner,
Höra såren upp att svida,
Sjelfva smärtan blir en vällust,
Och den tår, som ögat fäller,
Öfverträffar uti värde
Alla orientens perlor.
Och ur mossbeklädda grafven
Höjer sig vår döda sällhet,
Af teorbens röst besvuren,
Myser skönare än fordom
Och sin kända famn oss sträcker.
Klinga, lyra: snart du hänger

I den suckande cypressen,
Som betäcker skaldens aska.
Mera fridsamt skall jag böja
Hjessan ned på dödens läger,
Se'n mitt tårbemängda afsked
Jag af lifvets fröjder tagit
Och i drömmar sista gången
Njutit hvad i verkligheten
Aldrig, aldrig återkommer.

Ljufva minne, för mig åter
I min barndoms sälla dalar,
Till de krumma silfverbäckar,
I de rädda aspars skugga,
Der i salig oskuld fordom
Mången himmelsk dröm jag drömde!
Öfver mig i azurrymden
Vakade en helig fader,
Och i nattens tysta mörker
Och vid solens middagslågor
Såg hans kärleksfulla öga
På det fromma barnet neder.
Ack, i trädens gröna kronor
Susade hans faderskärlek,
Tindrade i stjernans blickar,
Qvälde djupt ur källans vågor,
Vinkade i skördens guldax,
Blomstrade i törnets rosor
Och i markens silfverliljor.
O, med tårar i mitt öga
Såg jag nattens kronor tändas
I den blåa himlasalen
Och med helig tjusning trodde
Mig ur fjerran rymder höra
Klangen af de änglaharpor,

Som i evigt samljud prisa
Fridens furste, korsets hjelte,
Nådens törnbekrönte konung.
Knappt vid lärkors sång i etern
Sväfvade med gyllne vingar
Morgonrodnan öfver hafvet,
Då från nattens stilla läger
Ut jag hastade i daggen
Och med vällust såg, hur solen
I sin ljusa herskarkrona
Uppgick mellan dessa häckar
Ur den blåa oceanen.
O, hur blomstrens nardusångor,
Bäckens sorl och vestans kyssar
Gladde mina unga sinnen!
Med hvad glädje såg mitt öga
Sippan mellan nakna törnen
Sticka fram sitt blyga hufvud,
Eller vårens gula förstling
Blomstra på smaragdetufvan,
Eller för den varma strålen
Fröjas ögonfägnad, rosen,
Veckla ut sin purpurfägring
Ur den afundsjuka knoppen!
Då i Floras vida rike
Tog jag ifrigt fromma byten,
Plockade med späda händer
Smultron i den mörka skogen,
Släckte ljufligt törstens lågor
I den böljande kristallen,
Hvälfde mången skuggrik löfsal
Och med kransar den behängde.
Mera glad ej segerhjelten
Skär på krigets vilda slätter
Ärans blodbestänkta lager;

Mera glad ej sybariten
Vid en indiskt kryddad taffel
Ur det klara guldet suger
Blodet af falernska drufvor;
Icke sväld af mera stolthet
Sina marmorslott han skådar,
Gränsande mot himlens stjernor,
Trötta ögats höjda blickar.
Under glada språng och lekar
Flydde dagen; men då solen
Bakom skogens dunkla tallar
Sjönk med blodröd kind, och månen
Vänligt nickade i öster,
När vid herdepipans toner
Hjorden samlades i dälden
Och, af herskarstafven manad,
Hemgick under klang af skällor;
Då i nattviolens ångor
Genom daggbeströdda gräset
Glad jag vandrade till hyddan,
Och min sömn var ljuf, ty änglar
Höllo vård om lägerstaden.

Lätt förflöto barndomsåren,
Liksom floder öfver guldsand
Rulla i ett stilla Eden.
Med begär och känslor växte
Snart det ungdomsvarma hjertat.
Det blef salig vår i själen,
Och mitt lifsträd stod i blomma.
Hoppets gyllne morgonstjerna
Brann med ökad glans på fästet;
Nöjets drömmar ur sitt larfstånd,
Like fjärilar, på lätta,
Guldbestänkta purpurvingar

Höjde sig i ambraluften,
Och för lifvets sköna majsol
Fantasiens blyga knoppar
Svälde ut till friska blomster,
Och af känslor blefvo toner,
Och af toner blefvo tankar,
Och min skapelse var färdig.
Mot en morgonrodnad log jag:
Skön hon stod på österns skyar,
Sådde rosor öfver himlen,
Vällusttårar öfver jorden.
Hur jag längtade att skåda
Snart den gyllne solens uppgång,
Snart den fulla dagens strålar!
Solen uppgick, hennes fackla
Var en ryslig härjningsfackla;
Till en naken Saraöcken
Hon mitt paradis förbrände
Och uttorkade derinne
Alla floder, sist ock tårens.
Lik en brud, till festen smyckad,
Log i drömmarne min framtid.
Myrten hennes lockar krönte,
Kärlek strålade ur ögat,
Röd af oskuld lyste kinden,
Silfverhvit af oskuld slöjan,
Och elysisk vällust bodde
I den ljufligt sträckta famnen.
Ack, jag störtade betagen
I dess armar. Till ett spöke
Är hon blifven, till en furie.
För de lätta silkeshåren
Ormar nu kring pannan fläkta,
Och i fasans svarta mantel
Är dess liljedrägt förvandlad;

Dolksting äro hennes kyssar,
Dödsqval äro hennes famntag.

Sansa dig, förskräckte ande!
Än en blick åt flydda dagar,
Än en blick, och sedan — döden!
Sjung, o ljufva sånggudinna,
Sjung, hur ynglingen allena
Under stilla sommarnätter
I den murgrönsvepta grottan,
Ny Endymion, låg i slummer
Och om fjerran himlar drömde;
Hur en leende gudinna,
Hur en mildtomstrålad Luna,
Steg från nattens silfverskyar
Ned till drömmarns tysta läger,
Kyste ömt hans varma läppar,
Vred en festlig krans af blyga
Välluktrika nattvioler
Kring hans daggbestänkta lockar.
Säg, hvad såg, o sånggudinna,
Ynglingen i gudadrömmen?
Endast bilder ur Elysium,
Endast himlaväsen såg han:
Fält, af evig Maj beprydda,
Glimmande orangelundar,
Källor, som i myrtenskuggor
Festligt sina lyror slogo,
Nymfer, Kärleken och gratier,
Dansande på blomsterfälten
I en vårlig månes strålar,
Stjernupplysta gudasalar,
Kor af gudar och gudinnor
Och den fulla nektarbägarn
Och den rosenkrönta Hebe.

Ideal af qvinlig skönhet!
Ideal af himmelsk kärlek!
Ljufva tanke, själens tanke,
Då i eterns sälla rymder
Än hos Gud den höga bodde,
Än ej bannlyst var till gruset,
Än ej dömd att kedjor bära!
Lik en morgonsol om våren
Steg du, strålande och härlig,
Upp för andens tjusta blickar,
Spridde lif omkring naturen,
Väckte blomstren ur sin dvala.
Och förgylde fält och vågor.
O, hur gladdes ej mitt hjerta,
Gudabild, i dina strålar!
Med hvar rosig morgonrodnad,
Hvarje dunkel silfvermåne
Gick du upp för mina tankar,
Ständigt ny, densamma evigt.
Än, en lekande herdinna,
Satt du under rosenbuskar,
Sväfvande i bygdens dansar,
Bröt vid flodens krökta stränder
Späda liljor och violer
I den gröna sommardalen.
Källans yta var din spegel,
Blomstren dina ädelstenar,
Och din rikedom var kärlek,
Och din högsta prydnad oskuld.
Än i rika högtidssalar,
Under tända kronors skimmer,
Gick du, smyckad af juveler.
Allas blickar sökte dina,
Dina blickar blott en endas.
Än du log, och dina löjen

Voro ömma kupidoner;
Än du gret, och dina tårar
Föllo brännhett på mitt hjerta.
O, hur lycklig du mig gjorde!
Är det ljuft att älskad blifva,
Är dock ljufvare att älska.
Kom, o kärlek, himlens förstling!
Kom, sublima rus af skönhet!
Kom från etern, kom och för mig
Dit tillbaka! — Men förgäfves
Mina böner skyn bestorma.
Andens vingar äro bräckte,
Känslans låga är förkolnad.

Ack, för sent för detta hjerta,
Re'n af plågorna förkrossadt,
Stod det hulda idealet
I förklaradt helgonskimmer
Med Amanda fram i verlden.
Hulda, jordiska gudinna!
Mera däjlig än Olympens
Alla strålande gudinnor,
Alla änglar hos Gud Fader!
Blott ditt namn jag vågar nämna,
Ej det ljus, som himmelskt strålar
Ur det blåa ögonparet,
Ej den roseneld, som leker
På din kind, ej dessa armar,
Som, till nöjets famntag sträckte,
Skulle helgonen förföra.
Stolta flicka, ej du visste,
Att naturen sjelf och ödet
För hvarannan blott oss skapat;
Att i eterns höga zoner,
Der, af skaparns ljus beglänste,

Ursprungsbilderne till lifvets
Flyktigt skimrande fantomer,
Skönhetens idéer, sväfva,
Våra själar fordom voro
Blott ett enda gudaväsen;
Att, när sinneverldens bojor
Fallit af oss snart i döden,
Våra själar åter skola
Till en enda sammansmälta.
Ty ej himlen gaf åt qvinnan
Skaldens heliga förmåga
Att i ödets gyllne taflor
Blickar sända, att med rysning
Lyfta slöjan, som betäcker
Gud och andarna och tingen.
Derför med förakt du vände
Från den lidande ditt anlet
Och förstod ej mina suckar
Eller ville ej förstå dem,
Och försmådde hvarje rökverk,
På ditt altare jag tände.
Ensam stod jag. Ur mitt öga
Smög sig nu den sista tåren,
Ur mitt re'n förblödda hjerta
Qvälde nu den sista droppen,
Och för lifvets alla fröjder
Det sig lyckte som en blomma,
När i hafvet solen hvilar,
Och den sorgsna qvällen gråter
Kalla perlor öfver gräset.

O, hvar är min sälla framtid?
Hvar det hopp, som famntog verlden!
Svara, öde, du som tronar
Öfver himlens alla stjernor,

Mörkt och dystert! Du, som krossar
Allt det stora, allt det ädla
Med en grym demantespira!
Se, min sol vid åskors dunder
Sjunker häpen ned i natten
Mellan blodbestänkta skyar,
Och ett dödsmoln höljer verlden.
Ingen hoppfull stjerna blickar
Från det svarta hvalfvet neder,
Ingen broder ömt ledsagar,
Ingen vänlig fackla lyser
Mina fjät i ödemarken.
Allt, hvad förr mitt hjerta önskat,
Hvad som vilkor nyss jag ansåg
För mitt korta lif på jorden,
Flyktar i ett evigt fjerran
Ur min åsyn, och af tusen
Milda, strålande objekter,
Som min ande fordom tjusat,
Känslan af mitt eget väsen,
Af mitt eget qvalda väsen,
Blott är öfrig. Hör mig, himmel:
Mörda denna grymma känsla!
Sänd från eterns regioner
Ned en ängel, som mig skördar! —
Jag är bönhörd. O, jag kommer.
Vingen doft i natten susar,
Och den hvita manteln fläktar,
Och det skarpa svärdet blixtrar,
Svärdet, som skall sönderhugga
Lifvets jämmerfulla knutar.
Dolda, underbara väsen!
Säg, hvad vill du? Ej mitt öga
Mägtar läsa i ditt öga,
Ej din mening kan jag fatta.

Stränge, kommer du som ovän,
Dölj det icke, att mitt hjerta
Döende må dig bespotta.
Kommer du som himlens budskap
Ned med fröjdens evangelium,
O, så säg det, att med kärlek
Jag må störta dig om halsen!

Dödsängelen.

Sig allt förvandlar, dagens brud dig glömmer,
O skapelse!
I evigt mörker nattens måne gömmer
Sitt anlete.
Nyss öfver polens runda, högblå eter
Ett sorgmoln gick.
På mig nedstirra brinnande kometer
Med vredgad blick.

Men Herrans ängel sig i natten målar
Vid skaldens bädd.
I himmelsk purpur, väfd af morgonstrålar,
Hans kropp är klädd.
Hans ljusa vingar ambraångor sprida
Och silfverglans;
Och hoppets Iris ses kring hjessan vrida
Sin sköna krans.

»Statt upp, o yngling!» musikaliskt ljuder
Hans gudaröst.
»Mot lifvets plågor, arme, jag dig bjuder
En ljuflig tröst.
Förlossas skall du ifrån syndagarnen,
Från jordens grus,

Och strax församlas med de fromma barnen
I fadrens hus.

Snart domsbasunerna sitt dunder skalla
Kring skapelsen;
Och gyllne stjernor blekna strax och falla
Från himmelen.
En ryslig flamma alltet skall förtära,
Och verlden så,
Med all dess höghet, lustar, guld och ära,
Till intet gå.

Men oupphörligt skall din ande glädas
Hos verldars Gud;
Din eterkropp af helgonen skall klädas
I himmelsk skrud.
Med fromma andars här i cedernatten
Du tala skall,
Se palmer speglade af lifsens vatten
I mild kristall.

Bedragne yngling, i min famn dig kasta
Med ljungeldsfart!
Vi tomma rymden sedan genomhasta
Och hvila snart.
Se, öfver oss sig öppna nya himlar. —
O yngling, kom!
Snart verldssystemet med dess solar hvimlar
Likt grand nerom.»

På dig med tjusning än mitt sinne tänker,
O jordens vår!
Åt dig, o lyra, än mitt öga skänker
En afskedstår.

Nu sista sucken från mitt hjerta bäfvar. —
O jord, farväl!
Ur jordens grus till eterlanden sväfvar
Min fria själ.

O starke ängel, dig som tanken vinga! —
Vi nalkas Gud.
Re'n hör jag himlens silfverklockor ringa
Med festligt ljud.
Sig re'n med etern rosendoftet blandar
Från Edens land,
Och vid dess ingång vinka ljusa andar
Med vänlig hand.

Gången till afrättsplatsen.

Himmel, jag darrar:
Så gifs ej förskoning?
Jerndörren knarrar
Till fångarnes boning,
Och dödsklockan slår.
O rysliga öden!
Till döden, till döden
Jag vacklande går.

Hör foglarnes röster!
Se, morgonen prålar
Rosig i öster!
Med tindrande strålar
Han böljorna målar
Och klippornas topp.
Leende träder
I skinande kläder
Dödsdagen opp.

Hvi tränges du så,
O menniskoskara?
Din möda dig spara:
Nog skall Orcus ändå
Sitt byte försvara.
O, unna mig gå
I stillhet till målet!
Långt mera än stålet,
Än dödsgallans drick,
Jag fruktar din blick.

Men hvad trollkraft mig binder?
I er hvimlande flock
Jag skådar en tärna
Med glödande kinder
Och gullfärgad lock,
Som bland stormmoln en stjerna.
Vid himlen jag svär:
Min Lovisa det är.
Se, nu vänder hon bort
Sin strålande panna. —
O, låten mig stanna!
Vägen är kort.
Förgäfves, ditåt!
Mitt hjerta vill brista.
Strömma, du sista,
Blodiga gråt!

Det är rysligt att dö
I fiendeland,
Der en älskande mö
Ej trycker vår hand,
Der en far, der en mor,
Der en syster, en bror
Ej vid dödsbädden står,

Vårt öga tillsluter
Och kärlekens tår
På grafhällen gjuter.

Ängsligt mitt öga,
I blodstårar släckt,
Kring nejderna spanar.
Hvem är väl den höga
Kullen, af granar
Dystert betäckt?
O, mitt hjerta det anar:
På dess rysliga höjd,
För dödsjernet höjd,
Jag afsked skall taga
Af smärtor och fröjd.
Hör, vindarne klaga
I topparne der;
Af korpar en här
Tar mig skränande med.
Hur bäfvar min själ!
Hur vacklar min fot!
Jord, himlar, farväl!

[illegible]

Fjerran ifrån
Hör jag trafvares dån;
Något hvitt ser jag sväfva,
Der ur sluttande dal
Dammoln sig häfva.
En frälsningssignal! —
O nej, o nej!
Mig förlåta de ej.
Bödel, så hör:
Tag dristigt i handen
Den glänsande bilan.
Och ledig mig gör
Från de tryckande banden!
Till den eviga hvilan,
Bistre, du för.
O nöjen, o smärta,
För evigt farväl!
Du skall sofva, o själ!
Du skall stanna, o hjerta!

Grafven.

För grafven jag ej bäfvar:
Så fridsam kullen är.
Guds kärlek vänligt sväfvar
I vestanfläktar der.
Så lugnt i jordens sköte,
Så gudatrygg, man bor;
Och solens ljus i möte
En verld ur natten gror.

Ej mer af nöden smärtadt,
Ej gäckadt mer af hopp,
Det sönderslitna hjertat

I blommor löses opp.
Ur mullen fram de blicka
Vid vestanvädrets sus,
Och daggens tårar dricka
Och le i dagens ljus.

Så kroppen hos sin moder
I stillhet slumra får;
Men anden från sin broder
Till fadren återgår.
Med solens gyllne öga
Kring rymderna han ser
Och sväfvar från det höga
I nya vårar ner.

I gyllne morgonskyar
Eteriskt han sig klär
Och evigt sig förnyar,
Densamma evigt är.
Han verldar uppstå låter,
Och härligt strålar allt
Ur tusen speglar åter
Hans skimrande gestalt.

Betraktelse.

Se, nöjets lampor flämta opp och slockna
Likt stjernorna, när morgonrodnans blickar
I öster pråla. Verkligheten tänder
Sin stränga fackla i min skymning opp.
Hvad ser jag der? Blott spår af forna fröjder,
Blott hamnar af ett flyktadt lif, som gyckla
Likt hemska irrbloss kring begrafningsplatser.
Ack, tömd är nöjets bägare. Förspridde

Och vissnade jag ser de kransar ligga,
Dem förr i diktens nardusrika lundar
Af rosor, myrten och af hyacinter
I menlös ro jag med kamenan knutit,
Och krossad hvilar kärlekens teorb.
Med tårar fåfängt kallar jag tillbaka
De unga hopp, de gyllne fantasier,
Som förr kring glädjens helga altar svängde
Vid strängars ljud sin klara fackeldans.
I molnens rymder ser jag dem försvinna,
Likt rädda dufvor, som vid jägarns eldskott
I luften höja sig på silfvervingar,
Likt rosendrömmar om försvunna tider,
Som fly vid dagens första purpurblickar
Från fångens tinningar i häktets natt.
Allena är jag. Ångrens mulna genius,
Med dödsblek hy, i tårefloder badad,
Mig ensam sällskap gör, och minnets svanor
I aftonglansen dofva sånger höja
Vid stränderna af tidens ocean.
Hvar är du, hopp? O drömda gyllne framtid,
Hvar är du vorden? Lik ett askgrått töcken,
Vid Cyprias sken af höstens ängar födt,
Du ligger för min blick ett formlöst kaos.
Ej jorden har en njutning mer att skänka,
Ej gryr i tidens sköte min förlossning.
Förgäfves tömma hundra vårar åter
För mina fötter sina rosenkorgar;
Ej doftar sällhetsblomman mer för mig.
Fast ett oändligt tal af morgonsolar
Ur natten väcka mina trötta sinnen,
Och långa år af kretsande planeter
Mig tallöst skänkas, skall dock aldrig glädjens
Hesperiskt sköna gudafrukt mig vinka
I mognad prakt, i guldröd sommarglans.

Dock snart ur hafvet dödens moln sig höjer,
Af åskor tungt, af svarta ilar jagadt:
En magisk hand på himlens blåa förlåt,
Som förr på muren vid Belsazzars högtid,
Min dödsdom skrifver, och från underjorden
Ur solens ljus mig dofva sånger bjuda
Till skuggornas församling vänligt ned.
O, innan stum och rysande jag stiger
I evighetens stilla dalar neder,
Hvar fins en ort att ångrens tårar gjuta?
Till fridens tempel, o, hvar skall jag söka
Den vestibul, der hvarje jordisk kärlek
Afklädes mig, den klara silfverkälla,
Der själen, renad från dess purpurfläckar,
I dristig flygt sig höja kan till Gud? —
Hvem nalkas der i oskuldshvita kläder,
Så tyst i natten? Bönens genius nalkas
Och räcker mig sin liljehand och leder
Till korsets dystra paradis min gång.
Ej Cyprias dufvor kyssas i de lundar
Af höga palmer, cedrar och cypresser,
Som tonfullt susa kring försoningshöjden;
Blott Filomela klingar der, förlåten,
Vid månens kyska ljus sin gudadröm.
Af bleka stjernor krönt, mot himlahvalfvet
Sig korset höjer segrande i natten
Och breder kärleksrika vingars skugga
Från morgonens till nedergångens land.
Tillbedjande, med knäppta händer, vandra
Guds änglar på rubinbesådda kullen,
Och purpurbäckar sorla vid dess fot,
Der själarne sin törst oändligt släcka.
Ej verldens gny till dessa parker hinner;
Ur flärdens kretsar ingen dit förirrar
Sin rädda gång. Blott öknens pelegrim

Nedsjunker der, att morgonrodnan bida.
Här äfven jag i böner och i sånger
Vill hänryckt nattens dunkla stund förjaga.
O hviska, harpa, doft i natten, hviska
Mitt hjertas plågor och mitt hjertas hopp!

Bekännelse.

Mig fostrade i nardusrika ängar,
Der källans silfver mellan purpurblomster
Elysiskt flöt, en bild af änglalifvet,
Och själens typer, himmelsblåa fjär'lar,
Sig dansande åt sin förvandling gladde —
Mig fostrade i obekanta lundar
Ljusalfer opp. Vid aftonrodnans strimma
Till eolsharpor hviskande de sjöngo,
Med lånta toner från en sjunken fornverld,
Om ljusets drott, om liljorna och korset,
Om Gud och etern mången andesång.
O, glada tid! Guds strålande idéer,
Blott sedde af det oskuldsfulla ögat,
I fästets stjernor och i dalens blommor
Ljuft logo mina aningar emot.
Men ingen själ än steg från glansens rike
I tidens skumma Plutosalar neder,
Som ej drack glömska ur den skumma Lete,
Hvars böljor flyta mellan vallmofälten.
Jag äfven drack. Så, osedt fjerran, sjönko
I blodigt vester mina barndomshimlar,
Och på den nya hemisfer som uppgick
Verldsfurstens stjernor, hotande och vreda,
Framblixtrade med spiran af demant.
Allt var förglömdt; dock rasade i själen
Ett mystiskt qval, den sjukes drömmar likt,

Då framsteg du omsider, nordens qvinna,
I ljusa lockars guldtiar; med händer,
Af oskuld varma, steg du, rosensmyckad,
En himmelsk gåta, för min aning opp.
O, ljufva anblick! Lik en gyllne stjernbild
Du genomstrålade mitt ödes mörker,
Och minnen från en närbeslägtad himmel
Olympiskt grydde med ditt blåa öga.
Då flöt min känsla i melodisk sång,
Och lyran sjelfmant klingade din ära.
Dock — länge, länge ej min tanke hann
Till gåtans ord. Af fenomenets glans
Mitt öga dårades och såg ej själen,
Som dvaldes inom den, en Amor lik,
Bland unga rosor gömd på Cyperns stränder.
Då var jag osäll, ty hur grymt att tro
På skenets verklighet, att irrbloss jaga!
Så minnets nykterhet och glömskans rus
Beständigt stridde i mitt qvalda hjerta,
Tills minnet segrade, och från den höjd,
Dit i triumf mig tankens vingar buro,
Jag fosterbygdens väna morgon såg
Ur fjerran himlar le som morgonrodnad.
Åt sanningen jag helgar nu min röst;
En tonrik svan, mot ljusets klara himlar
Ur diktens skuggverld dristigt nu jag far.
Från Nilens strand, der i ett gyllne Memfis
För nattliga idoler offret glöder,
Min pilgrimsfärd jag med de trogna gör
Bort till den tysta, eviga Jordanen,
Som vattnar eviga idéers land.
Bort, falska purpurros! Till andra blomster
Min Psyke längtar. Stänkt af himlens tårar,
Af ljusets rena andeläppar kysst,
Står klädd i oskuld hennes silfverlilja.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Tillfällighetsdikter.

Impromtu till öfverste Kock, kommendant i Kalmar.

(Mel. Se dansmästar Mollberg, bröder. Fredm. Ep. n:o 69.)

Hurra, skål för kommendanten,
Hurra, skål för värden!
Punschen, klar som daggbriljanten,
Skimrar i vårt glas.
Denna jord bebos af flärden,
Allting går på skrufvar. —
Säg, hvad då vårt lif förljufvar?
Punsch och sång och ras!
Öfverste Kock
På allmänt väl blott syftar.
Ölkannans lock
Den hedersmannen lyftar,
Dricker till det värda laget. —
Jag blir full i draget;
Vinet är för plumpt tilltaget
I vårt dryckskalas.

Ej kring Kalmars vallar dansken
Hotande sig lägrar,
Och kung Karl ej kastar handsken
Åt kung Kristian mer.
Vinet dricks ur lugna bägrar,

Sköna flickor vanka,
Lätta som poetens tanka,
Gata opp och ner. —
Ja — det är sant —
Hemsorger dock oss störa.
Herr kommendant,
Hvad fan är väl att göra?
Åh, låt glasen slå reveljer,
Byggom af buteljer
Batterier opp! — Jag sväljer
Och åt ödet ler.

Lifvets qväljande bekymmer
Frukta ej kanoner;
Sorgens djefvul icke rymmer
För en bajonett.
Blott för glasens segertoner,
Blott för punschens ånga,
Fly, långnäsiga och vrånga,
Satan och hans ätt.
Skål då, herr värd,
Tack för den fylda bålen!
Lifvet är flärd,
Men allvar denna skålen.
Låt oss då ej längre fjumla:
Riktigt ska' vi rumla,
Under bordet sedan tumla
På svenskmannasätt!

Till Jenny.

Blott en af hundra stjernors tal
Från himlarne jag ryckte gerna
I skuggan neder af min dal —
Och hennes namn är H — stjerna.

Men ack, för kort är denna arm,
För låg åt stjernan blomsterdalen.
Blott känslan stiger, full och varm,
Till henne upp i himlasalen.

O, med hvad fägring hon mig rör!
Hvad fins så skönt i fästets eter!
Ej Venus detta skimmer strör,
Ej någon af de sju planeter.

Kring fästets vida Panteon
Hvem kan jag jemlik henne ställa?
Ej Sirius, Rigel, Procyon,
Arcturus, Regulus, Capella;

Ej Karlavagnens bloss, hvars dans
Sig tyst kring polens stjerna hvälfver,
Ej Aldebaran, kring hvars glans
Hyaders tropp likt töcken skälfver.

Förgäfves ödets jernhand når
Och från ditt sköte grymt mig fjermar.
Klar på min horizont du står,
Och minnets tal dig till mig närmar.

Ur Balten höjer sig en ö:
Med rätta hon sig Öland kallar;
Fölskockar tätt dess kullar strö,
Vred mot dess kalkberg vågen svallar.

Knappt lemna glesa skogar här
En skugga åt den rädda hinden.
Vidöppen hela nejden är
För solen och för östanvinden.

Här står min hydda, ömma vän.
Vill du med mig dess stillhet njuta?
I ett kompendium himmelen
Jag till mitt hjerta då kan sluta.

I skuggan af det låga tak
Vi skulle smeka ömt hvarandra
Och kärleksgudens zodiak
Tillsammans glade genomvandra.

Ej stor är den ekliptika,
I hvilken vi en väg oss leta.
Kyss, famntag blott et cetera —
De våra himmelstecken heta.

Ej något qval oss hinna kan,
Ej något rubba kan vår njutning,
Så länge blott till orbitan
Min axel har en måttlig lutning.

Ja, mot de ljusa tecknens stråt
Så ringa vinkel skall han göra,
Att ej den mulna höstens gråt,
Ej vinterns köld vår ro skall störa.

Förr lär magnetens helga nål
Från nordens kända pol sig vrida,
Än mina tankar från sitt mål,
Sin himmels dolda sydpol, skrida.

Var sol — och kring dig skall jag gå
Som en planet i glans och ära.
Blif min planet! — Som måne då
Jag tåligt mina horn skall bära.

Knibergs Ölandsfärd.

(Mel.: Charon i luren tutar.)

Böljan mot stranden brusar;
Vädret dess yta-krusar,
Skyarne, like busar,
Stå på fästet opp.
Morgonens rand förtjusar;
Jenny till fenstret rusar.
Redan i vinden susar
Mången blå salopp.
Kniberg, res! Himmel, hvad smärta
Bör ej nu träffa hans hjerta!
Sjelf är han kärer,
Jenny är tvärer,
Ler åt hans låga,
Suckar och plåga,
Vill ej med Adolf följa bort till Ölands strand.
Ej Jennys hand :,:
Har krönt hans hopp.

Berggren tar morgonsupen:
Listig som en försupen
Gråmunk, han fuktar strupen,
Sig om hakan tar.
Re'n på de blåa djupen
Gungar den röda slupen:
Kniberg, af gastar nupen,
Opp från bädden far,
Ser åt skyn. Sänkt är Orion,
Venus gömd. Modig som Bion
Händren han tvager,
Byxorna drager
Högt upp på låren —
Torkar af tåren,

Går ut och glömmer hatten. Kors, hvad han blef kär!
Hans hjerta är :|:
Hos Jenny qvar.

Jenny i fenstret sitter,
Smyckad af tårars glitter.
Saknadens stund är bitter —
Jenny blef ej vred.
Hunden ur dvalan spritter,
Lärkan begynt sitt qvitter.
Kniberg, så mild och vitter,
Går åt färjan ned.
Ack, hans blick Jennys nu råkar;
Kärleksqval hjertat förbråkar.
Kniberg står stilla,
Tårarne trilla.
Jenny är polen,
Jenny är solen,
Kring hvilken Knibergs tanke gör sin orbita.
Ja, Kniberg, ja, :|:
Dig nu bered!

Färjan är redan fuller:
Jerngrytor, smör, kastruller,
Kroppkakor ligga huller
Buller om hvarann!
Rörd, bron med klang och buller
Dånar som af patruller;
Kärngarne stupa kuller-
bytta. Dem tog fan!
Kniberg står redan i båten;
Jenny mer qväfver ej gråten.
Henrik ej gråter,
Gullharpan låter.
Skål, kära syster,

Tonfull och yster!
Åbrantskan sjelf förundras öfver Henriks fröjd.
Nu är han nöjd; :|:
Sitt spel han vann.

Till öfversten m. m. Kock.

Annandag pingst 1822.

(Mel.: Vikingasäten, åldriga lundar.)

Öfverste Kock sitt punschglas nu fyller,
Helgar åt våren en fradgande bål.
Aftonens sol vårt halfklot förgyller;
Småningom tystnar foglarnes skrål.
Freja jag ser från himlarne stiga,
Helsad af Näckens mystiska giga.
Vindarne sucka, björkarne niga,
Klädde i gröna shawlarnes prål.
Kring Karl Johans helga rike
Sträcker dottren af Oden sin lågande blick;
Blomma lutar sig mot like,
Fyller purprade kalken med läskande drick.
Violens ambraknopp
Mot daggen gapar opp,
Liljan slickar sig vänligt om silfverhvit mund,
Och den jungfruliga rosen
Firar tyst med zefiren sitt dolda förbund.

Höjom nu glasen! Punschglasens fragga
Fräser mot laget, vänlig och klar.
Ångorna ljuft i drömmar oss vagga;
Freja ju sjelf en horndryck sig tar.
Oden i Valhall dricker blott viner,
Klunkande på ur gullkarafiner;

Derför i sagan evigt han skiner,
Helsad som vårens och kärlekens far.
Värden Kock uti kristaller
Gjuter leende punschens guddomliga regn.
Rimmarandan på mig faller:
Festligt spirar ju öfver mig murgrönans hägn.
O Gud, hvad lycklig lott
Att öfver glasen blott
Få högtidligen gapa och fyllas till slut!
Snart försvinna glädjens stunder,
Evigt varar dock minnet af glädjens minut.

Skål nu för värden! Krafterna svigta;
Slukom kristallens yttersta tår,
Hörom se'n opp! Snart nog få vi plikta,
Om öfver gränsen njutningen går.
Öfverste Kock vet nog hvad vi tåla.
Stjernor ej mer på himmelen stråla,
Eos ej längre östern skall måla,
Då ur vår själ hans hugkomst förgår.

Verser författade impromptu vid herrar Ahlbergs och Zimmerts mediko-filosofiska examen vårterminen (8 juni) 1814.

I bröder, som af Eskulap
Nu tänken lära er att hexa!
Vid Rhen, i Ungern och på Kap
De bästa helsoörter växa.
Ja, klämda guldcitronens saft,
Förenad med Jamaikas nektar,
O bröder, har en helsokraft,
Som lif i döden gjuta mägtar.

När denna ädla medicin
Ur skimrande kristaller flyter,
Sig ledsnadens rabarbervin
I väna löjen strax förbyter.
Med rosor i sitt bleka hår
Bland friska tärnor gubben skämtar,
Och gumman, glömsk af sjutti år,
Föryngrad i qvadriljen flämtar.

Om gamle Jofur så befängdt
Med Hebes nektar sig ej retat,
Snart lugn åt Junos bröst han skänkt,
Och fabeln ej så mycket vetat.
Om Titon blott för hvarje natt
Tog in en dosis punsch, ostridigt
Hans rosenkrönta maka satt
I gyllne vagnen ej så tidigt.

Oss fåfängt hundra resap'tek
På färden genom lifvet följa;
Förgäfves, ack, mot vädrens svek
I tunga pelsar vi oss hölja.
Det skumma hus, der Pluto bor,
Dock målet blir för allas öden:
Ty ingen ört på jorden gror,
Som räddar våra lif från döden.

O bröder, I begynnen väl!
Så hasten att er bana fylla;
Då skall, vid Bacchus, ingen själ
För charlataneri er skylla.
När patienterna förmå
Att kröka armen och att svälja —
Hvad andra läkemedel då
Än drufvoblod och arrak välja?

Öfversättningar.

Till Leuconoë.

Efter *Horatius*.

Sök ej — brottsligt det är — veta den gräns, hvilken af gudarna
För vår lefnad är satt, Leuconoë, sök ej att ödena
I kaldeiska tal leta, för att lugnare möta dem.
Skulle Jupiter fler vintrar dig ge, skulle den yttersta
Den ock vara, som nu Dauriens haf tröttar med kämpande
Vågors fradga — var vis, klara ditt vin! Efter din inskränkta
Lifsrymd minska också visligt ditt hopp! Medan vi talas vid,
Lifvet missunsamt flyr. Njut af hvar dag, misstro en kommande!

Hymn till Apollo och Diana.

Efter *Horatius*.

Späda tärnor, i sång tolken Dianas lof!
Gossar, prisen den skönlockiga Cynteus!
Sjungen modren Latona,
Älskad ömt af den store Zeus!

Sjungen henne, som åt floder och löfrika
Skogar fröjdar sig, mör, antingen dessa på
  Algidi kyliga toppar
    Grönska, på Cragus, på Erymant.

Likså lofve er sång blomstrande Tempe och
Gudens födelsejord, Delos, I ynglingar,
  Och dess skuldra, af lyran,
    Brodrens skänk, och af kogret prydd.

Denne, rörd af er bön, evigt från Latiens
Folk och furste i nåd krigets och hungrens och
  Pestens grymma eländen
    Mot dess fiender vända skall.

Den säkerhet religionen skänker.

Fri imitation efter *Horatius*.

Den sälle, i hvars kyska bröst
Vestalisk ljusets kärlek brinner,
Som i det eviga sin tröst
Vid lifvets alla smärtor finner,
Ej verlden honom räcka kan:
Han ler åt dödarne och qvalen;
I lejonkulor gästar han
Och tömmer oskadd giftpokalen.

Nyss, då vid foten af ett berg,
Som hjessan, krönt af furor, gömde
I himlahvalfvets blåa färg,
Om Gud och helgonen jag drömde,
Bröt rasslande ur dunkla snar
En huggorm fram; af gift han svälde.

Mer rysligt ej det monster var,
Som Delierns gyllne båga fälde.

I tusen ringlar böljade
Hans långa kropp på jordens yta;
Omkring de öppna käftarne
Sågs gröna etterskummet flyta.
Re'n öfver mig hans gadd var sträckt;
Men änglar dygdens fjät bevaka.
Af ett osynligt svärd förskräckt,
Han vände darrande tillbaka.

Om Libyens solar bränna mig,
Om polens isberg jag beträder,
Tungt flämtande på öcknens stig,
Kring hafven vräkt af bistra väder,
Skall glansen dock af dina bud,
O Fader, i min natt mig trösta,
Och hjertats luta, stämd af Gud,
All verldens missljud öfverrösta.

Elegi.

Efter *Propertius.*

Orfeus blidkade ju med klangen af traciska lutan
  Skogarnes tiger och höll stormande floderna qvar.
Amfions himmelska konst de rullande stenarne lärde
  Att till en väldig mur löpa kring Tebe ihop.
Och vid din lockande sång, Polyfem, mot den bergiga stranden
  Kom Galatea så blid, förd af ett simmande spann.
Bör man väl undra, när Bacchus, när sjelf Apollo mig gynnar,

Att mina sånger få romerska flickornas pris?
Fast på lakoniska stoder mitt hus ej prunkande hvilar
Fast ej med elfenben guldet förmäls i mitt tak,
Ej mina parker i vidd med feakiska konungens täfla,
Konstiga grottor ej der vattnas af bäckars kristall;
Muserna följa mig dock och lära mig tjusande qväden,
Kalliopea till dans räcker mig vänligt sin hand. —
Lycklig du prisas må, af min lyra förgudade flicka!
Ack, åt din skönhet min sång eviga stoder ju rest!
Fåfängt i stjernornas blåa rymd pyramiden försvinner,
Härmas, eleiske Zeus, himlarnes prakt i ditt hus,
Slösar man skatter och konst på mausoleiska grafvar —
Äfven till dessa en gång hinner förgängelsens arm.
Se, de förödas af frätande regn, af härjande lågor,
Störta för åldrarnes tyngd ned i ruiner och grus.
Snillets förvärfvade namn allena seklerna motstår:
Endast dess lysande verk le åt förgängelsens magt.

Proserpinas bortröfvande.

Efter *Claudianus.*

Fragment.

Stygiska röfvarens spann och stjernorna, qväfda i dammet
Från hans tenariska vagn, och i ditt mörka, brudliga läger,
Skuggornas Juno, förråda jag vill i dristiga qväden,
Eldad af själens drift. Bort, oinvigde, ur kretsen!
Fjerran för tjusningens brand hvar mensklig känsla har flyktat
Re'n ur min klappande barm. Blott Phœbus jag andas och känner.
Re'n till de heliga templen jag ser grundvalarne svigta,

Och ett bländande sken, som gjutes från taket, förkunnar
Guddomens ankomst. Bäfvande re'n jag hörer ur jordens
Grunder ett våldsamt tjut; doft skallar cekropiska borgen
Ljudet tillbaka, och festliga bloss i Eleusis sig höja.
Hväsande Triptolems fjällsmyckade ormar ur oket
Lyfta de nötta halsarna opp och, sänkte tillbaka,
Lyssna på sångens ljud med purpurkammiga hufvu'n.
Fjerran ifrån jag Hekate ser i natten sig höja,
Tregestaltad och hög. Mildt kommer den strålande Bacchus;
Skönt af en murgrönskrans omblomstrad och klädd i en tigers
Brokiga hud, hvars gyllene klor i en knut sig förena,
Med en mäonisk tyrs han stöder de vacklande fjäten.
I, som en tallös här i det tomma Avernus behersken,
Bleka fantomers här! Dödsgudar, hvars giriga välde
Allt tillfaller, som här förgås, I, hvars ödsliga riken
Dunkelt famnas af Styx, kring de töckniga nejderna gjuten,
Badas med flåsande hvirflar af Flegetons rykande vatten,
Gifven mig tillstånd, I, att de helga mystererna skåda
Och hvad er himmel förborgar ännu: med hvad fackla Cupido
Glödgade Stygierns bröst, hur Proserpina, röfvad till brudskatt,
Väldet i Kaos bekom, och genom hvad främmande länder
Modren irrande for i en ängsligt spejande vandring,
Medan åt folken lagar hon gaf och, för ollonens föda
I de dodoniska ekarnes skog, guldkärfvar dem skänkte.

Fordom Erebens drott, af en brinnande vrede betagen,
Ämnade föra mot himlarne krig, för det han allena
Nödgades oförmäld de långa åren förtära,
Utan att känna en delad bädds förtjusning, en makas
Retande nöjen och fadersnamn af älskade panter.

Re'n hvart monster, som döljs af Tartarens rysliga af-
grund,
Härvis rusar till kamp: till fejd mot dundrarn i himlen
Rusta sig eumenidernas tropp; omhårad af ormar,
Skakar Tisifoné den olycksstrålande furan
Och till vapen och strid de bleka manerna kallar.
— — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — —

Konungens vrede.

Efter *Herder*.

O, hvar är du, arma flicka?
Ur sin dvala kungen vaknar,
Sträcker efter dig sin famn.
O, hvar är du? — Dystra blicka
Herskarns ögon. — Han dig saknar,
Ropar, usla, vred ditt namn.

Ack, i lekar, himmelskt ömma,
Till din älsklings hjerta sluten,
Yrar du i skuggan der.
Hasta nöjets kalk att tömma;
Njut den flyende minuten!
Flicka, han din sista är.

Vrede kungens hjerta tänder,
Och han ropar: »Vakter, hören,
Gripen strax de fräcka två!
Sliten dem med kopparhänder
Ur hvarannans famn och fören
Dem till mig i kedjor så!»

Re'n de komma. Vilda sväfva
Kring de armas skuldror håren.

Obetäckte komma de.
Se, de nalkas! Dödligt bäfva
Deras lemmar, och i spåren
Rysligt slamra kedjorne.

Vild som dundrets röst från polen,
Ryter herskarn: »Dödens smärta
Utan miskund väntar er!
Dö, o brottslingar, I skolen.
Yngling, stöt i flickans hjerta
Detta kastspjut, jag dig ger!»

Hemskt far ynglingen tillbaka,
Och med sina begge händer
Täcker han sitt anlete.
Fasor vildt hans lemmar skaka,
Men hans flicka icke vänder
Ögat från den älskade.

Dödsblek står du, arma qvinna!
Stänkt af himlens gråt om våren,
Liljan står och darrar så.
Perlor från ditt öga rinna,
Men guddomligt genom tåren
Skimrar kärleken ändå.

Fradgande af vrede, kungen
Nu sig höjer och till morden
Väpnar ljungande sin arm;
Och af lansen genomstungen,
Sjunker flickan blek till jorden —
Blodet frusar ur dess barm.

Och ett skri af namnlös smärta
(Hvarför skulle jag det höra?)

Tolkar älskarns raseri.
Evigt från mitt rörda hjerta
Återskallar, i mitt öra
Evigt ljuder detta skri.

Lansen blixtrar — och på liket
Af sin dyra älskarinna
Blodig sjunker älskarn ned.
Gå i tysta anderiket,
Usla par, att tillflykt finna!
Slumra nu i ostörd fred!

Visa.

Efter *Goethe.*

På dig jag tänker, när Aurora prålar
I morgonskyn,
På dig, när månens kyska bild sig målar
I källans bryn.

När dammets moln på vägarna sig höjer,
Jag skådar dig,
I nattens djup, då rädda vandrarn plöjer
Sin öde stig.

Din stämma hör jag, när bland rosor bäcken
Jag sorla hör;
Jag hör dig än, när ej i poppelhäcken
En fläkt sig rör.

Ja, älskade, hur fjerran du må vara,
Du är dock här.
Fritt öfver haf och alper lät mig fara:
Jag blir dig när.

Aftonpsalm.

Efter *Claudius.*

Sin skugga natten målar,
Af gyllne stjernor prålar
Det mörkblå fästets grund;
Ur jorden dimman stiger,
I helig stillhet tiger
Det vida fält, den skumma lund.

Naturen är så rolig:
Hur stilla, hur förtrolig
Hon ler, i skymning klädd!
En kammar lik, hvarinne
Den tunga dagens minne
Vi slumra bort på hvilans bädd.

Se, månen vänligt myser.
Till hälften blott han lyser,
Och är dock rund och skön.
Ack, i vår blindhet fräcka
Vi mången sanning gäcka,
För det den undflyr ögats rön.

Vi, stolta barn af gruset,
Från helgelsen och ljuset
I öknar fjerran gå.
Vi mycket veta vilja
Och oss från målet skilja,
Ju mer vi tänka målet nå.

O Herre, mot det höga
Oss vända lät vårt öga
Med tillförsigt och ro!

På jorden re'n beskär oss
En strimma ljus och lär oss
Att älska, hoppas och att tro!

1816.

Kärlekens triumf.

Fri imitation efter *Schiller*.

Hell dig, kärlek! Himlens salar
Du med nöjets rosor strör;
Du till himmel jordens dalar,
Menskorna till gudar gör.

Af stenar, som i forna dar
Ur Pyrrhas hand kring ödemarken ströddes,
Det hårda menskoslägtet föddes
Och vittne om sitt ursprung bar.
Som marmorn kallt var än dess hjerta
För likars glädje, likars smärta,
För konstens och naturens väl:
En ryslig natt betäckte än dess själ.
Ack, inga ömma kupidoner
Förenat hjertan än i milda rosenband,
Och ingen skaldemö vid harpans silfvertoner
Höjt menskans bröst med ljufva känslors brand.
Kring jordens fält förgäfves våren
Sin blomsterkorg man tömma såg:
Med rosor i de gyllne håren,
Ej flickan, jollrande, i herdens armar låg.
Ack, obeprisad solens tärna
Hvar morgon fram ur österns gullport skred,
Och obeprisad dagens stjerna
Gick rodnande i oceanen ned.
När polens klara lampor tändes,

Och månen darrande i silfvermolnen gick,
Ej af en dödlig än till gudars boning sändes
En helig suck, en from och tårad blick.

Men se, ur hafvets dunkla sköte
Står kärlekens gudinna opp
Och förs en blommig strand i möte
Af gröna vattunymfers tropp.
Af tjusning mirtenlunden bäfvar,
När Cypern tar sin drottning mot;
Lif tändas, hvart dess eldblick sväfvar,
Och rosor födas vid dess fot.
Naturens barm af vällust svallar:
Med ökad kraft dess pulsar slå,
Af glädjens hymner etern skallar,
Och markens djur i dansar gå.
Af känslor menskan står betagen:
Hon ömsom tåras eller ler,
Och himlens eld från denna dagen
I hennes hjerta stigit ner.
Hon blöder af de ljufva qvalen,
Och näktergalens ömma röst
Och bäckens klang i blomsterdalen
Med drömmar fylla hennes bröst.
Att dyrka skönhetens gudinna
I templen samlas Pyrrhas ätt,
Och Tmoli rökverk yppigt brinna
På kransbehängda altaret.
Vid stjernors ljus i aftonstunden
Sin lyra skalden hänryckt slår,
Och, hand i hand, ur offerlunden
Det mirtenkrönta paret går.

Hell dig, kärlek! Himlens salar
Du med nöjets rosor strör;

Du till himmel jordens dalar,
Menskorna till gudar gör.

Vid nektarbägarns gyllne vågor,
Högt öfver brister, öfver plågor,
Framflyter gudaskarans lif
I helig ro, i glada tidsfördrif.
Kronion tronar i det höga,
Och darrande Olympen står,
När vreden blixtrar i hans öga,
När guden ristar sina hår.
Och dock, med pilen i sitt hjerta,
Han gyllne tronen öfverger
Och stiger, tärd af kärlekssmärta,
Till jordens mirtenlundar ner.
Och se, den gud, som åskans pilar
Nyss slungat med sin allmagtsarm,
Bytt i en menlös svan, nu hvilar
Vid Ledas vällustrika barm.
Med pannan krönt af silfverstrålar
Och gyllne tömmen i sin hand,
Apollo dras af solens fålar
Från himlarand till himlarand.
Ur kogret, som på skuldran prålar,
Från Pytonsbågen, som han för,
Han dödars regn bland folken strör.
Hur gerna, afklädd sina strålar,
Förlät han koger, char och fålar
Och offrade sin långa dag,
I flickans famn, åt kärlekens behag!
För Juno sig af vördnad böjer
Olympens hela gudahär:
Demantespiran stolt hon höjer
Och sig i ärans purpur klär.
I alla färgors glans för charen

Det granna fogelparet går,
Och härligt skimrar guldtiaren
I hennes balsamrika hår.
Men ack, förbi din tron, gudinna,
Sig Amor smyger, bäfvande, —
Och att sin makes famntag vinna,
Hos hjertans milda herskarinna
Olympens stolta regentinna
Om gördeln ödmjukt nödgas be.

Hell dig, kärlek! Himlens salar
Du med nöjets rosor strör;
Du till himmel jordens dalar,
Menskorna till gudar gör.

Ej nog att jord och himlar fyllas,
O Amor, af din gudamagt:
I skuggors boning ock du hyllas,
Och af din facklas gyllne prakt
De svarta älfverne förgyllas.
Se, Plutos mörka anlete
Af glädjens solsken hastigt lyser,
När bruden vid hans hjerta myser
Och hastar, kärligt smekande,
Att nektarkyssar honom ge.

Ljuft, Orfé, din lyras strängar ljödo
I Tartarens natt och tystnad bjödo
Åt den vilda, fradgande Cerber.
Strax sågs Minos sina domar mildra:
Tåreperlor ur hans öga tillra,
Etterormarne om pannan
På Megära kysste ömt hvarannan,
Ingen gissel smälde mer.
Gamen, uppskrämd, sig från Tityon höjde,

Sisyfus på klippan stilla dröjde;
Underjordens floder hördes tystna
Med sitt dofva brus och lyssna
På din ljufva sång, Orfé!
Kärlek sjöng du, o förtrollare!

Hell dig, kärlek! Himlens salar
Du med nöjets rosor strör;
Du till himmel jordens dalar,
Menskorna till gudar gör.

Så vidt sitt stjernhvalf natten spänner,
Så långt naturens välde når,
Jag röjer skimret af hans spår,
Hans vinges nardusdoft jag känner.
Allt, hvad mitt druckna öga ser,
Han ensam lif och färgor ger.
I månens bleka silfverstrålar
Han mot den sorgsna älskarn ler,
Hans eld i morgonsolen prålar,
Hans blick i tusen stjernor ser
Från nattens dunkla fäste ner.
Kring allt han strömmar ljus och värma;
Naturens speglar täflande
Hans skuggbild alla återge;
Hans purpur ängens rosor härma,
Hans vällukt andas liljorne.
Af honom eldad, näktergalen
Sin drill i trädens krona slår,
Af honom ledd, i blomsterdalen
Med stilla vågor bäcken går.
O vishet, du med solens öga,
Tillbaka stig för kärleken!
För segrare, för jordens höga
Du aldrig slafviskt knäböjt än:

Så knäböj nu för kärleken!
Bekänn, det sken, din fackla sprider,
Vid gudens bloss i början tände sig
Högt öfver öden, rum och tider.
Till skaparns tron han trängde före dig.
Han i ditt kyska bröst den första tanken väckte,
Gudinna, om ett bättre land,
Der ljusa helgon bo, ett obesmittadt slägte,
Och vänner evigt gå, af lagerskugga täckte,
Vid silfverfloder hand i hand.
Förutan honom aldrig anden
Sin tårblick lyft, sitt qvidande begär
Från jordens grus till eterlanden,
Till fadrens sköt och segerkronan der.
Hell kärleken! Hans milda bloss
Igenom lifvets natt till himlen lyser oss.

Hell dig, kärlek! Himlens salar
Du med nöjets rosor strör;
Du till himmel jordens dalar,
Menskorna till gudar gör.

Abelard och Heloisa.

Vexelsång.

Efter *De La Motte-Fouqué.*

1.

Öfver dälder, öfver vallar
Qvällen sina rosor strör.
En man Heloisa kallar,
Men i klostrets park hon dör.
Henne grymma
Murar skymma:

Ej hon fägnar vandrarn mer.
Kan ej flyga,
Måste smyga
Trånande till jorden ner.

2.

Ljufligt spelar näktergalen,
Stjernan tändes mild och klar,
Aftonskuggor hölja dalen. —
Ack, det tiden förr ju var.
Fly, o minne,
Nunnans sinne!
Klostrets hemska klockor gå.
Lyran tiger;
Dödssång stiger
Ensamt nu mot himlens blå.

1.

Heloisa, kom att vira
Kransar åt din hjessa än!

2.

Kom, o Abelard, att fira
Våren, hoppet, kärleken!

1. 2.

Nej, den låga
Jordens plåga,
Jordens vällust ej oss rör.
Ett af smärta
Krossadt hjerta
Till de lefvande ej hör.

2.

Ljud från skogens kronor bäfva:
Suckar, Abelard, ditt bröst?

1.

Toner öfver hafvet sväfva:
Är det Heloisas röst?

1. 2.

Nej, i dalen
Näktergalen
Afskedsdrill åt våren slår.
Tårar, qvällen!
I och cellen
Ensamt läka hjertats sår.

Bönhörelsen.

Romans.

Efter *A. W. Schlegel.*

Sköna Fatma, här i parken
Åtta mandelträd sig höja.
Kom, af deras täcka blommor
Lukt och öga att förnöja!

Tvenne näktergalar sitta
I hvart mandelträd och sjunga.
Kom, ack, kom, att rösten höra
Af de spädas silfvertunga!

Under trädens hvalf en källa
Gjuter sorlande kristallen.
Varm är natten; kom att hvila
Vid de tysta silfversvallen!

Alla nätter här, du grymma,
Re'n jag vakat, flere månar;
Du ur fönstret dock ej blickar
Tröst åt älskaren, som trånar.

Se, jag känner alla stigar;
Länge har jag kringgått buren.
Der, vid törnbeväxta kullen,
Lätt jag klättrar öfver muren.

»Stygga Abdul, endast nattvak
Och bekymmer du mig skaffar.
Sakta, sakta, att ej mamma
Vaknar opp och mig bestraffar.

Stygga Abdul, jag då måste
Smyga ned så här i natten,
Bada mina späda fötter
Uti daggens glesa vatten.

Goda Abdul, bara varsamt
Du från muren ned dig svingar.
Tänk, om skadad här du blefve! —
Ack, hvad oro du mig bringar!»

Ljuf nattmusik.

Efter *A. W. Schlegel.*

Sakta löser harpans klang
Dvalan, som mitt öga tvang.

Heta mina kyssar brunnit
Nyss på flickans sköna barm.
Famnad af dess säta arm
Sömnens gudar nyss mig funnit.
Hon från bädden re'n försvunnit,
Att med silfvertoners lopp
Väcka mig ur dvalan opp.

Sprider dagens milda ljusning
Redan ett förrädiskt sken?
Vill hon mig förjaga re'n?
Himlatoner, med er brusning
Väcken mig till ny förtjusning
Eller på er lugna ström
Vaggen ned en kärleksdröm!

Harpan, i ditt sköte sluten,
Rörd af dina händer är,
Kuttrar derför ömt begär.
Mildra öfver mig besluten!
Mången fröjd är än ej njuten.
Upphör med din harpolek,
Börja åter med ditt smek!

1815.

Sinlighetens magt.

Sonnett.

Efter *A. W. Schlegel.*

Väl önskar själen ofta lyfta vingen
Mot högre verldar, som dess tankar ana.
Så tráng på jorden är dess cirkelbana,
Dess verkning fåfäng, och dess kunskap ingen.
Ej, verldens låga fröjder, I betvingen

De känslor, henne mot sitt ursprung mana.
Hon vet, att döden blott dess väl kan dana
Och rifva slöjan, som betäcker tingen.
Men gör den hemske ängeln henne möte,
Då ryser hon och blickar rädd tillbaka
På tomma nöjen, som af gruset föddes.
Så Ceres' dotter, ryckt i Plutos sköte
Ur dalen bort, att drottning bli och maka,
Gret sina blommor, som kring marken ströddes.

Bröderna.

Sonnett.

Efter *A. W. Schlegel.*

Den store Pollux, då för stridens våda
Han Castor såg ett blodigt offer vara,
Bad högt sin fader att ett lif ej spara,
Som med odödlighet han täckts benåda.
Men Jofur dömde bröderna att båda
Med lifvet, döden vexelvis sig para
Och, hvar sin dag, än öka maners skara,
Än gudars stjernbeströdda boning skåda.
Du tvillingson af himmelen och jorden,
Lät, menska, det odödliga du hyser
Sin broder troget följa: dödligheten!
Blott så är guddom dig förunnad vorden.
Af form och skönhet så din ande lyser
Och himmelsk adel ger åt sinligheten.

Tårarnes lof.

Efter *A. W. Schlegel.*

Ljumma vindar
Skygd och lindar,
Glädjens kransar i vårt hår,
Flickans söta
Kyssar möta,
Vaggad ljuft vid barmens vår,
Bacchi ljufva
Nektardrufva,
Skämt och dans och harpors röst —
Allt, o sinnen,
Hvad I vinnen,
Fyller detta väl vårt bröst?

När de våta
Blickar gråta
Vemodsdaggen, klar och mild,
I vårt öga
Ser den höga
Empyréen då sin bild.
Saligt tåren
Lindrar såren
Af begärens grymma krig;
Lik den fromma
Fältets blomma
Själen, vattnad, höjer sig.

Tårmängd vorden
Är den jorden,
Af hvars grus vi daning fått.
Gråt och smärta
I vårt hjerta

Äro lifvets ådror blott.
När de lossas,
Liksom krossas
Då vår själ, vid bojan van;
Men de bryta
Fram och flyta,
Kärlek, i din ocean.

Tårefloder
Verldars moder,
Skaparns helga längtan, göt.
Från den ömma
Än de strömma
Huldt kring barnen i dess sköt.
Skall då anden
Slita banden,
Lifvets källa åter nå,
Må han gråta,
I den såta
Modrens famn tillbaka gå.

Nikon och Heliodora.

Efter *A. W. Schlegel.*

Mild daggen sänks, af qvällens anda buren;
I oceanen hvilar dagens tärna,
En helig tystnad herskar kring naturen,
Och alla väsen hylla sömnen gerna.
Men liksom skeppets styresman, Arkturen,
De kära följa dig, o aftonstjerna!
Och ljuf, som brann i nattens famn Aurora,
Mot Nikon sväfvar hans Heliodora.

Mot Nikon sväfvar hans Heliodora,
Af mägtig kärlek förd i nattens timma.

Den kyska flickan rodnar som Aurora,
Och blyga tårar på dess kinder glimma.
Sin kalk nu sluter hvarje barn af Flora
Vid stjernans blick och qvällens kulna dimma;
Blott kärleksblomman fullare sig höjer
I natt, som mystiskt öfver jorden dröjer.

NIKON.

I natt, som mystiskt öfver jorden dröjer,
Jag möta skall min dyra älskarinna.
Förr tadlets ilska villigt hon förnöjer,
Än låter vännen längre hopplöst brinna.
Re'n löfvets prassling hennes ankomst röjer,
Och krönt af rosor nalkas min gudinna.
Din älskling, hulda, flyger till ditt möte,
Att kärleksfull sig kasta i ditt sköte.

HELIODORA.

Att kärleksfull sig kasta i ditt sköte,
Ej kunde mer den blygas motstånd båta.
Ej nedrig vällust för mig till ditt möte,
Nej, qvinnans fröjd att ömt sig öfverlåta. —
Om brottsligt, Nikon, du en dag försköte
Mitt trogna bröst och lät mig ensam gråta,
Då, innan långa qval mitt lif fått släcka,
Må döden här sin bittra kalk mig räcka!

NIKON.

Må döden här sin bittra kalk mig räcka! —
Nej, är det straff att i din famn den tömma?
Må, skild från dig, hans fasor mig förskräcka,
Om jag min kärlek nånsin kan förglömma!
Hvarför mot skyn ett tåradt öga sträcka?
Lät dina sorger bort med vädren strömma!

En salig glömskas vallmodoft omfläktar
Det bröst, som rusas af Idalias nektar.

HELIODORA.

Det bröst, som rusas af Idalias nektar,
Ej känner fruktan eller tviflets plågor.
Som när zefiren i dess slöja fläktar,
Så retas det att svalka sina lågor.
I lustans flod begäret, som försmäktar,
Till badet lockas i dess silfvervågor.
I flodens djup sig himlahvalfvet målar,
Och mera öm hvar stjerna återstrålar.

NIKON.

Och mera öm hvar stjerna återstrålar,
O Heliodora, ur ditt ögas stjerna. —
I solens klarhet du om dagen prålar,
Jag kan din fägring blickar endast ärna;
Men när i skuggor natten himlen målar,
Då ler du ljuf som hvilans stilla tärna,
Och trygg jag ser de mildrade behagen. —
Från kärleksguden är hans bindel tagen.

HELIODORA.

Från kärleksguden är hans bindel tagen,
Att rundt omkring sig han sin bild kan röja.
Den rädda vestan suckar, ömt betagen,
Och tjusta ångor sig från blomstren höja.
Med sakta ljud, o källor, ömt I klagen,
Och buskar kärligt sig till buskar böja.
Allt högre tjusning tyckes uppenbara
Af näktergalar en melodisk skara.

NIKON.

Af näktergalar en melodisk skara
Jag hör för nöjets öfverfullhet qvida,

Och luftens droppar sig i fallet para
Med rosendoftet nattens ängar sprida.
Som våra stämmor ljuft hvarannan svara,
Så ljuft må läppar nu mot läppar strida.
I kyssars brand, som mot hvarannan bäfva,
De ömma andar till förening sträfva.

De ömma andar till förening sträfva.
Hör upp, min sång, att stamma kärleksruset!
De sälla offer, Cyperns magter kräfva,
Vid porten lemna de af gudahuset,
Tills ur sin tysta helgedom de sväfva
Förklarade och nya fram i ljuset. —
Med löje och med rodnad fann Aurora
Nikon vid barmen af Heliodora.

Konsternas förbund med kyrkan.

Efter *A. W. Schlegel.*

Fragment.

Från himlen ned en helig qvinna skrider;
Till höger ej, till venster ej hon skådar.
Ett gudalugn sig kring gestalten sprider,
Och hvarje fjät en eterns gäst bebådar.
Med hotelser och böner hon ej strider,
Dock ensam hon förbannar och benådar.
Kerubers flock sig framför henne svingar
Och skyler anletet med silfvervingar.

Ej kronors glans kring lockarna sig breder;
Af mitran hennes panna kransad är.
Slätt kläde blott omfattar hennes leder
Och endast presterliga tecken bär.
Från hennes skuldror hänger stolan neder,

Och i en trekant dufvan skimrar der.
Dess staf, som till en herdestaf hon böjer,
Ett purpurkors i duken ofvan röjer.

Till Greklands kuster hon sin bana rigtat,
Till fabelfrejdade Parnassens höjd,
Hvarom en fåfäng verld så mycket diktat.
Fåfängan sjelf var skönhet der och fröjd.
Apollos tjenst med sin förstöring pligtat;
I grus af himlens blixt är lagern böjd,
Och skaldekällan, evigt klar i sången,
Bland törnen, vred och grumlad, kröker gången.

Försmådde hit sig konsterna begifvit.
I ödslig stillhet de tillsammans bo,
Se'n ljusets svärd från himlarne fördrifvit
De gudar, dem de svurit evig tro.
Det höga sänkt, det låga upphöjdt blifvit,
De stilla lemnade åt grafvens ro,
Se'n hvarje själ från sinneverldens tjusning
Sin vinge höjt mot bättre verldars ljusning.

I stycken rifven, bytt i dystert flor
För måleriet är dess regnbågsslöja,
Hemskt missljud i musikens lyra bor;
Skulpturens verk Promethei eld ej röja.
Den stoltaste af väna systrars kor,
Arkitekturn, ses gråtande sig böja;
Likt Tebes drottning, sjelf förstenad, ser
På stenar, åt hvars fall hon tårar ger.

Men der de sitta tysta, sorgbebundna,
I deras krets man qvinnan träda ser;
Och så hon talar: »Aldrig ert försvundna,
Begråtna väl er tiden återger.

Ett blommigt träd blef snart det torra kors.
Roms örn kom vild; nu kan han sig ej skilja
Från det med blodig näf rördt kyssta kors,
Uti hvars skugga fromma millioner
Från östern bo till vesterns regioner.

Ty höfves ock, att jubelsången ljuder
I rum, dem skaror af de trogna fylla.
En segersal dem nu till festen bjuder;
Ty måste lyckans solsken dem förgylla.
Ej att för prakt det fromma hjertat sjuder:
Blott enfald, ödmjukhet de kristne hylla;
Nej, att utaf sitt himmelska exempel
En afbild de må vara, jordens tempel.

Ty högst i eterns evigt klara zoner,
Hvars gryning blott i jordens dimmor log,
Allmagten der vid klang af kerubstoner
En boning danat, stor och rymlig nog
Att härbergera andars millioner,
Dem ljusets kärlekseld magnetiskt drog.
I rensta klarhet stråla templets salar
Och hvila tryggt på sanningens grundvalar,

Som räcka ned i afgrundsdjup, ej tänkta,
Der varandet begränsar intets natt.
Helvetets upprorsfanor ligga sänkta
Vid denna port, som gräns för döden satt.
Rättvisan här och kraften, sammanlänkta,
Bevaka templet med dess helga skatt.
Vishetens trappor upp till tröskeln leda,
Och måttans fält sig vidt kring nejden breda.

Ett stöd åt hvalfven trons pilastrar skänka,
Och kärleken, som huld omgifning, skiner.

Af alabaster pelarena blänka,
Och väggarne af flammande rubiner.
Af mild smaragd sig hoppets gångar sänka,
Och i en höjd, der ej orkanen hviner,
Af bländande safirer hvalfven brinna
Och ljuft i nådens medelpunkt försvinna.

Här hos den största, bästa af monarker
En hvar sin plats har fått i ärans sal.
Först härligheter, troner, hierarker,
Som ej sitt ursprung skådat genom val,
På gyllne stolar äldste, patriarker,
I blod hvitbadade martyrers tal,
Se'n, ända neder till de knappast burna,
Hvar saligt lottad själ i ödets urna.

— — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — —

Rom.

Elegi.

Efter *A. W. Schlegel.*

Fragment.

Om vid Partenopes yppiga barm du andades lifvet,
Kom nu på verldens graf dödens regering att se!
Väl öfver Latiens jord en molnfri himmel sig hvälfver;
Kärlig och safirblå bildar sig Roms horizont,
Der öfver slätten det herskar från sju tornkransade kullar
Ända till hafvet här, der till sabinernas berg.
Men med drömmande gång en ande af tänkande svårmod
Leder vandrarens steg genom ruinerna fram.

Af uråldriga tider och folk, i natten begrafna,
Orten har genljud än, stenarna minnen förbli.
Jagad från himmelens tron, i tingens begynnelse redan
Kronos ett rike här styrde i gyllene ro.
Stolt sig då höjde din borg, tvåpannige Janus, deruppe;
Se'n årtusenden bär kullen än namn efter dig.
Från Arkadiens bygd, en krigande herde, Evander
Flyttade sedan hit; Amphitryoniades
Gästade efter sitt tåg på Iberiens klippor hos denne,
Lade i klyftans djup neder med straffande arm
Cacus, grannarnas skräck, den eldutflåsande röfvarn:
Så en cyklopisk, vild öken än Latium var.
Ändtligen svälla man såg de frygiska seglen, och villigt
Jemnade landet inåt Tybris sin mötande våg,
Vetande väl, det ödet bestämt den flygtige troern
Ilions aska att så, fruktbar på verldsmonarki.
Först dock Lavinium blef, och efter Lavinium Alba,
Grundadt; en dödlig än hade om Roma ej hört.
Långsamt mot ljuset grodde dess brodd, och ödet försökte
Mycket dervid; ej gafs nå'nsin en väldigare.
Älska måste först Mars, vestalen föda, varginnan
Först åt en qvinnas barn moderlig ömhet bete,
Innan den vigande plogens bill omkring palatinska
Berget en omkrets fick teckna för Romuli stad.
Dock som Herkules förr i vaggan ormarna strypte,
Rom, omyndig och klen, visade redan sitt kall.
De tolf örnar, som Romulus såg till höger vid dammen,
Öfver jorden en gång skulle de breda sin flygt.
Icke med våldskraft blott: Rom visste att döden förakta,
Dock med lagar och rätt lifvet det ärade ock.
Han som asyln upplät, luperkaliske röfvares stallbror,
Ordnade fäder, och sjelf fader Quirinus han blef.
Numa, Egerias vän, gaf templel och gudar åt folket,

[illegible]

[illegible] after

[illegible]

Prosaiska fragment.

1.

Är minnet i allmänhet nödvändigt för menniskans räddning, för hennes återgång från mörkret till ljuset, måste utan tvifvel minnet af hennes brott härvid äga en slags företrädesrätt. Glömskan af det första felsteget och den sorgliga erfarenhet, man dervid gjorde, är vanligtvis den trollkonst, som danar brottslingar och lastfulla; en mot den guddomliga ordningen stridande lefnad är endast derigenom möjlig, att man alltfort glömmer. Försök att bättra ditt regellösa och syndiga lif: i samma ögonblick du inträder på den nya banan, skall minnets ljus för dig uppgå öfver en förfluten tid af oskuld och lugn, du skall finna dig tillbakaflyttad i sällare dagar, i mera lyckliga förhållanden, och från den ståndpunkt, hvarest du nu åter befinner dig, skola de forna afvägar, i hvars labyrintiska natt ditt minne slocknade och dina steg vilsefarit, af dig ånyo fastare än någonsin afskys och hatas. Öfvergången från dygd till last är omärklig endast för den lastfulla, endast för den som befinner sig på andra sidan om gränsen; denna gräns är förgätenhetens flod: alla, som gå deröfver, måste dricka ur dess söfvande vågor. Först när ditt vallmorus bortdunstat, först när du åter minnes, är för dig möjligt att återvända; reminiscensen allena räddar själarne och är den skapande anda i all palingenesi.

Men alla menniskor äro brottsliga: alla hafva de vandrat öfver glömskans flod. Hvari mensklighetens gemensamma felsteg består, hafva vi sett; det är formens sjelfmägtiga differentiering med väsendet, kärleken till qvinnan. Skall nu menniskan förnyas till likhet med sin idé, skall hon, med ett ord, födas på nytt, så måste hon minnas och äga tillfälle att betrakta och ångra sitt felsteg.

Men hvarje hågkomst är icke möjlig utan under vilkoret af en yttre väckelse; denna väckelse åter beror, som hvar och en genom egen och daglig erfarenhet kan öfvertyga sig, på åskådning af något som med hågkomstens objekt äger en närmare eller aflägsnare likhet eller också genom en eller flera mellanlänkar dermed sammanhänger i kausalförhållande. Likhet med en sanning har endast dess symbol. Nu är hela naturen, hvilket visserligen icke här kan bevisas, utan blott i förbigående nämnas, symbolen af menniskans affall ifrån Gud och hennes återförening med Gud; men detta är ännu för menniskan icke nog. En symbol måste ibland de tusende gifvas, hvilken menniskan genom sitt ursprungliga förhållande till den sinliga regionen, genom sin blotta fysiska existens, är nödsakad att betrakta och på sig uttyda, en gåta, hvilken menniskan genom en omotståndlig naturdrift är tvungen att afhöra och på ett eller annat sätt lösa. En sådan gåta, en sådan symbol är den sinliga kärleken.

En symbol måste, för att såsom symbol kunna betraktas, icke utgöra något i och för sig bestående, sjelfständigt helt, icke äga sin förklaringsgrund inom sig sjelf. Den måste, likasom hvar och en gåta, bibringa det reflekterande förståndet icke ett klart begrepp, utan en dunkel aning; den är slöjan, icke gestalten, gryningen, icke dagen. Alltså måste ej tanken dervid kunna stanna, utan genom symbolens blotta varseblifvande känna sig drifven på något utom densamma liggande, på en af symbolen sjelf oafhängig sanning, eller med andra ord: den måste känna sig uppmanad att utforska betydelsen af det gåtlika i symbolen, att söka originalet till bilden. Äger ett dylikt förhållande vid den sinliga kärleken rum? Är denna kärlek verkligen af den beskaffenhet, att förnuftet, utan att förneka sig sjelf, kan tillerkänna densamma någon ursprunglig realitet, något varande i och för sig sjelf, eller är den icke snarare ett fenomen, som endast genom ljuset från högre regioner kan förklaras?

Den sinliga kärleken är ett försök att realisera det omöjliga; den är fenomenmenniskans dåraktiga sträfvande att blifva Gud. Mannen vill inbilda sitt väsende i qvinnans form, qvinnan sin form i mannens väsende; men en sådan genomträngning af de begge enheterna är endast

i det absoluta, endast i Gud sjelf, möjlig: hela den reflekterade verlden är icke annat än differensen mellan väsendet och formen; en identitet dem båda emellan skulle upphäfva och förinta hela den sinliga regionen. Denna omöjlighet ger sig i könskärleken allt för tydligt till känna, att jag här skulle behöfva uppsöka spåren af detta tillkännagifvande. Så mycket vill jag endast i förbigående anmärka. I begäret ligger alltid mer än i njutningen: hvarföre? Ty idéen är alltid högre än symbolen, det betecknade mera vidtomfattande än det betecknande. Vidare: njutningen, långt ifrån att hålla hvad begäret utan all motsägelse lofvade, identifikation nämligen med det älskade föremålet, väsendets och formens ömsesidiga genomträngande, gör tvärtom den ursprungliga differensen hvar gång ännu större och retar derigenom utan återvändo begäret att producera — frukter åt döden. Ett syndoffer allena, icke en Gud, är i evighet produkten af de begge faktorernes kärleksstrid. Frågar man hvarföre, behöfver icke svaret sökas långt borta. Begäret är idéen, icke den verkliga, utan den anade, eller, för att välja ett mera vetenskapligt uttryck, det är idéens subjektiva faktor; njutningen deremot, hvilken, i fall likheten med det absoluta skulle bibehållas, här borde vara objektiv faktor, i det stället idéens blotta symbol. Den sinliga kärleken är till följe häraf ett affall från det högre till det lägre, en i materien nedstörtad ängel, en molnen omfamnande och vid tidens hjul fastsmidd Ixion; den är olikartade delars förening, det allmännas uppoffring för det enskilda, idéens för bilden, realitetens för skenet — afgudadyrkan, boleri. Denna sanning är för menniskan absolut nödvändig att känna, att erkänna; den utgör en hufvudartikel i hennes tro. Men på hvad sätt skall hon bringas till erkännande deraf? Fenomenmenniskan sjelf är ju ingenting vidare än produkten af detta ursprungliga syndafall, en bestämd punkt i den reflekterade, genom formens för-sig-sjelf-varande uppstående, verldens evolutionsprocess: och likasom hvart och ett annat naturalster söker hon nödvändigt att bibehållas under den form, som en gång betingar hennes varande såsom enskildt ting. Men denna form är sjelf genom den sinliga kärleken betingad, denna kärlek åter genom väsendets och formens absoluta differens eller, hvad som vill säga detsamma, genom symbolens affall från dess idé, genom dess sträfvande att utgöra ett inom sig slutet, sjelfständigt helt. Hos feno-

menmenniskan, såsom sådan betraktad, kan derföre ingen organ gifvas, medelst hvilken den ifrågavarande idéen i sin motsats mot symbolen kunde uppfattas, och den ursprungliga synden följaktligen kännas och erkännas; ty ett sådant uppfattande, en sådan kunskap, vore tillika fenomenmenniskans förnekande af sig sjelf. Det ljus, hvarom här är fråga, kan således endast från högre regioner meddelas, vare sig att detta ljus är en bön i menniskans innersta, i hennes indifferens med den öfversinliga — — —

Det återstår nu att tillse, hvad inflytande på könskärleken en sådan upplysning måste äga, och de modifikationer af denna kärlek, som omedelbart måste följa deraf. Den första anmärkning, som i detta afseende och likasom sjelfmant erbjuder sig, är den: att då könskärleken, som bevist blifvit, är symbolen af menniskans ursprungliga synd, så måste firandet af dess mysterer, så vida annars menniskan är menniska och följaktligen något mer än ett djur, icke endast vara förbundet med en helig rysning, hvarmed man i allmänhet närmar sig uppenbarandet af hvarje myster, utan ock — enär den sinliga kärleken i och för sig sjelf ingenting annat är än en af naturen föreskrifven syndabekännelse, en symbolisk handling, hvarigenom det inneboende förderfvet sjelfmant förråder sig — med en verklig blygsel. »Se dygdens färg!» ropade Diogenes, i det han pekade på en rodnande flickas kinder. Han hade kommit sanningen närmare, om han ropat: »Se det gryende minnets ljus, det eviga lifvets aftonrodnad!»

En annan lika omedelbar följd af den könskärleken meddelade det guddomliga ljusets irradiation är den: att som det älskade föremålet, såsom sådant betraktadt, å ömse sidor ingenting annat är än en substansen ursprungligen tillhörig, nu från honom skiljaktig accidens, den älskade qvinnan nämligen, så vida hon är älskad och ett objekt för mannens begär, en från väsendet skild form, den älskade mannen åter, såsom sådan, ett från formen skildt väsende; så kunna mannen och qvinnan tillsammanstagne, från förnuftets ståndpunkt betraktade, icke annorlunda anses, än som de i sig sjelf identiska faktorerna till en gemensam produkt, hvilken väl, oafhängig af dem båda, redan i sig sjelf är, men endast under formen af man och qvinna realiter kan existera. Denna gemensamma produkt eller, vida rättare sagdt, denna absoluta

indifferens mellan man och qvinna såsom sådane, är den rena menniskan, den objektblifne sedelagen. Som nu de båda älskande endast äro en bestämd form, hvarunder denna menniska realiter kan existera, eller med andra ord: deras inbördes kärlek vilkoret för en bestämd modifikation af sedelagen, så kan denna form icke upphäfvas eller, hvad som är detsamma, kärleken man och qvinna emellan icke upphöra, utan att i och med detsamma den absoluta identiteten i sitt bestämda förhållande till dem båda upphäfves. Men upphäfvas kan den absoluta identiteten lika så litet i en bestämd modus af sitt varande eller under en sin enskilda form, som hon i allmänhet och i det hela kan upphäfvas: förnuftet nödgas derföre som evig tänka sig kärleken emellan qvinnan och mannen, betraktade såsom just dessa individuer, denna bestämda form för det absolutas uppenbarelse; det kan, med ett ord, endast under formen af äktenskapskärlek gilla de bägge könens förening. Genom en lättsinnig upplösning af denna förbindelse upphäfver menniskan den fördolda andemeningen af sin fysiska tillvarelse, qväfver det eviga lifvet i sitt frö, förmörkar i dess födsel det frambrytande, sedligt-intellektuela ljuset och tillintetgör, så mycket i hennes förmåga står, ändamålet af naturen, hvilken endast derföre är till, att man och qvinna, att bekännelse och försoning, att menniska och offer må vara m. m.

Genom äktenskapskärleken har menniskan redan hunnit ett vigtigt steg på den sanna odlingens bana. Hon har derigenom kommit till medvetande om en verld, högre än den sinliga region, som betingar hennes materiella tillvaro, och dock med denna region underbart sammanhängande; hon har erkänt sig sjelf vara en ursprunglig innebyggare af denna verld, en bland dess strålar af det älskade ögat har lik en ljungeld tändt minnets låga och pligtens känsla i hennes bröst: på det husliga altaret flammar nu Vestaslågan. Men i samma ögonblick menniskans ädlare andliga natur hunnit till hennes medvetande, i samma ögonblick äfven den lägre, djuriska naturen; kärlekens äpple har en gång gifvit henne kunskapen om både det onda och det goda. Härigenom uppkommer i menniskans inre en strid, hvilken, som fenomen betraktad, hon förgäfves söker att bilägga, hvadan

den fortfar genom hela hennes jordiska lif. Utvecklom närmare naturen af denna strid. Sinlighet och förnuft, mörker och ljus, materia och ande kämpa i hennes inre med oförsonlig vrede, och kampens föremål är ingenting annat än menniskan sjelf, hvilken hvar och en af de stridande magterna, för att åtminstone på denna punkt erhålla öfvervigten, vill tillegna sig och med sig införlifva. Så kämpa i luftkretsen värme och köld, så kriga eld och vatten om hvarje frö i jorden, så regeras alla organiska kroppar ömsevis af natten och dagen.

Den lägre hos menniskan befintliga naturen, hvilken, som vi nyss visade, mot hennes ädlare del uppträder i kamp, är i sig sjelf intet annat än en fortsättning af den yttre medvetslösa verlden; hon är, med ett ord, hvad menniskan kallar sin kropp. Alla kroppar, eller, hvad som är detsamma, alla i rummet fortvarande substanser, äro antingen astraliska eller organiska, antingen makrokosmiska eller mikrokosmiska; menniskans kropp hör till den sistnämda af dessa båda klasser. Men den mikrokosmiska naturen är, åtminstone skenbart, den makrokosmiskas lagar underkastad; den senare betingar den förres tillvaro, men icke tvärtom den förre den senare; makrokosmos är orsak, mikrokosmos är verkan, den förre producerande, den senare produkt. Om så i sjelfva verket förhåller sig, eller om dessa båda motsatser till äfventyrs icke å ömse sidor betinga hvarandra, och kausalförhållandet dem emellan således bör tillskrifvas en förutbestämning — detta är frågor, hvars afgörande ej hör hit. Nog af — menniskan i sin lägre natur, i sitt rent af sinliga betraktad, är för sin egen reflexion afhängig af de för hela den yttre naturen skrifna lagarne: stjernor och elementer äro hennes herrar.

En vigtig fråga, densamma med frågan om det ondas ursprung, framställer sig här till vårt besvarande. Enligt hvad vi i det föregående sagt, ligga förnuft och sinlighet hos menniskan i strid; nu är menniskans sinliga identiskt med den yttre medvetslösa naturen, hvars själ uppenbarar sig i stjernornas rörelselagar: är denna verld sjelf inbegripen i kamp med en honom motsatt förnuftig, eller är en sådan kamp endast inom menniskan tänkbar och verklig? Antar man det förra, så uppstår manikäism, antar man det senare, katolocism; en medelväg torde väl gifvas mellan dessa motsatta läror, men att uppsöka den skulle föra oss allt för långt från vårt egentliga syfte-

mål, och ett längre uppehåll vid denna fråga fördjupa oss i ett haf af undersökningar. Vi åtnöja oss således med att helt kort antyda de trenne tänkbara sätt, hvarpå problemet kan lösas. Antingen är den organiska naturen affallen från den astraliska, och menniskans förnuft och materiens, d. ä. stjernhimmelen, i sig sjelfva identiska samt medverkande till ett gemensamt ändamål. Eller är den astraliska naturen från Gud, d. ä. från det makrokosmiska förnuftet, affallen, och således detta makrokosmiska förnuft och menniskans mikrokosmiska inbegripna i en gemensam kamp mot den yttre naturens stora och lilla verld. Eller ock, då, hvilket likväl visserligen icke här kan bevisas, hos menniskan både förnuft, astrale, och organism, mikrokosmos, äro inbildade till en slags totalitet — eller ock, säger jag, äger ingendera af ofvannämda begge möjligheter i anseende till makrokosmos, utan blott endera af dem i anseende till mikrokosmos, d. ä. till menniskan, rum. Hvilkendera af dessa möjligheter man antager, blir resultatet för religionen praktiskt detsamma.

Stjernhimmelens inflytande på den lefvande organismen yttrar sig hos djuret som blinda yttringar af begär eller afsky, hos menniskan som passioner. Det tillhör ej närvarande afhandling att undersöka och bestämma, på hvad sätt dessa inflytelser från den makrokosmiskt-astraliska naturen fortplantas till den mikrokosmiskt-astraliska hos menniskan, om stjernorna och passionerna äro i kärleksförening och kooperera eller i strid och motverka hvarann. Nog af att dessa inflytelser äga rum, och att menniskan derigenom beröfvas sin ursprungliga frihet samt nedflyttas till likhet med djuren. Mot ett sådant beroende af en natur, öfver hvilken blotta sjelfmedvetandet redan i första momentet af sin tillvaro upplyft menniskan, mot en sådan det bättres träldom under det lägre uppreser sig förnuftet och kämpar med sinligheten, icke blott om ett tillfälligt företräde, utan om sin egen existens, hvilken just med detta företräde står eller faller.

2

Hela det synliga universum är i sjelfva verket ej annat än en symbolik af den moraliska verldsordning, som genom ordets andra skapelse bör organiseras. Ty

likasom ordet, i sin första potens, genom dess synliga agent och sinnebild, solen, samt det från henne emanerade, af månen förmedlade ljuset, i vattnet, eller naturens sinliga princip, aflat alla fysiska organisationer, lika så har samma ord, i dess andra potens, inkarnationen, förmedelst den från detsamma utströmmade kraften, som med svagheten i kärleken blifvit förenad, lagt grunden till den intellektuella skönhetens organisation. Häraf uppkomma då tvenne skenbart olika verldar, hvilka dock i sin yttersta princip äro fullkomligen desamma, nemligen en fysisk och en moralisk verld eller, som teologerne uttrycka sig, tvenne Guds riken: naturens och nådens.

Hos ingendera af dessa begge verldar finner man, i deras närvarande skick, fullkomligheten, till hvilken de likväl tendera; hos begge igenkänner man lätt en ond, destruerande princip, hvilken af orientens urgamla filosofi merendels blifvit ansedd för en del af det guddomliga väsendet, och således redan liggande inom sjelfva fröet till all organism. Men detta är falskt. Väl kan det ej nekas, att hvarje organism är skapad för att i en kedja af metamorfoser emanera ur sin princip och i densamma immanera. Men detta öde, alla kroppars och andars ovilkorliga lag, är på långt när icke något ondt. Utan det onda i verlden består egentligen deri, att idéerna, hvarken i naturen eller i menniskolifvet, fullständigt uttryckas efter sina arter (ειδοι), d. ä. icke uppnå sina arketyper, hvartill orsaken icke kan ligga i naturtingen sjelfva, ty dessas tendens är onekligen fullkomlighet, utan i en, dem omgifvande, hämmande och i förtid destruerande natur. Skall nu en art i naturen kunna uttryckas, kan detta alldeles icke ske genom något enskildt ting, utan arketypen måste, för att här finna sin likhet, söndersplittras i en oändelig myckenhet af individuer, af hvilka hvar och en på sitt sätt är ett aftryck af någon bland arketypens egenskaper. Och denna individualisering måste så länge fortfara, tills något af de härigenom uppkomna tingen fullständigt uttrycker sin arketyp, d. v. s. med honom blir identiskt och följaktligen evigt, lika som han. Innan detta inträffar, måste alla individuer oupphörligen förgås, såsom på ett eller annat sätt affällige från sin allena lifgifvande princip.

Men hvad är orsaken, att inget enskildt ting fullkomligen kan upphinna sin förebild och med honom förenas,

likasom kroppen med själen? Eller, med andra ord, hvad är ursprunget till det onda i verlden? Så svår man alltid ansett denna fråga, så lätt blir dess besvarande, om man endast gifvit akt på det föregående. Det ursprungliga affallet ifrån Gud är icke annat än produktionsbegäret, eller det individuellas åtrå att blifva centrum för en egen skapelse, d. v. s. att blifva Gud, som aldrig kan *uppfyllas, emedan inget skapadt ting har lif i sig sjelft* eller följaktligen kan blifva principen till en hel isolerad verld. Till detta affall har icke allenast menniskan, utan hela naturen, gjort sig skyldig och är följaktligen dödens och förgängelsens herravälde underkastad så länge, till dess menniskan, såsom den förmedlande länken mellan idéernas och naturtingens verld, med sin urbild fullkomligt blifvit identifierad och genom sitt, till följe deraf, återvunna herravälde öfver kreaturen återfört allt till den ursprungliga principen.

Med den nu antagne sats, att hela naturen är från Gud affällig, rimmar sig ganska litet, hvad jag strax i början påstod, nemligen att det synliga universum är en förebildning af den, genom ordets inkarnation grundlagda, nya verldsordningen; eller, om man på en gång låte begge satserna stå, härflyter deraf följande oundvikliga resultat, att, lika litet som den fysiska naturen, till följd af sina närvarande lagar, kan upphinna fullkomligheten, lika litet den moraliska. Vid detta resultat skulle det ock i evighet förblifva, om icke religionen vid detta tillfälle komme våra undersökningar till hjelp. Enligt densamma förhåller sig saken på följande sätt. Redan vid menniskans skapelse iklädde sig guddomen en organisk kropp, och menniskan sjelf är, i sin princip, icke annat än just denna första inkarnation. Också kallas Adam i bibeln Guds son. Men snart afföll menniskan och drog, till följd af sitt herravälde öfver kreaturen, hela den organiska naturen med i sitt fall. Också korrespondera de begge verldarne fullkomligt hvarannan, och ingendera når den fullkomlighet, hvartill den likväl synbarligen är ämnad. Men den fysiska naturens princip är solen, och den andligas förnuftet. Dessa begge, från guddomen omedelbart emanerade agenter motverka i hvar sin verld den onda principens inflytelse eller förknippa de båda affälliga naturerna med deras källa — Gud. En alldeles fullkomlig skapelse, [illegible] d sådan, som till alla delar motsvarade de himmelska i[illegible]erna derom och åt dessa

idéer kunde liksom blifva kroppen, en sådan skapelse, säger jag, kan åtminstone icke af solens aktion på de sublunariska sfererna åstadkommas; emedan all synlig organisation är helt och hållet afhängig af den osynliga, det vill säga, naturens beskaffenhet är genom menskligheten betingad, och således måste den senare nödvändigt, genom sin ordnande princip, förnuftet, förändras, innan den förras förändring kan komma i fråga. Men förnuftet är icke annat än menniskan sjelf, således söndersplittrad i ett oräkneligt antal individuer, utan bestånd och enhet. Men förnuftets realitet är derföre lika säker, om än den aldrig i sin absoluthet framträder i verlden, ty idéen är evig och uttömmes aldrig i sina produktioner. Också kan detta reella förnuft, eller teologernas personliga ord, aldrig upphöra att verka i verlden, och vi finna i alla tidåldrar omisskänliga spår af dess verksamhet. Derföre säger ock den helige Johannes: Detta ljuset m. m.

Men någon fullkomlig organisation af den moraliska verlden kan ordet ej åstadkomma, så länge det ännu är skildt från den affälliga menniskonaturen, och i följe deraf var ordets andra inkarnation nödvändig, hvilket äfven skedde i Kristus. Om honom lärer evangelium, att han för alla menniskors frälsning lät utgjuta sitt blod, liksom ljuset från solen lifgifvande utströmmar till alla organismer, och att hvarje menniska, som med ånger öfver sina synder och under erkännande af sin ovärdighet, d. v. s. på ett fullkomligt passivt sätt, förmedelst den himmelska kärleken, emottager detta blod, hon förnyas efter Guds beläte, d. ä. emottager i själens innersta fröet till en ny menniska. Alldeles så, ehuru i en högre sfer, som ljusets och vattnets, genom dunstkretsens, af månen beroende förmedling, verkstälda förening frambringar det ursprungliga blodet eller cirkulationssaften, som är fröet till all organisation — — — —
— — — — — — — — — — — — — —

Icke utan skäl har man ansett menniskans jordiska tillvarelse såsom en uppfostringsanstalt för ett tillkommande lif, i de högre sfererna och inför Gud. Om så verkligen förhåller sig, kan hela den materiella verlden ej vara annat än en symbolik af det högre lifvet, och menniskans ädlaste bemödande, så länge hon fängslas af det sinliga, kroppen, blir då onekligen att i sin högsta mening läsa tingens signaturer. Men äro naturtin-

krafter, drifter och begär, som, på dessa naturting hafva afseende, endast skuggor och sublunariska diminutioner af det himmelska lifvets tendenser. Och hvar en, som i materiens skapelser erkänner en realitet och genom denna realitet låter sina handlingar bestämmas, studerar ännu naturens bokstafslära och kan ej ens upphöja sig till aning af någon idé.

Hela den organiska naturens ändamål är i gradvis klarnande mysterer att uppenbara menniskan. Således upptäcker man i djurrikets otaliga modifikationer icke annat än sträfvanden — — gradföljd af organismen ändtligen hinna upp till manliga — — — — — —

3.

Teser.

1. Den äldsta verlden hade om Gud, naturen och menniskan kunskaper, mot hvilka senare tiders vishetskram är ett inte.

2. Dessa kunskaper äro onekligen följder af en gudomlig uppenbarelse.

3. De fortplantades först genom muntlig tradition, sedermera, då detta medel blef oanvändbart, genom hemliga ordnar och en typiskt inrättad gudstjenst.

4. I judendomens urkunder glimmar aftonrodnan af vishetens sköna dag.

5. Lik aftonrodnan i nordens sommarnätter, glimmade hon ännu, när med kristendomen en ny morgonrodnad uppgick.

6. Solen lyser, men det vekliga slägtet uthärdar ej dess sken. Derföre har försynen betäckt henne med dimmor och moln. Vi hafva dag, men se ej det eldklot, från hvilket han utgår.

7. I alla gamla folkslags häfder och snilleverk, hvilka till våra dagar blifvit bibehållna, finnas, ehuru merendels sparsamt, fragmenter af den ursprungliga kulturne.

8. Endast vid snillets [illegible] gudomliga fackla uppletas de ur ruinerna.

9. Denna fackla är [illegible] och hvad hon funnit är följande: Att Gud, eller [illegible] Treenigheten, under [illegible] heliga [illegible]

formen af de tre identiska naturerna: elden, ljuset och luften, symboliserat sig i verlden, och att, från det häraf uppkomna urelement, vattnet utgått, hvilket, såsom den ursprungliga materien, i likhet med all materia ej ägde kraft att sjelft uppehålla sig och verka, utan, i följd af sin tyngdkraft, fördes tillbaka mot sitt ursprung. Häraf uppkom mellan vattnet och elden en strid, som ändtligen slutades genom deras förening, och resultatet af denna förening blef vår jord och alla mörka himlakroppar. Att de ur Guds sköte emanerade himmelska intelligenserna, andarne, förleddes af den nya, genom eldens och vattnets förmälning uppkomne organiska naturens skönhet att dermed förena sig; att ehuru, till följd af sin himmelska natur, bestämde att ur enheten frambringa mångfalden, de icke dess mindre, tjusade af kreaturens fägring, genom parning började att fortplanta sig; att slutligen vattnets och eldens förening, såsom det ursprungliga, före all tid varande, syndafallet, försonas genom organismen, intelligensernas förening med denna genom harmonien, och kreaturens inbördes kärlek genom döden.

10. Dessa satser utgöra kristendomens esoteriska sida, hvilken bland alla dess urkunder i apostelen Johannis skrifter klarast genomskimrar sitt täckelse.

11. Gnosticismens exoteriska läror, äfven sådana de af dess fiender blifvit framstälda, harmoniera bättre än något annat teologiskt system med denna esoteriska sidan; hvaraf synes, att samma gnosticism varit delaktig af den ursprungliga, i hemliga ordenssällskap fortplantade, tradition, således öst ur sjelfva källorna.

12. Läran om tvenne eviga grundprinciper, ande och materia, bör, så vida den verkligen funnits i gnostikernas religionssystem och ej snarare uppkommit af den senare manichæismen, nödvändigt anses som exoterisk och en basis, på hvilken deras religiösa fabellära blifvit bygd.

13. Likväl, om man antar, att deras principer ända från verldens skapelse, men ej förr, existerat, hvilket äfven lärer varit meningen med allt, hvad gamla verlden trott sig veta härom, blir denna lära ovedersägligen sann.

14. Guds fiendskap med materien bör så förstås, att då materien endast är en negation af guddomens förmåga att oändligt utsträcka sig i rymden och följaktligen dess begränsning, guddomen, hvars eviga karakter är rö-

relse och verksamhet, nödvändigt måste sträfva att genombryta dessa skrankor, hvilket på intet annat sätt än genom annihilation af materien låter sig göra.

15. Men rymden är oändlig, och Gud kan aldrig fullkomligen uppfylla densamma; ty i annat fall skulle Gud och rymden vara ett. Men Gud är äfven oändlig, och hans oändlighet bör derföre sökas i en annan riktning än utsträckningen i rymden. Denna riktning är tiden, i hvilken guddomen, som extensivt ej kan genombryta materiens begränsning, gör det intensivt, genom successiv upplösning af alla de former, hvari han genom materien blifvit fängslad.

16. Om således den med gruset förenade intelligensen skall handla på ett med sin himmelska natur öfverensstämmande sätt, d. v. s. likna Gud, måste hon, då ett återvändande till det ursprungliga tillståndet icke är möjligt, genom omedvetande af all bestämning af mateterien bringa sin himmelska och jordiska natur till fullkomlig harmoni eller, hvad som är detsamma, annihilera materien derigenom, att hon med intelligensen göres identisk. Detta sker sålunda, att hon 1:o från all materia abstraherar den af Gud meddelade formen; 2:o från de således abstraherade formerna vidare abstraherar alla tillfälliga, genom materien bestämda, modifikationer, så att den egentliga guddomliga grundidéen ensam står qvar; och 3:o i alla sina handlingar ingen annan regel följer än denna grundidé.

17. En försonad synd är något vida högre än blotta oskulden. Således, om den ifrån Gud till materien affallna intelligensen fullkomligt iakttog de nämde försoningsgraderne, hade hon genom sitt affall ingenting förlorat, tvärtom vunnit, och vore, äfven i anseende till sin jordiska natur, odödlig.

18. Men detta är för fenomenmenniskan alldeles icke möjligt. Såsom ett alster af den ursprungliga synden fortplantnings- eller, rättare sagdt, parningsbegäret, födes hon till verlden med detta begär och divergerar således från dygden: syndar följaktligen, och måste dö.

19. Nu är döden, eller organismens upplösning, enda straffet för synden, och något annat straff derför kan icke rimligen gifvas. Således, i fall intelligensen behörigt nyttjade 1:sta och 2:dra mom. af de i 16 § angifna försoningsmedel, blefve det klart, att hon, efter organismens upplösnng, äfven vore frikänd och försonad.

20. Men då, genom fortplantningsbegäret i dess verkställighet, en ny intelligens tvingas att förmäla sig med materien, är det naturligt, att de begge intelligenser blifva ansvariga derför, hvilkas förening varit vållande härtill.

21. Imellertid så vida de lemnat den genom deras kärleksakt kroppsliggjorda intelligensen medel i händerna att sjelf försona sig, äro de utan skuld, och blotta öfverlemnandet af ett sådant medel försonar dem sjelfva i detta afseende.

22. Dessa medel äro, som jag i det föregående sagt, skönhetssinnet och den religiösa kontemplationen, och deras dépôt är den allena saliggörande kyrkan, en kyrka, som, i förbigående, endast existerar såsom idé.

23. Denna kyrka, hvarifrån medlen till den primitiva syndens försonande således hemtas, kan med skäl sägas ensam förlåta denna synd. Alla derföre, som ej lefva och dö i gemenskap med denna kyrka, måste gå oförsonade från verlden.

24. Då vidare denna kyrka har magt att förlåta den ursprungliga synden, är det solklart, att hon äfven äger rättigheten att förlåta alla andra timliga synder, hvilka endast äro emanationer från den första.

25. Rättigheten att förlåta förutsätter rätt att straffa, och denna sistnämda rätt att föreskrifva lagar. Kyrkan äger således äfven denna. Häraf följer, att all rättsförfattning bland menniskor nödvändigt måste ha emanerat ur kyrkans sköte, och att den verldsliga magten endast så vida gäller, som den för sig har den andliga magtens autorité.

26. Det är således ett fel att åtskilja dem begge. Så vida idéen skall realiseras, måste derföre nödvändigt kyrkan och staten sammansmälta till ett helt, och innehafvarne af den verldsliga magten endast anses som kyrkans vasaller.

27. Då kyrkan endast är dépôten för de uppenbarelser om Gud, som skönhetssinnet och den religiösa kontemplationen antingen sjelfva lemna, eller hvilka genom en omedelbar revelation blifvit deras egendom, är det naturligt, att, ehuru kyrkan äger rätt att föreskrifva en yttre ritus och vaka öfver sina medlemmars moraliska förhållande, den likväl icke kan, utan att handla mot sin idé, förkättra eller för stridiga tänkesätt i gudaläran utesluta någon från dess gemenskap. Ty i annat fall vore icke kyrkan, hvad hon onekligen är, en tjena-

rinna åt den religiösa kontemplationen, utan dess beherskerska. Enda fallet, då hon äger en sådan rättighet, vore det, då egentlig ateism predikades, emedan jemte en sådan ingen religiös kontemplation kan ega rum. Detta hindrar den imellertid icke att i ett bestämt dogmatiskt system uppfatta sina idéer såsom en anvisning för hennes medlemmar på den väg, hvarpå Gud och det osynliga bör sökas.

28. Den yttre ritus, som kyrkan föreskrifver, måste nödvändigt harmoniera med den religiösa kontemplationens högsta resultater och innefatta det allt ändligt omfattande skönhetssinnets mest fulländade objektivitet.

29. Så vida en kyrka, sådan som den angifna, verkliggjord skall framträda i verlden, måste den hafva för sig en autoritet. Idéens nödvändighet härledes ganska lätt ur förnuftsgrunder; men annat är en idé, annat dess realisering. En realisering fordrar nödvändigt yttre bevis, så framt man skall anta den för sann, d. v. s. öfverensstämmande med den idé, som den skall objektivisera.

30. Men denna autoritet, i fråga om kyrkan, kan icke vara någon annan än guddomlig uppenbarelse. Alla religioner grunda sig ock på det ordet uppenbarelse.

31. Gud uppenbarar sig i materien, men endast under formen af absolut passivitet. Jag menar icke härmed, att Gud någonsin upphör att verka: ty en sådan tanke upphäfde fullkomligen begreppet om Gud; jag säger endast, att hans verkningar i naturen äro genom samma natur så bestämda, att endast i förhand gifna resultater deraf kunna uppkomma. Den slutsats är följaktligen lätt dragen häraf, att några mirakler till sanktionerande af en i och genom tiden uppkommen och småningom sig realiserande idé, i den råa mening, hvari allmänheten fattar ordet mirakel, alldeles icke kunna gifvas, och att materien, såsom negation af Guds absoluta förmåga, alldeles icke kan bli medel till någon immediat uppenbarelse om honom.

32. Men ehuru Gud icke omedelbarligen kan verka på den abstrakt tänkta materien, gör han det likväl medelbarligen, genom menniskan, såsom den förmedlande länken mellan ande och materie af dessa begge naturer.

33. Gud verkar på menniskan 1:o derigenom, att han upphöjer hennes intellektuella natur till åskådning; 2:o fritager henne i dess handlingar från all bestämning

af materien. Resultaterna af dessa verkningar äro snille och dygd: guddomens enda sanna uppenbarelser.

34. Men om dessa verkningar endast stadnade inom det emottagande subjektet, vore de blott individuella, icke universella, och kunde således ej tjena till stöd för kyrkan, emedan begreppet om kyrka nödvändigt medför begreppet om universalitet.

35. Men alla verkningar af guddomen äro produktiva, hafva kraft att mångfaldiggöra, objektivisera sig. Följaktligen äfven de omtalde. Menniskans intelligenta natur blir derigenom liksom hafvande med en guddomlig idé, hvilken den måste framföda, och det häraf resulterande fostret är antingen ideelt: konstskönhet, snilleverk, eller reelt: dygd, heroism, moralitet, i detta ordets högsta bemärkelse.

36. Således i följd af allt det föregående äga endast snillet och dygden rättighet att konstituera en kyrka, emedan de allena äga för sig en guddomlig autoritet, och de prester, denna kyrka äger, måste nödvändigt anses såsom af Gud kallade, smorde af den Helige Ande. (Jemför med denna idé judendomens profeter, Persiens mager, Etruriens vates.)

37. Den omtalade kyrkan kan således endast realiseras då, när snillet och dygden ändtligen hunnit besegra dumhetens och egoismens månghöfdade hydra.

38. Af en sådan realitet måste väl nödvändigt en hierarki resultera, men i detta ordets högsta och guddomliga bemärkelse. Det sämre måste sortera under det bättre; ingen verklig menskligLighet här i gruset är under andra vilkor möjlig.

4.

Förnuftet eller sjelfmedvetandet är den eviga grundtypen för allt varande, allt verkligt. Intet kan derföre gifvas, hvartill ej motbilden igenfinnes i förnuftet, och denna sats förblifver lika sann, antingen man härleder förnuftet från en detsamma liknande medvetslös natur, eller denna från det förstnämda, eller slutligen låter begge dessa motsatta, förnuft och natur, reduceras på en gemensam ursprunglig indifferens och sammansmälta i det så kallade absoluta.

Orsaken till en sådan analogi är ej här att finna. Förnuftet är det enda, hvarom vi äga någon omedelbar visshet, något verkligt medvetande; allt vetande måste följaktligen derigenom förmedlas, d. v. s. derifrån hemta sin realitet, och all sanning är endast så vida sanning, som den omedelbart sammanhänger med satsen: jag är, eller, hvad som vill säga detsamma, med denna sats, som ensam betingar förnuftets tillvarelse, är ursprungligen identisk.

Existerar derföre utom oss en verld, så är denna tänkbar endast som ett slags makrokosmiskt sjelfmedvetande, hvartill vårt eget förhåller sig som kärnan till skalet, som medelpunkten till periferien, som det inre i allmänhet till det yttre. Hela den synliga naturen måste, för att af oss som förnuftiga väsen kunna fattas, föreställas under formen af ett objektivt sjelfmedvetande, en till kroppslighet öfvergången själ, och till all den mångfald vi finna i naturen måste den motsvarande kunna uppvisas i förnuftet, vare sig som bild eller urbild, kopia eller mönster. Frågan om en verldsskapelse, om en i tiden skedd evolution af det materiella universum, är följaktligen identisk med denna: hvad är sjelfmedvetandet, i sin genesis betraktadt? Under hvad lagar eller grundformer uppstår det i tiden? — Jag tillägger ännu ytterligare följande: för att förstå verldens ursprung är oundvikligen nödvändigt att sjelf mikrokosmiskt skapa den, att i det inre, i sjelfmedvetandet, eftergöra den akt, hvarigenom den yttre naturen makrokosmiskt uppstått. Nyckeln till all visdom ligger i vårt eget bröst: det är omöjligt att begripa den stora verlden, så framt du ej gjort dig väl bekant med den lilla. »Känn dig sjelf» är den eviga öfverskriften på solgudens tempel.

Då min afsigt för närvarande är att uppdraga en parallelism emellan förnuftets och verldens genesis, emellan det mikrokosmiska och makrokosmiska sjelfmedvetandets upphof, är det af sig sjelft klart, att jag med det förstnämda ingalunda kan förstå den absoluta akt, hvarigenom så väl den objektiva verlden som alla ändliga intelligenser sjelfva först uppstått. Ty att förtiga, det en sådan akt, till följd af sin absoluthet och oändlighet, sjelf är utom all tid och sjelf konstruerar all sådan, samt derföre icke blifver, utan af evighet är, så är det naturligt, att den objektiva verlden, såsom hans blotta produkt, ej med honom i egentlig mening kan jemföras. Ty jem-

föras kunna endast de ting, hvilka mätas af en gemensam måttstock och följaktligen kunna återföras till en gemensam indifferens, det vill med andra ord säga: endast de ting, som tillhöra en gemensam potens eller, efter pytagoreers och kabbalisters uttryck, lyda under samma tal, samma sefira. Detta är visserligen icke förhållandet med den absoluta intelligensen och den objektiva (blott materiella) verlden; den förra är handling, den senare produkt, den förra princip, den senare ett blott principiatum. — Hvad jag derföre här med det i rummet utsträckta, synliga universum ämnar jemföra, kan icke vara något annat än det ändliga förnuftet, det inom tiden handlande jaget eller, som vi äfven kunna uttrycka oss, det empiriska sjelfmedvetandet, den sig sjelf åskådande menniskan. Denna sats må icke förgätas, emedan man, utan ett noggrant aktgifvande derpå, lätteligen torde missförstå, eller icke förstå, hela den följande undersökningen.

Det empiriska sjelfmedvetandet uppstår i tiden eller, rättare sagdt, är den lefvande, rastlöst fortströmmande tiden sjelf. Det måste följaktligen, i anseende till sin genesis, vara underkastadt samma schema som denna, och frågan om sjelfmedvetandets konstruktion är identisk med frågan om tidens. All tid konstrueras genom talet sju. I förbigående anmärker jag här, att då rummet, som lätt kan bevisas, ingenting annat är än den objektvordna tiden, så måste all mångfald i rummet, så vida nämligen denna mångfald är tillgänglig för fenomenmenniskans empiris, likaledes sortera under talet sju såsom ordnande schema, och intet sinligt åskådbart ting gifvas, som ej låter hänföra sig till endera af de sju hufvudklasserna. Öfver denna sats torde mera ljus framdeles kunna spridas; imellertid må den här oanfäktad få qvarstå som en åtminstone icke orimlig hypotes.

Tidens schematismus deducera vi i korthet sålunda. Då det absoluta, enligt sin idé, är inbegreppet af allt hvad i egentlig mening är eller, med ett ord, det enda sanna varandet, så kan tiden, i sitt väsende eller, som jag på tyska skulle hafva uttryckt mig, i sitt *an sich* betraktad, icke vara något annat än det absoluta sjelft, under en bestämd form af varande. Det schema, hvarunder han existerar, kan följaktligen icke heller vara något annat än det, hvarunder det absoluta i allmänhet existerar, endast med de modifikationer, som förmedla hans bestämda qvantitativa differens från det hela, hans

egenskap att vara tid. Men den bild, eller det schema, som i allmänhet betingar det absolutas tillvarelse, dettas grundform, med ett ord, är bilden af en linea, i hvilken väl, efter hvarje riktning, detsamma identiska, men, efter motsatta riktningar, med öfvervägande subjektivitet och objektivitet, jemte den gemensamma indifferenspunkten emellan desse begge, är satt.

I en sådan linea framträda sju punkter omedelbart för åskådningen. Ty subjekt och objekt, med deras gemensamma indifferenspunkt, äro tvenne gånger, eller efter de begge motsatta riktningarna, satta på ena stället med en öfvervigt af subjektivitet, på det andra med en öfvervägande objektivitet.

— — — — — — — — — — — — — —

5

Liljor i Saron. Teosofiska diktningar.

Under denna titel kommer att af undertecknad ifrån trycket utgifvas en samling af religionspoesier, mestadels i lyrisk form.

Ordet teosofisk må ej skrämma någon. All teosofi är icke annat än innehållet af en religiös verldsåsigt, iklädd olika färgor hos olika individuer, men alltid utgående från ett och samma intellektuella ljus. Det är icke svårt att finna, hvari hon skiljer sig från egentelig teologi. Det senare namnet antyder en systematiskt anordnad framställning af det skrifna, såsom en blott minnessak uppfattade, Ordets innehåll. Teosofien åter är hjertats och fantasiens eller, om man så vill, en ännu högre organs lefvande åskådning af det guddomliga Ordet, hvarhelst det ock uppenbarar sig, i skrift, natur eller sjelfkontemplation.

Om lättfattlighet och frihet för allt metafysiskt ordkram kan man på förhand försäkra. Men då de eviga idéerna endast genom sina symboler kunna uttryckas, och dessa symboler dels icke finnas, oss veterligt, i den omgifvande naturen, dels icke kunna af skalden efter godtycke skapas, har man vid deras framställande måst begagna sig af åtskilliga mer eller mindre gamla mytiska

denominationer, hvilka dock i korta anmärkningar skola förklaras.

På detta arbete begäres härmedelst prenumeration med 1 rdr banko för 3:ne häften af 3 à 4 ark hvardera. Om upplagans typografiska natur i öfrigt vill man på förhand ingenting afgöra; den skall imellertid blifva värdig arbetets förmodade förtjenst och den aktning man är sin allmänhet skyldig. Första häftet utkommer senast i början af nästa mars; de andra följa oförtöfvadt.

Länge nog har poesien till ovärdiga föremål nedsänkt sin himmelska låga; det är tid, att hon återvänder till källan. Lik menniskosjälen, hvars älskande eko hon i dödligheten är, har hon sökt förglömma sitt eteriska ursprung och med förgängliga blomster i tidens dalar kransat sina hår. Dock fåfängt söker hon att förneka sig sjelf: så länge hon ännu förblifver poesi, flammar dock ständigt minnets Vestasflamma i hennes inre, och saknadens tårar glänsa i hennes blick.

Stockholm den 12 december 1820.

E. J. Stagnelius.

INNEHÅLL.

Liljor i Saron.

Första boken.

Andra boken.

Psalmer.

Romanser.

Idyller.

Elegier.

Sonnetter.

Blandade dikter.

Tillfällighetsdikter.

Öfversättningar.

Prosaiska fragment 487